

Josh McDowell

BABA YÜREĞİ

Çeviri: Cevdet Özdemir

BABA YÜREĞİ

Josh McDowell

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Zirve Yayıncılık'a aittir.

ZİRVE YAYINCILIK

VE DAĞ. TİC. LTD. ŞTİ.

Caferağa Mah. Hasırcıbaşı Cad.

Halil Ethem Sk. No: 6 D. 3

Kadıköy - İstanbul

Tel: (0216) 449 03 56, 449 05 26

www.isamesih.org

www.zirveyayincilik.com

E-mail: zirveyayincilik.ltd@gmail.com

ISBN 978-975-8623-08-2

Sertifika No: 10686

Baskı: Anadolu Ofset – Tel: (0212) 567 89 92-93

Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit.

No: 81/87 Topkapı, İstanbul

1. Basım: Ağustos 2014

İÇİNDEKİLER

1. Zor Zamanlarda Baba Olmak	5
2. Baba Yüreği	19
3. Babanın Koşulsuz Sevgisi ve Kabul Etmesi	29
4. Babanın Saflığı	45
5. Babanın Gerçeği	63
6. Güvenilir Baba	81
7. Teselli Eden ve Destekleyen Baba	93
8. Bir Sığınak Olarak Baba	107
9. Bir Arkadaş Olarak Baba	125
10. Terbiye Eden Baba	141
11. Baba ve Bağışlama	163
12. Baba ve Saygı	177
13. Tanrı'nın Gönlüne Uygun Bir Baba	189
Bir Babanın Çocuklarıyla Zaman Geçirmesi için 60 Öneri	205
Son Notlar	211
Teşekkürler	215

1. BÖLÜM

Zor Zamanlarda Baba Olmak

İlk çocuğumu kucağıma almamın üzerinden otuz yıldan fazla bir zaman geçti.

O sırada beni etkisine alan düşünce ve duyguları oldukça canlı bir biçimde anımsıyorum. Yumuşak sarı bir battaniyeye sarılı yeni doğan kızım Kelly'nin yüzüne baktım. Parmaklarını saydım ve küçük bedeninin nasıl da bir bütün ve narin bir şekilde yaratılmış olmasına şaşırdım. Yardıma muhtaçtı. Paha biçilmez bir değer-deydi. Üstelik benimdi.

Sevgi ve şaşkınlıkla ona bakakaldım. O sırada içimde başka bir duyguyu hissettim; oldukça iyi tanıdığım bir duygu. Korku.

Kendi kendime "Ne yapıyorum?" dedim. "Baba olmayı bilmiyorum!" Çocukken, baba sevgisini asla tanımadım. Hiçbir zaman bir baba örneğinden yararlanmadım. Babamın beni tek başına alıp bir yerlere götürdüğü ve birlikte zaman geçirdiğimiz tek bir zamanı bile hatırlayamıyorum. Babamla gurur duyduğum veya onu taklit ettiğim bir anı bile anımsayamıyorum. Aslına bakarsanız, ondan nefret ediyordum. Michigan'daki küçük bir kasabanın hemen dışında 60 hektarlık bir süt üretim çiftliğinde büyüdüm. O kasabada herkes birbirini tanırdı ve elbette, herkes babamı ve alkole olan bağımlılığımı da biliyordu. Ergenlik çağındaki arkadaşlarım

babam hakkında şakalar yaparlardı ve gülmemin acımı gizleyeceğini ümit ederek ben de şakalarına gülerdim.

Yalnızca utanmama neden olmasından ötürü değil, ama aynı zamanda anneme yönelik davranış tarzından ötürü de ondan nefret ediyordum. Bazen ahıra gider ve annemi inek gübresinin içinde yerde uzanmış bulurdum, çünkü öylesine kötü dövülmüş olurdu ki, ayağa bile kalkamazdı. Eve bazen kör kütük sarhoş geldiğinde, onu ahıra sürükler, hayvanların bağlandığı bölmeye bağlar ve orada sızmaya bırakırdım. Ergenlik çağındaki bir gençken, ayaklarını ilmikle bağlar ve ipin öteki ucunu da boynuna bağlardım. Böylece kendini ipten kurtarmaya çalışırken boğulacağını umut ederdim. Liseden mezun olacağım aynı ayın içinde annem öldüğünde, babamı suçladım.

Hristiyan olduktan sonra Tanrı cömert ve lütfkâr bir şekilde babamla barışmamı sağladı. Günah ve günahın yargısından kurtulmak için (kalp krizinden ölmeden on dört ay önce) Mesih'e iman etmesine yardımcı olmama bile izin verdiği halde, içimde bir baba olmak için nasıl da hazırlıksız olduğuma ilişkin yoğun bir his barındırırken, baba oldum.

Dünyadaki En Ürkütücü İş

Sizler babanızla benimkine benzer şekilde kötü bir ilişkiye sahip olmamış olabilirsiniz, ama anne baba olmanın dünyadaki en ürkütücü iş olduğu konusundaki görüşlerimi paylaşıyorsunuzdur. Bir de bu yetmezmiş gibi, babalık ehliyeti alabileceğimiz bir yer de yoktur. İş şartları da yok denecek kadar azdır. Çoğumuz baba olmayı işbaşında deneme yanılma yoluyla, ama maalesef genellikle yalnızca yanılma yoluyla öğreniyoruz! Aslında, biri şu çarpıcı gözlemde bulunmuş; çoğu insan *çocukları* anne baba olmayıncaya dek, gerçekten iyi bir anne baba olmuyor!

Yıllardır, iyi birer baba olma mücadelesi veren birçok kimseyi gözlemlerim ve kendilerine danışmanlıkta bulundum – hepsi de etkili bir baba olma çabası altında ezildiklerini hisseden iyi niyetli kişilerdi. Çoğu evlilik, kariyer ve babalık faaliyetlerini bir arada güçlkle sürdürmeye çalıştıklarını ve bunu beceremediklerini kabul eder. Birçoğu yoğun çalışma programları ve bunun beraberinde getirdiği baskılar nedeniyle kendilerini kapana kısılmış hissetmekte. Yine birçoğu pratik babalık becerileri konusundaki eksiklikleri, yaşadıkları zor evlilik ve kendi yaşamlarındaki sağlıksız durumlardan ötürü kendilerini sınırlı hissetmekte.

Ayrıca, babalığın zorlukları bugün daha önce hiç olmadığı kadar dile getirilmekte. Günümüzde evliliklerimizin, ailelerimizin ve çocuklarımızın sıkça tehdit edildiği bir dünyada yaşıyoruz. Kutsal Kitap gerçeklerini reddeden, Kutsal Kitap'a dayalı etik değerlerle alay eden, seks ve şiddeti yücelten ve sarhoşluk ve kabalığa gülen bir kültürde yaşıyoruz. Gerçeğe ve etik değerlere ilişkin anlayışların büyük oranda reddedildiği, neyin doğru ve neyin haklı olduğuna karar verme yeteneğinin bir şekilde kaybolduğu, gerçeğin zevk meselesi haline geldiği ve etik değerlerin kişisel tercihlerle yer değiştirdiği bir toplumda yaşıyoruz. Krizde olan bir kültürde çocuk yetiştirmenin ürkütücü göreviyle karşı karşıyayız. Araştırmalar Amerika'da *her gün* yaşanmakta olan korkunç drama ilişkin istatistiksel bilgileri bizlere aktarmakta:

- 1,000 bekar ergen genç kız anne olmakta
- 1,106 ergen genç kız kürtaj yapmakta
- 4,219 ergen genç cinsel ilişkiyle bulaşan hastalıklara yakalanmakta
- 500 genç uyuşturucu kullanmaya başlamakta
- 1,000 genç alkol kullanmaya başlamakta

- 135,000 çocuk okula bir tabanca veya başka tür bir silah götürmekte
- 3,610 ergen genç saldırıya uğramakta; 80 tanesine tecavüz edilmekte
- 2,200 ergen genç liseyi terk etmekte
- 7 çocuk (10-19 yaşları arasında) cinayete kurban gitmekte
- 7 ergen genç (17 yaş ve altında) adam öldürmekten tutuklanmakta
- 6 ergen genç intihar etmekte¹

Birçok erkeğin babalık görevini neden korku ve titremeyle karşıladığı bu istatistiklerden anlaşılmakta. Ama babalık yalnızca birçok yönden dünyadaki en *ürkütücü* iş olmakla kalmaz, aynı zamanda dünyada en ciddi anlamda *gereksinim* duyulan işler arasında yer alır.

Dünyadaki En Önemli İş

Babalık görevi çağımızda daha önce hiç olmadığı kadar önem arz etmektedir. Bir çocuğun babasıyla ilişkisi o genç adam veya kadının sağlığı, gelişimi ve mutluluğu konusunda belirleyici bir etkenidir. Aşağıda çok iyi bir şekilde belgelenmiş bulguları değerlendirelim:

- Ulusal Akıl Sağlığı Enstitüsü (National Institute of Mental Health) merkezinden Dr. Loren Moshen Amerika'nın nüfus sayılarını analiz ettiğinde, 17 yaş ve altı ergen gençlerdeki suç işleme eğiliminde, babanın yokluğunun yoksulluktan daha büyük bir rol oynadığını ortaya koymuştur.
- Yale Üniversitesi'nden bir grup davranış bilimci, dünyadaki kırk sekiz kültürdeki suç işleme eğilimlerine yönelik çalışmalarında, suç oranlarının çocukken yalnızca kadınlar tarafından

yetiştirilmiş yetişkinler arasında daha yüksek olduğunu belirlediler.

- Dr. Martin Deutsch babanın özellikle akşam yemeğinde bulunmasının ve aile bireyleriyle sohbet etmesinin çocuğun okulda daha iyi notlar almasını özendirdiğini keşfetti.²
- Johns Hopkins Üniversitesi'nden 1948 ile 1964 yılları arasında mezun olan 1337 tıp doktorunun yaptığı bir çalışma, anne babayla yakınlığın hiç olmamasının veya çok az olmasının yüksek tansiyon, koroner kalp hastalığı, kötücül tümörler, akıl hastalığı ve intiharın ortak etkeni olduğunu ortaya koydular.³
- Anorexia nervosa adlı bir yemek yeme rahatsızlığından muzdarip otuz dokuz ergen yaştaki genç kız arasında yapılan bir çalışma, bunlardan otuz altısında bir ortak payda olduğunu göstermiştir: babalarıyla yakın ilişki eksikliği.
- Johns Hopkins Üniversitesi'nden bazı araştırmacılar "Bir babanın olmadığı ailelerde yaşayan genç, beyaz ergen yaştaki kızların iki ebeveynli evlerde yaşayan kızlara oranla yüzde 60 daha fazla evlilik öncesi cinsel ilişkiye girdiklerini belirlediler."⁴
- Dr. Armand Nicholi'nin yaptığı bir araştırma da duygusal ve fiziksel olarak ailede var olmayan babanın çocukta (1) başarılı olmaya yönelik düşük motivasyona (2) daha sonra elde edeceği ödüller uğruna mevcut zevkleri erteleme konusunda yetersizliğe (3) özsaygı eksikliğine (4) herhangi bir grubun etkisine girme ve henüz reşit olmayan çocuklarda görülen suç işleme eğilimine yatkın olmasına katkıda bulunduğunu ortaya çıkarmıştır.⁵

Yüzlerce anne, baba ve çocukla olan etkileşimime dayanarak, bu bulguların doğru olduğuna inanıyorum. Yalnızca bu da değil, bu çalışmaların sonuçlarının müjdecî Hristiyan kiliselerdeki gençler

arasında yapılan araştırmanın sonuçlarıyla benzerlik gösterdiğini de belirtmek gerekiyor. Kısa süre önce, müjdeci kiliselerdeki 3700'den fazla ergen genç arasında bir anket yaptırıldığını ki, bu anket, müjdeciler arasında o zamana kadar yapılmış en kapsamlı anketti. Barna Araştırma Grubu tarafından yapılan araştırma, babanın çocukla ilişkisinin önemini altını çizmekte.

Bu çalışmada 3795 gençle anket yapıldı. Bu gençlerden yüzde 82'si her hafta müjdecilerde bir kiliseye katılmakta ve yüzde 86'sı Mesih'i Kurtarıcısı ve Rabbi olarak kabul ettiğini dile getirmekte. Buna karşın çalışma, müjdecilerde kilise ailelerindeki ergen ve ergenlik öncesi gençlerin yüzde 54'ünün kişisel kaygıları hakkında babalarıyla (bunlardan yüzde 26'sı da kaygıları hakkında anneleriyle) ya çok az konuştuklarını ya da hiç konuşmadıklarını ortaya çıkarmıştır. Ankete katılan her dört gençten biri babalarıyla *asla* anlamlı bir konuşma yapmadığını ifade etmiş. Beş kişiden ikiden fazla kişi de (%42) babalarıyla "sadece ikisinin" dahil olduğu özel bir şeyi ya nadiren yaptıklarını ya da hiç yapmadıklarını söylemiştir. Ve beş kişiden biri babalarının sevgilerini onlara ya nadiren gösterdiklerini ya da hiç göstermediklerini belirtmiştir.⁶

Bu çalışma aynı zamanda, anne babalarına "çok yakın olan" gençlerde aşağıdaki özelliklerin görüldüğünü göstermiştir:

- Yaşamlarında daha büyük bir olasılıkla "çok tatmin olduklarını" hissetmekte
- daha büyük bir olasılıkla cinsel ilişkiden uzak durmaktalar
- daha büyük bir olasılıkla gerçek ve etik değerler konusunda Kutsal Kitap'a dayalı standartları benimsemekte
- daha büyük bir olasılıkla kiliseye katılmaktalar
- daha büyük bir olasılıkla düzenli olarak Kutsal Kitap'larını okumaktalar
- daha büyük bir olasılıkla her gün dua etmekte.

Yalnızca Hristiyan gençler arasında değil, bütün gençler arasında yapılan çeşitli araştırmalar çok güçlü bir biçimde babayla ilişkinin çocuğun sağlık, gelişim ve mutluluğunda hayati bir önem taşıdığını ortaya koymakta. Bu, elbette annelerin önemli olmadığı anlamına gelmiyor. Ancak çoğu durumda görülen şu gerçeğin de altını çiziyor; Anne oradaydı, işini yapıyordu, çocuklarına bakıyordu, çocuklarıyla konuşuyordu ve çocuklarıyla zaman geçiriyordu. Bunun sonucu olarak, öyle görünüyor ki, çocuklar Anne'nin ulaşılabilir, sevgi dolu, iletişim kuran ve kabul eden biri olmasını *bekliyorlardı*.

Oysa Baba'yla durum biraz daha farklı; Baba olayında arz ve talep yasası devreye giriyordu. Birçok durumda Baba, Anne'den *daha az* ulaşılabilir, *daha az* ilgili veya *daha az* iletişim kurulan biridir. Babanın ilgi ve zaman arzı (sunumu) daha az olduğundan, bu ilişki etrafında daha büyük öneme sahip bir atmosfer oluşur. Tıpkı hepimiz gibi, çocuklarımızın canı sahip olmadıkları şeyi çeker ve birçok durumda babalarıyla yakın bir ilişkiye sahip değillerdir.

İşte bu nedenle, hangi yaşta olursa olsun, babayla ilişki çocuğunun yaşamında en önemli etkidir. Babalar, oğullarınız ve kızlarınızla olan ilişkiniz, onların bilgelikte, boy posta büyümelerinde ve Tanrı'nın ve insanın gözünde iyilik bulmalarında verilerin de onayladığı gibi son derece önemli bir etkidir. Çocuğunuzun kendine özsaygısı, başkalarını sayması ve bir amaca sahip olması noktasında büyük bir fark yaratabilirsiniz.

Dünyanın En Ödüllendirici İşi

Kendi babamda gördüğüm çok iyi olmayan bir örnekle babalık deneyimime başlamama rağmen, yıllar içinde çeşitli rol modelleri ve yaşam koçları tanımam ve onlardan öğrenmem bana bereket

kaynağı olmuştur. Bunların başında bir erkeğin sahip olabileceği en olağanüstü bir eş ve dört çocuğumuzun bilge ve sevgi dolu annesi olan eşim Dottie gelir. Aynı zamanda oğlum Sean'la birlikte sahip olduğum en yakın erkek arkadaşım olan Dick Day'den de çok şeyler öğrendim. Ayrıca birçok kitabı birlikte kaleme aldığımız değerli dostum Norm Wakefield de etkili bir Hristiyan baba olmamda bana büyük bir örnek olmuştur.

Norm ve eşi Winnie bugün artık hepsi yetişkin birer insan olmuş beş çocuğun ebeveynleridir. Norm'un yaşamındaki en ödüllendirici anlardan biri, oğlu Joel yirmi dört yaşındayken meydana gelmiş. "Joel'in evliliği benim için çok özeldi," diyor Norm, "çünkü düğününde benden sağdııcı olmamı istedi. Bu genç adamın arkasında ayakta durmuştum, aklımda birçok yıl canlandı. Joel'in minik bir anaokulu öğrencisi olduğunu anımsadım. O sırada Louisville, Kentucky'de bir doktora programı üzerinde çalışıyordum. Bir gün eve geldiğimde, oğlum çok garip bir kaza sonucu başından yaralanmıştı. Joel'i hemen en yakın hastanenin acil bölümüne götürdüm. Doktorlar durum değerlendirmesi yapmaya başladığında, korku ve çaresizlik içinde tek başıma kaldım. Oğlumun ne kadar değerli olduğunu ve ona ne kadar büyük bir değer verdiğimi fark ettiğimde hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladım." Çok geçmeden, Norm Joel'in yarasının ciddi olmadığını ve kalıcı bir hasara yol açmayacağını öğrendi; kısa sürede tümüyle iyileşecekti. Norm şöyle devam etti, "Ama o gün oğlumun benim için ne kadar değerli olduğunu keşfettim."

Bu olaydan sonraki yirmi yılda, Norm, Joel ve öteki dört çocuğuna sevecen, ilgili ve etkili bir baba olabilmek için büyük bir çaba harcadı. Bu çaba birçok yönden Joel'in düğününde doruk noktasına çıkmış gibi görünüyordu. Norm, "Çok sevdiğim ve saygı duyduğum yirmi dört yaşındaki oğlumun yanında durunca, taşkın bir

sevinçle doldum. Onun tıpkı kız kardeşleri gibi, Mesih'i onurlandırmaya ve O'na hizmet etmeye adanmış biri olduğunu biliyordum ve aynı zamanda o düğünde eşi olacak Lisa'ya sevgi dolu bir koca olmaya adanmış biri olduğunu da biliyordum. Gerçekten Tanrı'nın bana olan sadakatine minnettarım. Tanrı, eşim Winnie ve benim çocuklarımızı sevmeye, onlardan zevk almaya ve onları yetiştirmeye yönelik adanmışlığımızı onurlandırdı. Süreç içinde, en iyi arkadaşlarımız oldular."

Joel babasını ne kadar harika bir şekilde onurlandırdı! Joel onca sınıf, takım ve çocukluk arkadaşı arasından sağdıçı olması için babasını seçti! Babalık belki dünyadaki en ürkütücü iş olabilir, ama aynı zamanda bir insanın girişeceği en önemli, en ödüllendirici iştir. Kısıtlama ve kusurlarınıza rağmen, etkili bir baba olabilirsiniz. Engellerin üstesinden gelebilirsiniz. Size karşı dizilen bütün zorluklara karşı koyabilirsiniz. Çocuklarınızın ihtiyacı olan baba olabilirsiniz.

Bu kitaptaki fikirlerle sizi yüreklendirmek ve motive etmek istiyorum. Babalık konusunda bir uzman olduğumu iddia etmiyorum. Şanssız bir başlangıcım oldu. Belki şu anda birçoğunuzun yaşadığı gibi, sık sık bocaladım. Birçok kez başarısız oldum. Ama bir baba olma konusunda başkalarından çok şeyler öğrendim ve çocuklarımla ilişkimde bana büyük bereket kaynağı olmuş ve bu kitapta paylaşacağım şeylerin size de yardımcı olmasını umut ediyorum. Elbette bu kitabı okurken olmanız gerektiği gibi etkili bir baba olmadığınızı fark ettikçe biraz rahatsız olacağınızı kabul ediyorum. Bu çok doğal. Bir baba olmanın yarattığı çeşitli baskıları hepimiz deneyim ediyoruz ve hepimiz bir şekilde geliştirebiliriz. Ama bir kendi kendini suçlama tuzağına da düşmenizi istemiyorum. Aşağıdaki şu basit adımların pişmanlık duyma ve kusurlarınızdan ötü-

rü kendi kendinizi tüketmemeniz için size yardımcı olup olmayacağına bakın:

İlk önce, babalığa olumlu, iyimser bir bakış açısıyla yaklaşın. Babalığa yalnızca çocuklarınızın yaşamını zenginleştirmekle kalmayan, ama Tanrı'nın sizi zihinsel, duygusal ve ruhsal olarak geliştirmek için kullanabileceği bir araç olarak; olumlu, sevgi dolu bir etki gözüyle bakın. Bunu, hayatınızı birilerinin hayatında bir yatırım olsun diye sunmak için önemli bir fırsat olarak değerlendirin ve yatırdığınız zamanın, gelecek yıllarda, belki de kuşaklarda ürün vereceğine inanın.

İkinci olarak, büyümeye ömür boyu atılan bir seri küçük adımlar olarak bakın. Yapmadığımız şeylerin sizi duygusal anlamda ezmesine izin vermeyin; tersine, bugün atmak istediğiniz küçük ve yeni adıma odaklanın. (Her bir bölümün sonunda bazı öneri niteliğinde sorular ve eylem noktaları sunulmakta. Bunlar düşüncelerinizi öncelik sırasına göre koymanızda ve ileriye gitmenizde size yardımcı olacaktır.) Bu küçük değişiklikler hemen çocuklarınızla ilişkinizde kayda değer bir farklılık yaratacaktır. Ayrıca, ne kadar çok çabalarsak da, çoğumuzun anne baba olma durumumuzdan asla tümüyle tatmin olmayacağımızı aklınızda tutun. Dolayısıyla yaşadığınız bu tatmin olmama durumunun sizde cesaret kırıklığına ve depresyona yol açmaması amacıyla büyümeye yönelik adımlara doğru yönlendirmek için bilinçli bir çaba ortaya koyun. Üçüncü olarak, kendinizi babalığın ayrıcalığı ve sorumluluğuna adamaya kararlı olun. Mezmur yazarı bize yönelik sağlıklı bir bakış açısı sunmaktadır:

"Çocuklar RAB'bin verdiği bir armağandır,
Rahmin ürünü bir ödüdür." (Mezmur 127:3)

Doğru, bazılarımızın çocuklarımızın gerçekten de Rab'bin verdiği bir "ödül" olup olmadığını merak ettiğimiz anlar vardır! Ama Her

Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın genç yaşamları sorumlu ve değerli yetişkinler olarak hazırlama görevini bize emanet ettiğini düşündüğünüzde, görev sonsuz önem kazanır. Babalık gerçekten de Rab'bin bize verdiği bir ayrıcalıktır – canımızdan çok sevdiğimiz çocuklarımızın yaşamına kendi yaşamlarımızı dökmek paha biçilmez bir fırsattır.

Yolculuğumuza birlikte başlarken, sizleri benimle birlikte kendinizi adamaya davet ediyorum; durum ne kadar zorlaşırsa zorlaşsın, çocuklarınız ne kadar sorumsuz olurlarsa olsunlar, yürümekte olduğunuz yol gelecekte hangi yöne dönerse dönsün – vicdanlı, sevecen, ilgili ve açık yürekli bir babalığın ayrıcalık ve sorumluluğuna kendimizi adıyoruz. İlerleyen sayfalarda, olmak istediğiniz, çocuklarınızın ihtiyacı olan ve Tanrı'nın olmanız için sizi çağırdığı türden bir baba olmanızda size yardımcı olacak on nitelik veya özelliği keşfedeceksiniz. Babalık konusunda tümüyle yeni bir enerji ve anlayış kaynağını keşfedeceksiniz. Böylesi bir babalık taze ve yeni bir yönden görev ve sorumluluklarınızı değerlendirmeye alacaktır. "Baba Yüreği"ni deneyim etmeye başladıkça, dünyanın en ödüllendirici işinin yararlarını biçmeye başlayacaksınız.

Annelere Yönelik Özel Bir Not

Sanıyorum birçok anne de bu kitabı okuyacaktır – harika! Etkili babalık konusunda son derece değerli anlayış ve sezgiler elde edeceğinizi biliyorum, ama orada durmamalı. Şu ilk adımı atmanız için sizi yüreklendirmek istiyorum: bu kitabı okuması için kocanızı ikna edin ve kitabı okurken onu yüreklendirin.

Bu kitapta özellikle babalara hitap ederken, çocuklarınızın yaşamındaki önemli rolünüzü önemsiz gibi gösterme isteği veya amacı içinde olmadığını bilmenizi istiyorum. Anne babalığın bir ekip anlayışı içinde yürütülmesi gerektiğine kesinlikle inanıyorum.

Maalesef, ebeveyn olarak birçok babanın sorumluluklarını yerine getirmediğini görmekteyim. Birçok baba, çocuklarının yaşamında etkin bir görev üstlenmekte başarısız olmakta ve bu da anne baba olma sorumluluğunun tüm yükünü annelerin üzerine yığmakta. Bu nedenle, bu kitabı biz babaların Tanrı tarafından bizlere verilmiş rolümüzü anlamamızda ve çocuklarımızı birlikte sevmeye, öğretmeye, yönlendirmeye, beslemeye ve onaylama konularında eşlerimizle iyi bir ekip arkadaşı olmamızda bize yardımcı olması için yazdım.

Eğer boşanmış bir anneyseniz, etrafta babaları (fiziksel, duygusal ya da her iki bakımdan da) olmadığı için çocuklarınızın bu durumdan nasıl etkilendiği konusunda kaygılanıyor olabilirsiniz. Eğer mümkünse, bu kitabı çocuklarınızın babasıyla paylaşın. Çocuklarınızın gönencini aklınızda tutarak, "boşandığınız kocanızın" mümkün olan en iyi baba olmasına yardımcı olun. Bu herkesin çıkarına en iyi şekilde hizmet eder ve çocuklarınız bundan dolayı sizi seveceklerdir.

Eğer çocuklarınızın babası artık hiç etrafta bulunmuyorsa veya uygun bir baba değilse, üyesi olduğunuz kilisede çocuklarınıza Hristiyan bir erkeğin nasıl olması gerektiği konusunda olumlu bir örnek sağlayacak olgun ve tanrısal erkekler arayın. Belki bir başka baba kendi aile gezintilerine çocuklarınızı da dahil etmek isteyecektir veya çocuklarınızla arkadaş olmak ve onlarla konuşmak için özel bir çaba harcayacaktır. Bu kitabı okuduğunuzda, bir çocuğun yaşamında babanın ne kadar büyük bir etki sahibi olduğunu göreceksiniz. Babanın olmadığı ailelerde, çocuklarınıza olumlu bir erkek örneği olarak hizmet edebilecek bir arkadaşla bu boşluğu doldurmaya çalışmanız bilgece bir hareket olacaktır.

Ve tüm annelere şunu söylemek isterim: çocukların babalarını nasıl görüp değerlendireceklerini bir başkasından çok siz belirleyeceksiniz. Babayı çocuklarına yönelik bu hizmetinde desteklemek

veya baltalamak ve onların gözlerinde onu yetersiz göstermek için elinizde son derece büyük bir güç var. Babalık hizmet ve eylemlerinde kocanızı yüreklendirin. Buna ihtiyacı var. Ona ve çocuklarınıza sözlerinizle destek çıkın. Eylemleriyle (veya eylemsizliğiyle) sevgiyle yüzleşin. Anne, önemlisin! Tanrı'nın onu olması için yarattığı her şey olmasında Baba'ya yardımcı olma çabalarınız konusunda sizin için dua edeceğim.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Evdeyken çocuklarınıza tam zamanlı bir baba mısınız, yoksa iş ve başka şeyler konusundaki düşüncelerle meşgul olmaya mı eğilimsiniz?
2. Anne baba olma rolüne gelince, hangi açılardan "yükümlülüklerinizi yerine getirmedeğinizi" fark etmektesiniz? Aslında tümüyle sizin sorumluluğunuzda olması gereken hangi önemli görevleri çocukların annesine, öğretmenlerine veya kilisedeki gençlik hizmeti önderlerine bırakıyorsunuz?
3. Bu bölümde değinilen anket sonuçları sizi şaşırttı mı? Neden şaşırttı veya neden şaşırtmadı?
4. Çocuklarınız gerçek ve etik değerler konusunda bilgi edinmek amacıyla hangi temel kaynağa başvurduklarını dile getirmekteler?
5. Çocuklarınız, sağlıklı çocuk gelişimi konusunda hayati bir önem arz eden bir baba olarak sizinle sahip oldukları yakın ve kişisel ilişkiden zevk alıyorlar mı? Neden zevk alıyorlar veya neden zevk almıyorlar?
- *6. Hristiyan baba kavramının taşıdığı ayrıcalık ve sorumluluklara kendinizi yüreктen adayın. Bu kitabı elinizde bir kalemle çalışın;

anahtar öneme sahip düşünce ve eylem noktalarının altını çizin. Bu ilkeleri birlikte ele almak çalışmak amacıyla adanmış babalardan oluşan küçük bir grup oluşturmayı düşünün.

*7. Bu bölümde öğrendiğim en önemli şey şudur:

*8. Çocuğumla başlamam gerek

Her bir bölümün sonunda, o bölümde ele alınan ilkeleri uygulamanızda size yardımcı olacak bazı soru ve eyleme geçme noktaları sağlanmıştır. Yeterince derinlemesine düşünme zamanınız varsa veya bu kitabı bir grup içinde başka erkeklerle birlikte çalışıyorsanız, her bir soruyu özenle ele alıp değerlendirmenizi önemle tavsiye ediyorum. Ancak, zaman sorunuz varsa, yalnızca başında yıldız işareti () konulan soruları ele alıp değerlendirin.

2. BÖLÜM

Baba Yüreği

Çoğu erkeğe, hatta babalarıyla kötü ve zararlı bir deneyimi olan erkeklere benziyorsanız, ne tür bir baba olmak istediğiniz konusunda genel bir düşünceye sahipsiniz demektir. Aklınızda örnek bir babanın nasıl olması gerektiğine ilişkin bir resim var; bu resim her ne kadar kabataslak bir çizim olsa da, yine de orada aklınızın bir köşesinde yer almakta. Bu resme göre, kızınızın "babam gibi takdir edebileceğim ve saygı duyacağım bir erkekle evlenmek isterim" dediği şekilde bir baba olmak istersiniz.

İşte hepimizin olmak istediğimiz örnek baba türü budur. Genç bir adamken olmak istediğim baba türü buydu. Ama nasıl böylesi bir baba olacağımı bilmiyordum. Büyürken babamın *böyle biri* olmadığını biliyordum ve olmak istediğim babadan çok ona benzer bir baba olmaktan korkuyordum. Gereksinim duyduğum şeylerden birinin, ardından gideceğim, kendisinden öğrenip onu taklit edebileceğim bir baba örneği olduğunu biliyordum. Böylece etrafımda olmak istediğim türden bir babaya benzeyen erkekler aramaya başladım. Ve onları buldum.

Bir Örnek Aramak

En erken ve en olumlu babalık konusunda örnek aldığım kişilerden biri daha önce de belirttiğim gibi Dick Day'dir. Dick'le 1960 yılında birlikte okuduğumuz Hristiyan ilahiyat fakültesinde tanıştım.

Dick benden birkaç yaş büyüktü ve evli ve dört çocuk babasıydı. O da benim gibi, alkolik bir babanın oğlu ve işlevsiz bir ailenin ürünüydü. Mesih'e yirmili yaşlarının sonunda gelmiş ve Tanrı'nın hizmete yönelik çağrısından ötürü Hristiyan ilahiyat fakültesine girmişti.

Dick'le ilahiyat fakültesinin derslerine kayıt olduğumuz sırada tanıştık ve hemen birbirimize kanımız kaynadı. Çok hızlı arkadaş olduk. Çok geçmeden Day ailesinin sanal bir üyesi oluverdim. Konuşmak için can attığım konuları görüşmek amacıyla sık sık sabah 06:30 veya akşam 23:00 gibi garip saatlerde evlerine gidiyordum. Dick her zaman sabırlı, kibar ve sevgi doluydu – büyürken hakkında pek fazla şey bilmediğim türden özelliklerdi.

Hemen Dick ve eşi Charlotte'un çocuklarına ve birbirlerine karşı sergiledikleri davranış tarzı beni derinden etkiledi. Bütün çocuklarıyla ayrı ayrı zengin ve ödüllendirici bir ilişkiye sahiplerdi. Birbirleriyle paylaştıkları apaçık sevinçlerini şaşkınlıkla izliyordum. Sık sık gülmüser, güler ve birbirlerini kucaklardı. (Aslında, Day ailesinin üyeleriyle birlikte zaman geçirmekle kucaklamayı öğrendiğimi söyleyebilirim.) Bir gün olmak istediğim baba örneğini Dick'te gördüm. Olmak istediğim örnek baba türünü açık ve somut bir şekilde onda görmüştüm.

Daha sonra, Dick'le birlikte Mesih İçin Kampus Hizmetleri (Campus Crusade for Christ) adlı hizmet grubuna katıldığımızda, bir süreliğine farklı yönlerde ilerledik. Amerika ve Kanada'daki üniversitelerin kampuslarında konferanslar vermeye başladım ve en sonunda şimdiki eşim Dottie ile tanıştım. Birlikte çıkmaya başladığımızda, onun sık sık ailesinden söz etmesi; annesinin, babasının, kardeşinin ve kız kardeşinin kendisi için ne kadar büyük bir anlam ifade ettiğini dile getirmesi beni zor duruma sokmuştu. Birkaç ay sonra bir Noel tatili sırasında Dotti'nin ailesiyle tanıştım.

İlişkimizin ilk günlerinde beni en çok neyin çektiğini söylemek zor. Dottie'yi mi, yoksa babasını mı tanımanın daha çok ilgimi çektiğini söylemek zor. Dottie'nin neden babasını bu denli övdüğünü anlamaya başlamıştım. Geleneksel bir kişiydi; gösterişli değildi (hatta aslında ahlak kuralları konusunda biraz tutucuydu), ama onun neden babasını bu denli çok sevdiği ve ona saygı duyduğu apaçık belliydi. Tanıştığımız andan itibaren, ondan sevgi dolu bir koca ve baba olmanın ne demek olduğunu öğrendim. Çocuklarından sevgi ve saygı gören bir adam gördüm. Çocuklarının kendisine güvendiği bir adam. Çocuklarını o kadar iyi yetiştirmişti ki, gerçekten onlarla birlikte olmaktan zevk duyan ve arkadaşlıklarının tadını çıkaran bir adamdı. Bu adamlar yıllarca, olmak istediğim örnek bir baba türüne olan ihtiyacımı giderdiler. Yaşamım boyunca bir babada görmek istediğim ve kendi ailemde bir gün hevesle sergilemek istediğim nitelikleri gösterdiler. Onların örneklerinden çok büyük oranda yararlandım, ama olmak istediğim türden bir baba olmak için daha iyi bir örnek, daha iyi bir yöntem öğrendim.

Baba Modeli

İlk bölümde değindiğim arkadaşım Norm Wakefield, mücadelesini verdiği baba modelim hakkında çok anlamlı ve güçlü bir gerçeği ayırt etmeme yardım etmiştir. Norm'un çocukluk ve ergenlik deneyimleri benimkinden farklı olsa da, sağlıklı bir babalık modeli ortaya koyma çabasında benim mücadelelerimden bazılarını paylaşıyordu. Norm onu şu şekilde açıklıyor:

"Babamla sıcak ve dostça bir ilişkiye yetişkinlik çağımın ortalarında ulaşabildim. Babamın kariyeri baskılar ve hayal kırıklıklarıyla doluydu. Çocuklarından zevk almakta zorlanıyordu ve çocukları olarak bizler de ona yaklaşma noktasında zorlanıyorduk.

On iki yaşında İsa Mesih'e iman ettiğimi anımsıyorum – ailemde Hristiyan olan ilk üye bendim. Ama Göksel Babam'ın bana olan sevgisine ilişkin zihinsel bir resim oluşturmaya başladığımda, yersel babamla olan ilişkimle bağdaştırmaktan kendimi alamıyordum. Babam benden asla tatmin olmuş gibi görünmediğinden, Tanrı'nın da bana karşı aynı duygulara sahip olduğunu hissediyorum. Sanki bana 'Norm, neden kendine çeki düzen vermiyorsun? Neden sana katlanmak zorundayım? Genç adam, artık davranışlarına bir çeki düzen versen iyi olur, yoksa...' der gibiydi. Tanrı sevgisine ilişkin yanlış anlamam yetmiyormuş gibi, bu düşüncelerin ergen yaşta bir genç olarak öz-imaajımı nasıl etkilediğini hayal edebilirsiniz! Çocukların Tanrı'nın tıpkı kendi babalarının kendilerine değer verdiği gibi kendilerine değer verdiğini düşünmeleri oldukça yaygındır. Eğer Baba sevgi dolu, sıcak ve çocuklarıyla ilgilenen biriye, Tanrı'yı da sevgi dolu, sıcak ve ilgili olarak resmetme eğilimindedirler. Ama eğer Baba soğuk, mesafeli ve 'daha önemli şeylerle' meşgulse, Tanrı'yı da yanına yaklaşılmaz ve birey olarak kendileriyle ilgilenmez hissetme eğilimindedirler. Kırk yaşına kadar Tanrı'ya ilişkin bu çarpık imaja sahiptim. Ama kırk yaşlarındayken, O'nunla ilişkimi kelimenin tam anlamıyla kökten değiştiren bazı durumları karşıma çıkardı. O'nun ne kadar sevgi dolu, bana bakan ve benimle son derece ilgilenen bir Tanrı olduğunu keşfettim! Ne ilginçtir ki, bu aynı durumlar sayesinde duvarlar yerle bir oldu ve babamla ben daha önce hiç olmadığımız kadar birbirimize yakınlaştık.

Tanrı'nın doğasını henüz yeni keşfetmiş olmanın beraberinde getirdiği düşünceyle, elimde bir kalemle bütün mezmurları okudum ve okurken de Rab'bin adının geçtiği her yeri not ettim. Bu kutsal yazıları çalışırken, neredeyse her referansın dolaylı veya dolaysız olarak Göksel Babamız'ın bir tanımını verdiğini fark ettim. Çok geçmeden de bu özelliklerle dolu

birkaç defter doldurdum ve onlardan birçoğumuzun 'ideal' baba olarak değerlendireceği bir profil ortaya çıktı. Sonuç ne? Rabbimizde görülen babalığa ilişkin temel özellikler, O'nun günümüzde Hristiyan babalarda oluşmasını arzuladığı aynı özelliklerdir.

Bir babalık teolojisi keşfetmişim – bunun örneği veya modeli de Tanrı'nın kendisidir!"

Evet, Tanrı model babadır! Babalık konusunda modeller ararken, en iyi iki modeli bulmam büyük bir şanstı. Ama Norm tüm modellerin en büyüğünü ihmal ettiğimi fark etmeme yardımcı oldu. Etkili babalığın orijinal ve standart modeli, Tanrı'nın kendisidir. Olmak istediğim türden bir babaya ilişkin gözümün önüne gelen resim, aslında tüm iyi şeylerin kaynağı olan (Yakup 1:17) Göksel Babam'ın resmidir. O "her şeyin kaynağı olan Baba"dır (1. Korintliler 8:6). İlk insan Adem'in içine yaşam nefesini üfledi ve Adem "Tanrı'nın ilk oğlu" oldu (Luka 3:38). O andan sonra, her birimiz bizi yaratan ve bize biçim veren (Yasa'nın Tekrarı 32:6) Babamız'ın ve Yaratıcımız'ın benzerliğinde yaratıldık. Gerçekten birinci günden itibaren, yalnızca her birimizle Baba-çocuk ilişkisi içinde yaşamayı arzulamakla kalmamış, aynı zamanda sağlıklı bir babalığın nasıl olması gerektiğini de örneklemiştir.

O, kendisini Aramice "Babacığım" anlamına gelen "Abba" ifadeyle çağırmaya davet eden duyarlı ve şefkatli bir Baba'dır (Romalılar 8:15, Galatyalılar 4:6). O, "Göklerdeki Babamız" diye cesaretle kendisine yaklaşmamızı teklif eden, dinleyen bir Baba'dır (Matta 6:9). O, gökten "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum" (Matta 3:17) şeklinde şimşeği andıran bir sesle Oğlu İsa'nın vafatında Baba sevgisini özgür ve güçlü bir şekilde kanıtlayan seven bir Baba'dır. O, çocuklarına iyi armağanlar veren (Matta 7:11) verici bir Baba'dır. O, herkesin Babası'dır (Efesliler 4:6) ki, bu

tanım, babalığın gerçek tanımı olup iyi, etik ve taklit edilmeye değer her şeyin kaynağıdır.

Bu nedenle, eğer bir kişi iyi ve etkili bir baba olmak isterse, standart –model– Baba Tanrı'nın kendisidir. Kendi babamda görmeyi özlediğim ve göremediğim özellikler, Tanrı'nın özellikleridir. Dick Day ve Dottie'nin babasında görüp de takdir ettiğim özellikler bana son derece çekici geliyordu, çünkü bunlar Göksel Babam'ın özelliklerini yansıtıyorlardı. Çocuklarıma göstermeyi çok arzuladığım özellikler Babam'ın doğasına benzeyen niteliklerdi.

Bu anlayış, bu farkına varma, beni değiştirip güçlendirmiştir. Artık yersel babamın örneğinden ötürü kendimi arızalı hissetmek zorunda değildim. Taklit etmek amacıyla başka örnekler aramak zorunda değildim (her ne kadar onların örneğinden yararlanıp başarılarından ders alsam da). Artık *ben* nasıl bir baba olmam gerektiğine ilişkin açık ve net bir resim ortaya koyma mücadelesi içinde olmak zorunda değildim. Bir baba olarak tüm gereksinimlerim Model Baba olan Tanrı'da karşılanabiliyordu!

Baba'nın Kaynağı

Bu farkına varma durumu her ne kadar beni derinden değiştirse de, yine de daha öğreneceğim çok şey vardı. O zamandan beri heyecan verici bir keşif yolculuğundayım. Tanrı'nın Baba özellikleri hakkında elimden geldiğince anlayışa sahip olmaya kararlıyım. Çünkü şunu biliyorum ki, böylesi bir bilgi yalnızca O'nun hakkındaki farkındalığımı daha da derinleştirmekle kalmayacak, çocuklarıma babalık yapmam amacıyla bilmem ve olmam gereken her şeyi bana öğretecektir. Tanrı'yla bağlantımı güçlendirdikçe, çocuklarımla olan bağlantımı da güçlendirdim ve onlarla olan ilişkilerimin ve etkileşimimin etkinliğini pekiştirdim. Baba ile iki yönlü ilişkinin anahtarı, Baba Tanrı'nın yalnızca etkili babalığın kıyaslanamaz ve eşsiz *modeli* olmadığını, aynı zamanda olmayı özlemle arzuladı-

ğınız baba olmak için gerekli ve vazgeçilmez *kaynağı* olduğunu fark etmektir. "Baba Yüreği" sadece bir taklit veya basit bir öykünme değil, bir birleşme veya ortaklıktır. Asıl nokta, nasıl yapacağını bilmek değil, Kimi tanıdığınızdır! "Baba Yüreği" babalık konusunda bir dizi yeni kuraldan oluşan bir set değildir. Piyasada basitçe günlük "yapılması gerekenleri" kaydettiğiniz listenize bir şeyler daha ekleyen bir sürü kitap vardır. Size düzgün bir baba olmanız için ne *yapmanız gerektiğini* anlatırlar. Hayır, "Baba Yüreği" bir ilişki hakkındadır. Bu ilişkiyi bir baba olarak rolünüze uyarladığınızda, sizi, çocuklarınızı, ailenizi ve geleceğinizi değiştirecektir.

Şunu keşfetmiş bulunmaktayım ki, dört çocuğumla ilişkim ne kadar güçlü olmuşsa, çocuklarım o kadar çok arkadaş baskısına karşı koyabilmiş, bilgece kararlar alabilmiş, babalarının isteklerini onurlandırabilmiş ve onun kurallarına itaat edebilmişlerdir. Babayla güçlü ve güncel bir ilişki, onları yalnızca sağlıklı, mutlu ve tanrısal yaşam sürdürmeye daha *istekli* yapmakla kalmaz, aynı zamanda böyle yaşamak için onları *güçlü ve yeterli* kılar. Çocukların anne babalarıyla olan ilişkilerinden akan güven, emniyet ve doyum, onları okulda veya arkadaşlarıyla birlikteyken, karşılaştıkları ayartma ve tuzaklara karşı güçlendirir.

Buna benzer bir şey, çok daha derin bir düzeyde Baba Tanrı'yla olan ilişkimde meydana gelir. Tanrı'yla olan ilişkim güçlü ve güncelse, yalnızca olmak istediğim baba türü olmaya *istekli* olmakla kalmıyorum, içimdeki varlığı olan Ruh'u'nun aracılığıyla istediğim tür baba olmak için gerçekten *güçlendiriliyorum*. Bu son derece önemli yöntemle, yalnızca bir baba olarak bana rol model olmakla kalmıyor, aynı zamanda benim kaynağım da oluyor.

Mezmur 28:7'yi başka sözlerle açıklamak gerekirse, "Rab, bir baba olarak benim gücüm ve kalkanımdır; O'na yürekten güveniyorum ve yardım görüyorum."

Bağlantıyı Kurmak

Bir arkadaşım ergenlik çağlarında lisesine bağlı radyo istasyonunda diskjokeylik yaparken yaşadığı bir deneyimi anlatır. Radyo istasyonu yaz boyunca yayın yaparmış ve Bob'ın işi sabah 07:30'da radyoya gelip vericiyi çalıştırmakmış. Verici, ticari amaçlı yayın yapan bir radyo istasyonundan satın alınan iri ve kullanılmış bir cihazdı ve yakın civarda bulunan bir kuleye radyo sinyalleri dağıtıyordu. Verici yaklaşık 13 ile 16 kilometre yarı çapında bir alana yayın yapıyordu. Birkaç dakika sonra verici, tam randımanla çalışmak üzereydi ve Bob da saat 08:00'de dört saatlik programına başlayacaktır.

Bu sabah, Bob kendini hiç olmadığı kadar zeki hissetti. Müzik seçimleri ilham vericiydi. "Geçişleri", yani bir şarkıdan ötekine aralıksız geçişleri ustaca harmanlanmıştı. Şarkılar arasındaki yaptığı şakalar ince zeka ve bilgelikle doluymuş. Kendine güvendiğini hissetmeye başlamış, hatta burnu biraz havaya kalkmış ...ta ki, klipsli kağıt altlığını eline alıp her saat başı yaptığı gibi vericinin üzerindeki sayacı okumaya başlayana dek. Vericinin işi bitmiş.

Bob sayaca hafifçe vurmuş ve vericiye gelen ve vericiden çıkan çeşitli kablolara dokunup sallamış. Ardından duvara bakmış. Büyük elektrik kablosu duvardaki prizinden çıkmış sarkıyormuş. Fiş bir şekilde prizden çıkmış ve bütün sabah vericiye elektrik sağlamamış! Bob'un heves ve zekası yalnızca bir dinleyiciye ulaşmış – kendisine, çünkü verici güç kaynağına takılı değilmiş!

Gelecek bölümler her Hristiyan'ın güç kaynağı olan Baba Tanrı'nın on niteliğinin altını çizer. Bu on nitelik, O'nun çocuklarıyla olan etkileşimini tanımlar ve bir baba olarak rolünüz ve görevleriniz için bir model oluşturur. Her bölüm yalnızca Baba'nın özel bir niteliğini ortaya çıkarmakla kalmayacak, ama aynı zamanda o niteliği Tanrı'nın Kutsal Ruh'u'nun yardımıyla kendi yaşamınıza ve ailenize uyarlayıp işlemenize yardım edecektir.

Çocuklarımıza Göksel Babamız'ın karakterini modellemek amacıyla ortaya koyacağımız adanmışlık konusunda bana katılın. Bu adanmışlığın, onun gerektirdiği zamanın ve enerjinin tamamına degeceğine inanıyorum. Çünkü çocuklarınıza Tanrı'nın Babalığına ilişkin güzel bir resim vermekle kalmayacak, ama aynı zamanda onlara çocuklarının sevgi ve saygısına değer bir baba, çocuklarının kendisine güvendiği bir adam, çocuklarıyla birlikte olmaktan gerçekten zevk alan, onlarla gurur duyan ve onların arkadaşlığının tadını çıkaran bir adam vereceksiniz.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Birkaç dakika ayırıp nasıl bir baba olmak istediğiniz üzerinde düşünüp taşının. Sonra, bir baba olarak umut ve amaçlarınızı ifade eden beyanları tamamlayana dek, aşağıdaki beyanı tamamlayın (Gerekirse ayrı bir kağıt kullanın. Ör. öfkelenmeyen türden bir baba olmak istiyorum.

_____ türden bir baba olmak istiyorum

_____ türden bir baba olmak istiyorum

_____ türden bir baba olmak istiyorum

_____ türden bir baba olmak istiyorum

_____ türden bir baba olmak istiyorum

_____ türden bir baba olmak istiyorum

2. Babalık konusunda size en olumlu modelleri sunan kişiler kimlerdir? Adlarını aşağıda sıralayın ve her birinin yanına size öğrettiği örneği yazınız.

3. BÖLÜM

Babanın Koşulsuz Sevgisi ve Kabul Etmesi

Birkaç yıl önce, Arizona Eyaleti'nin Phoenix kentinde bir lisedeki toplantıda konuşmayı kabul ettim. Program ve yer durumundan ötürü, tek bir toplantı yapıp lisedeki bütün öğrencilere aynı anda konuşmam gerekiyordu. Bu büyük kalabalık okulun toplantı salonuna sığmazdı. Bu nedenle, toplantı dışarıda düzenlendi ve ben kalabalığa konuşmak üzere büyük bir kaya parçasının üzerine çıktım, bin kişiye yakın öğrenci grubu da okulun bahçesindeki çimlerin üzerine oturdu.

Tam konuşmaya başladığım sırada, saçlarını floresan renklere boyamış ve boyunlarında metrelerce zincirler olan bir grup metalci konuşma yaptığım yerin altı metre kadar önüne dek yaklaştılar. Herhangi bir rahatsızlığa yol açmamaları için bazı öğretmen ve öğrenciler gözlerini bu renkli grubun üzerinden ayırmadılar. Ama konuşmama devam ettim ve konuşmamı herhangi bir müdahale olmadan tamamladım.

Ama kayadan iner inmez, metalcilerin lideri olduğu anlaşılan bir kişi bana doğru koştu ve yarım metre önümde durdu. Kalabalık nefeslerini tutmuş ve bin çift göz benim ve genç adamın üzerine çevrilmişti. Ama kalabalığın büyük kısmı ne metalcinin gözünden

boşalmakta olan gözyaşlarını gördü ne de genç adamın benden kendisini kucaklamamı sormasını duydu. Çok geçmeden genç adama kollarımı açıp onu kucaklarken bir mırıldanma dalgası tüm kalabalığı sardı. Başını omuzlarıma gömüp ağladı.

Genç adamı yaklaşık bir dakika kadar kucakladım – bir metalci için oldukça uzun bir zamandı! En sonunda, beni bırakıp gözyaşları içinde, "Babam beni asla kucaklamaz ve 'Seni seviyorum!' demezdi" dedi. O genç adam bir baba sevgisi için ağlıyordu. Yalnızca babasının kendisine verebileceği sevgi ve kabul etmeyi hissetmek istemişti. Tuhaf görünümü ve yabani davranışı babasından hiç görmediği ilgiyi görmeye yönelik bir haykırışı.

Bir Çocuğun En Temel Gereksinimi

Buna benzer öyküleri yüzlerce, binlerce kez duydum. Çocuklarına sevgiyi ve kabul etmeyi iletme noktasında isteksiz ve yetersiz babaları olan genç erkek ve kadınlarda meydana gelen büyük acı ve yıkıma tanık oldum.

Bir keresinde Virginia'da bir çiftlikte açık havada düzenlenen büyük bir müzik ve öğreti festivali olan Fishnet'te ergenlik çağındaki gençlerin yer aldığı büyük bir kalabalığa konuştum. Bir sabah cinsel ilişkiye girmeyi evliliğe saklamanın önemi ve değeri üzerinde konuşurken, yaklaşık 12000 gencin oluşturduğu kalabalığa, özel olduklarını, ölçülemez bir değere sahip olduklarını unutmamaları gerektiğini ve cinsel ilişkiye girmek için evliliği beklemek yoluyla onları gerçekten seven birinin onların değerini bileceğini ve onları onurlandıracağını anlattım.

O sabah daha sonra, yaklaşık on iki yaşlarında sarışın genç bir kızın beni izlediğini fark ettim. Durup "Benimle konuşmak mı istiyorsun?" diye sordum.

Oldukça utangaç bir tutumla, "Gerçekten benim özel olduğumu düşünüyor musunuz?" diye yanıtladı.

Onaylayıcı bir şekilde "Evet!" diyerek yanıt verdim. "Tanrı seni özel yarattı, sakın bunu aklından çıkarma." Kollarımı dikkatlice omuzlarına dolayarak onu şefkatli ve babacan bir şekilde kucakladım. Birdenbire gözyaşları içinde ağlamaya başladı.

"Bunu ne kadar uzun bir süredir beklediğimi bilemezsiniz," dedi. "Annem ve babam beş yıl önce boşandılar ve babam beni hiç kucaklamadı ve bana özel olduğumu söylemedi."

Beş gün sonra havaalanına gitmek üzere yola çıktım, bir güvenlikçi küçük bir kızın almamı istediği bir kağıt parçasını gizlice elime tutuşturdu. Düzenli olarak katlanmış kağıtta kırmızı kalemle altı sözcük yazılıydı:

Beni sevdiğiniz için teşekkür ederim... Koreen.

O genç kız yalnızca bir babanın verebileceği ve o kızın hiç deneyim etmediği türden bir sevgi ve kabul edilme için haykırıyordu.

Koreen'in yaşadıklarının ne kadar yaygın olduğunu fark etmenin kaç kez kalbimi parçaladığını anlatamam. Sayısını bilmediğim kadar genç insan gelip bana, "Babam asla bize sevgisini göstermez" veya "Babam yalnızca yanlış bir şey yaptığımda dikkatini bana verir" demişlerdir.

Babaların erkek ve kız çocuklarına "aptal" "geri zekalı" ve daha kötü şeyler dediklerini duydum. Babaların beysbol veya basketbol sahalarında çocuklarına alay edercesine bağırduklarına tanık oldum.

Tüm yemek boyunca oğullarıyla tek bir kelime dahi konuşmayan veya onları konuşmaya dahil etmeyen babalarla akşam yemeği yedim.

Kızlarıyla, onları giydikleri veya çıktıkları erkek arkadaşları konusunda eleştirmek dışında, çok az zaman harcayan babalar biliyorum.

Çocukları kulak misafiri olacak kadar kendilerine yakın oldukları zaman bile, çocuklarının hataları ve kusurları hakkında başkalarıyla açık yüreklilikle konuşan babalar gözlemlerim. Ve ne acıdır ki, yaptıkları veya yapmadıklarıyla kendi çocuklarının yaşamında duygusal yıkımlar yaratan babalar gördüm.

Yaşları ne olursa olsun, çocukların yüreklerinde önemli olduklarını, kabul edildiklerini ve sevildiklerini hissetmeye yönelik derin bir ihtiyaç vardır. Tanrı, bu normal ve sağlıklı ihtiyacın ilk önce baba ve anne tarafından evde karşılanmasını amaçlamıştır. Eğer her iki ebeveyn bu sevgi ve kabul edilmeye yönelik açlığı tatmin etmezlerse, genç erkek veya kız bu duygusal boşluğu başka biri veya başka bir şeyle doldurmanın yolunu arayacaktır. Bu da çocuğu mahvedebilir veya ciddi anlamda kötürüm bırakabilir. Çocuğuna sevgi ve kabul edilmeyi iletmeyen, göstermeyen bir baba çocuğunun yaşamında *nötr* bir etki değil, *olumsuz* bir etki yaratır.

Ben böyle bir baba olmak istemiyorum. Çocuğu sevdiğini ve kabul edildiğini hisseden, çocuğu sağlam bir kişiliğe sahip ve kendine güveni olan bir erkek veya kadın olmak üzere büyüyen, çocuğu başkalarını sevebilen ve onlara bir şeyler veren bir baba olmak istiyorum. İşte benim Babam böylesi bir babadır.

İlk Önce, Her Şeyden Çok ve Sonsuza Dek Sevgi

Genç veya yaşlı, Hristiyan olmadan önce bile Tanrı'nın kendilerini sevdiğini fark etmeyen birçok insana konuştum. Henüz karanlık-tayken, daha Tanrı'nın düşmanlarıyken, bizleri sevdi ve bizim uğrumuza öldü (Efesliler 5:8, Romalılar 5:8). *İlk önce O bizi sevdi*

(1. Yuhanna 4:19). Kendimize çeki düzen vermemizi beklemedi. Beklentilerini yerine getirmemizi de beklemedi. Basitçe bizi sevdi.

Bununla yetinmeyip bize beslediği sevgiyi *gösterdi*. O, çocuğunu kucaklamada sıkıntı çeken veya "Seni seviyorum" diyemeyen türden bir baba değildir. O, "yapacak daha önemli işleri olan" türden bir baba da değildir. Bizleri *her şeyden çok* seviyor (Romalılar 8:32). O bize beslediği sevgiyi Sözü'yle konuşur (Yuhanna 1:14). Çarmıhta bize olan sevgisini gösterdi. Bize sevgisini kaniyla yazdı.

Baba bizi yalnızca ilk önce ve her şeyden çok sevmez, aynı zamanda *sonsuz dek* sever (Yeremya 31:3). Baba'nın bize olan sevgisi eksiksiz, sürekli ve koşulsuzdur. Onu kazanamayız. Ondan kaçamayız. Sözü'nü dinlemediğimizde, hayal kırıklığı yaşayabilir veya O'ndan uzaklaştığımızda üzülebilir, ama asla, asla, asla bizi sevmekten vazgeçmez. Baba'nın bize olan sevgisi öylesine koşulsuzdur ki... Ne ölüm, ne yaşam, ne melekler, ne yönetimler, ne şimdiki ne gelecek zaman, ne güçler, ne yükseklik, ne derinlik, ne de yaratılmış başka bir şey bizi Rabbimiz Mesih İsa'da olan Tanrı sevgisinden ayırmaya yetecektir (Romalılar 8:38-39). İşte böylesi bir baba olmak istiyorum, hatta artık birer yetişkin olan çocuklarıma bile. Çocuklarımla onları sevdiğimi ve kabul ettiğimi bilmelerini istiyorum. Daha sevgime karşılık veremediğimden önce bile, onları sevdiğimi bilmelerini istiyorum. Onlarla temel etkileşiminin biberonlar, geçirmeler ve kirli çocuk bezleri olduğu zaman bile, onları sevdiğimi bilmelerini istiyorum. Çocuklarımla onları koşulsuz olarak sevdiğimi, sevgimin yaptıkları herhangi bir şeye değil, sadece onlara dayandığını bilmelerini istiyorum. Ayrıca çocuklarımla onlara olan sevgimin her şeyden çok olduğunu bilmelerini istiyorum. İsim, hobilerim, arkadaşlarım, kilisedeki veya toplumdaki konumum; bunlardan hiçbiri onlardan daha fazla önemli değildir. Onları her şeyden daha çok seviyorum.

Son olarak, çocuklarıma onları sonsuza dek sevdiğimi iletmek istiyorum. Ne olursa olsun, onları sevdiğimi ve kabul ettiğimi bilmelerini istiyorum. Sevgimi kazanmak zorunda değiller. Sevgimden kaçamazlar. Sevgimi silemez, yok edemezler.

İşte böyle bir baba olmak istiyorum. Ama elbette, böylesi bir babalık birçok erkek, belki de en azından benim için doğal yolla ortaya çıkmaz. Böylesi bir babalık öğrenmem gereken bir şeydir.

Sevgi ve Kabul Edilme Atmosferi Yaratma

Bir baba için koşulsuz sevgiyi ve kabul edilmeyi vermeyi öğrenmekten daha önemli bir şey yoktur. Eğer çocuğunuz bunu sizden alamazsa, kendini güvende hissetmeyecektir. Kendini güvende hissetmeyen bir çocuk nadiren yüreğini açacaktır. Kendini güvende hissetmeyen çocuk şeffaf olmayacaktır. Okulda neler olup bittiği hakkında açıkça konuşmayacaktır. Beraber çıktığı erkek arkadaşının ona nasıl davrandığını özgürce paylaşmayacaktır. Çocuklarınıza onları koşulsuz olarak kabul ettiğinizi ne kadar çok iletirseniz, çocuklarınız o kadar çok mücadele verdikleri sıkıntılarını, kaygılarını, düşüncelerini sizinle paylaşmaya, size karşı açık sözlü olmaya ve sizinle daha çok konuşmaya eğilimli olacaklardır.

Elbette, dediğim gibi, koşulsuz kabul etme kolay değildir. Aslında, dürüst olmak gerekirse, mümkün bile değildir. Yalnızca Tanrı tamamen kabul edici olabilir. Günahkârlar olarak çocuklarımızı kabul etmek için gerekli olan güç ve yetenekte sınırlıyız. Ama sahip olduğumuzu bile bilmediğimiz yetenek ve gücü bize veren Kutsal Ruh'un gücüyle zayıflıklarımızın üstesinden gelebiliriz.

Peki, o zaman bunu nasıl yapacağız? Göksel Babamız'ın bize gösterdiği türden koşulsuz sevgiyi ve kabul edilmeyi çocuklarımıza nasıl aktaracağız? Bu, elbette yürekten edilen dua ve sürekli Tan-

rı'ya dayanmakla başlar. Eğer O'nun Kutsal Ruhu aracılığıyla Tanrı'yla ilişki içindeyseniz, koşulsuz sevgi ve kabul etme hakkında aşığıdaki temel ilkeleri bilinçli ve gayretli bir şekilde uyguladığımızda, o zaman çocuğumuzun gereksinimiyle bağlantı kurabiliriz.

Sevgiyi Göstermek

Bir çocuğun koşulsuz sevgisine yönelik gereksinimini karşılamanın en temel yollarından biri, sevgiyi göstermek, kanıtlamaktır. Basit bir kucaklamada veya öpücükte, birkaç sevgi dolu sözde veya sevecen bir bakışta olağanüstü bir güç vardır. Dan Benson *Bütün Adam (The Total Man)* adlı kitabında çocukluğundaki bu anların değeri üzerinde derin düşünür:

"Büyürken mutfağımızda sık sık sergilenen aile kucaklamalarını asla unutmuyacağım. Sendeleme sendeleme eşikten geçerken, babamın annemi kollarıyla sarıp sarmaladığını gördüm (evimizde meydana gelen sıradışı bir olay değildi). Bu kendimi içten iyi hissetmemi sağlıyordu. O kadar iyi hissediyordum ki, onlara katılmaktan kendimi alamıyordum. Mutfağımızın döşemelik muşambasının öteki ucundan saldırıya geçerek ve anne babamın bacaklarına sıkıca sarılırdım. Annem ve babam beni de bu sevgi gösterisine dahil etmekten hep mutlu olurlardı. Eğer o sırada etrafta başka kardeşlerim varsa, onlar da bazen katılır ve böylece aile kucaklaşması büyüdükçe büyüyordu. Annem ve babam uzun uzun öğüt vermek yerine, örnek olmak yoluyla evimizi sevgi dolu bir yuva haline getirmeyi başarmışlardı. Çocuklar olarak kendimizi güvende hissediyorduk, çünkü Babam yuvamızın atmosferinin sevgi ve sevinçle dolmasının öncülüğünü yapıyordu."¹

Duyguların açığa vurulduğu eylemler elbette koşulsuz sevgi ve kabul etmeye benzemez. Çocuklarını kucaklayan ve öpen bazı

anne babalar koşulsuz sevgi ve kabul etmeyi sergilemezler. Ancak, kucaklamalar ve öpücükler, bir babanın çocuklarına, "Seni olduğun gibi kabul ediyor ve seviyorum" demesine yardım edebilir.

Her Bir Çocuğun Eşsiz Oluşundan Zevk Almak

Tanrı her birimizi eşsiz bireyler olarak yaratmıştır. Şunu bir düşünün: yeryüzünde şu anda yaşamakta olan altı milyar insan arasında sizin gibisi yok. Aynı şekilde, oğlunuz veya kızınız gibisi de yok.

2. bölümde değindiğim Dottie'nin babasının, her çocuğunu bir birey olarak tanıma konusunda basit yöntemleri vardı. Dottie'ye "Sen benim en sevdiğim büyük kızımsın" derdi. Ardından Dottie'nin küçük kız kardeşine, "Sen benim en sevdiğim küçük kızımsın" derdi. Erkek kardeşine de, "Sen benim en sevdiğim oğlumsun" derdi. Basit, hatta aptalca görünmesine karşın, işliyordu ve bu, çocuklarının kendilerini özel hissetmelerini sağlamanın bir yoluydu.

Bir babanın çocuğuna, "Neden daha fazla kardeşine benzemiyorsun" veya "Kız kardeşin hiçbir zaman matematikte senin zorlandığın kadar zorlanmadı" demesi bir faciadır. Erkek veya kız çocuğunu bireysel özellikleri, yetenekleri ve armağanlarıyla bir birey olarak tanımakla her bir çocuğun eşsizliğinden zevk almak ne kadar daha iyidir. Kendi çocuklarınızı incelemeye başladığınızda, her bir çocuğun birçok açıdan eşsiz olduğunu göreceksiniz: ondan herkese yayılan bir gülüş, arkadaş edinme konusundaki yeteneği, şefkatli ruhu, oldukça güzel sesi, neşe saçan gülümsemesi, hayvanlara beslediği sevgi bu açılardan bazıları olabilir. Bu görkemli ve olağanüstü eşsizliği çocuğunuza olumlu bir biçimde aktardığınızdan emin olun.

Çocuğunuzun Kişisel Değerini Onaylamak

Çocuğunuzun kişisel anlamda değerli olduğunu hissetmesine ihtiyacı vardır. Kişinin değerli bir kişi olduğuna ilişkin bir inanç ve duyguya sahip olması gerekir.

Babalar bir çocuğun kişisel değerini birçok yöntemle ona iletebilir. En önemli yöntemlerden biri, çocukla birlikte zaman geçirmektir. Çocukla zaman geçirmek ona önemli olduğunu anlatır. Aslında, sık sık çocukların sevgi sözcüğünün harflerini anne babalarından farklı şekilde söylediklerini dile getiririm; onlar sevgi sözcüğünün harflerini "Z-A-M-A-N" biçiminde söylerler. Bu özellikle benim için zordu, çünkü zamanımın yarısı evden uzakta geçiyordu. Ancak bunu telafi etmek amacıyla, mümkün olduğunca çocuklarımla birlikte yolculuk etmek, her gün evi aramak ve yolculuktan döndüğümde çocuklarımı alıp dışarıda bir yerde kahvaltı yapmak için büyük özen gösteriyordum.

Bir Pazar günü San Diego Chargers adlı Amerikan futbol takımının maç öncesinde küçük kilise binasında düzenledikleri konuşmaya davet edildim. Oğlum Sean'ı da yanıma aldım ve kiliseden sonra stadyumdaki yerimizi aldık. Takım bize sahaya en yakın ön sıralardan, eli yard çizgisine yakın bir yerde iki koltuk ayırmıştı! Elli bin izleyici stadyumu doldurmuştu ve uğultu sağır ediciydi.

Kollarımı oğlumun omuzlarına atıp, "Şunlara baksana oğlum" dedim. Oğlum oturduğu yerde 360 derece dönüp herkese, özellikle en yukarı tribünlerde oturanlara baktı. On yaşında bir çocuk için sanki tüm dünya oradaydı. Sean "Vay be, Baba, ne kadar çok insan var!" diye bağırdı.

"Evet, çok insan var. Ama biliyor musun? Benim için sen bir yana bütün bu insanlar bir yana; hepsinin toplamından daha değerlisin.

Ayrıca baban olarak benim hakkımdaki düşüncen bütün bu elli bin kişinin düşüncesinden çok daha anlamlıdır!"

Sean'ın gözleri büyüdü. Bir kez daha bütün stadyuma baktı. Ardından çocuksu heyecanıyla, "Gerçekten mi Baba? Bunların hepsinden daha mı değerliyim?" diye bağırdı. Kucağıma atladı; kendini güvende ve önemli hissediyordu. O anda, benim için değerli ve önemli olduğunu anlamıştı.

Aitlik Duygusunu Geliştirmek

Çocuklarımız evde aitlik duygusunu hissetmezlerse, ait olmak için başka yerler arayacaklardır. Bazıları, Phoenix'te tanıştığım metalmi genç gibi, kendilerini garip bir arkadaş grubuyla özdeşleştirecektir. Bazıları sokak çetelerinin sunduğu aitlik duygusundan ötürü onlara katılacaktır. Yine bazıları da aitlik duygusunu cinsel ilişkiye girdikleri kişilerle giderme yoluna gideceklerdir.

Lise üçüncü sınıf öğrencisi olan Sue, cinsel etkinliğini şu sözlerle açıklamaktadır: "Kendimi çok yalnız hissediyordum. Annem ve babam benimle zaman geçiremeyecek kadar meşgullerdi. Ted benimle arkadaş olduğunda, çok mutluydum. Beni dinliyordu. Beni kucaklayıp avutuyordu. Gerçekten benimle ilgileniyor gibi görünüyordu."

Bir önceki bölümde sözünü ettiğim arkadaşım Dick Day ve eşi Charlotte, Kore'den Timothy adını verdikleri öksüz bir erkek çocuğunu evlatlık edindiler. Timothy Amerika'ya varduktan ve Day ailesinin bir parçası olduktan sonra, aylarca yeni ailesine ve Amerikan kültürüne adapte olmaya çalıştı. Bir gün, Timothy daha adapte olmaya çalıştığı bir sırada, Dick ona, " Timothy, Kore'ye dönmek ister misin?" diye sormuş. O da, "Şey, hayır," diye yanıtlamış. "Neden dönmek istemezsin?" diye sormuş Dick.

Timothy, "Çünkü burada, özel ve önemli biriyim" demiş.

Siz de çocuklarınıza aitlik duygusunu, yani ailenizin önemli bir parçası olduklarına ilişkin duyguyu verebilirsiniz. Duygusal bir sığınağa sahip olmaları, güvensizlik duygusuna, olumsuz arkadaş baskısına ve cinsel ayartılara karşı koymalarında onlara güç verecektir. Sevginiz ve kabul etmeniz onlara, "Bu aileye aitsin – değerlisin" diyecek ve bu da onlara kendilerini değerli görme ve kendi kendilerine saygı duyma temeli sağlayacaktır.

Performanstan Çok Değeri Tanıyıp Onaylayın

Oğlum Sean on iki yaşındayken, küçükler beysbol liginde oynuyordu. Sezon başlamadan bir hafta önce, ona ve takım arkadaşlarına nasıl kabul edildiklerini göstereceğime ilişkin aklıma bir fikir geldi. Yerel bir restorandan kapta soslu dondurma için on iki kupon alıp takımın koçuna götürdüm. "Koç," dedim, "bunlar çocuklar için."

Koç yüzünde büyük bir gülümsemeyle teşekkür etti. "Bu harika. Keşke daha fazla baba bu denli ilgili olsa. Çocukları ilk galibiyetlerinde dondurma yemeye götüreceğim."

Hemen "Hayır, koç. İlk yenilgiden sonra onları dondurma yemeye götürmeni istiyorum" dedim.

Garip bir şekilde bana baktı. Söylediklerimin onun kazanma, kaybetme ve iyi bir oyun için ödül verilir anlayışına uygun düşmediğini görebiliyordum. Bunun üzerine açıklama gereği duydum, "Koç, seni bilmem ama ben çocuklarımı yetiştirirken çabalarından çok başarılarını takdir etmek istemiyorum. Ayrıca Tanrı'nın benzeyişinde yaratılmış oldukları gerçeğinden çok çabalarını takdir etmek istemiyorum. Oğlumun Tanrı'nın benzeyişinde yaratıldığına ve hiçbirinin beysbolla ilgisi olmayan sonsuz bir değere, saygın-

lığa, öneme sahip olduğuna inanıyorum. Hayatında bir kez bile beysbolda vuruş yapmamış olsa bile, onu yine de sevip kabul edeceğim."

Sean'ın koçu beni uzun bir süre dikkatle süzdü. En sonunda, ağzından çıkan tek şey, "Şey, bu çok ilginç" ifadesi oldu.

Koç sözüne bağlı kaldı. Takım ilk yenilgisini aldığında, her oyuncuya birer kupon verdi ve bir takım olarak kapta soslu dondurma yemeye gittiler.

Sean kapta soslu dondurma için bana en az beş kez teşekkür etti. Ayrıca, ilk iki hafta içinde takım arkadaşlarından üç kişi daha gelip bana özel ikramım için teşekkür ettiler. Özellikle Jessie adlı çocuğu anımsıyorum, "McDowell bey, kapta soslu dondurma için teşekkür ederim. Hayret! Maçı kazanıp kazanmamız sizin için hiç önemli değil. Bizi her durumda seviyorsunuz."

Elbette, asıl vurgulamak istediğim nokta buydu. Sean ve takım arkadaşlarına nasıl bir performans gösterirlerse gösterirler, Tanrı'nın benzeyişinde yaratılmış oldukları ve dolayısıyla sonsuz bir değer ve saygınlığa sahip oldukları gerçeğine dayanarak onları sevdiğimi, kabul ettiğimi ve değer verdiğimi iletme istedin.

Yeterlilik Duygusunu İşletip Geliştirmek

Çocukların ailede ve toplumda sevildiklerini ve kabul edildiklerini hissetmeleri amacıyla her geçen gün büyüyen bir yeterlilik duygusuna ihtiyaçları vardır. Her çocukta bir şeyleri iyi yapma veya başarmaya yönelik doğal bir tutku vardır. Anne babalar olarak, çocuklarımızı giriştikleri herhangi bir şeyde yüreklendirebilir ve başarılarından ötürü de onları kutlayabiliriz. Maalesef, bir çocuğun neden kolaylıkla yeterlilik duygusunu elde edemediğine ilişkin birkaç neden vardır.

Yetişkinler bir çocuğun yeterliliğini yetişkinlerin genel standartlarına göre ölçmeye eğilimlidirler. Bir çocuktan kendi yetişkin yeterlilik düzeyimizde işlemlerini bekleyemeyiz. Kızlarımdan arabayı benim yıkadığım gibi yıkamalarını bekleyemem. Oğlum daha küçükken, ondan yatağını benim gibi düzgün bir şekilde yapmasını bekleyemezdim. Sınırlı bilgi ve anlayışlarını göz önünde bulundurmam gerekiyordu. Çocuklarımızdan herhangi bir eğitim almadan herhangi bir konuda yeterli olmalarını bekleyemeyiz. Yatağı yapmak, arabayı yıkamak ve çimleri biçmek kaç beceriyi içerir? Buna karşın, birçok anne baba yeterli bir eğitim veya rehberlik sunmadan çocuklarına görev veya ödevler verirler: "Şimdi odanı temizlemek için yeterince büyüdün. Odanı temizle! Üstelik iyi temizle!"

Bir görev veya ödev konusunda çocuklarınıza yönlendirme sunduğunuzda, onlara aynı zamanda başarısız olma özgürlüğü de vermişsiniz. Başarısız olduklarında, görevi tamamlamaları için onları teşvik etmelisiniz, belki de yardım etmelisiniz. Başardıkları şeyler için çocuğunuzu övün ve tamamlamadan bırakmamak için görevi bitirmesi için çocuğunuzu motive edin: "Arabanın dışı harika görünüyor! İyi bir iş çıkardın. Ama arabanın içine de bir çeki düzen vermek gerekiyor. Arabanın içini elektrikli süpürgeyle temizleme ne dersin?" Ailenizin dışında da çocuğunuzun yeterlilik duygusunu etkileyen şeyler vardır. Rekabetçi bir toplumda yaşıyoruz. Kendimizi sürekli başkalarıyla ve onların işte, okulda ve yarış pistindeki yetenekleriyle bir yarış içinde buluyoruz. Maalesef, her zaman için bizim yaptığımızdan birazcık daha iyi yapan birileri oluyor. Çoğumuz hayatlarımızın bazı alanlarında yeterlilik merdiveninin alt basamaklarında yer alıyoruz. Bu nedenle, sürekli olarak bizden daha iyi bir performans ortaya koyan kişilerle karşılaştığımızda, kendimize güvenimiz kolaylıkla aşınıp sarsılabiliyor. Çocuklarımızdaki yeterlilik duygusunu besleyip büyütme uzun soluklu bir çabanın sonucunda meydana gelecektir ki, bu da çok

düşünmeyi ve plan yapmayı gerektirmektedir. Bu, aynı zamanda kendimizin olumlu bir model olmasını da gerektirir; hata bulmakta yavaş ve yeni büyüme düzeylerini onaylamakta hızlı olmalıyız. Güçlü oldukları yönlerine ilişkin doğru bir değerlendirmeyi kucaklamalarına ve kendi kendilerini suçlamadan zayıf veya sınırlı oldukları yönlerini de kabul etmelerine yardımcı olmamız gerekir.

Bir babanın evde olumlu bir ortam yaratmak için elinde büyük bir fırsatı vardır; bu öyle bir ortamdır ki, bu ortamda çocuklarının güçlü olduğu yönlerini gün yüzüne çıkarır, onları besleyip pekiştirir ve çocuklarının yüreğine kim olduklarına ve neden sonsuz bir değer, önem ve saygıya sahip olduklarına ilişkin güçlü bir duyguyu aşılar. Böylesi bir ortamda yetişen çocuklar evlilik öncesinde cinsel ilişkiye girmeye daha az eğilimlidirler. Böylesi çocuklar sevgi ve kabul görme arayışları çerçevesinde çok daha az bir olasılıkla sağlıklı ilişkilere başvuracaklardır. Daha az isyankâr olacaklardır. Arkadaş baskısına daha az boyun eğeceklerdir. Aynı şekilde, böylesi çocuklar güçlü cinsel standartlara daha fazla eğilimli olacaklardır. Büyük olasılıkla sağlıklı ilişkiler geliştireceklerdir. Okulda ve daha sonra da işte başarılı olmaya daha eğilimli olacaklardır.

Böylesi şeyler elbette bir babanın rüyalarını süsler. Ama bunlar tesadüfen olan şeyler değildir. Hatta bunlar salt bir insan çabasının sonucunda da meydana gelmez. Tüm bunlar dua yoluyla Kutsal Ruh'a dayanarak bizi seven, kabul eden ve olmak istediğimiz türden bir baba, yani Baba'nın bize olduğu türden bir baba olmamız için dikkatli ve gayretli bir çabayla bizi yeterli kılan Baba'yla bağlantı içinde olmamızdan ötürü meydana gelir.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Koreen adlı on iki yaşındaki kızın öyküsünü anlattıktan sonra, babaların söylediğini ve yaptığını gördüğüm, duyduğum veya bil-

diğim birkaç olumsuz ve yıkıcı şeyden söz ettim. Bu şeyleri gözden geçirin. Bir davranış veya eğilimlerden herhangi biriyle kendinizi özdeşleştiriyor musunuz? Özdeşleştiriyorsanız, bu davranışların çocuğunuzun sevginizi ve kabul etmenizi fark etmesini nasıl etkilediğini düşünmek için biraz zaman ayırın.

2. Çocuklarınızı Tanrı'nın gözünde neden özeldirler? Her çocuğu adıyla düşünün ve her birinin neden Tanrı'ya ve size özel olduğuna ilişkin en az beş özel neden sıralayınız. Ardından bunları her bir çocuğunuza iletmek için bazı yöntemler düşünüp tasarlayın.

*3. Her bir çocuğunuzun adıyla düşünün. Bu çocuğunuz onu sevdiğinizi ve onu kabul ettiğinizi biliyor mu? Nasıl biliyorsunuz?

*4. Bu hafta çocuğunuzun *yaptığı* herhangi bir şeye değil, ama tümüyle *ona* dayanarak onu nasıl sevdiğinizi ve kabul ettiğinizi iletmek amacıyla her bir çocuğunuzla birlikte yapabileceğiniz iki şey düşünün. Bu fikirleri ne zaman ve nasıl uygulamaya geçireceksiniz?

4. BÖLÜM

Babanın Saflığı

Bir süre önce, konuşmamı dinleyen Hristiyan bir babadan bir mektup aldım. Eşiyle birlikte her zaman iyi birer anne ve baba olmak için ellerinden gelenin en iyisini yaptıklarını anlattı. İyi bir kilisenin üyeleriydiler ve her zaman çocuklarıyla gurur duymuşlar. Ama en büyük kızları hakkında çok kısa bir süre önce dünyalarını yıkan bazı şeyler keşfetmiş olduklarını anlattı.

Bu baba kızının oldukça güzel bir ergen kız olduğunu, ama yaşıt-ları olan erkekler arasında hiçbir zaman popüler olmadığını açıkladı. Yakın zaman kadar. Amerikan futbol takımından bir gençle çıkmaya başlamış ve ilişkilerinin hemen başlarında (bu baba daha yeni öğrenmiş) o genç erkekle cinsel ilişkiye girmiş. Ardından o futbol oyuncusundan bir başkasına gitmiş. Çok geçmeden, babanın dediğine göre, bütün futbol takımından oyuncularla yatmış.

Bu işkence çeken baba şöyle yazmıştı: "Josh, küçük kızımı bir tür 'takım kızı' gibi elden ele dolaştırmışlar!"

Bu bir babanın yaşayabileceği en ağır kabustur. Hiçbir baba bu babanın yerinde olmak istemez. Hiçbir baba çocuğunun cinsel tacize maruz kalmasını veya evlilikten önce cinsel anlamda aktif hale gelmesini istemez. Hiçbir baba çocuğunun *evlilik* sırasında sadakatsizlik yapmasını istemez.

Ama hayatlarımızda böylesi bir kabusun meydana gelme şansını azalmak için ne yapabiliriz? Kız ve erkek çocuklarımızın cinsel konularda bilgelik dolu seçimler yapma olasılığını nasıl artırabiliriz? Kime danışmamız gerek? Nasıl yardım edebiliriz?

Baba Etkenleri

Babalar bir çocuğun cinsel kanıları ve davranışlarını şekillendirmekte ilk ve potansiyel olarak en büyük fırsata sahiptirler. Araştırmaya göre, bir babanın etkisi üç noktada hissedilir:

1. Babanın varlığı. Jerry Adler'in hazırladığı rapora göre, bugün bütün Amerikalı çocuklarının yarısından fazlasının çocukluklarının bir kısmını yalnızca anneleriyle birlikte geçirmeleri beklenmekte. "Nüfus Sayım İdaresi'nin bir çalışması, 16,3 milyon Amerikalı çocuk yalnızca anneleriyle birlikte yaşamakta ve bunların yüzde 40'ı en az bir yıldır babalarını görmediler."¹ Bu son derece önemli bir istatistik, çünkü evde babanın yokluğu veya varlığı bir çocuğun cinsel tutum ve eylemlerinde belirleyici bir etkidir. İlk bölümde belirttiğimiz gibi, Johns Hopkins Üniversitesi'nden araştırmacılar "babasız evlerde yaşayan genç, beyaz ergen yaşlarındaki kızların iki ebeveynin olduğu evlerde yaşayanlara göre yüzde 60 daha fazla evlilik öncesi cinsel ilişki yaşama olasılıkları var" diye rapor etmişler.² Ama bir babanın evdeki yokluğunun etkileri erkek çocuklar tarafından da hissedilmekte. Indiana Üniversitesi'nden araştırmacı Robert Billingham, evde aileyle birlikte yaşayan bir babadan yoksun yetişen erkek çocukları, "kendilerine model olarak genellikle kısa dönemli çekicilik sunan TV ve filmlerde gördükleri kültürel örneklere dayanarak bir erkeğin nasıl davranması gerektiğini algıladıklarını"³ belirtmekte.

2. Babanın ilgisi. Christopher Anderson *Baba: Figür ve Güç (Father: The Figure and the Force)* adlı kitabında üstsüz barlarda

ve striptiz kulüplerinde çalışan 7000 kadınla yapılan çalışmaya yer vermekte. Ekonomik nedenler bu kadınların iş seçimini kesinlikle etkilediği halde, Andersen şöyle yazmakta, "Bu kadınların çoğu büyük olasılıkla çocuklukları sırasında hiç görmedikleri erkek ilgisini böylesi yerlerde aradıklarını kabul etmişlerdir."⁴ Andersen devam edip anne baba eksikliğiyle kadınların cinsel davranışları arasında doğrudan bir ilişki olduğunu ileri sürmekte.

3. Babanın yakınlığı. Josh McDowell Hizmet Grubu tarafından iki özel çalışma yaptırılmıştır. Her iki çalışma da babalarıyla yakın ilişki içinde olan ergen yaştaki (hem erkek hem de kız) gençler arasında cinsel etkinlik ve gelişigüzel herkesle cinsel ilişkiye girme durumunun daha az görüldüğünü güçlü bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu ve daha birçok çalışmanın ileri sürdüğüne göre, babayla sağlıklı bir ilişkiye sahip olma, genç erkek veya kızın evlilik öncesi cinsel ilişkiye girip girmeme noktasında son derece önemli bir etkidir.

Üçüncü En Büyük Etki

Bu her üç etkenden herhangi birinin yokluğu veya yetersizliği durumunda, bir gencin cinsel standartlarını etkileme yarısından olan aşağıdaki iki unsurdan sonra açık ara üçüncü sırada yer alacaktır. Bu iki unsur şunlardır:

Arkadaş Baskısı:

Arkadaş grubunun elbette gençler üzerinde korkunç bir etkisi vardır. Gençlik kültürümüz kişisel değer, cinsellik, kimlik ve kabul etme konusunda kendi mesajını iletmektedir. Yazar Frank Martin, *Çocukla Dost Baba (The Kid-Friendly Dad)* adlı kitabında, ünlü bir aile danışmanından duyduğu bir öyküyü aktarmakta:

On altı yaşındaki bir kız danışmanlık almak üzere kendisine gönderilmiş ve oradayken on üç yaşında yaşadığı ilk cinsel ilişkisini anlatmış "cinsellik, seks hakkında duyduğum onca şeyden artık yorulmuştum ve nasıl bir şey olduğunu kendi kendime öğrenmek istedim" diye söze başlamış. "Bir partideyken bulabildiğim en yakışıklı gence gidip seks yapmayı isteyip istemediğini sordum." İki bir yatak odasına gitmiş ve bu genç ve masum kız bir anda bakireliğini kaybetmiş." Danışmana "Beklediğim gibi değildi" demiş. "Ama en azından nasıl bir şey olduğunu artık biliyor ve onun hakkında arkadaşlarıma anlatabiliyordum."⁵

Ergenlik çağındaki bir gencin cinsel etkinliği konusunda akran baskısının gücü en büyük belirleyici etkidir, özellikle bu genç kişi yukarıda ele alınan üç baba etkeninden bir veya daha fazlasından yoksunsa. Bin ergen genç arasında yapılan bir çalışma, yüzde 76'sının sırf deneyimli olduklarını hissetmek ve dışlanmış hissetmemek amacıyla cinsellikte gidilmesi gereken noktaya kadar gidebileceklerini ifade etmişler.⁶ Çocuklarımızın katıldığı birçok topluluk, okul ve arkadaş grubunda, "seks derbisine" katılma baskısı korkunç boyutlardadır.

Medya Yoluyla Gönderilen Mesajlar

Evlilik öncesinde pak kalmayı, başka bir deyişle iffetli yaşamayı ve evlilik öncesi cinsel ilişkiden uzak durmayı teşvik eden "Neden Beklemeli?" adlı kampanyamıza da temel oluşturan ergen gençler arasında ulusal çapta yapılan bir çalışma, çocukların cinsel tutum ve davranışları üzerindeki bir numaralı etkinin çocuklarımızın arkadaşları olduğunu göstermiştir. Peki, arkadaşları ne etkilemekte? Çocuklarımızın arkadaşlarının çoğu seks ve cinsellik hakkında anne babalarından, kiliseden veya okuldan değil, daha çok televizyon, filmler, rock müziği ve bugün eskiden olduğundan çok

daha fazla açıkça ifşa edilen ve sığ cinsellik içerikli dergilerden öğrenmekteler. *Televizyon*. Müjdedi kiliselere giden ergenlik çağındaki gençlerin cinselliği üzerinde belki de en belirleyici etken medyadır. Medyaya gençler üzerinde böylesine büyük bir güç veren şey ne? Şu gerçekleri değerlendirin: Okul öncesi çocukların ortalama sayısına bakıldığında, bunların bir üniversite öğrencisinin diploma almaya hak kazanmak amacıyla sınıfta geçirdiği zamandan çok daha fazlasını televizyon izleyerek geçirmektedir. Bir çalışmaya göre, okul öncesi çocuklar haftada yirmi saat TV izlerken, bu sayı üniversite öğrencilerinde yirmi iki saattir. "Uykudan sonra en çok zaman geçirdikleri etkinlik TV izlemektir. On sekiz yaşına geldiklerinde, okul dahil herhangi bir yerde geçirdikleri zamandan çok daha fazlasını TV önünde geçirmiş olacaklar."⁷ Bir başka çalışmanın da ortaya koyduğu hesaplama göre, liseden mezun olana dek, lise öğrencilerinin ortalama 22.000 saati TV izleyerek geçirmekte ki, bu saat, lise öğrencilerinin on iki yıllık eğitimleri boyunca sınıfta geçirdikleri toplam zamanın iki katına denk gelmektedir.

Müzik. Çocuklar yedi ile on ikinci sınıfları arasında, ortalama 10.500 saat rock müzik dinlemekte. On iki yıllık eğitim süreci boyunca okulda geçirilen toplam zaman miktarı göz önünde bulundurulduğunda, çocukların okuldan çok daha fazla müzik dinleyerek zaman geçirdikleri görülmekte.⁸ "Ergenlik çağındaki gençlerin aşırı derecede medyadan etkilendiği su götürmez bir gerçektir. Daha önce hiç olmadığı kadar az miktarda gerçek yetişkinlerle etkileşim içinde bulunmakta olduklarından ötürü de medyada kendilerine sunulan arkadaşlar ve rol modeller daha büyük bir etkiye sahip olmaktadır."⁹ *Filmler ve videolar*. Gençlerimizin büyük bir bölümü medyanın sunduğu hayal ürünü filmlere dayanarak cinsellik kavramlarını geliştirmektedir. Ancak özgür aşk ve gelişigüzel cinsel ilişkinin beraberinde getirdiği bedeli hiç fark etmemektedir.

Cinsellik konusundaki görüşlerini gözden geçiremezlerse, en sonunda büyük bir bedel ödemek zorunda kalacaklardır. Genç bir bayan ödemiş olduğu bu bedel hakkında şunları anlatmakta:

"Filmler ve pembe diziler bize aşk ilişkisi ve evlilik öncesi seksten dolayı meydana gelen yıkım ve kırık kalpler hakkında hiçbir şey anlatmamakta. Yanlış cinsel ilişkiye girmenin sonuçlarını asla hafife almıyorum. Hiç kuşkusuz, yaşadığım en zor ve en acı deneyimim büyük bir ameliyattan, kanserle ilgili testlerden ve sayısız iş başvurumun geri çevrilmesinden çok daha zor ve acı olan şey, evli bir erkekle cinsel ilişkiye girmenin getirdiği acı ve rahatsız edici duygudan kurtulmaktır."¹⁰

Bu sözler kalbimi kırmakta. Beni ürkütmekte. Umarım sizi de ürkütüyordur. Hatta arkadaş baskısına ve medyanın gönderdiği kötü mesajlara karşı koymalarında çocuklarınıza yardım etmeye can atacak, sizi daha önce hiç olmadığımız kadar kararlı kılacak, yalnızca üçüncü en büyük etki sahibi olarak kalmayıp çocuklarınızın seks ve cinsellik konularındaki bakış açılarını şekillendirecek en büyük etkiyi ortaya koymanızı sağlayacak kadar ürkmüş olmanızı diliyorum.

Çocuklarının Tanrı'nın cinsellik hakkındaki bakış açısını bildiği ve cinsellik hakkında bütünsel ve sağlıklı tutumlara sahip çocukları olan türden bir baba olmanız için size meydan okuyorum. Çocuklarına cinsellik ve saflık, yani iffet hakkında anlatan, ergenlik çağındaki ve genç yetişkinlerin kesinlikle karşı karşıya geleceği baskılar ve ayartmalarda onları kucaklayıp destekleyen türden bir baba olun. Cinselliği veya seksi evliliğe saklamaları için çocuklarını güçlendiren ve kocalarına ve evli oldukları kadına bir ömür boyu sadık kalacak çocukları olan türden bir baba olun. Göksel Babamız'ın olduğu türden bir baba olun.

Saflık Modeli

Tanrı'nın kendi Sözü'ndeki ilkeleri halkı için saflığı, iffetli yaşamı buyurmakta. Tanrı yasa aracılığıyla konuşmuş ve standardını çok net ve açık bir şekilde ortaya koymuştur: cinsel kirlilik, başka bir deyişle iffetsiz yaşam (yani evlilik dışındaki herhangi bir cinsel etkinlik) yanlıştır: Fuhuştan, cinsel ahlaksızlıktan sakının (Elçilerin İşleri 15:29)

"Cinsel ahlaksızlıktan, fuhuştan kaçının." (1. Korintliler 6:18)

"Fuhuş yapmayalım." (1. Korintliler 10:8)

"Aranızda fuhuş... anılmasın bile. Çünkü kutsallara yaraşmaz bu." (Efesliler 5:3)

"Bu nedenle bedeninin dünyasal eğilimlerini fuhşu, pisliği, şehveti... öldürün." (Koloseliler3:5)

"Tanrı'nın isteği şudur.. fuhuştan kaçınmanız." (1. Selanikliler 4:3)

Tanrı'nın saflıkla ilgili kaygısını gözden kaçırmak zordur. Ama genellikle gözden kaçırılan şey, böylesi bir kaygının Tanrı'nın buyruklarını ortaya koyduğu ve değer verdiği şeyleri gösterdiği gerçeğidir. Tanrı saflığa değer verir. Sürekli olarak bu değeri halkına veya kutsallarına iletme uğraşısı içinde olmuştur: tapınma çadırı bina edilirken saf altın kullanılmasını talep etmiştir; tapınmada saf buhur kullanılmasını belirtmiştir; kurban için saf hayvanlar sunulmasını zorunlu kılmıştır; saf yüreğe (Matta 5:8), saf dindarlığa (Yakup 1:27) ve saf ilişkilere (1. Timoteos 5:2) sahip olunmasını buyurmuştur. Ama bundan daha fazla, bu ilke Tanrı'nın kendisi hakkında bize bir şeyler açıklamaktadır: Model Baba saftır. "Mesih'te bu umuda sahip olan, Mesih pak olduğu gibi kendini pak

kılar" (1. Yuhanna 3:3). Thomas Trevethan, Tanrı'nın saflığını şu unutulmaz sözlerle tanımlamaktadır:

"Gerçek Tanrı, kötü olan her şeyden bağımsız ve ayırdır. O'nun ahlaksal kusursuzluğu mutlak ve sonsuzdur. İsteği içinde açıklanan karakteri ahlaksal kusursuzluk için mutlak bir standart oluşturur. Tanrı kutsaldır, var olan ve iyi olan her şeyin mutlak referans noktasıdır. Doğrusu O mutlak saflığın parlak beyaz merkezidir."¹¹

Tanrı saf olduğundan, cinsel kirlilik O'na karşı bir hakaret veya suçtur. Bat-Şeva ile cinsel ahlaksızlık işleyen Kral Davut, daha sonra tövbe etmiş ve Tanrı'ya şu şekilde bir itirafta bulunmuştur, "Sana karşı, yalnız sana karşı günah işledim, senin gözünde kötü olanı yaptım" (Mezmur 51:4). Davut, günahının başka insanları etkilediği; Bat-Şeva'nın kocası Uriya'nın ve Bat-Şeva'nın Davut'a doğurduğu bebeğin ölümüne neden olduğu gerçeğini görmezden mi geliyordu? Hayır, Bat-Şeva'yla birlikte günah işlediğinde, Yasa Koyucu'ya karşı günah işlediğine ilişkin temel gerçeği kabul ediyordu. Yaptığı yanlıştı, çünkü Tanrı'nın saflığına aykırıydı.

Başka bir deyişle, Model Baba, çağdaş kültürün, arkadaş baskısının ve meydanın yaydığı mesajların tersine, saflığın iyi olduğunu bildirir. Model Baba saflığı buyurur, çünkü saflık O'nun değer verdiği bir şeydir. Ayrıca saflık O'nun değer verdiği bir şeydir, çünkü zaten kendisi saftır.

İşte böylesi bir baba olmayı arzulamalıyız. Saflığın, utanılacak veya mahcup olunacak bir şey olmadığını, tersine iyi olduğunu anlamalarında çocuklarınıza yardım etmelisiniz. Cinsel ahlaksızlığın çekiciliğini, kültürlerinin, arkadaşlarının ve medyanın sık sık sergilediği çarpıklığı veya sapıklığı reddetmelerine yardımcı olun. Ve hizmet ettiğiniz ve kendisine benzemeye çalıştığınız Baba gibi,

saflığa değer *verdiğiniz* bilmelerinde onlara yardım edin. Sizde, yani yaşamınızda cinsel saflık konusunda tanrısal bir standart görmelerine yardımcı olun.

Elbette ki, bunu söylemek kolay, ama yapmak zordur. Ama zaten bunu hiç kimse yapamaz. Bunu yapmak, duayla Kutsal Ruh'a dayanmayı gerektirir. Böylece Kutsal Ruh, aşağıda ayrıntılı bir şekilde ele alacağımız bazı sağlam yöntemlere başvurdukça, çabalarınızda ve onların aracılığıyla çalışabilir:

Özen ve İlgi Göstermek

Bir keresinde Amerika'nın en büyük ve en varlıklı müjdeciler kiliselerinin birinde bir haftalık bir konferans düzenledim. Oradayken, kırk iki lise son ve bir önceki sınıf öğrencilerine danışmanlıkta bulundum. En çok sordukları soru, "Josh, babam hakkında ne yapabilirim?" sorusuydu. Ne demek istediklerini sorduğumda da şuna benzer yanıtlar aldım, "Bana hiç zaman ayırmıyor," "Beni alıp hiçbir yere götürmüyor," "Benimle hiç konuşmuyor" ve "Benimle hiçbir zaman bir şey yapmıyor." Kırk iki öğrencinin hepsine ayrı ayrı "Babanla konuşabiliyor musun?" diye sordum, sadece biri evet dedi.

Bu gençler babalarından özen ve ilgi görmeye çok açtılar. Böylesi bir "sevgi kıtlığı" hem anne babayı hem de çocukları etkileyebilir; bu, içinde sevgiye aç anne babaların yetiştirdiği sevgiye daha fazla aç çocukların olduğu ve ömür boyu devam eden korkunç bir kısır döngü yaratır. Ve sonuç çok yıkıcı olabilir.

Çocuğunuz sizden kendisine özen göstermenizi bekler. Çocuklarımız daha bizimle birlikte aynı evde yaşıyorken, sık sık onları okul çıkışında alır ve öğle yemeğine götürürdüm. Mahallede otuz dakikalık bir yürüyüş veya Dairy Queen'den külahta dondurma almak

için yapılan hızlı bir yolculuk, çocuklarınıza özen göstermeniz için size fırsatlar sağlayabilir ve onların sizin için önemli olduğu gerçeğini onlara iletebilir. Dostum Norm Wakefield çocukları daha küçükken başından geçen deneyimlerden birini şöyle paylaşmakta:

"Bir keresinde, kiliseden döndükten sonra bir Pazar günü ailemle birlikte öğleden sonra yemek yiyorduk. Çocuklarıma, 'Bugün her birinize bir armağan vereceğim' dedim. Gözleri istekli ve meraklı ifadelerle parladı. 'Her birinize otuz dakika vereceğim. Bu süre içinde ne yapmak isterseniz, onu yapacağım.' Yanıtları sevinç çılgınlıkları oldu, sanki onlara çekici bir şekilde paketlenmiş bir armağan vermişim gibi davrandılar. Amy'e ne yapmak istediğini sordum. 'Seninle birlikte bir yürüyüşe çıkmak istiyorum baba' dedi. Çıkıp mahallemizde el ele dolaştık, bir yerde durup külahta dondurma alıp yedik. Eve döndüğümüzde, Joel evimizin önündeki çimenlikte benimle güreşmek istediğini söyledi. Gidip otuz dakika boyunca güreştik.

Ardından ana okuluna gitmeye hazırlanan Jill'e ne yapmak istediğini sordum. 'Evin arka verandasındaki rahat koltukta kucağına oturmak ve sonra da senin bana kitap okumanı istiyorum' dedi. Gidip kitap okuduk.

O öğleden sonra zaman armağanının çocuklarımız için ne denli önemli olduğunu öğrendim. İsteklince ve cömertçe verildiğinde, size zengin bir pay olarak geri öder."

Kaç yaşında olurlarsa olsunlar, çocuklarınız sizden kendilerine özen göstermenizi beklerler. Ben gerçekten babalar ve ergenlik çağındaki erkek ve kızlar arasındaki kucaklaşmanın, ergenlik çağındaki gençlerde cinsel saflığın gelişmesinde başka herhangi bir etkenden çok daha etkili olabileceğine inanıyorum. Çocukları-

nızı yeterince kucaklayamazsınız, ama gerçekten kucaklayamazsınız. Ne kadar büyük oldukları hiç önemli değildir; hiç kimse ilgi ve sevgi gösterilme gereksinimi için fazla büyümüş değildir. Basit bir kucaklamada, göz kırpmada ve fısıltıyla veya el işaretiyle "Seni seviyorum!" demekte olağanüstü bir güç vardır.

Cinsel Konular Hakkında Açık Olmak

Çocuklarınızın cinsellik konusunda sağlıklı tutum ve davranışlara doğru yolculuklarında sizden yararlanmalarını istiyorsanız, sizinle oğlunuz veya kızınız arasındaki iletişim vazgeçilmez bir unsurdur.

Çocuğunuzu kişisel bütünlüğe doğru yönlendirecek ilk ve en iyi şans siz ve eşinizsiniz. Açık ve olumlu iletişim kanalları sağlanır ve sürdürülürse, sizin kendi cinsel güvenliğinizin zenginliği ilişkiye renk katacaktır. Oğlunuz bir erkeğin nasıl olması ve bir kadına nasıl davranması gerektiğini sizden öğrenecektir. Kendini rahat ve güvende hissedecektir, çünkü var olan en iyi rehberlerden birine sahiptir. Kızınızın kendine saygısı artacak ve siz ondan ne kadar çok zevk aldığınızı veya ondan ne kadar çok hoşnut olduğunuzu ifade ettikçe, o da dişiliğine o denli değer verecek ve bundan sevinç duyacaktır. Büyüdükçe, sağlam bir temele sahip olacak ki, bu temel aracılığıyla arkadaş olduğu öteki erkekleri ölçüp değerlendirebilecektir. Erkeklerin kendisinden faydalanma emel ve eylemlerine karşı daha az incinebilir olacak, çünkü kendi hayatınızın ve sevginizin yetkisi bir savunma duvarı oluşturacaktır. Karşı cinsle nasıl ilişki kurulacağını bilecektir.

Hayatın bir parçası olan cinsellik konusunu dile getirme ve anlatma yeteneğiniz, çocuklarınızla ilişki kurmanın son derece önemli bir ögesidir. Kişisel saflık ve cinsel ahlak konusunu çocuklarımızla birlikte Kutsal Kitap'taki gerçeklere dayanarak ele alarak bir ders öğrenebiliriz. Süleyman'ın Özdeyişleri 3-7'de çocuklara cinsel

konularda anne babalarının bilgeliğine kulak vermeleri öğretilmektedir. Anne babalara çocuklarına cinsellik, başka bir deyişle seks hakkında konuşmaları asla öğütlenmemiş ve buyrulmamıştır. Çünkü zaten anne babaların bu konuda çocuklarına *konusacakları* var sayılmıştır. Yaşamlarının bu çok önemli parçası hakkında çocuklarınızla konuşmayı gerçekleştirdiniz mi?

Cinsellik alanında iletişimin önemi, tüm babaların yüzleşmesi gereken bir konunun su yüzüne çıkmasına neden olur. Eğer kendi cinselliğimiz hakkında emin veya rahat değilsek, bu durumu kendi çocuklarımıza aktaracağız. Bir erkek, kadınların hor görüldüğü bir çevrede yetişmişse, bu tutum ve duyguları kızlarına aktaracaktır ki, bu da onları erkeklere karşı daha incinebilir bir konuma sokacaktır. Eğer size erkeklerin, güçlü, sessiz, sert ve duyarsız olduğu öğretilmişse, oğullarınız bu aynı eğilimleri sizi gözlemleyerek kapacaktır. Ama unutmayın ki, yıkıcı ve olumsuz iletişim yöntemleriyle tuzağa düşmek zorunda değilsiniz. Tanrı'nın Ruhu'nun bizi güçlendirmesi sayesinde, çocuklarımıza sevinçli ve sevgiye dayalı bir yaşam tarzı iletecek yeni ve özgür kılan duygular, tutumlar ve eylemleri gerçekten *oluşturabiliriz*.

Saflık Konusunda Tanrısal Standartlarda Model Olmak

Çocuklarınız babalarının saflık konusunda tanrısal standartları modellediklerini görürlerse, saflık konusunda tanrısal standartları çok daha kolay bir şekilde geliştireceklerdir. Sürekli olarak eşine kibar davranan, onun kadınlığını onaylayan ve hayat ortağı olarak ona değer verip onunla sevinen bir baba, çocuklarının hayatında duygusal istikrar konusunda güçlü bir temel kurar. Dünyanın cinsellik konusundaki değerlerinden kendini ayrı ve uzak tutan; başka bir deyişle, nasıl davrandığına, neyi izlediğine ve neyi dinlediğine özen gösteren bir baba, çocuklarına Tanrı'nın saflığını modeller.

Çocuklarınızda saflık konusunda tanrısal standartlar bina etmekte etkili yollardan biri, sağlıklı bir cinsellik imajının neye benzediğini görmelerine izin vermektir. Birçok anne baba cinsellik konusunda o kadar ihtiyatlı ve utangaçtırlar ki, cinselliğin, hatta evlilik bağı içindeki cinselliğin bile, kirli (veya en azından "hakkında konuşmadığımız bir şey") olduğu fikrini çocuklarına aşılamaktalar. Oysa cinselliğin eşinizle birlikte tadını çıkardığımız saf ve güzel ilişkinin bir parçası olduğunu bilmelerine izin vermeniz, Tanrı'nın onu tasarladığı şekliyle cinselliğe karşı sağlıklı tutumlara sahip olmalarını teşvik edecektir. *Çocuklarınızın Gözünde Nasıl Bir Kahraman Olursunuz (How to Be a Hero to Your Kids)* adlı kitabımızda, Dick Day'le birlikte aşağıdaki öyküyü paylaşmaktayız:

Dick, eşi Charlotte'ın Amerika'nın Orta Batı bölgesinde yer alan Wheaton College'da bir kadınlar konferansına konuşmacı olarak katıldığı zamanı anımsıyor. Gideli bir hafta olmuştu ve San Diego'ya saat altı uçağıyla iniyordu. Araları yaklaşık on kilometre olan Julian'den San Diego'ya doğru arabayla yol almaya hazırlanırken, o sırada ergenlik çağlarının başlarında olan Timmy ve Jonathan'a şöyle demiş, "Çocuklar, geceyi burada kendi başınıza geçirmenizde bir sakınca var mı? Erkek kardeşiniz hemen sokağın altında oturuyor ve herhangi bir sorun olursa, onu arayabilirsiniz. Annenizi havaalanından aldıktan sonra geceyi birlikte San Diego'daki bir otelde baş başa geçirmek istiyoruz."

Timmy önce babasına bakmış, ardından da yüzünde kocaman bir gülümseme belirmiş. Dick'in kaburgalarına nazik bir dirsek atmış ve parıldayan gözleriyle şöyle seslenmiş, "Yürü be kim tutar seni Baba!"¹²

Dick'in oğulları, anne babalarının ilişkilerinde, Tanrı'nın tasarladığı şekliyle, yani evlilik bağı içindeki cinselliğin güzelliğini ve saflığını pekiştiren bir cinsellik imajı görmüşler.

Saflığa İlişkin Tanrısal Standartları Öğretmek

Kızım Kelly on beş yaşına girdiğinde, yıllardır dört gözle beklediğim bir şey yaptım. Kelly'yle birkaç kez çıktım. Onu benimle çıkmaya davet ettim; ardından güzelce giyindim ve evin dışına çıktım ki, onu evden almak için ona uğrayabileyim. Arabanın kapısını onun için açıp kapattım, onu güzel bir restorana götürdüm, masaya otururken sandalyesini tuttum ve ilgi duyduğu konularda konuşmak üzere akşam sofrasındaki konuşmayı başlattım. Akşam yemeğinden sonra, onun seçtiği bir eğlence etkinliğine gittik.

Her çıkmamızın sonunda, birkaç dakika ayırıp Kelly'e o gece ona nasıl davrandımsa, kendisine gerçekten saygı duyan ve kendisiyle ciddi anlamda ilgilenen bir gencin de kendisine öyle davranması gerektiğini açıkladım. Ondan sonra öteki iki kızım da çıktım. Eşim Dottie de oğlumuz Sean'ın çıktığı ilk bayandı. Oğluma annesiyle çıktığı gece boyunca ne yapması, ona nasıl davranması ve onu nasıl onurlandırması gerektiğini anlattım.

Çocuklarımızla çıktığımız bu geceler, çocuklarıma tanrısal standartları öğretmek için kullandığım yöntemlerden yalnızca biriydi. Çocuklarıma cinsel saflık konusundaki Tanrı'nın standartlarını öğretmek amacıyla, televizyonu, filmleri, güncel olayları ve aile ve arkadaşlarımızın evlilik törenleri gibi fırsatları da kullandım. Öğretme çabalarım içinde *duvar yazılarını* bile fırsat bilip kullandım; bir duvara ağza alınmayacak bilinen bir sözcük spreyle yazılmışsa, çocuklarıma Tanrı'nın güzel olmasını amaçladığı bir şeyi alçaltıp değerini ayaklar altına alan *o sözcüğün* neden yakışsız olduğunu açıkladım. Ardından da evlilik ilişkisi bağlamında cinselliğin saflığını ve kutsallığını onlara öğretirdim.

Cinsel Saflığın Yararlarını Paylaşmak

Çocuklarımızda saflığa ilişkin kişisel standartları –Tanrı'nın kendi saflığını yansıtan standartları– geliştirmeyi teşvik etmenin en güçlü yollarından biri, her fırsatta onlarla saflığın *yararlarını* (aynı zamanda ahlaksızlığın sonuçlarını) paylaşmaktır.

Yakaladığım her fırsatı değerlendirerek, çocuklarımın zevke ve doyuma giden en emin yolun cinsel saflığa ilişkin tanrısal standartlar olduğunu ve suçluluk duygusu, dış kırıklığı ve kendini boş ve boşlukta hissetmeye giden en emin yolun da ahlaksızlık olduğunu bilmelerini sağlamaya çalıştım. Saflığa ilişkin tanrısal standartların onları planlanmayan hamileliklerden ve cinsel ilişki yoluyla geçen çeşitli hastalıklardan korumakla kalmayacağını, aynı zamanda kendilerine büyük bir zihinsel esenlik sağlayacağını anımsattım. Cinsel saflığın kendilerini cinsel güvensizlikten koruyacağı ve bir karı koca arasında olması gereken güven havasını sağlayacağı düşüncesini onlara aşılamaaya çalıştım. Çocuklarımla evlilik öncesi ve evlilik sırasındaki cinsel saflığın (iffetin) karı koca arasında olması gereken kişisel ve yakın ilişkiyi nasıl ortaya çıkardığını; bunun da onları ahlaksızlığın ürettiği kuşku, dış kırıklığı, üzüntü, stres, boşluk hissi ve birçok öteki yıkıcı duygular gibi sonuçlardan koruyacağını paylaştım.

Bir keresinde kızım Katie oldukça akli başına bir şekilde bana, "Babacığım, beni sevdiğin için teşekkür ederim" dedi. Ben de ona, "Ne demek istiyorsun?" diye sordum.

Hiç tereddüt etmeden "Bana her zaman doğruyu söyledin" dedi. Ardından şöyle devam etti, "Bana cinsellik (seks) ve sonuçları hakkında anlattın ve yanlış seçimler yapan bir sürü çocuk tanıyorum. Bu yanlış seçimlerin sonuçlarını hiç fark etmiyorlar." Konuşmasını sürdürüp bütün arkadaş ve sınıf arkadaşlarının kendileriyle cinsel

saflığın yararları ve ahlaksızlığın sonuçları hakkında açıkça konuşan bir babaları olmasını istediğini dile getirdi.

Babalar olarak, siz ve benim yapmamız gereken son derece ciddi ve kutsal bir işimiz var: çocuklarımızda cinsel saflığa ilişkin tanrısal standartlar konusunda farkındalık, saygı ve derin düşünce geliştirmek. Bu, Kutsal Ruh'un kendi yaşamlarımızda çalışmasıyla –O'nun bizi yeterli ve güçlü kılan gücünün çabalarımıza eklenmesiyle– başlayan bir iştir. Böylece çocuklarımıza ilgi ve özen gösterir, cinsel konularda onlarla açık konuşur, cinsel saflığa ilişkin tanrısal standartlara uygun bir model oluşturur, cinsel saflığa ilişkin tanrısal standartları sürekli öğretir ve her fırsatta cinsel saflığın yararlarını paylaşıyoruz. Tanrı'nın yardımıyla bunları yaptıkça, çocuklarınız arkadaş, toplum ve kendi hormonlarından kaynaklanan evlilik öncesinde cinsel anlamda harekete geçme yönündeki baskıya karşı koymak için güçlendirilmiş olacaklardır.

Cinsellik konusunda sağlıklı ve tanrısal bir bakış açısı geliştirip onu sürdürmek amacıyla daha iyi donanmış olacaklardır. Genellikle cinsellik alanında bilgelikten uzak bir biçimde alınan kararları izleyen acı durumlardan ve baş ağrılarından büyük bir olasılıkla kaçınmış olacaklar.

İlerleyen yaşamlarında evlendiklerinde kocalarına ve eşlerine sadık kalma noktasında daha iyi bir biçimde hazırlanmış olacaklardır.

Bunun yanında, sizi olmak istediğiniz türden bir baba –*Babanız'ın* olmanızı istedi türen bir baba– yapacak tarzda çocuklarınızla da bağlantı kurmuş olacaksınız.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Çocuklarınızın cinsel tutumları üzerinde arkadaşlarının nasıl bir etkisi olduğunu düşünüyorsunuz? Ya medyanın? Sizin? Özel ve belirleyici olun.

2. Bu bölümde ele alınan cinsel saflığa ilişkin tanrısal standartları geliştirmek amacıyla dile getirilen beş stratejiyi gözden geçirin. Aşağıdaki her bir çizginin üzerine 'x' yerleştirin; bu, bu beş alandaki mevcut başarınıza nasıl not verdiğinizi gösterecektir:

Çocuklarıma ilgi ve özen gösteririm.

her zaman bazen asla

Cinsel konularda çocuklarımla açıkça konuşurum.

her zaman bazen asla

Cinsel saflığa ilişkin tanrısal standartları modellerim.

her zaman bazen asla

Cinsel saflığa ilişkin tanrısal standartları öğretirim.

her zaman bazen asla

3. Bir önceki listeden geliştiğinizi görmek istediğiniz iki alanı belirleyin ve gelişmek için neler yapabileceğinizi değerlendirin. Bu bölümde size yardımcı dokunabilecek öneri ve aydınlatıcı örneklerden elde edebileceğiniz herhangi bir fikir var mı? Varsa, bu fikirlerin altını çiziniz ve mümkün olan en kısa zamanda bu fikirleri uygulamaya geçirmek için planlar yapın.

*4. Önümüzdeki altı hafta içinde her bir çocuğunuzla en az iki tane "Babayla Çıkma" etkinliği yapın. Yapmak istedikleri bir şeyi planlayın, ardından o zaman içinde tüm dikkatinizi onlara verin. Bunu her ikiniz için de eğlenceli bir şekilde yapın!

İlk çıkmanızda ne yapacaksınız? _____

Planlanan çıkma tarihi ne zaman? _____

İkinci çıkmanızda ne yapacaksınız? _____

Planlanan o çıkma tarihi ne zaman? _____

5. BÖLÜM

Babanın Gerçeği

Kızım Kelly ilkokul dördüncü sınıftayken, birkaç öğrenci öğretmenin sınıfta olmadığı bir sırada öğretmenin masasından bir nesne araklamışlar. Çocuklar yalnızca o nesneyle biraz oynamak istemişler, ama çok geçmeden ellerinde kırılmış ve onu hemen öğretmenin masası üzerindeki yerine geri koymuşlar.

Öğretmen sınıfa dönüp de nesnenin kırıldığını keşfettiğinde, Kelly'nin sınıf arkadaşlarından birine ne olduğunu sormuş. Kız grubun baskısına boyun eğip yalan söylemiş. Ardından öğretmen Kelly'e dönmüş ve öteki kız gibi kendilerini koruması için arkadaşlarından gelen açığa vurulmayan baskıya rağmen her şeyi olduğu gibi ve dürüstçe anlatmış.

Ertesi gün Kelly'i alıp birlikte en sevdiğimiz restorana gittik ve hissedeceği herhangi bir baskıya veya sınıf arkadaşlarından gelmesi olası herhangi bir rahatsızlığa karşın doğru şeyi yaptığı için onunla gurur duyduğumu anlattım. Çocuklarımla sergilemiş oldukları dürüstlük ve doğruluktan ötürü birçok kez onlardan hoşnut olmuş ve onlarla gurur duymuşumdur; özellikle böylesi karakter niteliklerinin çok az sergilendiğini fark ettiğimde. Sınavlarda kopya çekmek bugün lise öğrencileri arasında oldukça yaygın. A ve B notları olan lise son ve bir önceki sınıf öğrencileri arasında yapılan bir ankette, neredeyse yüzde sekseni az da olsa hile yaptıklarını

kabul etmişler. Bunlardan bazıları başkalarının ev ödevlerini kopyalamış veya sınavda kopya çekmişler.¹ Ergen yaşta ve "yirmili yaşlarında olan" gençler arasında yapılan bir başka anket, neredeyse yarısının (%44) "yalan söylemenin bazen gerekli olduğuna" inandığını ortaya çıkarmış.² Ayrıca ergenler arasında mağazalardan eşya çalma (hırsızlığın öteki türleri de) bazı okul ve topluluklarda revaçta.

Böylesi davranış ve tutumlar yalnızca "sorunlu çocuklar" kavramıyla sınırlanamaz. Çok şaşırtıcı bir şekilde böylesi şeyler kiliseye giden çocuklar, Hristiyan çocuklar ve Hristiyan ailelerden gelen çocuklar arasında da yaygındır.

Yanlıştan Doğruya adlı kampanyaya kaynaklık yapmış olan çalışma, üzücü bir şekilde Hristiyan gençler arasında hile ve sahtekârlığın yüksek düzeylerde olduğunu gözler önüne sermiştir. Müjdeci Hristiyan kiliselerdeki 3795 ergen genç arasında yapılan çalışmamız, her üç kişiden ikisinin (%66) geçen üç ay içinde "anne baba-ya, öğretmene veya öteki yaşça büyük kişilere" yalan söylediklerini ortaya çıkarmış. Bundan çok az orandaki kişi de –on kişiden altısı (%59%)– geçen üç ay içinde bir arkadaşına veya akranına yalan söylediğini bildirmiş. Üçte birden daha fazla sayıda kişi de (%36) aynı üç aylık dönem içinde bir sınavda veya başka değerlendirmelerde hile yaptığını ve neredeyse altıda bir oranında (%15) kişi de yakın zamanda para veya eşya çaldığını kabul etmiş.

Araştırma gençlerimizin hile yapmayı başarılı olmak veya öne geçmek için kolay bir yol olarak değerlendirdiğini ortaya koymuş. Dürüst olmamayı, akranlarını etkileme ve anne babalarından onay elde etme yolunda bir araç olarak değerlendirmekteler. Bunun yanlış olduğuna da ikna olmuş değiller ve ne hile yapmanın olumsuz sonuçlarını ne de dürüst olmanın olumlu sonuçlarını nadiren anlıyorlar.

Ama çocuklarınızın daha iyi bilmesini istiyorsunuz değil mi? Oğullarınızın-kızlarınızın dürüst ve doğru olmalarını arzuluyorsunuz. Size veya başka herhangi birine yalan söylemelerini veya sizi aldatmalarını istemezsiniz. Kendilerine ait olmayan bir şeyi almalarını; ister yasadışı bir yolla müzik indirmelerini isterse de bir işçinin zamanını çalmalarını istemezsiniz. Gerçeği konuşmalarını, sakini ve dürüst bir yaşam sürmelerini, kendi işlerine bakmalarını, başkalarının saygısını kazanacak biçimde çalışmalarını (1. Selanikliler 4:11-12) istiyorsunuz. Ve böyleleri bir yaşam tarzını öğreten, çocuklarını bu konuda eğiten ve onlara model olan türden bir baba olmak istiyorsunuz. Öyle ki, çocukları babalarının dürüstlüğü ve içtenliğini her zaman anımsasın ve dürüstlüğü için ona saygı duysunlar. Babanızın olduğu türden bir baba olmak istiyorsunuz.

Baba İmajı

Tanrı, binlerce yıl önce Sina yarımadasında bulunan ıssız bir dağın başında Musa'ya görünüp şu buyrukları verdi:

"Çalmayacaksın. Komşuna karşı yalan tanıklıkta bulunmayacaksın." (Mısırdan Çıkış 20:15-16)

Tanrı, Musa'ya vahiylerini indirdiği süre boyunca o ilkeleri, tekrarladı, açıkladı ve uyguladı:

"Çalmayacaksınız. Hile yapmayacaksınız. Birbirinize yalan söylemeyeceksiniz. yalan yere ant içmeyeceksiniz... Komşuna haksızlık etmeyecek, onu soymayacaksın." (Levililer 19:11-13)

Tanrı, ilkeleri yoluyla halkına yalan söylemenin, hile yapmanın ve çalmanın yanlış olduğunu son derece açık bir şekilde anlatmaya uğraştı. Ama bu buyruklar aynı zamanda Tanrı'nın değer verdiği bir ilkeyi de ortaya çıkarmakta: dürüst, doğru, şeffaf ve güvenilir

olma ilkesi. Tanrı dürüstlüğe değer vermekte; Süleyman şöyle yazmakta, "RAB yalancı dudaklardan iğrenir, ama gerçeğe uyanlardan [erkek ve kadınlardan] hoşnut kalır" (Süleyman'ın Özdeyişleri 12:22).

Dürüstlük ilkesi içsel bir değere sahip değildir; bu ilke, Tanrı'nın doğası ve karakterinden kaynaklandığı için basitçe bir erdemdir. Bu bölümün başında anlattığım ve kızımı zor bir durumda dürüst davrandığı için onu kutlamak amacıyla kahvaltıya götürdüğüm o günü anımsıyor musunuz? O sabah yalnızca etik davranışından ötürü onu övmekten çok daha fazlasını başarmaya çalıştım.

Ona kendisiyle ne kadar gurur duyduğumu anlattıktan sonra, şunu sordum, "Tatlım, yalan söylemek neden yanlıştır?" Güvenle, "Çünkü Kutsal Kitap yanlış olduğunu söylüyor" dedi.

"Ama Kutsal Kitap neden yalan söylemenin yanlış olduğunu söylüyor?" diye sorarak onu biraz sıkıştırdım. "Çünkü Tanrı öyle buyurmuş," diye yanıtladı. "Ama Tanrı neden bunu buyurmuş?" diye sordum.

Sanki yabancı dilde bir soru sormuşum gibi bana baktı. En sonunda, "Bilmiyorum" dedi.

Ellerini ellerime alıp gözlerimi gözlerine diktim. Ona söylemek üzere olduğum şeyi anladığından ve her zaman hatırlayacağından emin olmak istedim. "Çünkü Tanrı doğrudur, Kelly. Doğruluk, O'nun doğasından gelir ve Tanrı'nın doğasına aykırı olan her şey günahtır." Yalnızca bir nedenden ötürü dürüstlük doğrudur (ve dürüst olmamak da yanlıştır): çünkü Tanrı doğrudur. Doğruluk ne Tanrı'nın yaptığı ne de sahip olduğu bir şeydir; bu O'nun kimliğinin veya kişiliğinin bir parçasıdır. Horeb çölünde Musa şu sözlerle ezgi söyledi "O Kaya'dır, işleri kusursuzdur... O haksızlık etmeyen güvenilir Tanrı'dır. Doğru ve adildir" (Yasanın Tekrarı 32:4).

O, "yalan söylemeyen Tanrı'dır" (Titus 1:2). Tanrı bir söz verdiğiğinde, o söze güvenebilirsiniz, çünkü "Tanrı'nın yalan söylemesi imkansızdır" (İbraniler 6:18). Ünlü Romalı şair Juvenal'in dile getirdiği gibi, dürüst kişi dünyada dilense de, doğrunun sonsuz ve evrensel standardı asla bocalamaz veya değişmez: "Herkes yalancı olsa bile, Tanrı'nın doğruyu söylediği bilinmelidir" der Kutsal Kitap (Romalılar 3:4).

Tanrı doğru olduğundan, yalan söylemek O'nun doğasına karşı bir suçtur. Tanrı doğru olduğundan, hile yapmak O'na karşı bir hakarettir. Tanrı doğru olduğundan, çalmak O'na yapılan bir aşağılamadır. Tanrı doğrudur ve O'nda hiç yanlışlık veya hata yoktur. Dürüstlüğü etik, dürüst olmamayı sahtekârlık ve hırsızlığı da kötülük olarak tanımlayan şey, O'nun doğasıdır.

Çocuklarımın Tanrı'nın doğru olduğunu – yani Tanrı'ya benzeyen her şeyin iyi ve O'na benzemeyen her şeyin de kötü olduğunu anlamalarını istiyorum. Tanrı'nın gerçek ve doğru imajını babalığımıza yansıtmayı ve çocuklarımın da O'nun imajını dürüstlük ve doğruluklarında yansıtmasını istiyorum. Dürüstlüğü, Tanrı'yı hoşnut ettiği, O'nun doğasını yansıttığı ve imajını başkalarına gösterdiği için en iyi ilke olduğunu anlamalarını istiyorum.

Bir kez daha söylemek gerekirse, tüm bunları gerçekleştirmenin anahtarı, anlatmakta olduğumuz Baba Yüreği'dir. Bu da dua, Tanrı'yla başbaşa günlük zaman geçirme ve O'na itaat etme yoluyla Baba'yla ilişki içinde olmayı gerektirmektedir. Ondan sonra aşağıda değineceğimiz somut yollarla Baba'nın imajını onlara gösterdikçe, kendi çocuklarımıza Baba Yüreği'ni göstermeye başlayabiliriz:

Dürüst ve Doğru Yaşamı Modellemek

Tanrı İsrail halkına aşağıdaki şu sözlerle çocuklarına gerçeği öğretmede bir model sunmuştur:

"Dinle, ey İsrail! Tanrımız RAB tek RAB'dir. Tanrınız RAB'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz. Bugün size verdiğim bu buyrukları aklınızda tutun. Onları çocuklarınıza [erkek ve kız çocuklarınıza] benimsetin. Evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin." (Yasanın Tekrarı 6:4-8)

Tanrı, dürüstlük gibi Kutsal Kitap'a dayalı değerleri kuşaktan kuşağa aktarmak istiyorsak, bu değerleri kendi yaşamlarımızda modellememiz gerektiğini çok açık ve net bir şekilde dile getirir.

O'nun sözlerini çocuklarımızın yürek ve düşüncelerine işlemeden önce, kendi yüreklerimizde işlemiş olmalıyız. Dennis Rainey, *Deliceleri Sökmek, Tohum Ekmek (Pulling Weeds, Planting Seeds)* adlı kitabında babası hakkında şunları aktarır:

"Kolayca etkilenen küçük bir çocuk olarak, radarlarım babamın bildiğinden çok daha fazla bir şekilde babamın yaşamını yakalıyordu. Tehlikeli ergenlik çağlarım boyunca, ihtiyaç duyduğum model ve kahramandı ve hala da öyledir. Çok çalışmanın ve bir görevi tamamlamanın önemini öğretmiştir. Kalıcı ve sürekli bağlılığı ondan öğrendim; anne babamın boşanacaklarından asla korkmadım. Babam mutlak bir biçimde anneme bağlıydı. Kendimi güvende ve korunma altında hissettim.

En önemlisi de, bana karakter hakkında öğretti. Kimse bakmıyorken bile, daima doğru olanı yaptı. Vergi konusunda hile yapma hakkında konuştuğunu hiç duymadım – vergilerini ödüyor ve asla homurdanmıyordu. Dürüstlüğü ve doğruluğu

kusursuzdu. Yalan söylediğini hiç duymadım ve gözleri bunun karşılığında her zaman aynı gerçeği talep ederdi. Onun karakterine ilişkin zihinsel imaj, bugün hala yaşamıma yakıt ve enerji sağlamaktadır."³

Hepimizin istediği de bu değil mi? Çocuklarımızın Baba'nın imajını bizlerde görmelerini istiyoruz. Bu şu demektir; kızınızın bir şey çalmasını istemiyorsanız, garson hesabı eksik hesaplamış olsa da, yediğiniz yemekler için doğru ödeme miktarını ödediğinizden emin olmalısınız. Bu şu demektir; oğlunuzun hile yapmasını istemiyorsanız, işyerinizdeki çalışma arkadaşlarınızdan birinin ortaya koyduğu iyi bir fikri, sizinmiş gibi göstermeye çalışmamalısınız. Bu şu demektir; çocuklarınızın yalan söylemesini istemiyorsanız, zor olsa bile, uygun olmasa bile veya sizi kötü bir duruma soksa bile, her zaman doğruyu söylemelisiniz. Çocuklarınız etrafınızda olsa da olmasa da, bunları yapmalısınız – çünkü farkında olsanız da olmasanız da, sizi izliyorlar; çok daha yakından ve fark etmediğiniz kadar oldukça sık bir şekilde.

İncinebilirliği ve Şeffaflığı Geliştirmek

Arkadaşım Norm Wakefield, oğlu Joel'in aldığı bilgelikten yoksun bir karardan ötürü yaşadığı zor bir dönemi anlatır. Birlikte yürüyüşe çıktıkları bir gün Joel babasına tüm dertlerini paylaşır. Birlikte yürüyüp konuşurlarken, Norm aynı durumla karşı karşıya kaldığı bir olayda yaşadığı deneyimi onunla paylaşmaya başlamış. O da bilgesizce bir karşılık vermiş ve dolayısıyla o kararın acı sonuçlarıyla karşı karşıya kalmış.

Norm, kendi kişisel öyküsünü paylaşmakla, eylemlerini onamadığı halde, hayal aleminde yaşayıp da oğlunu yargılamadığını görmesine yardım etmiş. Norm'un oğluna karşı dürüst ve şeffaf olması, Joel'e babasının kendisinin yargıci değil, ekip arkadaşı ve yardım-

cısı olmak istediğini görmesine yardımcı olmuş. Bu da onu daha fazla rahat ve açık konuşmasını teşvik etmiş ve Norm'a da oğluna yardımcı olabilmesi için yaşanan durumu enine boyuna düşünüp değerlendirmesine izin vermiş.

Aslında, çocuklarımızda dürüstlüğü geliştirmenin yolu, onların *önünde* dürüst olmaktan dürüst konuşmaktan geçer. Bu bölümün başlarında alıntı yaptığım ve kiliseye giden çocuklar arasında yapılan anket, üç kişiden daha fazla kişinin (%37) anne babalarının hatalı olduklarını veya yanlış yaptıklarını kabul ettiklerini ya çok nadir duyduklarını ya da hiç duymadıklarını söylediklerini belirle-mekte. Kendimiz dürüst olmaya istekli değilseniz, çocuklarımıza dürüst olmak hakkında konuşmanın çok az yararı olacaktır. İnanın bana, hatalı olmayı kabul etmenin ne kadar zor olduğunu bilirim, ama eğer dürüstlüğe değer veren çocuklar yetiştirmek istiyorsak, bu gereklidir.

Evimizi California'dan Texas'a taşıdığımızda, on beş yaşındaki kızımız taşınmanın neden olduğu olumsuz etkilerle uzunca bir süre mücadele etti. Bir gece, Katie hoşnutsuzluğunu ifade eden bir yorumda bulundu. Öfkelendim ve bazı acı sözler kullandım ve bunlar da ona oldukça ağır geldi.

Odasına gidip yatağına uzandı. Yaklaşık on beş dakika sonra, Dottie içeri girip beni uyandırdı. "Katie'ye gidip ondan özür dile-melisin," dedi. "Sözlerinden oldukça incindi." Uykulu halimle (ve gururumla), "Hayır, şimdi olmaz. Konuyla yarın ilgileneceğim." Dottie, "Hayır, şimdi ilgilenmek gerekiyor" diye ısrar etti.

Böylece giyinip kızımın odasına gittim ve ondan özür diledim. Yanlış yaptığımı, ona yapmam gerektiği gibi karşılık vermediğimi kabul ettim ve ona üzgün olduğumu ilettim. Kızımla yaşadığım bu acı verici dürüstlük anlarının hem ilişkimiz hem de onun dürüst-

lüğü anlaması açısından yapacağım herhangi bir şeyden çok daha fazla şeyler başardığına inanıyorum.

İşleri mahvettiğimizde, onu dürüstçe Tanrı'ya ve çocuklarımıza itiraf etmeli, mümkünse düzeltmeli ve devam etmeliyiz. Çocuklar buna saygı gösterirler. Onu anımsayacaklardır. Hatta onun aynısını yapacaklardır.

Dürüstlüğü Öğretmek

Yanlıştan Doğruya adlı kampanyanın bir parçası gereği çeşitli kiliselerde konuşmak üzere Amerika'da seyahat ederken, yüzlerce lise ve üniversite öğrencisini platformda bana katılmaları için çağırdım. Dinleyicilerin önünde, öğrenciye "Hristiyan mısın?" diye sorardım. Çoğunlukla genç evet diye yanıt verirdi.

Ardından şunu sorardım, "Anne baban imanlı mı?" Yine çoğunlukla evet yanıtı alırdım.

Sonra, "Varsayalım zor bir durumla karşı karşıyasın, eğer yalan söylersen, bazı acı durumlardan kurtulacaksın. Bu durumda yalan söyler miydin?" diye sorardım. Bütün kilisenin gözleri önünde, en son 'Hayır, yalan söylemezdim!' diyen bir erkek veya kızı hatırlamıyorum!

Bir keresinde Kanada'da Kutsal Kitap eğitimi veren büyük bir okula gittim, sonucun kesinlikle farkı olacağını düşünüyordum. Ama 3000 kişinin önünde, genç adam, "Evet, büyük olasılıkla yalan söyledim" dedi. (En azından olası sahtekârlığı konusunda dürüsttü!)

Genç kişi belirli bir durumu açığa vuran bu itirafından sonra, ona şöyle sorardım, "Anne baban sana yalan söylemenin yanlış olduğunu öğretiler mi?" Her zaman "Evet," derlerdi.

Şöyle devam ederim, "Peki, yalan söylemenin yanlış olduğunu sana nasıl öğrettiler?"

Yanıt her zaman, "Bana yalan söylememem gerektiğini anlatırlardı, çünkü Kutsal Kitap 'Yalan söylemeyeceksin' derlerdi."

Ardından bütün konuşmanın en önemli sorusunu sorardım: "Peki, Kutsal Kitap neden yalan söylemememiz gerektiğini söylemekte?" Bunun yanıtını bana veren olmadı. Ne olup bittiğini anlıyor musunuz? Çocuklarımız kavramı veya ilkeyi biliyor – "Yalan söylemeyeceksin" örneğinde olduğu gibi. Ama bildikleri tek şey bu. Bütün gerçeği bilmiyorlar. Her şeyden ve herkesten önemli olan Kişi'nin bu ilkenin arkasında oturduğunu görmüyorlar. İşte bu nedenle hem dürüstlüğün değerini hem de Tanrı doğru olduğu için dürüstlüğün doğru olduğu gerçeğini her fırsatta çocuklarımızın aklına yerleştirmemiz gerektiğine inanıyorum.

Herkesin Tanrı'ya benzer şekilde dürüst ve doğru olduğu bir dünyanın ne kadar farklı olacağını (Örneğin; hiçbir şeyi kilitlemek, zincirle bağlamak veya alarm sistemleri kurmak zorunda kalmayacaktık) ele alıp konuşmak amacıyla televizyondaki haberlerde geçen bir olayı veya mahallede öten bir araba alarmını bir fırsat olarak kullanabilirsiniz. Böylesi zamanlar, Tanrı'nın doğru ve gerçekle dolu bir Tanrı olduğu ve dürüst olduğumuzda O'nu onurlandırdığımız anlayışını güçlendirebilir. Tanrı'nın dürüstlük standartlarını pekiştirmek amacıyla alışverişe çıktığınız anları da kullanabilirsiniz. Küçük çocuklarınızın kasiyere ödemeyi yapmasına veya otomatik satış yapan makinelere parayı koymalarına izin verin. Ardından bir dakika ayırıp dürüstlüğün neden "en iyi prensip" olduğunu kısaca anlatın. Yaşça daha büyük gençleri mağazadan çalınan mallardan ötürü mağazaların zararını karşılamak için fiyatlarını yükselttiklerini ve mağazadan mal çalmanın Tanrı'nın ideal tasarısını nasıl engellediğini anlatarak onlara yol gösterin.

Dürüstlüğü Yüreklendirmek

Çocuklarımız daha çok küçükken, eşimle ben bazı durumlara verdiğimiz karşılıklarla onları dürüst olmama yönünde yüreklendirdiğimizi fark ettik. Örneğin, bir odaya girdüğümüzde ve bir çocukla kırık bir lambayı bir arada gördüğümüz anda, sürekli olarak "O lambayı sen mi kırdın?" diye sorardık. Ya da bir çocuğu ağlarken ve bir başka çocuğu da onu susturmaya çalışırken bulduğumuzda, neredeyse her zaman kaygı dolu bakışlarla bize bakan çocuğa, "Kız kardeşine mi vurdun?" diye sorardık.

Bir gün, bu şekilde çocuklarımızla yüzleşmenin genç bir zihnin doğru bir şekilde yanıt vermesini çok zora soktuğunun farkına vardık. Neredeyse çocuğun aklında dönen çarkı görebiliyorduk: "Bu sorunun doğru yanıtını biliyorum, ama doğru yanıt başımı belaya sokacaktır. Yalan söylemeyi deneyeceğim ve bakalım işe yaracak mı?"

Öyle görünüyordu ki, sorularımızı yaptığımız gibi dillendirmek çocuklarımızın dürüst olmalarını teşvik ediyordu. Neredeyse yalan söylemek üzere köşeye sıkıştırıldıklarını hissediyorlardı. Böylece daha doğru bir yanıt vermeleri için onlara daha iyi bir şans sunmaya karar verdik. Onlara şu şekilde sormaya başladık (tabi, ciddi, ama öfkeden uzak bir ses tonuyla), "O lambayı sen kırdın değil mi?" ya da "Neden kız kardeşine vurdun?" Önceki taktiklerimiz dürüst olmamayı teşvik ediyordu; oysa yeni yaklaşım dürüst olmayı yüreklendiriyordu. O günden beri çocuklarımızın dürüst olmalarını yüreklendirmek amacıyla başka yöntemler de keşfettik. Etik yönden değerlendirme, eleştirme ve tartışmanın etkili yöntemler olmadığını öğrendik. Çocuklarımıza kural ve kaidelerden oluşan bir liste sunma ayartısına karşı kendimizi dizginlememiz gerekiyor. Bazen, çocuklarımızın inatla itaatsizlikte bulunmaları karşısında öfkemizi hissetmeleri gerekir, ama böylesi

anların çocuklarımızın güçlü oldukları yönlerini ve olumlu niteliklerini fark ettiğimizi gösteren çok sayıda sözle dengeli ve seyrek bir şekilde yapılması gerekiyor.

Dürüstlüğü Ödüllendirmek

Bir baba olarak ilk yıllarım pek de görkemli yıllar değildi. Anne babaların görevinin çocuklarını günah işlemekten uzak tutmak olduğunu varsayıyordum. Kendi kendime şöyle diyordum, "Eğer onlardan sopayı esirger ve çocuklarımı şımartırsam, bu Tanrı'yı hoşnut etmeyecektir." Onlara kötü davranmıyordum, ama babalığımın o ilk yıllarında, neredeyse her zaman yanlış bir şey yaptıklarında hemen üstlerine atıldığım halde, doğru bir şey yaptıklarındaysa çok seyrek olarak onları övüyordum.

Örneğin varsayalım, bir kitap yazmak amacıyla bir inceleme ve çalışma yapıyorum ve sözler gerçekten adeta akıyor. Dottie içeri girip, "Tatlım, Sean eve geldi ve karnesindeki notların hepsi A" diyor. Büyük olasılıkla sadece "Harika" diye yanıt verecektim. Herhalde devamında şöyle bir şey diyecektim, "Şu anda yaptığım işin tam ortasındayım. Onunla akşam yemeğinde konuşurum."

Akşam yemeğinde, karnesi hakkında belki de onunla konuşmayı unutacaktım. Ama Dottie çalışmamı bölüp "Tatlım, Sean odasına girdiği için Katie'yi yumrukladı" demiş olsaydı, masamdan fırlayıp sorunla derhal ilgileniyor olacaktım. Birdenbire, üzerinde çalıştığım bölüm pek de o kadar önemli gelmeyecekti. Sorunla ilgilenmek için akşam yemeğine kadar bekleyemezdim. Onunla şimdi uğraşmalıydım.

Bugün, ülke çapınca birçok gence konuşurken, her yirmi çocuktan on beşinin evlerinde aynen bu durumun yaşandığını söylediklerini

tahmin ediyorum. Ancak yanlış bir şey yaptıklarında, anne babalarının dikkatlerini çok daha hızlı bir şekilde çekebilmekteler.

Nasıl bir yanlış yaptığımı, en büyük kızım on yaşına girdiğinde anlayabildim. *Bir Dakika Müdürü (The One Minute Manager)* adlı bir kitap okudum. Kitabın yazarları işlerinde liderlik konumunda bulunan kişileri, işçilerinin ortaya koydukları çabaya teşekkür etmek ve onları yüreklendirmek için "onları doğru bir şey yaparken yakalama" niyetiyle işçilerinin arasında dolaşmalarını teşvik ediyorlardı. Bu cümle, benim için her şeyi tersine döndürdü; bir baba olarak yeni bir slogan benimsememe neden oldu – "Çocuklarını doğru bir şey yaparken yakalamaya çalış!"

Sean'ı çöp torbasını dışarıya çıkarırken yakaladığımda, ona hemen "Sean, çöpü dışarıya çıkarmayı unutmadığın için teşekkür ederim" derdim. Kelly'i ödevlerini yaparken yakaladığımda, "Tatlım, böyle çalıştığın için seni takdir ediyorum" derdim. Odasına girip de Katie'yi oyuncaklarını toplarken yakaladığımda, "Katie, eşyalarına böylesine iyi baktığın için seni takdir ediyorum" derdim. Bu, çocuklarımı doğru bir şey yaparken yakalamaya çalışma yöntemi, çocuklarıma karşı olan tutumumu büyük oranda etkiledi ve sanırım onlardaki olumlu davranışlarda bulunma eğilimini de güçlendirmiş oldu.

Bunu uygulamayı özellikle dürüst tutum ve davranışlarla bağlantılı olan durumlara da uygulamaya çalıştım. Çocuklarımı dürüst olurken yakalamaya çalıştım; öyle ki, onları ödüllendirebileyim. Bunun öyle kahramanlara özgü bir dürüstlük gösterisi şeklinde olması gerekmiyordu. Basitçe bir marketteki kasiyere doğru miktarda ödeme yapmak, yapılması gereken günlük bir ev işinin göz ardı edildiğini kabul etmek veya borcu çabucak bir şekilde geri ödemek olabiliirdi. O zaman onları bolca takdir ederdim ve ara sıra ödül verirdim; örneğin, bir gece ışıkları kapatma sürelerini uzatırdım

veya onlara "Dürüstlüğüne değer veriyorum" demek amacıyla haftalık harçlıklarına tek seferlik bir ikramiye verirdim.

Dürüstlüğün Yararlarını Paylaşmak

Ayrıca dürüstlük ve doğruluğun bizi koruduğu ve gereksinimlerimizi sağladığı yolları çocuklarımıza benimsetmek amacıyla hiçbir fırsatı kaçırmadım. Tanrı'nın dürüstlük standartlarının, dünyada onları incitmekten veya geri tutmaktan çok uzak olduklarını ve aslında azımsanmayacak sayıda yararı olduğunu göstermeye çalıştım. Örneğin, onlara Tanrı'nın dürüstlük standartlarına kulak veren genç erkek ve kızların, kendilerini suçlu hissetme yükünden kurtacaklarını anımsattım. Dürüst olduğunuzda, her zaman tetikte olmanız gerekmiyor.

"Gerçeği konuşan" genç bir Hristiyan'ın, Tanrı'ya karşı "elleri pak ve yüreği temiz olanın" (Mezmun 24:4) ödülünü bibeceği konusundaki gerçeği onlara benimsetmeye çalıştım. Dürüst olma alışkanlığının kişiyi hilesinin keşfedilmesi sonucu ortaya çıkacak olan utanç ve rahatsızlıktan nasıl koruyabileceğini görmelerine yardımcı olmaya çalıştım. Çocuklarıma hile yapmanın ödülünün boş ve kısa süreli olduğunu, oysa dürüstçe bir şeyi gerçekleştirmenin getirdiği başarıma duygusunun tatmin edici ve kalıcı olduğunu fark etmelerinde onlara yardımcı olmaya çalıştım.

Aynı zamanda Tanrı'nın dürüstlük standartlarının kişiye doğruluk konusunda nasıl bir ün kazandırdığını görmelerine yardımcı olmaya çalıştım. Kutsal Kitap şöyle der, "İyi ad büyük servetten, saygınlık gümüş ve altından yeğdir." (Süleyman'ın Özdeyişleri 22:1)

Çocuklarının Tanrı'nın dürüstlük standartlarının ilişkileri nasıl koruduğunu ve zenginleştirdiğini anlamalarına yardımcı olmaya çalıştım. İlişkilerin temeli güven üzerine kurulur. Güven basitçe

hile atmosferinde barınmaz. Başarılı ve ömür boyu sürecek herhangi bir ilişki kurmanın olmazsa olmaz ögesi güvendir. Güven, evlilik ve iş antlaşmalarını güven verici ve pekiştirici bir ögeyle destekler. Çocuklarımızın güçlü bir güven temelini ilişkilerin kalitesini geliştirip zenginleştireceğini, paranın satın alamayacağı ve dürüst olmamanın başaramayacağı bir şeyi sağlayacağını fark etmelerini istedim.

Çocuklara Tanrı'nın Dürüstlük Standartlarını Benimsemelerine Yardımcı Olmak

Çocuklara Tanrı'nın dürüstlük standartlarını benimsemelerine yardımcı olmak, Baba Tanrı'nın imajını yansıtmayı arayan herhangi bir baba için öncelik olmalıdır. Çocuklarımız tanrısal değerleri yaşamlarımızda görebilir ve görüş sahibi biri olarak konuştuğumuzu duyabilirler, ama tanrısal değerleri kendileri benimsemedikleri sürece, yine de taviz vermeye eğilimli olacaklardır.

Çocuklarımız doğru yanıtlara, ama yanlış tutumlara sahip olabilirler. Amacımız, çocuklarımızın İsa Mesih'i onurlandıracak ve sorumlu, verimli ve başkalarını düşünen hayatlar yaşamalarını sağlayacak içsel motivasyonu beslemek olmalıdır. Böyle bir yaşam da Mesih'le ilişki içinde olmaktan, bu ilişkinin doğal bir sonucu olan Tanrı'ya itaat etme tutumundan akar (Yuhanna 14:21-24). Değerleri benimseyip özümsemek bir süreçtir. *Bilgiyle* başlar. Çocuklarıma bilgi aşımaya çalışmakla çok zaman geçirdim; onlara dürüstlük hakkında öğrettim ve dürüstlüğü yararlarını paylaştım.

Ama daha fazlası olmalı. Gerçekle bir *etkileşim*, süreç içindeki bir sonraki adımdır. Oğlum ve kızlarıma geçerli olup olmadıklarını görmeleri için gerçekleri test etmelerini teşvik ettim. Bu noktada siz babaların, lütfükâr, düşünceli ve istekli bir şekilde çocuğunuzla konuşarak olaya dahil olmanız hayati derece önemlidir. Çocuk-

larmıza sorular sorun, soru sorması için *onları* yüreklendirin. Yeni anlayışlar, yeni gerçekler ve yeni bir doğruyu elde etmeyi arayın. Bunu çocuğunuz için değil, çocuğunuzla *birlikte* yapın; görüşlerini sağlam temellere dayanarak şekillendirmelerine ön ayak olun. Bilgiyi aşılama ve gerçekle etkileşimi teşvik ettikten sonra üçüncü adım, bilgi ve etkileşimin sonuçlarını yaşama *uyarlamayı* içerir. Çocuklarıma, kendilerine öğretilen veya kendi başarılarına keşfettikleri şeyleri dikkatli testler ve deneyim yoluyla yerine getirmelerine yardımcı olmaya çalıştım. Şuna benzer sorular sorardım, "Günlük davranışlarında bu neye benzeyecek?" veya bu, arabayı kullanma biçimini veya işinde çalışma etkinliğini veya öğretmenlerine yanıt verme tarzını etkileyecek mi?"

Tekrarlamak gerekirse, benimseme ve özümseme süreci şunları içerir: (1) Bilgi aşılama; (2) test etme yoluyla gerçekle etkileşimde bulunma ve (3) dokunulabilir bir yolla gerçeğe dayanarak harekete geçmek. Bu, ömür boyu süren bir süreçtir.

Kişinin kendi değerlerinin oluşumu, aslında ergenlik çağıının ilk yıllarına kadar başlamaz. Daha küçük çocuklar basit anlamıyla ifade etmek gerekirse, soyut kavramları işleyecek düzeyde zihinsel bir olgunluğa sahip değildir. Ama eğer baba, ilk yıllarda Tanrı'nın dürüstlük standartlarını modelliyor ve öğretiyorsa, çocuklar bu kaynakları gelecekte kullanmak üzere biriktireceklerdir. Çocuklar ergenlik çağlarına doğru ilerledikçe, Tanrı'nın standartlarını benimseme ve kişiselleştirmelerine yardımcı olma süreci çok daha fazla etkileşim içerir.

Sizinle benimseme ve özümseme hakkında paylaşmak istediğim bir başka önemli ilke de şu; çocuklarımızın değer sistemi kendi değer sistemimizin birebir kopyası olmak zorunda değildir. Kendimizi klonlamaya çalışmıyoruz. Her çocuk eşsiz ve ayrı bir kişidir. Belirli konularda farklı fikirleri olabilir, başka konularda kendile-

rini daha güçlü hissedebilir ve belki zaman zaman bizimle açıkça aynı görüşte olmayabilirler, ama yine de bağlı oldukları değerler için Kutsal Kitap'ın yönlendirici ilkelerini izleyebilirler. Rab'le ilişkileri sağlamsa ve Kutsal Kitap'a dayalı açık bir standarda karşı gelmiyorlarsa, o zaman sizden farklı düşünme konusunda onları özgür bırakın. Anne babaların da değerlerine veya en azından o değerlere sahip olma hakkına saygı gösterdikleri çocuklar mutludur.

Bu bölümde ele alınan yedi ilke – dürüstlüğü modellemek, incinebilirliği ve şeffaflığı geliştirmek, dürüstlüğü öğretmek, dürüstlüğü yüreklendirmek, dürüstlüğü ödüllendirmek, dürüstlüğün yararlarını paylaşmak ve Tanrı'nın dürüstlük standartlarını benimsemelerine yardımcı olmak, (Tanrı'nın yardımıyla) olmak istediğiniz türden bir baba olmanızda sizi yeterli kılma noktasında çok yararlı olabilir.

Bu stratejiler, dürüst, dürüstlük ünleri sayesinde başkalarının saygı ve takdirlerini kazanan ve de dürüst olma değerinin kazandırdıklarını ve dürüst olmayan bir yolla elde edilen bir şeyin de ne kadar boş olduğunu öğrenen erkek ve kadınlar olacak olan çocuklar yetiştirmenize yardım edecektir. Bu stratejiler, aynı zamanda dürüst olmamanın sonuçlarından kaçınan ve dürüstlüğün en büyük ödülllerinden birinden (güvenilir çocuklar sahibi olmaktan) zevk almanıza yardım edecek çocuklar yetiştirmenizde size yardımcı olacaktır.

Hem Göksel Babaları'nın hem de yersel babalarının imajını yansıtan çocuklar yetiştirmenize yardım edecektir.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Kızım Kelly'e bu bölümde sorduğum soruları çocuklarınız nasıl yanıtlardı? Bu hafta bir ara çocuklarınızın her birine bu soruları

sormayı planlayın; böylece onları gerçeğin kaynağı olan Tanrı'ya ilişkin bir anlayışa doğru yönlendirin.

2. Çocuklarınıza dürüst bir yaşamı modellemek amacıyla ne yapıyorsunuz? Dürüst olmadığınız alanlarınız var mı? Bu alanlarda neleri değiştirmeniz gerekiyor? Belirgin olun.

*3. Dürüstlüğün gerçekten en iyi prensip olduğunu çocuklarınıza benimsetmek ve pekiştirmek amacıyla bu hafta pratik etmek üzere "Dürüstlüğü Öğretmek" adlı bölümden en az bir öneriyi seçin.

*4. Bu hafta her bir çocuğunuzu dürüst bir şey yaparken yakalamaya çalışın, ardından onları takdir etmek ve dürüstlükleri için ödüllendirmek amacıyla bunu bir fırsat olarak kullanın.

5. Aşağıdaki cümleleri tamamlayın:

Bir keresinde _____ yaptığımda, dürüst olmamanın bedelini ödedim

Bir keresinde _____ yaptığımda, dürüst olmanın yararlarını biçtim.

Fırsat doğarsa, yukarıda paylaştığımız deneyimleri, çocuklarınıza dürüst olmamanın sonuçlarını ve dürüst olmanın yararlarını örnekleme yoluyla anlatmak amacıyla dürüstçe ve açıkça paylaşmaya hazır olun.

6. BÖLÜM

Güvenilir Baba

Ünlü film yapımcısı Steven Spielberg'in Peter Pan öyküsünün modern bir anlatımı olan *Hook (Kanca)* adlı filmi, birçok çocuğun kalbinde ve aklında karşılık bulan bir hissi uyandıran bir sahne içerir. Filmde Robin Williams tarafından canlandırılan Peter Banning, birçok sorumluluğu olan bir iş adamıdır. Peter'e ailesinden İngiltere'ye yolculuğa çıkmadan bir gece önce önemli bir telefon gelir. Böylece son derece önemli bir iş toplantısını ertesi sabaha planlar ki, tesadüfen oğlunun final – ve sezonun en önemli beyzbol maçı da o sabaha denk gelir. Oğlu ona döner ve ona maçı hatırlatır.

"Orada olacağım" der babası ve ısrarla toplantının kısa süreceğini söyler. "Sözüm senettir."

Ertesi sabah, Peter'in iş toplantısı uzar; bunun üzerine işçilerinden birini oğlunun maçına gidip video kamerayla "kaçırdıklarını" filme çekmesi için görevlendirir. İşçi maça vardığında, Jack sopayla son vuruşu yapmak üzere bölmeye doğru yürüyordur. Çocuk açık tribünlere dönüp babasını arar, ama babasının yerine elinde video kamerayla annesinin yanında oturan adamı görür. Düş kırıklığı bulutu Jack'in yüzünü kaplar. Döner, top atıcıya bakar ve gelen topa vuruşunu yapar.

Peter, parka geç de olsa ulaşır, ani bir frenle arabasını durdurur ve koşar adımlarla beyzbol sahasını tepeden gören tepeye tırmanır. Saha boştur. Herkes evine gitmiştir. O gün daha sonra, aile Londra'ya giden uçağa biner ve uçaktayken Peter'in kızı babasına bir resim gösterir.

"Jack'in ne çizdiğine bak" der kızı. Resimde ateşler içinde okyanusa düşmekte olan bir uçak çizilmiştir. Düşen uçağın yanında havada düşmekte olan dört insan vardır. Yalnızca üçü paraşüt giyiyordur.

Peter oğlunun yanındaki koltuğa geçer. Oğlu elindeki beyzbol topunu oturduğu yerin başucu kompartımanına doğru fırlatıp duruyordur.

"Jack, neden benim paraşütüm yok?" diye sorar Peter.

"Kaba bir tahminde bulun bakalım" diye yanıtlar oğlu.

Birkaç dakika sonra, Peter, "Jack, gelecek sezon altı maça geleceğim" der.

Oğlu acı acı şöyle yanıtlar, "Yeteri kadar video kaseti aldığından emin ol!"

Babası "Söz veriyorum" diye ısrar eder. "Sözüm senettir." "Evet," der Jack, "Çürük senet."

Bu sahneler oldukça dokunaklı, çünkü bunlar korkunç bir şekilde birçok babaya, erkek ve kız çocuğuna tanıdık geliyor. Çocuklarını seven kaç baba sözlerini tutmamış, çocuklarını hayal kırıklığına uğratmış ve yerine getirmedikleri sözlerle onları gücendirmiş ve çileden çıkarmıştır? Kaç çocuğun umutları babalarının sözlerini tutmaması yüzünden altüst olmuş ve kaç çocuk korkunç acılar yaşamıştır?

Ben böyle bir baba olmak istemiyorum. Çocuklarıma verdiğim sözü tutmak istiyorum. Bana güvenmelerini, onlara bir şey söylediğimde bana inanabilmelerini, sözünü tutan bir babaları olduğumu, sözünün eri ve yapacağını söylediği şeyi yapan bir insan olduğumu görmelerini istiyorum. Göksel Babam'ın olduğu türden bir baba olmak istiyorum.

Güvenilir Baba

Tanrı'nın vaatlerini yerine getireceğine güvenebiliriz. Bu, kulağa çok basit gelebilir, ama Tanrı'ya ve de babalığa ilişkin sağlıklı bir kavram için temel niteliğindedir. Asıl sözünü tutan Babamız'dır. Sadakat O'nun doğasından akar:

"RAB'bin sevgisi hiç tükenmez, merhameti asla son bulmaz; her sabah tazelenir onlar, sadakatin büyüktür." (Ağıtlar 3:22-23)

"Çünkü Tanrı'nın bütün vaatleri Mesih'te 'evet'tir. Bu nedenle Tanrı'nın yüceliği için Mesih aracılığıyla Tanrı'ya 'Amin' deriz." (2. Korintliler 1:20)

"Sizde iyi bir işe başlamış olan Tanrı'nın bunu Mesih İsa'nın gününe dek bitireceğine güvenim var." (Filipililer 1:6)

Tanrı her sözünü yerine getirir. Baba'yla sahip olduğumuz ilişki iman ve güvene dayanır. Yaşamının büyük bir kısmını düşmanlarla yüzleşerek ve savaşarak geçiren Kral Davut, kime güveneceğini biliyordu. "Bazıları savaş arabalarına, bazıları atlarına güvenir, bizse Tanrımız RAB'be güveniriz" (Mezmun 20:7). Davut, Babası'nın güvenilir olduğunu, O'na sırtını dayayabileceğini biliyordu. Babası her ne demişse, onu yapacağını biliyordu. Biz de Davut gibi, Tanrı'ya güvenebiliriz, çünkü O her zaman güvenilir ve sadıktır. Bizler O'na verdiğimiz sözü tutmasak bile, bizi yine de sever ve

bize verdiği sözleri tutar. "Biz sadık kalmasak da, O sadık kalacak. Çünkü kendi özüne aykırı davranamaz" (2. Timoteos 2:13). Başka bir deyişle, sadakat ve güvenilirlik, Tanrı'nın doğasının içsel bir parçasıdır. Başka türlü olamaz, çünkü bu kendisiyle çelişir. Kendi kendini inkâr etmiş gibi olur.

İşte ben böyle bir baba olmak istiyorum – sözlerini yerine getiren, çocuklarının güvenini kazanan ve onların güvenini ödüllendiren türden bir baba. Yapacağına söz verdiği şeyleri yapan ve çocukları üzerinde yaratmış olduğu etkiden ötürü güvenilir ve kendilerine sırtlarını dayayabilen çocukları olan türden bir baba olmak istiyorum.

Bu çok şey talep ediyor, biliyorum. İşin ehli olmadığımı da biliyorum. Ama benim Babam işin ehlidir. Üstelik ne kadar çok O'na güvenir ve gün be gün O'nunla yürürsem, aşağıdaki açılardan O'na daha çok benzeyeceğim:

Verilen Sözleri Ciddiye Almak

Verdiğimiz sözlerin çocuklarımızın gözünde ne kadar ciddi olduğunu fark etmediğimiz için babalar olarak birçoğumuz hatalar yapar ve sözlerimizi tutmayız. Yerine getirilmeyen (ve getirilen) sözlerin çocuklarımızın üzerinde ne kadar önemli bir etki bıraktığını görmeyiz.

Dr. James L. Schaller, *Kayıp Babayı Ararken (The Search for Lost Fathering)* adlı kitabında, bütün günü oğluyla balık avlayarak geçiren bir adamı anlatır. O gece, söz sahibi ve ülkenin meclis koridorlarında yönetme gücünü elinde bulunduran biri olan baba, günlüğüne şunları not alır, "Bugün, oğlumla balık tutmaya gittim. Boşa harcanan bir gün oldu."

Oğlu da bir günlük tutuyordu. O da o akşam eve döndüklerinde kendi düşüncelerini kaydetti. *Onun* günlüğe kaydettikleri babasının kaydettiklerinden büyük ölçüde farklıydı. şunları yazmıştı, "Bugün babamla balık tutmaya gittim – hayatımın en güzel günüydü."¹

Öyle anlaşılıyordur ki, bu babanın elinde tuttuğu gerçek güç hakkında hiçbir fikri yoktu, çünkü olayları oğlunun bakış açısından göremiyordu. Olayları ocuklarımın gözüyle görmeye başladığımda, verdiğim sözlerimin önemine değer vermeye başladığımı öğrendim. Olayları ocuklarımın gözüyle görmeye başladığımda, yerine getirilmemiş bir sözün onlar için ne anlama geldiğini anlıyorum. şuna benziyor: "Babamın kaygılanacağı daha önemli şeyleri var." "Babam yaptıklarımınla ilgilenmiyor." "ok önemli değilim." "ok iyi değilim." Bu bakış açısından, sözlerimin ne denli önemli olduğunu ve onları ne denli ciddiye almam gerektiğini görmek zor değil.

ocuklarımıza Verdiğimiz Sözleri Tutmak

ocuklarımıza verdiğimiz sözleri tutmamız gerektiğini söylemek kolaydır. Hepimiz bunu yapmak istiyoruz. Sözlerimizi tutmamız gerektiğini biliyoruz. Ama bunu yerine getirmek tamamen bambaşka bir şeydir.

Uzun zaman önce, yaşamıma bakınca, kendimi niyetlerimle yargıladığımı veya değerlendirdiğimi fark ettim. Ama bu, gerektiği şekilde işi yerine getirmez. Birilerinin gözlemlediği gibi, Kutsal Kitap'ın gerçekleri doğrultusunda çok sıcak ve hoş olmayan yere giden yol, "iyi niyet" taşlarıyla döşenmiştir. Oysa ocuklarım beni niyetlerime göre değil, ama eylemlerime, yani niyetlerimi nasıl *yerine getirdiğime* göre yargılıyorlar. Eğer niyetimi yerine getirmezsem, çocuklarımın zaman geçirme *niyetinde olmam* onlar için pek bir şey ifade etmez. Çocuklarıma verdiğim sözleri tutma konusunda bana yardımcı olan şeylerden biri, çocuklarıma iki tür söz

verdiğimi fark etmiş olmamdır: *örtülü* ve *açık*. Her ikisi de son derece önemlidir. Ve örtülü sözleri ne kadar çok açık sözler haline getirirsem, o kadar çok kendime ve çocuklarıma yardım etmiş olurum.

Örneğin, bir baba olmanın getirdiği bazı örtülü sözler arasında şunları sayabiliriz; çocuklarımızı sevmek, onları kötülükten ve zarardan korumak, fiziksel gereksinimlerini sağlamak ve sağlıklı yetişkinler olmaları yönünde onlara gerekli bilgi ve rehberliği sağlamak. Çoğu ailede bu sözler yalnızca sözde kalır ve imalıdır.

Ancak bu örtülü sözleri alıp açık hale getirmeyi çalıştım.² Evet, çocuklarıma bu şeyleri kendileri için yapacağımı söyledim, ama başka açık sözler de ekledim, "Sizi işimin önüne koyacağıma söz veriyorum" ve "Hakkında konuşma ihtiyacı duyduğunuz herhangi bir sorunuz olduğunda, her zaman sizi dinleyeceğime söz veriyorum."

Ama örtülü sözleri, açık sözler haline getirme çabası içinde, çocuklarımin benden tutmamı bekledikleri sözler hakkında çok şeyler öğrendim. Örneğin, düşüncelerinde, onları her türlü kötülük ve zarardan koruma sözünün, onları başka insanların gözünde küçük düşürmeme ve insanlara onlar hakkında şikayette bulunma gibi adil ve haklı bir beklentiyi içerdiğini de öğrendim. Bu sözü her zaman tutmayı amaçladım. Ayrıca çocuklarıma verdiğim sözleri açık ve belirgin hale getirme fırsatlarım da oldu. Örneğin, fiziksel gereksinimleri için verdiğim sözün, ille de her değişen stile ayak uydurmalarını veya arkadaşlarının gardıroplarıyla yarış içinde olmalarını sağlayacağım anlamına gelmediğini de açıkladım. Verdiği sözleri çocuklarına açık ve belirgin hale getiren ve verdiği sözleri sürekli olarak tutan bir baba, çocuklarına paha biçilmez bir armağan (güvenilir, kendisine sırt dayanılabilen ve sadık bir baba armağanı) vermiş olur.

Tanrı'ya Verilen Sözleri Tutmak

Çocuklar babalarının Tanrı'yla ilişkisini izlemekle (birçok şey yanında) özellikle iki şeyi öğreneceklerdir. *Tanrı'ya* güvenebiliyor güvenemeyeceklerini ve *Babaya* güvenebiliyor güvenemeyeceklerini öğreneceklerdir. Eğer çocuklarım sözünü tutan Tanrı'dan başka banka hesabıma, iyi işlerime veya başka herhangi bir şeye güvendiğimi görürlerse, Tanrı'nın güvenilir olmadığı sonucunu çıkaracaklardır. Tam tersine, kendimi ve ailemi Tanrı'nın himayesine, O'nun gücüne, bakımına bıraktığımı ve vaatlerine inandığımı görürlerse, büyük olasılıkla Tanrı'yı güvenilir ve sadık bir Tanrı olarak tanıyacaklardır.

Çocuklarım aynı zamanda Tanrı'yla olan ilişkimden elde ettikleri ipuçlarıyla yola çıkarak *benim* güvenilir olup olmadığını anlayacaklardır. Tanrı'ya verdiğim sözleri hafife aldığımı veya çiğnediğimi gözlemlerlerse, güvenilirliğim hakkında kuşkuya kapılacaklardır. Düzenli olarak Tanrı'ya söz verir ve aynı sözleri yerine getirmesem, çocuklarım onlarla olan ilişkimin daha iyi olması beklentisi içinde olmayabilirler. Elbette bunun sonucunda, benimle çocuklarım arasında bir güven aşınması söz konusu olacaktır. Elbette, bu arzu ettiğim bir durum değildir ve sizin de istediğiniz bir şey olmadığını hayal ediyorum. Çocuklarımın Tanrı'ya verdiğim sözleri yine O'nun lütfü ve gücüyle yerine getirdiğimi görmelerini istiyorum:

"Ne karşılık verebilirim RAB'be,
Bana yaptığı onca iyilik için?...
Bütün halkının önünde,
RAB'be adadıklarımı yerine getireceğim." (Mezmun 116:12, 14)

Çocuklarım dahil bütün halkının önünde, RAB'be adadıklarımı yerine getirmek istiyorum.

Başkalarına Verilen Sözleri Tutmak

Bir arkadaşımın beşinci sınıfa giden oğlu Jordan'la yaşadığı bir deneyimi benimle paylaşması başkalarına verdiğim sözleri tutmanın önemini bana bir kez daha anımsattı. Jordan'ın iki en yakın arkadaşının anne babaları aynı dönemde boşandıklarından ötürü her iki arkadaşı da aynı tür sıkıntılardan geçiyordu. Ve bir akşam Jordan yatağına gittikten sonra, anne babaları öylesine ateşli bir "tartışmaya" başlamışlar ki, Jordan odasından onları duyabiliyor-muş. Bu anne baba yıllar boyunca çocuklarının önünde öfkeyle tartışıp çatışmamak için çok dikkatli davranmışlar, ama Jordon'un daha uyanık olduğundan ve her şeyi duyduğundan haberleri yok-muş. Tartışmanın ortasında, anne en sonunda dönmüş ve yatak odasının kapısının eşiğinde sessizce oturan ve yüzünden gözyaşları akan oğlunu fark etmiş. Anne ve Baba hemen tartışmayı kesmişler. Baba oğlunu kucığına alıp sormuş, "Jordon, kabus mu gördün oğlum?"

Hıçkırığa hıçkırığa ağlayan Jordan, hıçkırıkları arasında şu soruyu sorabilmiş, "Baba, baba sen ve annem ne zaman boşanacaksınız?"

"Boşanacağımızı da nereden çıkardın oğlum?" diye yanıtlamış babası.

"John ve James anne babalarının çok kavga ettiklerini söylerlerdi" demiş. Yüzünde beliren korkuyla şöyle devam etmiş, "ve şimdi sen ve annem kavga ediyorsunuz."

O anda, anne babasının akli çabucak başlarına gelmiş. Öfkeleri kaybolmuş. Ve bu "öğretme anını" Jordon'a evliliklerinin ne kadar önemli olduğunu söyleyerek kullanmışlar. Ona, birbirlerini sevdiklerini, evlendiklerinde birbirlerine söz verdiklerini ve bu sözleri tutmayı amaçladıklarını anlatmışlar.

Eşine, arkadaşlarına ve iş arkadaşlarına verdiği sözleri çiğneyen bir baba, oğlu veya kızında güven inşa etmekte son derece zorlanacaktır. Ama başkalarına verdiği sözleri tutan bir baba, çocuklarını yüreklendirecek ve çocukları arasında da güven ruhunu genişletecektir.

Hesap Verir Konumda Olmak

Kendi çocuklarına karşı kendilerini hesap verir konuma sokmalarını öğütlediğim zaman, birçok anne baba şaşırmakta. Çoğu anne baba önerimi biraz radikal, hatta yıkıcı bile bulmakta. Bana sanki onlara dil çıkarıp ellerimi kulaklarımla altına dokundurup hareket ettiriyormuşum gibi bakarlar. Ne de olsa, çocukların *anne babalarına* karşı hesap verir konumda olmaları varsayılır, anne babaların değil. Ama tüm içtenliğimle çocuklarımıza karşı hesap verir konumda olmanın, verdiğimiz sözleri tutmanın ve babayla çocuk arasında güven oluşturmanın en etkili yöntemlerinden biri olduğuna inanıyorum. Şimdi burada çocuklarımızı başa geçirmeyi önermiyorum – kesinlikle hayır! Buna karşın, burada asıl önerdiğim şey, sözünüzü yerine getirmediğinizde, çocuklarınızın size hesap sormasına izin verecek kadar alçakgönüllü ve bağımlı olmanızdır.

Kelly yedi yaşına girdiğinde, onun doğum günü kartına aşağıdaki özel notu koymuştum:

Sevgili Kelly, seni kesinlikle seviyorum. Baban olmayı büyük bir sevinç sayıyorum, ama biliyor musun, bu yıl yardımına ihtiyacım olacak. Daha önce hiç yedi yaşındaki bir kızın babası olmadım. Ben olabildiğince sana en iyi baba olmak istiyorum. Ve eğer doğru yapmadığımı veya adil, sevecen ve düşünceli olmadığımı hissedersen, lütfen bana söyle.

Aynı şeyi sırayla öteki çocuklarım Sean, Katie ve Heather için de yaptım. Her çocuğuma karşı hesap verir konumda olmaya çalıştım. Onlara verdiğim sözleri tutma noktasında bana yardımcı olmaları konusunda katılımlarını sağladım ve bunun sonucunda da en değerli dört danışmanım oldu.

Elbette, çocuklarınıza hesap verir konumda olmak, bazen rahatsız edici olabilir. Kızım Katie on yaşındayken, bir seyahat dönüşümde benimle yüzleşip şöyle dedi, "Baba, bana karşı adil davranmıyorsun."

Şimdi, çocuklarıma yerine getirmeye çalıştığım sözlerden biri, onlara karşı adil olacağımdır. Böylece ona, "Ne demek istiyorsun, tatlım?" diye yanıt verdim.

Bana, "Seyahatlerinin ardından eve döndüğünde, Kelly, Sean ve Heather'i dışarı çıkarıyorsun, beni çıkarmıyorsun" dedi.

"Gerçekten mi?" dedim. Bu bende tam bir şaşkınlık yaratmıştı.

Gözü kara bir şekilde, "Evet" dedi. Ardından söylemi yumuşadı ve "Beni bugün öğle yemeğine çıkaracak mısınız?" diye sordu.

O gün on yaşındaki kızımınla öğle yemeğine çıktığımızdan emin olabilirsiniz. Kızıma karşı hesap verir konumda olmaya istekli olmamın etkisi, yaptığım bir hatayı fark etmeme –ve düzeltmeme– yardımcı olmamda kendini gösterdi.

İşte, bu, hesap verir konumda olmanın asıl noktasıdır. Çocuklarıma verdiğimiz sözleri tutmak, zor bir iştir. (Kolay olsaydı, daha çoğumuz bunu yapardı, değil mi?) Bu, kesinlikle Tanrı'nın yardımını gerektiren bir iştir. Bu aynı zamanda çocuklarımızın bize yardım edebileceği bir iştir. Üstelik, inanın bana, eğer onlara fırsat ve sorumluluk verilirse, yardım edeceklerdir!

Yukarıda paylaştığım düşünce, yalnızca çocuklarının güvenini kazanan ve yapacağını söylediği şeyi yapan türden bir baba olmanızda size yardımcı olmayacak, ayrıca etkinizden ötürü güvenilir ve kendilerine sırt dayanılabilen çocukları olan bir baba olmanızda da size yardım edecektir. Tanrı'nın Kutsal Ruhuna olan güveniniz ve yukarıdaki düşünceleri sadakatle uygulamanız sayesinde, çocuklarınızın kendileri de sözlerini tutan insanlar –sözlerine güvenilebilen, verdikleri vaatlere inanılabilen erkek ve kadınlar olacaklardır.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Çocuklarınızdan birine verdiğiniz sözü en son ne zaman tutmadınız? (Hatırlayamıyorsanız, çocuklarınıza sorun!) Yerine getirmediğiniz bu söz, sizce çocuğunuza nasıl bir mesaj iletmıştır? (Yine, eğer bilmiyorsanız, çocuğunuza sorun!)
2. Aşağıdaki boşluğu kullanarak (ya da boş bir kağıt alarak), çocuklarınıza verdiğiniz örtülü (ima edilen) sözlerin bir listesini yapın:

3. Yukarıdaki örtülü sözlerden hangilerini açık sözler haline getirmelisiniz? Uygun olanı daire içine alın.

- *4. Aşağıdaki boşluğu kullanarak (ya da boş bir kağıt alarak), çocuklarınıza verdiğiniz açık sözlerin bir listesini yapın:

*5. Bu hafta çocuklarınıza karşı kendinizi hesap verir konuma getirmek için planlar yapın. Bunu nasıl yapacaksınız? (Her bir çocuğunuzla ayrı ayrı konuşun, onları bir grup olarak oturtun ve onlara konuşun, sözlerinizi tutmanızda size yardımcı olmaları için izin verdiğinize ilişkin notlar yazın.)

7. BÖLÜM

Teselli Eden ve Destekleyen Baba

On dört yaşındaki Amy çok canlı bir şekilde o ilk geceyi anım-sıyor. O sırada beş yaşındaydı.

Dışarıdaki gök gürültülü fırtına, gecenin bir yarısında onu uyandı-rmıştı. Karanlıktan ve dışarıdaki gürültülü gök gürlemesinden kork-tuğundan, yatağından fırlayıp ağlayarak anne babasının yatak oda-sına gitti. Anne babasının yatağının kenarına hafifçe vurarak göz-yaşları içinde yumuşak bir şekilde annesine seslendi. Ancak annesi yanıt verene kadar, babası uyandı.

Uyandırılmış olmasına öfkelenerek "Yatağının dışında ne yapıyor-sun?" dedi. "Çabuk yatağına git" dedi.

"Ama, baba, korkuyorum," diye yanıtlayıp daha çok ağlamaya baş-ladı.

"Duyamak istemiyorum. Sen artık büyük bir kızsın ve artık yaşına uygun hareket etmenin zamanı geldi." Amy yatakta oturan annesi-ne yalvarırcasına baktı, ama annesi sadece yere bakmakla yetindi.

Amy'nin aniden sıçramasına neden olacak şekilde, "Duydun mu beni?" diye bağırdı babası. "Sana 'yatağına git' dedim ve bir daha da bizi rahatsız etme."

Amy anne babasının yatak odasından çıkıp kendi yatak odasına yürüdü. Işığı yaktı, kapıyı arkasından kilitledi ve gecenin geri kalan zamanını banyo küvetinde, ağlayarak ve her gök gürlemesinden korkudan titreyerek geçirdi.

Bu aynı sahne, Amy'nin babasından teselli beklememesi gerektiğini öğrenene dek birkaç kez daha tekrarlandı. On yaşına kadar, fırtınalı geceleri banyo küvetinde ışıklar yanık ve kapı arkadan kilitli bir şekilde ağlayarak geçirdi. Amy'nin öyküsündeki en kötü şey, öykünün gerçek olmasıdır. Zamanla gök gürültülü fırtına korkusunun üstesinden geldi, ama hâlâ babasından görmediği teselli ve destek eksikliğinin yarattığı sonuçlardan acı çekiyor.

Böylesi deneyimlerin sonucu, çok yıkıcı olabilir. Evlilik ve Aile İçi Yakın İlişkiyi Geliştirme Merkezi'nden (*The Center for Marriage and Family Intimacy*) Dr. David Ferguson ve Dr. Don McMinn'a göre, teselli edilme ve desteklenme ihtiyaçları giderilmeyen bir kişi, büyük olasılıkla kendini cesaretsiz, yalnız, boşlukta ve ürkek hissedecektir. Böylesi bir kişi rastgele cinsel ilişkide bulunmaya, başarısız olmaktan korkmaya, yaşamdan bıkmaya ve saplantılı-zorlanımlı (obsesif-kompulsif) adlı ruhsal rahatsızlığa daha eğilimli olacaktır.

Bir babanın teselli ve desteğinden yoksun bir şekilde büyüyen bir genç, güvensizlik duygularının ve sağlıksız akran baskısının üstesinden gelmekte daha çok zorlanacaktır. Bir babanın teselli ve desteğinden yoksun bir şekilde büyüyen bir genç, sağlıklı arkadaşlıklar edinmekte sıkıntı çekecek ve büyük olasılıkla bu duyguları gidermek amacıyla cinsel yönden etkin olma çabasına girme yönündeki baskıya karşı direnemeyecektir.

Öte yanda, babasından teselli ve destek gören bir genç de büyük olasılıkla kendini sevilen, minnettar olunan ve umutlu hissedecek-

tir ki, bu da onu ilgili, şefkatli, olumlu, cömert ve kendine güvenen biri yapacaktır.¹

Her ne kadar Amy'nin babasının sergilediği harekete üzülsem de, kabul etmeliyim ki, ben de zaman zaman ihtiyaçları olduğunda çocuklarımı teselli etmekte ve desteklemekte başarısız oldum. Ama ne ben ne de siz böyle bir baba olmak istiyoruz. Çocuğun korku ve incinmelerine duyarlı bir şekilde karşılık vermek yoluyla çocuklarımızın ihtiyaç duyduğu teselli ve desteği onlara vermek üzere her an hazır olan türden babalar olmak istiyoruz. Sağlıksız akran baskısına karşı koymak, güvensizlikle mücadele etmek, sağlıklı arkadaşlıklar kurmak ve akranlarından saygı ve takdir kazanmak amacıyla çocuklarına sundukları teselli ve destekle onları donatan türden babalar olmak istiyoruz. Göksel Babamız'a benzer bir baba olmak istiyoruz.

Baba Figürü

Göklerdeki Babamız'ın doğası ve karakteri bize tanrısal bir babanın çocuklarını hayatın denenme ve sıkıntılarında teselli edip desteklediğini açığa vurur. Kutsal Kitap, "Doğrular yakarır, RAB duyar; bütün sıkıntılarında kurtarır onları. RAB gönlü kırıklara yakındır, ruhu ezginleri kurtarır" (Mezmun 34:17-18) demektedir.

O tesellinin kaynağıdır, "Her türlü tesellinin kaynağı olan Tanrı'ya... övgüler olsun! Kendisinden aldığımız teselliyle her türlü sıkıntıda olanları teselli edebilmemiz için bizi bütün sıkıntılarımızda teselli ediyor" (2. Korintliler 1:3-4).

Model Babamız, merhamet Babası ve her türlü tesellinin kaynağı olan Tanrı'dır. Sıkıntı ve felaketlerimizde bize katlanamama ve öfkeyle değil, teselli ve destekle karşılık verir. Sıkıntı ve denenmelerde kendisine güvenebileceğimiz, kendisinden güç ve bilgelik

dolu danışmanlık alacağımız birine sahip olmamızın bize son derece yardımı dokunacağını bilir.

Tanrı'nın tesellisi "tüm sıkıntılarımıza" ulaşır. Kendi adı uğruna zulüm çektiğimizde ve kendi aptal davranışlarımızın sonucunda acı çektiğimizde, bizi teselli edip destekler. En az hak ettiğimiz zaman, kendimizin neden olduğu berbat bir durumda sert darbeler aldığımız zaman bizi teselli eder. Zayıf olduğumuzda bizi destekler ve düştüğümüzde bizi teselli eder.

"Sürüsünü çoban gibi güdecek, kollarına alacak kuzuları, bağrında taşıyacak; usul usul yol gösterecek emziklilere." (Yeşaya 40:11)

Bizi terbiye ettiği anlarda bile, bizi teselli edip destekler. Davut şöyle der: "Çomağın, değneğin teselli verir bana" (Mezmun 23:4). Çoban çomağı, teselli ve destek vermek, yeni doğan kuzuları kaldırmak, koyunları bir araya toplamak ve koyunları tehlikeli ve zor patikalarda gütmek için bir araç olarak kullanılırdı. Öte yandan değnekse, savunma ve terbiye etme aracı olarak kullanılırdı. Saldırganları caydırmak veya boyun eğdirmek ve sürünün dik başlı ve söz dinlemeyen üyelerini yola getirmek için kullanılırdı.² Bununla birlikte, her iki araç da, yani çomak ve değnek mezmur yazarı için teselli kaynağıydı, çünkü her ikisi de şefkatli ve destekleyici Çoban tarafından kullanılıyordu. İşte böyle bir baba olmayı arzulamalıyız. İçimizde yaşayan ve aracılığımızla işleyen Tanrı'nın Kutusal Ruhunun doğaüstü varlığı ve gücü sayesinde, Göksel Babamız'ın doğasını yansıtarak bütün sıkıntılarında çocuklarımızı teselli edebilir ve destekleyebiliriz. Elbette, kızım sınavdan A yerine B notu alarak düş kırıklığı içinde eve döndüğünde onu teselli etmek kolaydı. Futbol maçında pek de iyi bir performans sergilemeyen oğlum desteklemek kolaydı. Bisikletten düşen veya nişanı bozulan bir çocuğu teselli etmek kolaydır. Ama denemeye çalıştıkları

aptalca bir numaradan ötürü arabayla kaza yapan, ders çalışmadıkları için bir sınavdan geçemeyen, sorumluluklarını son dakikaya bırakıp her şeyi berbat eden çocukları teselli etmek ve desteklemek kolay değildir. Böylesi mücadeleler –kendi kendilerini içine soktukları mücadeleler– onlara tanrısal bir biçimde karşılık vermeyi daha da zorlaştırmakta. Ama işte aynen böylesi zamanlar, çocuklarımızın teselli ve desteğe en çok ihtiyaç duyduklarını hissettikleri zamanlardır.

Yine de çok aşırı şekilde çocuklarımızın üzerine gitme eğilimindeyizdir. Bağırma, nutuk çekmeye ve bazen de azarlamaya çok çabuk başvururuz. Ama öğrenebiliriz. Çocuklarımızı teselli edip destekleyerek, O'nun benzerliğine dönüşmek amacıyla yeni yöntemler, babalık hizmetimizde Göksel Babamız'ın imajını geliştirecek yeni teknikler öğrenerek Göksel Babamız'ın imajını nasıl sergileyebileceğimizi öğrenebiliriz. Bunlardan bazılarını aşağıda bulabilirsiniz:

Kısıtlamalarınızı Kabul Etmek

Genç bir baba olan Bob, bir keresinde bana bisiklet sürmeyi öğrenen altı yaşındaki kızına yardım etme girişimi hakkında bir şeyler anlattı. Kızı Heather, direksiyona yön vermek, pedal çevirmek, fren yapmak ve dengeyi sağlamak gibi birçok eylemi eşgüdümlemeyi öğrenirken, Bob, bisikleti dengede tutmak amacıyla onun yanında koşuyordu. Ancak Bob bir ara kaza eseri bisikletten elle-rini çekti. Bisiklet bir yere çarptı ve çarpmanın etkisiyle Heather bir yığının içine yuvarlandı.

Bob, olayı aktarırken, kızını "başarısızlığa uğratmanın" kendisinde yarattığı hoşnutsuzluğu da dile getirdi. Gerçekten Heather'ın yalnızca o özel görevde değil, ama her şeyde babasının her zaman ona yardım edeceğine güvenmesini, onu her zaman destekleyeceğine

inanmasını istemişti. Ama Bob mükemmel değildi. Hiçbirimiz değiliz.

Çocuklarını teselli eden ve destekleyen babalar olmakta anahtar rol oynayan gerçeklerden biri, kısıtlamalarımızı anlamak ve kabul etmektir. Çocuklarımıza dizlerini yaralama noktasında engel olmayız, ama yanlarında bulunup onları kaldırabilir ve yaralarını öpebiliriz. Çocuklarımızı hata yapmaktan alıkoyamayız, ama yanlarında olup hatalarını *düzeltemelerine* yardımcı olabiliriz. Çocuklarımızı düş kırıklığından veya zarardan koruyamayız, ama yanlarında olup onlarla birlikte ağlayıp üzülebiliriz. Yaşamlarında yanlış giden her şeyi düzeltmeyiz, ama bir şeyleri başardıklarında onlara alkışla cesaret verebilir ve başarısızlığa uğradıklarında onları ellerinden tutup kaldırabiliriz.

Çocuklarımız için her şeyi yapamayabiliriz. Ama Tanrı'nın yardımıyla elimizden geleni yaptığımızda, bu yeterli olacaktır.

Zaman Geçirmek

"Neden Beklemeliyim?" adlı anketimize katılanlardan biri ilk cinsel ilişkisi hakkında bir yazı yazdı. Yazıda şöyle bir paragraf yer alıyordu:

"Okulda berbat bir gün geçirmiştım ve tek istediğim şey, anne babamla birlikte biraz zaman geçirmektir. Basit bir kucaklama bile bunu yapabiliirdi. Ama çok meşguldüler, bu yüzden sorunlarıyla birlikte erkek arkadaşım gittim. Olaylar birbirini izledi ve şimdi cinsel ilişkinin olduğu bir yaşam tarzım var. Baba, anne, ihtiyacım olduğunda keşke yanımda olsaydınız."

Bu genç kız okulda yaşadığı zor bir günün ardından teselli edilmeye ihtiyaç duymuştu ve bunu ilk önce anne babasında bulmak istedi. Ama anne babası çok meşgul olduğunda, bu teselliye başka

yerlerde aradı. Daha önce de dile getirmiş olduğum gibi, çocuklar sevgi kelimesinin harflerini yetişkinler gibi söylemezler. Onlar sevginin harflerini Z-A-M-A-N olarak söylerler. Merhamet Babası ve her türlü tesellinin kaynağı olan Tanrı'nın imajını doğru bir şekilde yansıtmak isteyen bir baba, çocuklarıyla mutlaka zaman geçirmelidir.

Bu alanda her zaman bir erdem abidesi değildim. Bir keresinde, Meksika'daki en sevdiğimiz tatil ve çekilme mekanımızda yazmakta olduğum kitabın ortalarındayken, Kelly içeri girip "Baba, beni tırnaklarımı yaptırmaya götürür müsün?" dedi.

Yazmakta olduğum şeyin tam ortasında'ydım ve ilk düşüncem şu oldu, "İhtiyaç duyduğum en son şey bu olsa gerek." Aklımdan geçen ikinci düşünceyse, "Josh, vaaz ettiğin şeyi kendin uygula" oldu. Üçüncü düşüncem de, "Rab, bu konuda bana doğru tutumu göster" oldu. İşimi bir kenara koydum ve tırnaklarını yaptırmayı için kızımı alıp götürürken, bir yandan da o sırada yazı yazarken yakaladığım "dalgayı" yine yakalamayı umut ettim. Mutlu bir şekilde (eşim buna "şaşırtıcı bir şekilde" diyebilir), olayın yalnızca Kelly'nin kişisel araba şoförü olup onu bir yerlere götürmek olmadığını fark ettim. Onun asıl peşinde olduğu şey, benim zamanımdı. Oysa sonunda, birlikte harika bir zaman geçirdik ve eve dönerken de çok anlamlı bir konuşmamız oldu. Aslında, Kelly'nin benimle paylaştığı en samimi ve içten konular o günkü yolculuğumuzun sonuna kadar su yüzüne çıkmadı. Kelly'nin açılması zaman aldı ve ona verebildiğim ve vermeye istekli olduğum zamandan ötürü memnunum.

Tırnaklarını yaptırmayı için onu götürdüğüm için bana üç veya dört kez teşekkür etti. Ona zaman ayırmakla, yalnızca ona olan ilgimi ona iletmekle kalmadığım, ama kendimi onu teselli etme ve

ona destek olma konumuna koyduğum için bana özellikle teşekkür ettiğini düşünüyorum.

İhtiyaçlarını Ölçmek

Arkadaşım Norm Wakefield, kızlarından birinin lise mezuniyetinin yaklaşmakta olduğu bir sırada başından geçen bir olayı anlatır. (Ki, böyle bir dönemde anne babalar ergenlik çağındaki çocuklarından mutlu ve umutlu olmalarını bekler). Ama Norm kızının sessiz ve sakin olduğunu gözlemlemiş. Kendisiyle yapılan bir görüşme, neden düş kırıklığı içinde olduğunu ortaya çıkarmış. Çünkü birçok sınıf arkadaşı mezuniyet töreninde özel ödüller ve burslar alacaklarmış, oysa o hiçbir özel takdir alma beklentisi içinde değilmiş.

Norm birçok şey yapabiliirdi. Kızının duygularını görmezden gelebilirdi. Ona aptal olmamasını söyleyebilirdi. Onu mantık yoluyla ikna etmeye çalışabilirdi. Ama o anda bu karşılıklardan hiçbirinin onun ihtiyacını gidermeyeceğini fark etti. Şimdi "Ne söyleyeceğimi bilmiyordum" diyor, ama kollarımla onu sardım, sıkıca kucakladım ve ona, "Benin kitabımda, sen bir numarasın" dedim. Kızının gülümsemesi ve onu kucaklaması, ona ne söyleyeceğini bilmeyen bir baba için oldukça iyi bir şey yaptığını anlatmış. Kızının ihtiyacına yönelik tahmini doğrudu. Teselli edilmeye ihtiyacı vardı. Ödül veya burs olsa da almasa da kendisini el üstünde tutan birilerinin olduğunu duymaya ihtiyacı vardı. Çocuklarına teselli ve destek vermeyi dileyen bir babanın onların ihtiyaçlarına karşı oldukça duyarlı olması gerekir. Ne söylediklerini dikkatlice dinleyin. Ne yaptıklarını gözlemleyin. Ama bununla da yetinmeyin. O söz ve eylemlerin hangi duygu ve ihtiyaçları yansıttığını ölçmeye çalışın. "Benim için hiçbir şey yapmıyorsun" diyen bir çocuk, baba ilgisine duyduğu ihtiyacı dile getiriyor olabilir. Beyzbolda vuruş yapacağı bölmeye ilerleyen bir çocuk

tribünlere bakıyorsa, destek arıyor demektir. Başarısız olduğunda öfke krizi geçiren bir çocuk, teselli bulmak için feryat ediyor olabilir.

Yakışıksız davranışlara izin vermemiz gerektiğini söylemiyorum. Çocuklarımızın ihtiyaçlarının farkına varmamız –hatta önceden görüp ona göre davranmamız– ve yalnızca söz ve eylemlerine değil, onları harekete geçiren ihtiyaçlarına karşılık vermemiz gerektiğini *öneriyorum*.

Teselli Etme ve Destek Verme Dilini Öğrenmek

Bir çocuk korktuğunda, utandığında, düş kırıklığına uğradığında veya incindiğinde belirli bazı şeylere ihtiyaç *duymaz*. Her zaman sorunlara (ve insanlara) genellikle kavramsal (kognitif) açıdan yaklaştığımdan ötürü, incinmiş birine yönelik olan ilk içgüdüm akla dayanır ("Biliyor musun, senin hatan..." ya da "Bunun neden olduğunu biliyorsun, değil mi?"). Ancak incinmiş insanların çok nadiren ne düzeltilmeye ("Bu sana bir ders olsun"), ne öğretilmeye ("İzin verirsen, bu gerçekten karakterini bina edecektir"), ne öğüde ("Senin yerinde olsaydım...") ne de esinlenmeye ("Sevin! biliyorsun, daha kötü olabilirdi") ihtiyaçları olduğunu öğreniyorum. İlk içgüdümü izlemek yerine, tersine çoğunlukla, çocuklarım yanında olmama, onları kucaklamama, onlarla birlikte ağlamama, ellerini tutmama, acılarını hissetmeme ve onlarla ilgilendiğimi onlara göstermeme ihtiyaçları olduğunu öğrenmekteyim. Onları düzeltmeme nadiren ihtiyaçları olduğunu ve yine verdiğim öğütten nadiren yararlandıklarını öğrenmekteyim. Bir vaaza ihtiyaçları yok; üzerlerine başlarını yaslayıp ağlayabilecekleri bir omuza ihtiyaçları var. Teselliye ve desteğe gereksinimleri var. Ve bu da çoğunlukla en iyi şekilde teselli dili ("Üzgünüm, tatlım," "İncittiğini biliyorum," "Yanımdayım," "Seni seviyorum") ve destek diliyle

("Sana inanıyorum," "Birlikte bunu aşabiliriz," ve "Bütün süre boyunca yanında olacağım") dile getirilir.

Bazen, elbette, genç kişi kendi yanlış tutum ve davranışları sonucunda acı çekiyorsa, onu terbiye etmek veya düzeltmek oldukça gereklidir, ama terbiye, bir babanın ilk önce çocuğunu teselli edip ona desteğini sunduktan sonra verilirse, çok daha etkili olacaktır.

Dilinize Hakim Olun

Dan Benson, *Bütün Adam (The Total Man)* adlı kitabında, anne babalar arasında yapılan bir anketin anne babaların çocukları hakkında bir olumlu yoruma karşın ortalama on olumsuz yorum yaptıklarını gözler önüne serdiğini anlatılıyor. Ancak şu gözlemde bulunmakta, "Çocuk psikolojisi uzmanları, bir olumsuz yorumun kişinin kendine duyduğu saygıda açtığı yaranın en az dört olumlu yorumla telafi edilebileceğine inanmaktalar."³

Çocuklarına teselli ve destek mesajı iletmeyi umut eden bir baba, sözlerinin hem çocuklarına yardım edebilecek hem de onları incitebilecek güce sahip olduklarının farkında olmalıdır. Sürekli olarak iğneleyici, suçlayıcı ve eleştirici sözler kullanıyorsa, çocuklarını teselli etme veya onları destekleme yönünde ortaya koyacağı herhangi bir çaba etkisiz ve yararsız olacaktır. Eğer sözlü ve sözlü olmayan bir dil, "Benden uzak dur," "Beni rahatsız etme," "Yetişkin arkadaşlar tercih ediyorum," "Sana ayıracak zamanım yok," "Aptal olduğumu düşünüyorum," "Senden özellikle hoşlanmıyorum," "Bir baş belasısın," "Görüş ve duyguların benim için önemli değil," tarzından ifadeler kullanıyorsa, kendini çocuklarından uzaklaştıracak ve onları ihtiyaç duydukları teselli ve desteği başka yerde aramaya zorlayacaktır.

Onların Dünyalarına Girmek

Çocuklarınızın gerçekten sizin teselli ve desteğinizi hissetmelerini istiyorsanız, dünyalarına girmeye çalışın. Şu anda neyle ilgilendiklerini, neyin hoşlarına gittiğini, nelerden zevk aldıklarını, ne tür arkadaşlara takıldıklarını keşfetmeyi görev bilin. Birçok baba çocuklarının kendileriyle kendi düzeyleriyle iletişim kurmalarını bekler. *Bizi* ilgilendiren şeyleri yapmalarını bekleriz, ama onların kendi ilgi alanlarına ya nadiren girer ya da hiç girmez ve onlarla kendi düzeyleriyle iletişim kurmayız.

Birkaç yıl önce, kızım Kelly'nin bir arkadaşı bizde kalmaya geldi ve saçlarını "yapmak" istedikleri hakkında beni rahatsız etmeye başladılar.

"Saçımı yapmayı gerçekten istemiyorsunuz, değil mi?" diye üstel dedim. "Haydi, Baba" diye yalvardı Kelly.

Bu iki kızın beni Gine domuzu gibi denek olarak kullanmalarını gerçekten de istemiyordum, ama onların dünyalarına girmek için bir fırsat yakaladım.

"Tamam," dedim en sonunda. "Saçımı istediğiniz biçimde yapabilirsiniz, ama saçımı kesemez ya da boyayamazsınız ve ikiniz de ondan sonra benimle akşam yemeğine çıkmayı kabul etmek zorundasınız." "Tamam, kabul!" diye hep bir ağızdan çılgılık attılar. Ve yaklaşık bir saat boyunca, saç köpüğü, saç kurutma makinesi ve tanımadığım başka birkaç aletle saçıma saldırdılar. Bitirdiklerinde, saçlarım her yöne doğru dikleşmişti. Uzak bir gezegene doğru uçmaya hazırlanan uçan bir fincan tabağına benziyordum. Gözlerimi aynaya dikip antlaşmanın öteki yönünü iki kez düşünmeye başladım. Gerçekten bu şekilde halk arasına çıkmak istiyor muydum? Tek umudum, kimsenin beni tanınaması olabilirdi.

Yerel pizza salonuna (koyu camlı) girdiğimizde, kızlar yaklaşık bir buçuk metre arkamda kaldılar, çünkü hiç kimsenin benimle birlikte olduklarını bilmelerini istemiyorlardı. İnsanlar gözlerini dikip bana baktılar ve bir kadın gözlerini birkaç kez ovmak zorunda kaldı, ama en azından hiç kimse polis çağırmadı. Son derece neşeli ve eğlenceli bir zaman geçirdik.

Şimdi, bu deneyimin kızım için özellikle teselli edici veya destekleyici olduğunu düşünmüyorum. Ama çocuklarımla özel dışarı çıkmalar, su balonu kavgaları, jakuzide patlamış mısır partileri ve benzeri anların yanında, çocuklarımla ihtiyaç duydukları anlarda onlara gerekli teselli ve desteği sunabilmemi mümkün kılacak çocuklarımla hakkında bana birçok şey öğretti. Mümkün olduğu kadar sık bir biçimde çocuklarımla dünyalarına girerek, ruh hallerini okumayı, duygularını anlamayı, ve öteki türlü asla yapamayacağım tarzda mücadelelerini önceden tahmin edip ona göre davranmayı öğrendim.

Teselli ve destek sunma güç ve yeteneği, televizyon gibi, gerektiğinde açıp kapattığınız bir şey değildir. Daha çok bir bahçeye benzer. Sürekli olarak bakım ve ilgi gerektirir; öyle ki, zamanı geldiğinde –önceden kestirilemez anlarda– emeğinizin meyvesini toplayasınız.

Çocuklarınıza teselli ve destek sunmanın hem sizin hem de çocuklarınızın üzerinde uzun vadeli bir etkisi olacaktır. Çocuklarınızın kendi evlerinde gereksinim duyduklarında, yeterince teselli ve destek bulabileceklerine olan güvenlerinden ötürü, sağlıksız akran baskısına karşı direndiklerini görebileceksiniz. Sadece onlardan bir şey almakla yetinmeyip aynı zamanda onlara bir şeyler katan sağlıklı arkadaşlıklar geliştirdiklerini göreceksiniz. Daha çok büyüdükçe, okulda, işte veya kilisede başlarına ne gelirse gelsin, babalarında teselli ve destek bulabileceklerini bilen, kendilerine güveni

olan yeterli genç erkek ve kadınlar oldukça, akranlarının (ve sizin) saygı ve takdirini kazandıklarını gözlemleyeceksiniz.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Aşağıdaki listeyi gözden geçirin ve çocuklarınızın bu karakteristik özelliklerden herhangi biri veya birkaçını yansıtır yansıtmadıklarını değerlendirin (size uygun olanı işaretleyin):

- Cesaretini yitirmiş
- Ürkek
- Başarısızlıktan korkan
- Güvensiz
- Akran baskısına açık
- Sağlıksız arkadaşlıklar kuran
- Yalnız
- Serbest cinsellik
- Takıntılı
- Boşluk hissi
- Cinsel baskıya açık
- Hayata bezgin yaklaşım

2. Yukarıdaki herhangi bir karakteristik özelliği işaretlediyseniz, bu duygulardan veya sıkıntılardan herhangi birinin sizden aldıkları teselli ve destek eksikliğiyle bir bağlantısı olabilir mi? Bir bağlantısı varsa, hangisinin var?

3. Geçmişte ihtiyacı olan bir çocuğunuza gerekli teselli ve desteği sunmakta başarısız olduğunuz anları belirleyebilir misiniz? Bu hatayı düzeltmeniz mümkün mü? O çocuktan bağışlama dilemeniz gerekiyor mu?

*4. Aşağıda verilen boşluğa, çocuklarınıza teselli ve destek sunmaya başlayabileceğiniz bazı yöntemlerin bir listesini yapın. Ardından da o yöntemi daire içine alarak, bu hafta atacağınız bir adımı belirleyin.

*5. Çocuğunuzun yaşamında ortaya çıkacak olayları önceden düşünün. Hangi zaman veya dönemlerde teselli ve desteğimize en çok gereksinimleri olacağını düşünüyorsunuz? Şu anda önceden tahmin edip ona göre davranmak ve o anlar için hazırlanmak amacıyla ne yapabilirsiniz?

8. BÖLÜM

Bir Sığınak Olarak Baba

İyi bir dostumun kızı Denise, bir keresinde lise öğretmenlerinden biriyle atışmış. Öğretmen, Denise'i yapmadığı bir şeyle suçluyormuş. Kanıt olmamasına karşın, Denise'i sert bir biçimde alıkonma veya okuldan uzaklaştırma gibi cezalarla cezalandırmakla tehdit etmiş. Denise defalarca masum olduğu konusunda kendini savunmuş, ancak öğretmen cezayı uygulama konusundaki kararlılığından geri adım atmamış. Ama Denise de davasından vazgeçmemiş. İncinmiş ve ürkmüş bir şekilde, "Babamı aramak istiyorum" diye ısrar etmiş.

"Şimdi, bunu yapmak zorundayız, öyle mi?" demiş öğretmen. Görünen o ki, öğretmen Denise'in babasının kızının sözde suçundan ötürü utanıp öfkeleneneğini varsayıyormuş. Öğretmen daha sonra Denise'i müdüriyete götürmüş ve Denise babasını arayıp durumu açıklarken onun yanında ayakta beklemiş. Ağlamaklı bir şekilde telefonu kapatıp öğretmene "Babam geliyor" demiş. Birkaç dakika içinde, Denise'in babası okula ulaşır ve kızı ve öğretmeniyle birlikte oturup konuşmaya başlar. Telefonda Denise'in öyküsünü kısa da olsa dinleyen baba, öğretmenden sorunu açıklamasını istemiş. O da öfkeli ve kendini savunur bir biçimde durumu açıklamış. En sonunda, Denise'in babası ayağa kalkıp "Yeterince dinledim," demiş. Koluyla kızını sıkı sıkıya sarıp kibarca öğretmenin

yanlış kişiyi suçladığını bildirmiş ve alıkonma, uzaklaştırma veya kızına karşı yapılacak herhangi tür intikam girişimine hoşgörü göstermeyeceğini de iletmiş. Denise'yi kollarıyla sararak müdür odasından çıkarmış ve öğretmene toplantıyı sonuçlandırınca dek, orada kendisini beklemesini istemiş. Müdür odasına dönüp öğretmene neden kızının masum olduğundan emin olduğunu açıklamış ve öğretmene kızına bir özür borçlu olduğunu söylemiş. Ardından bir kez daha ayrılmak üzere kapıya doğru yönelmiş. Bir kez daha koridora ulaştığında, kızı yine ağlamak üzereymiş.

"Sorun ne kızım?" diye sormuş. Aklı karışmıştı, çünkü kriz artık geçmişte kalmıştı.

Denise, gözyaşlarını zar zor tutarken, gülümsemiş ve babasının boynuna atılmış.

"Baba, yanımda olduğun için teşekkür ederim" demiş. "Benim koruyucumsun."

Baba, o gün kızına son derece değerli bir mesaj vermiş. O zaman çok sıradan bir şey gibi görünmüş olabilir, ama ona sığınmak olmakla kızının minnettarlığını kazanmış. Bu olay, onun aklında bir güven ve teminat duygusu yaratmıştır (veya onu pekiştirmiştir). Aklında, "Sırtımı Babama dayayabilirim. Sıkıntıda ona koşabilirim. O beni savunacak ve koruyacaktır. Avukatım olacaktır" düşüncesi yer etmiştir.

Bir çocukta böylesi bir tutum geliştirmek, özellikle günümüz babaları için son derece önemlidir. Günümüz gençlerinin büyük bir bölümü toplumun geleceğine kaygıyla bakmakta. Çoğu kendi geleceklerinden bile umudunu kesmiş görünüyor. Endişe ve korku koridorlarında yürüyorlar. On lise öğrencisinden altısı intihara girişmiş veya intihar etmiş bir akranı olduğunu dile getirmekte¹ ve üç kişiden biri okula silah getiren birini tanıdığını söylemekte.²

Birçok kişinin evlilik öncesi cinsel ilişki ve uyuşturucu kullanımı gibi tehlikeli veya yasadışı eylemlere karışmış arkadaş veya yakını vardır. Bir başka araştırma, daha küçük ergenlerin yüzde 68'i dünyanın bile bir geleceğinin *olmadığına* inandıklarını ve yüzde 32'si de direkt olarak nükleer kaynaklı bir felaketle yok olacaklarına inandıklarını göstermiş. Buna benzer korkular küçük çocukları bile etkisi altına almış durumda. Birkaç yıl önce *The New York Times'tan* Nadine Brozan otuz yıl önce ilkokula giden bir çocuğun en büyük beş korkusunu ortaya çıkaran bir çalışmanın sonuçlarını haber konusu yapmıştı. Buna göre en büyük beş korku şunlardı: yüksek sesler, karanlık odalar, yüksek yerler, tehlikeli hayvanlar ve tanımadığı insanlar. Bugün, ilkokula giden bir çocuğun en büyük korkularıysa şunlar: boşanma nedeniyle anne babalarını kaybetmek, soyulmak, saldırıya uğramak, tecavüz veya kanser.³ Buna bir de terörizm korkusunu ekleyince, çocuklarımızın uğraşmaları gereken bizim veya anne babalarımızın dünyasından tamamen farklı bir dünyada yaşadıklarını söyleyebiliriz. Böylesi bir iklimde, çocukların çığırından çıkmış bir dünyanın yol açtığı tehlike ve düş kırıklıklarından geri çekilecekleri ve sığınacakları bir yere ihtiyaçları var. Fırtınada başlarını sokacakları bir barınağa ihtiyaçları var. Yaralarını saracakları, rahata kavuşacakları bir yere gereksinimleri var.

İşte çocuklarım için böyle bir sığınak olmak istiyorum. Göksel Babam'ın olduğu gibi bir baba olmak istiyorum.

Bir Baba, Bir Kale

Hayatının en kötü anında, en iyi arkadaşının babası olan kral tarafından zulüm gören ve kovalanan, çocukken çobanlık yapan Davut gizleniyordu. Ulusal bir kahramandı; oysa şimdi sürgündeydi. Kralın sarayında yaşıyor ve krala en yakın grubun bir üyesiydi; oysa

şimdi mağaralarda uyuyordu. Kralına bağlılıkla hizmet ediyordu; oysa şimdi kralın danışmanları krala Davut hakkında iftira ediyorlardı. İsrail'in bir sonraki kralı olarak meshedilmişti; oysa şimdi; geleceği karanlık görünüyordu. Büyük bir merhametle kralın yaşamını esirgemişti; oysa şimdi aynı kral canını almak için onu *arıyordu*.

Sorunları Davut'un gözünde o kadar büyüdü ki, kendini aslanlar arasında bir adam gibi hissetti ve yırtıcı hayvanlar arasındaki bir çocuk gibi korkudan tir tir titredi. Kendini ezilmiş, sorunlarının yüküyle iki büklüm hissetti. Davut en sonunda sıkıntısı içinde Babası'na, Tanrısı'na döndü. Şöyle yakardı:

"Acı bana, ey Tanrı, acı,
Çünkü sana sığınıyorum;
Felaket geçinceye kadar,
Kanatlarının gölgesine sığınacağım." (Mezmur 57:1)

Bununla birlikte Davut birkaç yıl içinde kral oldu, düşmanlarını yendi, karışıklık içindeki krallığı birleştirdi ve halkının saygı ve beğenisini kazandı. Böylesi şeyler nasıl gerçekleşti? Davut bir mezmurda bunun yanıtını şöyle verir:

"Seni seviyorum, gücüm sensin, ya RAB!
RAB benim kayam, sığınağım, kurtarıcımdır,
Tanrım, kayam, sığınacak yerimdir,
Kalkanım, güçlü kurtarıcım, korunağımdır!" (Mezmur 18:1-2)

İşte Tanrımız böyle bir Baba'dır! Kurtarıcımız, kayamız, sığınacak yerimiz ve korunağıımızdır:

"RAB ezilenler için bir sığınak,
Sıkıntılı günlerde bir kaledir." (Mezmur 9:9)

"Her Şeye Egemen RAB bizimledir,

Yakup'un Tanrısı kalemizdir." (Mezmun 46:7)

"O'dur benim vefalı dostum, kalem,
Kurtarıcım, kulem, kalkanım, O'na sığınırım;
O'dur halkları bana boyun eğdiren!" (Mezmun 144:2)

"Sevgin ne değerli, ey Tanrı!
Kanatlarının gölgesine sığınır insanoğlu." (Mezmun 36:7)

Model Babamız, bir güç kaynağı, çocukları için güvenli bir yerdir. O'nda, dünyanın saldırılarından ve baskısından güvenli bir yer buluruz. Tanrı bir sığınaktır. Olmak istediğiniz baba türü bu değil mi? Bu arada, O'nun gibi her şeye gücü yeten ve her şeyi bilen biri olamazsınız. Çocuklarınızın ilk önce ve her şeyden önce Göksel Babaları'na dönmelerini istersiniz. Tıpkı sizin kaleniz ve sığınağınız olduğu gibi, onların da sığınağı olmasını istersiniz. Hepimiz isteriz. Ama sizin O'na benzemek istediğinizi biliyorum. Çocuklarımız için bir sığınak olmak istiyorsunuz. Her zaman sığınabilecekleri güvenli bir yerlerinin olduğunu bilmelerini istiyoruz. O yer, Baba'nın olduğu yerdir. Hayatın fırtınalarından, akranlarından gelen saldırılardan, ergenlik çağının baskılarından, düş kırıklığından, alaya alınma ve korkudan kaçıp size sığınabileceklerini bilmelerini istiyorsunuz. Babalarına sığınabileceklerini ve onda güvenlik içinde korunacaklarını bilseler, büyük olasılıkla yalnızca aile içinde veya evde değil, aynı zamanda kendi başlarına bile güvenlikte ve korunma altında olduklarını hissedeceklerdir. Birisinin arkalarında durduğunu, kendileri adına konuşacağını, onları korumaya ve desteklemeye istekli olduğunu bilseler, özsaygı ve özgüven geliştirmeye daha eğilimli olacaklardır. Her şey gibi, bunu kendi gücünüz ve bilgeliğinizle başarmaya kalkışırsanız, yapamazsınız; çünkü bu, imkansız bir görevdir. Kendi başınıza, kesinlikle her denemede işleri mahvedersiniz. Ama tek başınıza değilsiniz. Sizi "güçlendirenin aracılığıyla her şeyi yapabilirsiniz"

(Filipililer 4:13). Ve siz Baba'ya Kutsal Ruhu aracılığıyla sırtınızı dayadıkça, birkaç sağlam strateji başarmak için sizin aracılığınızla çalışacaktır. Bu sağlam stratejilerden bazılarını aşağıda bulabilirsiniz:

Krizle Hazırlanmak

Bir gün kızım Kelly'i arabamla okuldan aldım. Parkta arabaya doğru yürürken, birdenbire bana, "Baba, Jim Bakker hakkında ne düşünüyorsun?" diye bir soru yöneltti. O sırada, televizyonda müjdecilik yapan Jim ve Tammy Bakker'le ilgili haberler oldukça gündemi meşgul ediyordu ve PTL adlı televizyon imparatorluğunu yok eden skandal, kızımın ortaokul sınıfında tartışmalara malzeme konusu oluyordu.

Zaten birçok kilise önderi ve öteki Hristiyanların PTL skandalına verdikleri tepkileri duymuştum. Şuna benzer tepkiler dile getiriliyordu; "İğrenç, hizmetten atılmaları gerekir," "Büyük olasılıkla gerçek bir Hristiyan bile değildir" ve benzeri. Böylesi beyanların ifade ettiği düş kırıklığı ve büyük öfke duygusunu anlıyordum, ama aynı zamanda başka bir şey daha fark ettim. Jim Bakker hakkında böylesi şeyler söyleyen herhangi bir kilise önderinin, kiliseindeki gençlere "Zor bir durumla karşı karşıya kaldığınızda, bana gelmeyin" mesajını verme riskini aldığının da acı bir şekilde farkında olsa gerekti. Kilisedeki bütün ergenlik çağındaki kızlara, onun ses tonu şunları söylüyordu, "Evlilik bağı dışında hamile kalırsanız, gözümü kırpmadan sizi suçlayacağım." Jim Bakker hakkında böylesi terimler kullanan Hristiyan anne babalar, kendi çocuklarına, "Uyuşturucu kullanmadığınız, içki içmediğiniz, hamile kalmadığınız ve başınızı belaya sokmadığınız sürece, yanınızda olacağız" mesajını iletme riskini almış olurlar.

Öyleyse Kelly'nin sorusunu nasıl yanıtlayabilirdim? Günahkârı suçlamadan işlenen günah hakkında ne düşündüğümü on üç yaşındaki kızıma nasıl anlatabilirdim? Yutkundum, dilimi ısırđım ve ona, "Tatlım, Jim Bakker'in yaptığı yanlıştı. Günahtı" dedim. Sonra devam edip Jim Bakker'in yaptığı bazı şeylerin neden günah olduğunu açıkladım. Sonra da, "Ama Kelly, bir şeyi fark etmeni istiyorum. Tanrı, seni ve beni sevdiği kadar, Jim Bakker'i de seviyor. Mesih, senin ve benim için öldüğü kadar onun için de öldü. Eğer Tanrı Jim Bakker'i bağışlayamazsa, o zaman seni ve beni de bağışlayamaz" dedim. Araba parkında arabaya doğru yürümeye devam ederken, birkaç dakika hiçbir şey demedi, oysa o sırada aklım kızıma söylemek istediğim her şeyle dönüp duruyordu. En sonunda, derin bir nefes alıp şöyle dedim, "Tatlım, gel buna daha gerçekçi bir bakış açısıyla bakalım. Hamile kalırsan, babanın ne kadar zor bir zaman geçireceğini hayal edebiliyor musun? Çarmıha gerilirim. Kilisemizdeki insanların yarısı bana karşı tavrı takıncaklardır. Ülke çapındaki, Hristiyan liderler, dergi yöneticileri, gazeteciler, müjdeciler öğle yemeğinde beni yiyeceklerdir. Kelly kaygıdan irileşmiş mavi gözleriyle bana baktı. "Biliyorum, Baba" dedi. "Ama tatlım, senden bir şeyi çok iyi bilmeni istiyorum" dedim. "Eğer bir gün hamile kalırsan bile, tüm o insanların ne söylediğine aldıriş etmeyeceğim. Onların hepsine sırtımı çevireceğim, ama sana asla sırtımı çevirmeyeceğim. Kollarımla seni saracağım ve o zor durumda birbirimize destek çıkacağız." O anda, on üç yaşındaki kızım kitaplarını ellerinden yere bıraktı, araba parkının ortasında ağlamaya başladı, kollarını boynuma doladı ve bana, "Öyle yapacağını biliyorum Baba!" dedi.

Şimdi, bazı insanlar çok büyük bir risk aldığımı düşünebilirler. Kelly'nin "Babam beni öyle ya da böyle sevecektir, dolayısıyla hamile kalıp kalmamam önemli değil" şeklinde yanlış bir düşünceye kapılabileceğini düşünebilirler. Ama onun hakkında o kadar çok

kaygılanmadım, çünkü yalnızca hamile kaldığımda değil, başı herhangi bir belaya girdiğinde, onun sığınağı olmak istedim. Onun –ve erkek kardeşi ve kız kardeşlerinin– savunucusu, güvenli yeri ve fırtınada başını sokacağı barınağı olacağımı bilmesini istedim.

Ayık ve Uyanık Olmak

Arkadaşım Norm Wakefield'le birlikte kaleme aldığımız kitapta, ayık olmanın önemini şu sözlerle anlatıyordu:

Oğlum Joel (o sırada sekizinci sınıfa gidiyordu) kızgın bir ruh haliyle okuldan eve geldi. Çalışma odamdaydım ve kapıyı çarpıp kaba bir biçimde konuştuğunu duydum. Akşam yemeğinde huysuz ve alaycıydı. Gecenin ilerleyen saatlerinde, yine çalışma odamdaydım ve bir kez daha yatak odasının kapısını çarptığını duydum.

En sonunda aklımda parlak bir ışık yandı: önemli bir şey Joel'in canını sıkıyor olsa gerek. Çünkü geçen dört saat içinde görülebilir bir şekilde kızgındı. Odasına gidip "Joel, daha yeni eve kızgın bir ruh haliyle geldiğini fark ettim. Okulda bir şey mi oldu? Anlatmak ister misin?" dedim.

Oğlum ağlamaya başladı (ve açıkçası, sorunu daha erken anlamadığım için kendimi aptal gibi hissettim). Sınıfta meydana gelen ve kendisini inciten olay hakkında içini döktü. Bir öğretmeni tarafından sınıfta herkesin önünde utandırılmış ve yanlış anlaşılmış. Yaşanan durumun üstesinden nasıl geleceğini bilmediğinden, onu yanında eve taşımış ve olumsuz davranışlarıyla sızdırıp duruyordu... "Mesajın bana kadar ulaşmış olmasına minnettarım."

Bir sığınak olmak, babanın ayık ve uyanık olmasını gerektirir. Çocuklarınızın sözlerine ve ruh hallerine karşı duyarlı olmak demektir. Kaygı ve endişelerine saygı duymak demektir. Arkadaşlarını tanımak demektir. İzledikleri bazı televizyon dizilerini izlemek,

hatta dinledikleri bazı müzikleri bile dinlemek (ay!) anlamına da gelebilir. Evde çalışan tanıdığım bir baba, okuldan eve geldiklerinde çocuklarını kapıda karşılamayı bir alışkanlık haline getirmiş. Sonra her biri sırayla çalışma odasına gelip kucağına oturur (çocuklar ergenlik çağında!) ve okulda geçirdikleri günü anlatırlar. Bu alışkanlık onun bir çalışma gününde genellikle on beş dakikadan daha az bir zamanını alıyor, ama çocuklarıyla görüşmesine olanak tanıyor. Kaygılarını babalarıyla paylaşmalarını veya bir okul gününün sonunda iyi şeyleri babalarıyla birlikte kutlamalarını sağlıyor.

Bu yöntem sizin için işe yaramayabilir. Ama işe yarayan bir şeyler bulun; sizi uyanık tutacak ve sizi çocuklarınıza ve başlarından geçen olaylara karşı duyarlı olmaya yardım edecek bir şeyler bulun.

Dinlemeyi Öğrenmek

On sekiz yaşındaki oğluyla olan ilişkisinden memnun olmayan başarılı bir işadamı, danışmanlık almak amacıyla Norm'a gelmiş. Baba, oğlunun motivasyonsuz olduğunu, uyuşturucu kullandığını ve bazı zarar verici ilişkiler kurduğunu açıklamış. Babayla oğul arasındaki iletişim oldukça gergin, hatta kopmak üzereymiş. Norm babaya gelecek hafta bir gün oğlunu öğle yemeğine çıkarmasını önermiş – "eleştirmek veya vaaz etmek için değil," diye açıklamış Norm. "Görevin onunla ilgilendiğini ona göstermek ve onu dinlemek."

İşadamı bir sonraki hafta tekrar görüşmeye geldiğinde, olup bitenleri anlatmış. "Oğlun nasıl karşılık verdi?" diye sormuş Norm.

"Şey," diye başlamış baba anlatmaya, "Tüm öğle yemeği zamanı boyunca kötü bir şeyin olmasını beklediğini söyledi!" Oğlu babanın kendisini düzeltmesini veya azarlamasını beklemiş, çünkü daha

önceki tüm konuşmalarında hep böyle oluyormuş. Babasının kendisini yalnızca dinlemeye istekli olması onu oldukça şaşırtmış!

Çocuklarına sığınak olmayı isteyen babalar, dinleme sanatını düzeltip geliştirmeliler. Çoğu kez çocuklarımız bize gözyaşları, acı ve sıkıntı içinde gelirler ve sorunu bizlere açıklar açıklamaz, biz babalar, hemen düzeltmeye, azarlamaya, ders ve öğüt vermeye hazırızdır:

"Sana söylemeye çalışmadım mı...?"

"Ne düşünüyordun?"

"Böyle aptalca bir şey yaptığına inanamıyorum!"

"Artık bu kadarı fazla!"

"Tamam, şimdi yapman gereken şey şu..."

Ama eğer Baba Yüreği'ni sergiliyorsak ve bu imajı anne baba olma hizmetimizde dua ederek yansıtmayı amaçlıyorsak, ilk önce dinlemeye, bütün öyküyü duymaya zaman ayırmalı, eleştiri yapmaktan ve suçlamadan kaçınmalı, hemen atlayıp sonuçlar çıkaracağımızdan ve onları yargılayacağımızdan korkmadan dertlerini anlatmalarına izin vermeliyiz.

Gerçeği Sevgiyle Konuşmak

Biz babalar, anne babaların ortalama her olumlu yoruma karşılık on olumsuz yorum yaptıklarını düşünmeyi bıraktığımızda, çocukların neden sığınağı sık sık dışarıda, başka yerlerde aradıklarını anlamak zor olmayacaktır. Çoğu baba, ne kadar ruhsal ve dikkatli olursa olsun, eleştiri, suçlama veya talep dolu mesajlar göndermeye meyillidir. İşte bu nedenle konuştuğumuz sözlere özen göstermemiz son derece önemlidir. Elçi Pavlus bizi, "Ağzımızdan

hiç kötü söz çıkmasın. İştienler yararlınsın diye, ihtiyaca göre, başkalarının gelişmesine yarayacak olanı söyleyin" yönünde öğütte bulunmaktadır (Efesliler 4:29).

Onlara söylediğimiz her şey şu iki kategoriden birine girer: (1) yıkıcı, eleştirel, sağlıksız iletişim ya da (2) olumlu, onaylayıcı, geliştirici iletişim. İkimizin aynı odada bulunduğunu varsayın. Beni fark ediyorsunuz ve kendinizi bana tanıtmaya çalışıyorsunuz. Bana yaklaşıyor, elinizi uzatıyor ve "Merhaba, Josh, ben..." demeye başlıyorsunuz, ama siz daha bir sonraki sözcüğü söylemeden, uzanıp yanağımıza bir tokat atıyorum! İrkiliyorsunuz, inciniyorsunuz ve garip davranışına bir anlam veremiyorsunuz. Birkaç dakika bir köşede benden uzak durup ne yapacağınızı düşünüyorsunuz. En sonunda, bir kez daha denemeye karar veriyorsunuz, ama bu kez biraz daha dikkatlisiniz, benden işaretler bekliyorsunuz. Yine size vurmak üzere elim havaya doğru kalkıyor. Bu şekilde bana kaç kez yaklaşıma devam edeceğinizi düşünüyorsunuz?

Sözlerimiz fiziksel bir darbe kadar şiddetli olabilir. Sözler incitir. Sözler yara bırakır. Çocuklarımıza eleştiri, iğneleyici sözler, suçlama ve iğrenmeyle saldırırsak, sıkıntıya düşüklerinde bize koşma istekliliklerine kapıyı çarpmış oluruz. Ama öte yandan, "gerçeği sevgiyle konuşursak" (Efesliler 4:15), sorunlu durumları olumlu bir yaklaşımla ele alırsak, çocuklarımıza sığınacak bir yer olduğumuz konusunda kendi kendimizin tanıtımını yapmış olacağız.

Çocuklarımızın Yanında Yer Almak

1992 Barselona Olimpiyatları spor tarihinin en unutulmazlarından birine sahne olmuştu. İngiltere'den Derek Redmond adlı atlet hayatının rüyasını gerçekleştirmek üzereydi. 400 metre yarı final yarışında kendine yer bulmuştu ve yarışı başlatan silahın sesi duyuldu. Derek harika bir başlangıç yapmıştı. Hayatının yarısını

koşuyordu. Birdenbire sağ bacağına bir ağrının saplandığını hissettiğinde, bitiş çizgisi çok yakındı. Lif atması nedeniyle birdenbire koşu pistine yüz üstü düştü. Derek için yarış bitmişti.

Sağlık ekibi ona ulaşana dek ayakta durmakta zorlanıyordu. Bütün yarışçılar onu geçmiş olduğu halde, ileriye doğru hoplayarak yürümeye başladı; yüzüne yansıyan acı ve düş kırıklığının neden olduğu gözyaşlarıyla birlikte yarışı bitirmeye kararlıydı. Birdenbire, bir adam kenarda bekleyen güvenlik güçlerini yarıp geçerek yarış pistine koştu.

Yetişip Derek'i kucakladı. "Bunu yapmak zorunda değilsin," dedi Jim Redmond gözyaşları içindeki oğluna.

"Evet, zorundayım," diye yanıt verdi Derek.

"Peki, o zaman" dedi babası, "Yarışı birlikte bitireceğiz."

Derek'in babası omuzlarından oğlunu sıkıca tuttu ve bitiş çizgisine yüzlerini çevirdiler. Etraflarında dolaşıp duran güvenlik görevlilerini azimle pas geçtiler. Birlikte aksayıp birlikte hopladılar. Derek'in başı zaman zaman babasının omzuna gömüldü, ama bitiş çizgisine kadar Derek'in şeridinde kaldılar.

Kalabalık sıradışı sahneye şaşkın şaşkın bakakaldılar. Ardından birer birer ayağa kalkıp oğlun azmini ve babanın desteğini coşkuyula alkışlamaya ve ağlamaya başladılar. Koşu pistine çıkıp çocuklarını desteklemem gerekirken kaç kez tribünde kalmayı tercih ettim? Bunu defalarca yaptığımı itiraf etmeliyim. Ama çocuklarıma sığınak olmak demek, incinme ve düş kırıklığıyla karşı karşıya geldiklerinde, onları taşımak için değil, ama onların yanında yer almak için onların yanına koşmak demektir. Onlara, "Bunu birlikte bitireceğiz" demektir. Kalabalığın bakışlarına katlanmak ve eleştiri dolu bağrıışmalarını görmezden gelmek demektir. Kişisel

olarak riskli veya mesleki açıdan bilgece olmayabilir, ama çocuklarımızın "Teşekkürler Baba, benim koruyucumsun!" demelerine değecektir.

Sağlıklı Sınırlar Koymak

Çocuklarımıza sığınak olmak, çocuklarını düzeltmek amacıyla onlara tek bir söz bile söylemeye cüret etmeyen veya onları terbiye etmeyen aşırı hoşgörülü anne babalar olmamızı gerektirmez. Aslında tam tersidir.

Bir gün, o sırada California'nın Julian kasabasında yer alan evimizin yakınındaki bir dağ yamacında yürürken, kapalı bir vagonla bütün Amerika'yı gezen bir adamla karşılaştım. Katırlarını otlatmak amacıyla yakındaki bir çayırdaki durdu ve onunla konuşmaya başladım. Oldukça deneyimli bir hayvan yetiştiricisi olduğu ortaya çıktı ve ona şu soruyu soruverdim, "Katırlarınız gibi hayvanları yetiştirmek için en iyi çevre hangisidir? Etrafı açık otlatma alanı mı, çitle çevrili geniş bir çayır mı, yoksa bir ağıl mı?" Hiç tereddüt etmeden, şöyle yanıtladı, "Elbette, açık ara farkla çitle çevrili geniş bir çayır." "Neden?" diye sordum.

"Çünkü hayvanlar etrafı açık otlatma alanına girdiklerinde, kaybolurlar. Genellikle yırtıcı hayvanların saldırısına uğrarlar. Etrafı açık otlatma alanı hiç güvenli değildir. Öte yandan, onları bir ağıla koyarsanız, sürekli beslemek zorunda kalacaksınız. Etrafta gezinemez ve kendi kendilerini besleyemezler. Ama onları çitle çevrili iyi bir çayıra bıraktığınızda, ihtiyaç duydukları her şey orada hazır ve kendi kendilerini besleyeceklerdir."

Bu konuşma bize Kutsal Kitap'ta geçen harika bir benzeşmeyi (analojiyi) andırıyor. Sevgili Babamız bizlere yeşil çayırlar ve sakin sular kenarında ihtiyaç duyduğumuz her şeyi sunmuştur (Mez-

mur 23:2). Ama aynı zamanda bize çitler de vermiştir – kusursuz özgürlük yasası ve bizi Mesih'te özgür kılan gerçek (Yakup 1:25 ve Yuh. 8:32'ye bakınız). Çitle çevrili çayırlar yalnızca besili hayvanlar için değil, çocuklarımız için de iyidir. Çocuklar, anne babaları ne zorba ne de aşırı hoşgörülü oldukları zaman, sağlıklı sınırlar içinde çok iyi gelişirler.

Bir çocuk, ilgi ifade eden ve rehberlik sağlayan sağlıklı ilişkilerin baba tarafından kurulduğunu gördüğü zaman, bir sığınak olarak babasına dönecektir (Efesliler 6:4'e bakın). Babaların, çocuklarına babanın sevgisi, kabul görmesi ve ilgisiyle yoğrulmuş sevgi temeli üzerine inşa edilen sınırları söylemeleri kendi sorumluluklarıdır.

Bir Destek Sistemi Kurmak

Amerikan kültürü insanı, bağımsız, kendi kendine yeter, kendi kendilerine yollar açan bireyler olarak betimler. Birçok insan ihtiyaçları ve sorunları olduğunu kabul etmekte zorlanır. Birçok kişi için birilerinden yardım dilemek zordur.

Ama çocuklarımıza sığınak olmak, bir destek sisteminin katılımını gerektirir. Aslında, bütün Hristiyan topluluğu dahil edilmeli. Kaynakları, fikirleri ve güçleri paylaşmak ve çocuklarımız için güvenli bir yer bina etmek için kiliseniz, gençlik grubunuz, gençlik grubu önderiniz, öğretmenleriniz, antrenörleriniz ve ailenin yakın dostları gibi aynı düşüncede olan başkalarıyla birlikte çalışmanın büyük değeri vardır.

Eşim Dottie ve ben, çocuklarımız daha küçükken dostlarımız Dick ve Charlotte Day'le böylesi bir ilişki kurmuş olmamızı bizim için büyük bir bereket sayıyorum. Birbirimize yakın oturuyorduk. Gerek bireysel gerekse de ailecek birlikte çok zaman geçirdik. Birlikte tatil yaptık. Okula veya kiliseye giderken arabalarımızı ortak

kullandık. Day ailesi dışarıya çıktığında McDowell ailesinin çocuklarını yanlarında götürürlerdi ve biz de aynısını Day çocukları için yapardık.

Bu destek ağı, tatlı meyveler üretti. Dick'in oğullarından biri, bir keresinde babasına, "Eğer sen babam olmasaydın, Josh'un babam olmasını isterdim" demiş. Ve bir keresinde, kızım Heather'e en iyi babanın (elbette, benim dışında!) kim olduğunu düşündüğünü sordum, o da, "Dick" dedi. Çocuklarımın hayatında zor anlarda başvurabilecekleri bir başka "baba figürü" olduğuna ilişkin bilgi beni rahatlatmıştı.

Böylesi bir destek ağı, çocuklarıma bir güven duygusu kazandırmıştı. Elbette, sığınmak için bana gelmelerini istemiştim, ama bir kriz anında başvurabilecekleri başka yetişkinler olduğuna ilişkin bilgi hem onlara *hem de* bana yardım etmişti.

Kendiniz ve çocuklarınız için böylesi bir destek sisteminiz yoksa, böyle bir sistem kurmaya başlayın. Bu uğurda sizinle birlikte dua etmek ve çalışmak için öteki Hristiyanları davet edin. Bir kriz anında kimlerle rahat bir şekilde iletişim kurabileceklerini ortaya çıkarmak için çocuklarınıza bazı sorular sorun. Ve gerek kendi çocuklarınıza gerekse de onların çocuklarına nasıl daha fazla yardıma hazır ve ulaşılabilir olabileceğinizi arkadaşlarınıza sormaktan çekinmeyin. Çocuklarımız stresli, talepkâr, sık sık cesaret kırıcı olan bir dünyada büyüyorlar. Bazıları okulda, evde ve kilisede inanılmaz bir baskıyla karşı karşıya kalmakta. Genellikle kafaları karışık, düş kırıklığı içinde yaşıyorlar ve kendilerini güvende hissetmiyorlar. Ama eğer bir sığınakları –güvenli bir yerleri– varsa, o zaman kendilerini güvende hissedebilir, başlarına ne gelirse gelsin, babalarının yanlarında olacağına, onlara inanacağına, onları savunacağına ve destekleyeceğine inanabilirler.

Çocuklarınız buna sahipse –babalarına sığınabileceklerini bilirlerse– büyük olasılıkla uyuşturucu ve alkol gibi zararlı maddelere daha az sığınacaklardır. Büyük olasılıkla akranlarının onayına veya kuşkulu arkadaşlıklara sığınmayı daha az arayacaklardır. Büyük olasılıkla bir kriz anında babalarına başvuracak, onlara güvenip içlerini dökecek; böylece, etraflarındaki fırtınadan sağlam çıkacaklardır. Çocuklarımızın her birinin Göksel Baba'da sığınak bulmalarını dilerim.

Ve de bizde. Yersel babada.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Tanrı gerçekten sizin için bir sığınak mıdır? Öyleyse, neden? Göksel Babanız'ın, sıkıntılı anlarda O'na dönmenizi sağlayan nitelik ve özellikleri nelerdir? Bu nitelik ve özellikleri kendi hayatınızda nasıl yansıtabilirsiniz?

*2. Önümüzdeki hafta her bir çocuğunuzla (ayrı ayrı) bir kahvaltı veya öğle yemeği buluşması ayarlayın ve Norm Wakefield'in oğluyula iletişim kurma sorunu olan babaya açıkladığı şeyi yapın. Bütün yemek boyunca çocuğunuzu dinlemeyi amaç edin. Şuna benzer sorular sorun, "Bugünlerde karşı karşıya kaldığın en büyük sorun veya kaygıların neler?" "Bir sorunun olduğunda genellikle kiminle konuşursun?" "Sorunların olduğunda bana gelebileceğini hissediyor musun?" ve "Hakkında konuşmaya çekindiğin veya zorlanacağı herhangi bir sorunun var mı?"

*3. Şu anda her bir çocuğunuzun yardımınıza gereksinim duyduğu bir proje veya sorunu belirleyin. O çocuğunuzun yanında yer almak ve onu desteklemek amacıyla neler yapabilirsiniz?

4. Çocuklarınızın (anne baba dışında) başka hangi destek sistemleri var? Hayatlarında, sorun ve sıkıntılarını götürmekte kendilerini güvenli ve rahat hissedebilecekleri başka yetişkinler var mı? Bilmiyorsanız, çocuklarınıza sorun. Yanıt hayırsa, destek sistemlerini nasıl güçlendirebileceğinizi düşünün.

*5. Aşağıdaki boşluğa (veya ayrı bir kağıda), çocuklarınıza bir sığınak olmak amacıyla kullanabileceğiniz stratejilerin (uzun dönemli planların) bir listesini yapın. (Mümkün olduğunca belirgin olun.)

9. BÖLÜM

Bir Arkadaş Olarak Baba

Otuz yaşındaki Mike, babasının cenaze töreninde kürsünün arkasında ayakta ve gözyaşlarını dizginlemeye çalışıyordu. Birçok kişi ellili yaşlarının daha başında kansere yenik düşmeden önce otuz beş yıl kilise hizmetinde bulunmuş bir adama çoktan saygı ve övgülerini sunmuştu. Birçok kişi tarafından dile getirilen övgüler, onun Tanrı'ya ve ailesine olan sevgisini, insanlar ve evrak işlerindeki etkinliğini yere göğe sığdıramıyordu. Her konuşmacı içten konuşuyor, iyi sürdürülen bir hayatta sevgi dolu anılarını paylaşıyorlardı. Ama Mike'ın gözyaşları içinde dile getirdiği sözler, hiç kimsenin yapamadığı tarzda babasına saygı ve övgü sunuyordu. Üç dört yaşlarında bir çocukken babasının kucağına oturup onun kendisine ardarda öyküler anlatması hakkında konuştu. Bisiklet sürmeyi öğretmesini, birlikte balık avlamaya gittiklerini, birebir oynadıkları basketbol turnuvalarını, tenis maçlarını, kumsalda aletsiz sörf yaptıklarını anlattı. Babasının duygularını pek dışa vurmadığını, ama ilk ve tek oğlu liseden mezun olduğunda, evlendiğinde ve üniversite diploması aldığına nasıl duygulandığını paylaştı. Ve elbette, hastanede ölüm döşeğinin yanında birlikte yaptıkları uzun ve samimi konuşmaları anlattı.

Mike, duygulanmaktan ötürü titreyen sesiyle, "Babam benim en iyi arkadaşım" dedi. "Babamı özleyeceğim. Ama sanırım en çok da en iyi arkadaşımı özleyeceğim."

Bu övgüleri, büyük bir inşaat şirketinin başkan yardımcısının eşinin bana anlattığı öyküyle karşılaştırın. Bu kadın, yerel bir kilise-deki konuşmamı dinlemişti ve daha sonra bir restoranda bana yaklaştı. Elimi sıkarken ağlamaya başladı.

Tereddütlü bir şekilde, "Sizinle bir şey paylaşmak zorundayım" dedi. "Kocam yakın zamanda öldü. Yılda bir milyon dolar kazanan biriydi. Tüm dünyayı dolaşıp binalar ve başka yapılar inşa etti, ama evdeyken bile çocuklarına hiç zaman ayırmadı. Bütün çocukları ona düşman kesildi ve büyüdüleri zaman da onunla ilişkilerini kopardılar. Ölüm döşeğinde, bana dünyadaki en üzgün insanlardan biri olarak ölmekte olduğunu itiraf etti.

Bana, "Prestij kazandım, ama ailemi kaybettim" dedi.

Eminim ki, bu iki babadan hangisine benzemeyi umut ettiğimi size söylememe bile gerek yok. Mike'ın sahip olduğu türden bir baba olmak istiyorum. Çocuklarıyla birlikte olmaktan zevk alan, işteyken kızının kendisini arayıp "hiç öylesine aradım" dediği, düğününde oğlunun kendisinden sağdıçı olmasını istediği türden bir baba olmak istiyorum. Çocuklarına bir arkadaş olan bir baba olmak istiyorum.

Böylesi bir görev birçok erkek için kolay değildir. Bu arada, aslında durum büyük olasılıkla bir iki kuşak öncesine göre çok daha iyi. Ferry Adler, *Newsweek* adlı dergide yayımlanan makalesinde şunları aktarır:

San Franciscolu bir işadamı olan Robert Blumenfeld 49 yaşında babasıyla tam olarak kaç kez (sadece bir kez) top oynadığını ve *şeref derecesiyle* liseden mezun olduğunda babasının kendisine ne söylediğini hatırlıyor; ona 18 yaşında başka bir arkadaşının bir beyzbol takımıyla yıllık 100,000 dolarlık sözleşme imzaladığını söylemiş. Chapel Hill, N.C.'den 46 yaşında bir mühendis olan Dan

Koenigshofer, "babamın beni sevdiğini söylediğini hiç hatırlamıyorum" diyor (ama kendisini 1950'li yılların sakın ve sessiz tarzıyla *sevdiğinden* emin). Harvard mezunu bir ekonomist olan David Weinstein, 32 yıl önce doğduğunda babasının nerede olduğunu biliyor: İş yerindeymiş. O zamanlarda, yeni bir babanın oğlunu ziyaret edip görmesi için bir gün beklemesi oldukça normalmiş!¹

O babalara bu denli benzemeyebiliriz, ama çoğumuz hâlâ babalığa ilişkin çok sayıda yanlış kavramlar altında işlemekteyiz. Bazılarımız ideal adamın, hiç kimseye ihtiyaç duymayan, sert ve kuvvetli "maço erkek" olduğu yanlışlığını içinde barındırmakta. Bazılarımız "erkekler çalışır, kadınlar da çocuklara bakar" tutumunu babalarından miras almış bulunmakta. Bazılarımız çocuklarımıza bir arkadaş olmayı bir zayıflık işareti olarak değerlendirmekte. Bazılarımız babalar olarak asıl işimizin, eşlerimiz ve çocuklarımız üzerinde güç ve yetki sahibi olduğumuzu onlara göstermek olduğunu düşünme eğiliminde. Bazılarımız ilişkilerde yakın ve samimi olmaktan biraz tedirgin olmakta, hatta korkmakta. Bazılarımız dürüst olmak gerekirse, kendi babalarımızla hiçbir zaman böylesi bir ilişkiye sahip olmadığımızdan ötürü çocuklarımıza nasıl arkadaş olacağımızı bilmiyor.

Ama babalarımızla ilişkilerimiz her ne kadar zayıf, mesafeli ve hatalı olmuş olsa da, bir arkadaş olarak bir baba modeline sahibiz. Bu modeli elbette Göksel Babamız'da bulmaktayız.

Ne Harika Bir Arkadaşımız Var

Tıpkı Tanrı'nın doğası ve karakterinin doğru ve iyi bildiğimiz her şeyin temelini oluşturduğu gibi, babalık için de standart O'dur. Modellediği standart, çocuklarına aynı zamanda bir arkadaş olan Göksel Baba'nındır.

Çocuklarına yardıma hazır olması ve bir arkadaş olmayı arzulaması, çağlar boyunca erkek ve kadınlarla olan etkileşiminde sergilenmektedir. Tanrı'nın onu "birçok ulusun babası" yapmasıyla imanını ödüllendirdiği İbrahim (Yaratılış 17:4-5; Romalılar 4:17-18), Kutsal Kitap boyunca hep Tanrı'nın dostu olarak anılır:

"Ey Tanrımız, bu ülkede yaşayanları halkın İsrail'in önünden kovan ve ülkeyi sonsuza dek dostun İbrahim'in soyuna veren sen değil misin?" (2. Tarihler 20:7)

"Ama sen, ey kulum İsrail, seçtiğim Yakup soyu, dostum İbrahim'in torunları!..." (Yeşaya 41:8)

"İbrahim Tanrı'ya iman etti ve kendisine doğruluk sayıldı' sözüyle Kutsal Yazı yerine gelmiş oldu ve Tanrı'nın dostu olarak çağrıldı." (Yakup 2:23)

İsrail halkı çölde tapınma çadırını kurduğunda ve Musa tapınma çadırına tapınmak ve Tanrı'yla görüşmek amacıyla girdiğinde, Tanrı'nın varlığını simgeleyen bir bulut direği tapınma çadırının girişinde beklerdi. Böylesi zamanlarda, Kutsal Kitap şunları söyler:

"RAB Musa'yla iki arkadaş gibi yüz yüze konuşurdu. Sonra Musa ordugaha dönerdi. Ama genç yardımcısı Nun oğlu Yeşu çadırdan çıkmazdı." (Mısırdan Çıkış 33:11)

Tanrı, peygamber Samuel aracılığıyla konuşup da İsrail'in ilk kralı olan Saul'a ceza olarak krallık tacının ve krallığın ondan alındığını anlattığında, Samuel aynı zamanda Davut'un krallığını duyurmuştur. Davut'un Tanrı'yla olan arkadaşlığı şu kayda değer terimlerle anılır:

"Ama artık krallığın sürmeyecek. RAB kendi gönlüne uygun birini arayıp onu kendi halkına önder olarak atamaya kararlı. Çünkü sen RAB'bin buyruğunu tutmadın." (1. Samuel 13:14)

Samuel'in Davut'tan söz ederken onun hakkında kullandığı cümle –"kendi gönlüne uygun bir adam"– ender görülen bir yakınlığa, arkadaşlığa ve içtenliğe işaret eder.

İbrahim, Musa ve Davut gibi, Göksel Babamız'ı dostumuz gibi çağırma ayrıcalığına sahibiz. Göksel Babamız, çocuklarına aynı zamanda bir arkadaştır. Bize yardıma hazırdır. Bizimle zaman geçirmeye ve kendini bize açıklamaya can atmakta. Bizi tanıyor ve O'nu daha iyi tanımamız için her zaman bizi arıyor. Arkadaşlığımızdan zevk alıyor. Gülüşümüzden mest oluyor, övgülerimize çok seviniyor ve zaferlerimizden hoşlanıyor.

Tanrı'nın Babamız olmakla arkadaşımız olmak arasında bir seçim yapmak zorunda kalmadığını fark etmek önemli. Birine ötekinden daha fazla değer vermez. O Göksel Babamız'dır; bu O'nun doğasıdır. O arkadaşımızdır; bu da O'nun doğasının bir yansımasıdır. Bir çocuğa arkadaş olmak, bir baba olmanın bir parçasıdır.

İşte böyle bir baba olmak istiyorum – çocuklarına hem bir baba hem de bir arkadaş olan bir baba. Çocuklarımla olan arkadaşlığımın babalığımın doğal bir yansıması olmasını istiyorum ve yanlış yönlendirilmiş bir çaba ile çocuklarımla arkadaşlığımı kazanmak uğruna, bir baba olarak sorumluluğumu feda etmeyeceğim. Ama Babam'dan öğrendiğim bir şey varsa o da şudur; bunu yapmak gerekmiyor. Eğer bir gün Göksel Babam'a benzeyeceksem, benim için gerekli olan şey, Kutsal Ruh'u aracılığıyla gün be gün O'na güvenmek, çocuklarımla gerçek bir arkadaşlığı geliştirecek stratejileri yürürlüğe koymamda O'nun yardımını aramaktır.

Müsait Olmak

Büyük bir şirket sahibinin iyi bir arkadaşı olduğunuzu varsayalım. Günlerden Cuma ve arkadaşınızı hemen görmemiz gerekiyor, böy-

lece işyerine gidip sekreterine arkadaşımızla birkaç dakikalığına görüşmek istediğinizi söylüyorsunuz.

Sekreter, "Üzgünüm, ama gelecek Salı'ya kadar hiç boş zamanı yok. Salı günü gelmeniz gerekecek" der.

Siz de yüzünüzde özür dileyen bir gülümsemeyle ona, "Bakın, çok zamanını almayacağım. Lütfen kendisini gerçekten görmem gerektiğini söyler misiniz? Yalnızca bir dakika sürecek" diyorsunuz.

Sekreter patronu arar ve burada olduğunuzu söyler. Sekreter adınızı iletir, ama dahili telefonda patronun şöyle dediğini duyarsınız, "Rahatsız edilmek istemiyorum. Haftaya Salı gününe bir randevu ayarla."

Bu değiş tokuş duygularınızı nasıl etkileyecektir? Patronun verdiği karşılığın arkadaşlığınıza nasıl yansıtacağını düşünüyorsunuz? Bu kişiyi hala yakın bir arkadaş olarak değerlendirir miydiniz? Büyük olasılıkla sizin bu arkadaşlığı değerlendirmenizle patronun değerlendirmesinin farklı olduğu eğilimi içinde olacaksınız.

İşte, çocuklarımıza müsait olmadığımız zaman, kendilerini tıpkı böyle hissederler. Elbette, hemen o dakika içinde yaptığınız şeyi bırakamayacağımız zamanlar olduğunu biliyorum. İki üç yaşlarındaki bir çocuğun sorusuna yanıt vermek için elinizdekini bir kenara bırakamayabilirsiniz veya ufak çocuğunuzla top yakalamaca oynayamazsınız. Ama çoğumuz olduğumuzdan çok daha fazla müsait olabiliriz.

Yazdığım bir kitabın ilk taslağını son teslim tarihine kadar bitirmek için önemli bir noktadayken, o sırada yedi yaşında olan oğlum Sean bana yaklaştı. Konuşmasına bile izin vermeden sözünü kestim. "Şimdi değil Sean," dedim, "bitirmem gereken bir kitap taslağı var." Düş kırıklığı yaşayan oğlum çok geçmeden beni çalışmamla

başbaşa bırakmıştı ki, Dottie odaya girdi. "Tatlım," dedi, "hayatında her zaman son teslim tarihleri olacak. Ama her zaman babasıyla zaman geçirmek isteyen yedi yaşında bir oğlun olmayacak."

Haklıydı ve bunu ben de biliyordum. Bir an bile tereddüt etmeden, kalemimi masaya bıraktım, büyük ve rahat koltuğumu masadan uzaklaştırdım ve aceleyle Sean'ı bulmaya koyuldum. Bu, müsait olma konusunda öğrendiğim birçok dersten biriydi. Çocuklarımla arkadaşlığımın yalnızca onlarla ilgilenmemi değil –onları kahvaltıya götürmek, birlikte Disneyland'e gitmek– ama aynı zamanda onlar için her zaman müsait olmayı, yani konuşmaya, dinlemeye veya sadece birbirimizle birkaç sessiz zaman paylaşmaya hazır olduklarında orada olmayı gerektirdiğini öğrendim.

Şeffaf Olmak

Çocuklar büyürken birçok zorlukla karşı karşıya kalırlar. İzledikleri yetişkinler kusursuz ve yanılmaz gibi –ilahlar gibi–görünürlerse, çocuklar kendilerini aşağı derece görebilir ve yaşadıkları zorlukları da kendilerinde yanlış bir şey olduğunun kanıtı olarak algılayabilirler. "İlahlar" arasında yaşamak oldukça göz korkutucu olabilir. Çocuklarımızın uygun bir şeffaflığa sahip yetişkinlerle ilişki kurmaya gereksinimleri vardır.

Şeffaflık uygun ve uygun olmayan şekilde olabilir. *Uygun olmayan şeffaflık*, çocuklara zarar verici kendi olumsuzluklarını ifşa etmeyi içerir. Kendi kendine kızan, sürekli olarak yaptıklarını aptalca bulmakla kendini suçlayan veya bütün başarısızlıklarını tekrar tekrar dile getiren bir baba uygun olmayan bir şeffaflığı pratik ediyor demektir. Böyle bir baba, çocuklarının kendine saygısının az olmasına yol açacak bir baba modeli sergileyecektir. Bu da çocuklarında güvensizliği teşvik edecektir. Babalarını yetersiz ve beceriksiz

gören çocuklar, büyük olasılıkla yardıma ihtiyaçları oldukları zamanlarda, ona başvurmayacaklardır.

Uygun şeffaflık, çocukların babalarının içini görmelerine olanak tanıyacaktır. Babalarından çocukluk ve gençlik yıllarında yaşadığı kendi deneyimleri hakkında konuştuğunu duyarlar. Babanın kendisini, erkek oluşunu, hayattaki rolünü nasıl algıladığını keşfederler. Uygun şeffaflık, çocukların babalarının başarısızlığı, başarıyı, düş kırıklığını, övgü ve eleştiriyi nasıl ele aldığı konusunda anlayış elde etmelerine yardımcı olur. Uygun şeffaflık aynı zamanda, duygularını ifade etme yeterliliğini de içerir. Birçok erkek, duygularını ifade etmek yerine bastırmayı öğrenir. Gözyaşları böylesi erkekler için tabudur. Ama eğer sevinçli anlarınız, düş kırıklıklarınız, korkularınız ve özlemlerinizi hakkında konuşma, gülme ve ağlama konusunda kendinizi özgür hissediyorsanız, çocuklarınızın sizi tanımalarına yardım etmiş olacaksınız. Ve böyle yapmakla da, arkadaşlığa kapı açacaksınız.

Ucu Açık Sorular Sormak

Çok çaba gösterdiğim bir şey de çocuklarıma konuşmamızı sürdüreceğim, birbirimizi daha iyi tanımamıza (elbette arkadaşlığımızı daha da derinleştirmemize) yardım edecek sorular sormaktı. Araba sürerken, yürürken veya bankada onlarla birlikte sıra beklerken bunu yapardım. Sorduğum bazı sorular şunlardı:

"Eğer ailemizi değiştirmemiz gerekseydi, nasıl değiştirdin?" (Bu sorunun yanıtı için sıkı durun!)

"Eğer bu ailenin babası sen olsaydın, farklı neler yapardın?" (Bu sorunun yanıtı için de sıkı durun!)

"En çok ne zaman eğlendin?"

"En son ne zaman utandın?"

"En çok ne zaman ağladın?"

"Kendini Tanrı'ya en yakın ne zaman hissettin?"

"Eğer bir milyon doların olsaydı, onunla ne yapardın?"

"Tanrı'ya tek bir soru sorma hakkın olsaydı, ne sorardın?"

"Dünyada herhangi bir yeri ziyaret edebilseydin, nereye gitmek isterdin?"

Bir keresinde bir hayvanat bahçesine yaptığımız ziyaretten sonra, eve dönüş yolculuğumuz oldukça uzun sürmüştü. Araba parkından ayrılırken, şöyle dedim, "Çocuklar, haydi küçük bir oyun oynayalım. Bugün gördüğünüz hayvanlardan sizi en çok tanımlayan hangisiydi ve neden?"

Sonraki yaklaşık doksan altı kilometre boyunca, Dottie ve ben çocuklarımızın kendileri hakkında neler düşündüğü konusunda inanılmaz fikirler edindik. O sırada üç buçuk yaşında olan küçük Katie, aylara benzediğine inandığını söyledi. "Neden?" diye sordum.

"Çünkü kucaklanmayı seviyorum" dedi.

Katie arka koltukta oturuyordu, bu nedenle arabayı hemen kenara çektim, arabadan çıktım, arabanın öteki tarafına geçtim ve arabanın kapısını açtım; öyle ki, yola devam etmeden önce ona bir "aylı kucağı" verebileyim.

Karşılıklı Çıkarları Geliştirmek

"Bir baba bir keresinde bana, "Oğlumla birlikte iyi bir zaman geçirmek için onu dışarıya götürdüm, ama hiç eğlenmedi. Bütün olay büyük bir başarısızlıktı" dedi. Ona "Oğlunla ne yaptınız?" diye sordum.

Adam, "Ben golf oynamayı seviyorum, dolayısıyla onu da yanımda golf oynamaya götürdüm" diye bir açıklamada bulundu. Ardın-

dan kaşlarını çattı, "Meğer golftan nefret ediyormuş, sanırım olay bu."

Tamam, bu baba oğluyla zaman geçirmek istemiş, ama yalnızca *kendi tercihlerine* ve kendi *müsait oluşuna* uygun olmak kaydıyla. Oysa oğluyla karşılıklı çıkarları geliştirebilseydi, çok daha başarılı olacaktı.

Karşılıklı çıkarlar, arkadaşlığı geliştirir. Kendi arkadaş çevrenize bakın. Birlikte "golf oynadığınız arkadaşlarınız" veya "balık avladığınız arkadaşlarınız" olabilir. "Üniversiteden yakın arkadaşlarınız," "okul kulübünden arkadaşlarınız" veya "askerlik arkadaşlarınız" olabilir. Arkadaşlarınızla açık artırmalara veya antik araba gösterilerine gitmişsinizdir. Arkadaşlarınız bir bakıma sizinle kili-seye veya spor karşılaşmalarına gittikleri için arkadaşlarınızdır. Bu da karşılıklı çıkarların arkadaşlığı pekiştirmesinden ötürüdür.

Bilge baba, çocukları daha küçükken onlarla karşılıklı çıkarları geliştirmeye başlar. Okul öncesi çocuklarına kitap okuyan bir baba, daha sonra hayatta kitaplar ve fikirler paylaşmak için bir temas noktası geliştirir. Şimdilerde çocuklarının bana gelip, "Baba, bu kitabı okumalısın; sanırım gerçekten çok hoşuna gidecektir" demelerinden büyük heyecan duyarım.

Bununla birlikte, çocuklarınızla karşılıklı çıkarları geliştirmek için hiçbir zaman geç değildir. Oğlum Sean on yaş civarındayken, spor arabalarına (yani oldukça pahalı olan Maserati, Lamborghini, Ferrari gibi olanlarına) karşı büyük bir merak duymaya başlamıştı. Sean'ın dergi ve gazetelerdeki reklamlarda bu arabaların resimlerini aradığını gördüğümde, bu merakının sıradan bir şey olmadığını anladım.

Bir fikir aklıma geldi. Telefon rehberini elime aldım ve Beverly Hills'deki en iyi spor araba satan galericilerden bazılarını belirledim. Ardından her bir galericiye aşağıdaki gibi bir mektup yazdım:

"Çaresiz bir babayım. Oğlumla zaman geçirmek için her şeyi yapmaya hazırım ve şu anda oğlum spor arabalara merak salmış durumda. Acaba oğlum okuldan aldıktan sonra onu galerinize getirip onunla birkaç test sürüşü yapabilir miyiz?"

Her galericiye en baştan herhangi bir arabayı satın almakla ilgilenmediğimi de söyledim. Buna karşın, hiçbir galerici isteğimi geri çevirmedi. Arayıp randevu aldım ve Sean'la birlikte spor arabaların showroomlarında bütün bir günü geçirmek için 240 kilometre yol yaptık. Ne harika bir gündü! Sean satış elemanı ile birlikte tek başına test sürüşüne gitti. Aklınıza gelebilecek en büyük markaların modellerini denedi. Her test sürüşünden sonra showrooma geri döndüklerinde, Sean gururla arabanın camından bana el sallıyordu.

O öğleden sonra eve dönerken yolda oğlumla, zenginlik, mal sahibi olmak ve materyalizm hakkında konuşmak için harika bir fırsatım oldu. Ama daha da önemlisi, bizi birbirimize yakınlaştırdı ve arkadaşlığımıza biraz daha derinlik ve genişlik kazandırdı.

Fazladan Çaba Ortaya Koymak

Bir muhabir, bir keresinde bir dergide yayımlamak istediği bir makale için benimle görüşmek üzere evimize gelmişti. Hristiyan bir dergi için yazdığı halde, dergi sayısının daha fazla satmasını sağlamak amacıyla benim hakkımda olumsuz bir şeyler bulmaya çalıştığı çok açıktı. O sırada bizi izlemekte olan sekiz yaşındaki oğlum Sean'a dönüp "Baban hakkında *hoşuna gitmeyen* bir şey nedir?" diye sordu. Oğlum Sean, "Hiçbir şey" diye yanıtladı.

Onu kışkırtmaya devam etti, ama hiçbir sonuç elde edemedi. Ardından gülümseyerek dil dökerek istediğini elde etmeye çalıştı, "Baban hakkında hoşlanmadığın *bir tek* şey olsa gerek!"

En sonunda, Sean'ın aklına bir şey geldi. "Uzaklara gitmesinden hoşlanmıyorum" dedi.

Muhabirin yüzü parladı ve ifadesinden makalesini heyecanlı hale getirecek bir şeyler bulduğu anlaşılıyordu. Görüşmeden sonra konuğum ayrılmak üzereyken, basın ahlakı gereği, Sean'a aynı zamanda babası hakkında en çok *hoşuna giden* şeyi sorması gerektiğini belirttim. Onu bu konuda biraz ikna ettikten sonra, sormayı kabul etti. Sean hemen yanıtladı, "Benimle çok zaman geçirir." Muhabir, ortada olan tutarsızlıktan ötürü şaşırılmış göründü. Ona oğlumun yanıtlarının her zaman çocuklarımdan duymayı arzula-dığım aşağıdaki iki şeyle tutarlı olduğunu açıkladım: (1) babaların onlardan uzak olmasından hiçbir zaman hoşlanmasınlar ve (2) babalarının kendileriyle her zaman çok zaman geçirdiğini hisset-sinler.

Sorumlulukları yüzünden sık sık evden uzakta olan birçok erkek gibi, ağır bir seyahat programı ile aile sorumluluklarını dengelemenin oldukça zor olduğunu anladım. Her zaman başarılı değildim, ama çocuklarımla arkadaşlıklar kurmak için fazladan bir çaba ortaya koydum. Mümkün olduğu zaman, her seferinde biri olmak üzere, çocuklarımı çıktığım seyahatlerde yanımda götürürdüm. Her bir çocuğumla bolca kişisel zaman geçirmeyi sağlama amacıyla, seyahat sırasındaki sorumluluklarımı önceden ayarladım. Ayrıca her gün evi aramaya ve bütün aile üyeleriyle konuşmaya özen gösterirdim.

Bir keresinde, Rusya'ya yaptığım bir seyahatten ötürü Sean'ın lise-deki basketbol maçını kaçırmak zorunda kaldığımda, eşimin maça

götürdüğü bir cep telefonu (o zamanlarda cep telefonları daha bugünkü gibi yaygın değildi) sayesinde maçın devre arasında oğlumla konuşabilmeyi önceden ayarladım. Orada, maçta olmak gibi değildi –hatta bu görüşmemiz onu daha fazla özlememe neden olmuştu– ama ona (ve takım arkadaşlarına, çünkü Sean onlara da söylemişti) benim için ne kadar önemli olduğu gerçeğini iletmişti.

Seyahatlerimden geri döndüğümde, her bir çocuğumla (her birini kahvaltıya götürmek, gidip onları okuldan almak) fazladan zaman geçirmeyi ayarlar ve birlikte geçirdiğimiz zamanın tadını çıkarmaya çalışırdım.

Çocuklarınızın Arkadaşlarını Tanımak

Hem baba hem de arkadaş olmak için uygun bir başka strateji de, çocuklarınızın arkadaşlarını tanımaktır. Dottie ve ben çocuklarımızı ve arkadaşlarını evimizde konuk etmekten büyük zevk duyardık. Çocuklarımızın arkadaşlarını düzenli olarak özel dışarı çıkmalarımıza veya aile etkinliklerimize dahil etmeye çalışırdık. Ayrıca sık sık onların özel şoförü rolünde oynamayı kabul ederdim, çünkü dikiz aynasından görebildiklerimden çok şeyler öğrenebileceğimi keşfetmiştim.

Örneğin, bir keresinde kızım Kelly ve arkadaşlarını Lakers'ın basketbol maçına götürdüm. Yolda ara sıra ergenlik çağındaki kızlarla arkadaşlıkları arasında çok ilginç bir çalışma yapma olanağım oldu. Kelly'yi ve arkadaşlarını dikiz aynasından izledim; ne konuştuklarını, onları neyin ilgilendirdiğini ve Kelly'nin arkadaş grubuna nasıl uyum gösterdiğini anlamak için dikkat kesilmiştim. Şunları bilmek istiyordum: Hiç kibirli davranıyor mu? Arkadaşları arasında çekingen mi? Herkesi dahil etmek için çaba gösteriyor mu? Cömert mi? Basketbol maçı Kelly'nin arkadaşlarıyla nasıl bir etkileşim içinde hareket ettiğine tanık olmam için bana daha fazla

olanak sağlamıştı ve maçı eve dönerken yol üstünde bir yerde durup meyveli dondurma almamız bana daha çok fikir verdi. Sonuçta, dolu dolu bir akşamdı. O akşam, saatler dolusu eğlence ve benim gibi kızıyla arkadaş olmak isteyen bir baba için bir eğitim olanağı sağlamıştı.

Aile Gelenekleri Geliştirmek

Çocuklarım küçükken, çoğu arkadaş ve konuğumuzun garip karşıladığı bir geleneğimiz vardı. Bizi ziyarete gelen kim olursa olsun veya ne oluyorsa olsun, kendilerinden beni mazur görmelerini ister ve çocuklarımla birlikte yatağa giderdim.

Bizimle kalmaya gelen konuklarımız varsa, onlara önceden "Saat 18:30 veya 19:00'da Josh müsait olmayacak" derdik. Ayrıca insanlara, "Josh'ı 18:30 ile 21:00 arasında aramayın, çünkü çocuklarıyla birlikte olacak" derdik.

Bu iki buçuk saatlik zaman bana ve çocuklarıma aitti. Bazen bir yürüyüşe çıkar. Bazen yerde güreşirdik. Bazen birlikte bir kitap okurduk. En hoşumuza giden etkinliklerden biri de, arkadaşlarımız tarafından bir hediye olarak banyomuza yaptırılan jakuziye girmekti. Bazen sadece konuşurduk. Bazen jakuzide rahatlarken TV'de bir yarışma programı izlerdik. Bir gece, sırf eğlence olsun diye, büyük bir kaseyi patlamış mısırla doldurup suda yüzdürdük. Kaseyi suda sırayla herkese doğru ittik ve herkese elini daldırıp bol miktarda alıp yeme fırsatı sunduk. Çocuklar onun hakkında haftalarca konuştular ve hatta öğretmen ve öteki babaların "jakuzide patlamış mısır" eğlencemiz hakkında söz ettiklerini duydum.

Böylesi gelenekler çocuklarımızla arkadaşlığınız konusunda güneş ışığı ve su gibi yararlıdırlar ve arkadaşlığınızın kök salıp büyümesini sağlarlar. Tanıdık ailelerden biri, aile üyeleriyle birlikte

yakın bir alışveriş merkezine gidip "aşamalı akşam yemeği" denilen şeyi yapıyorlardı. Alışveriş merkezinin yemek katındaki tüm restoranları dolaşır, her menüdeki en ucuz yiyeceği sipariş eder ve dört kişi kendi aralarında paylaşarak yerlerdi.

Hangi geleneği geliştirirseniz geliştirin, herkesin ondan zevk aldığından ve o geleneğin her bir aile üyesine konuşması ve etkileşimde bulunması için yeteri kadar fırsat tanıdığından emin olun. (Örneğin, birlikte bir film izlemek en iyi gelenek değildir, çünkü etkileşim için çok az şans vardır. Öte yandan minyatür golf oyunu saatlerce sürecek bir konuşma olanağı sağlayacaktır.) Çocukları için her zaman müsait ve şeffaf olan, çocuklarına ucu açık sorular soran ve onlarla karşılıklı çıkarları geliştiren, çocuklarının arkadaşlarını tanıyan, çocuklarıyla ilişkilerinde fazladan çaba ortaya koyan ve ailesinde anlamlı gelenekler oluşturan bir baba, Göksel Baba'nın hem bir baba hem de bir arkadaş olduğu gibi bir baba olma konusunda uzun bir yol kat etmiş olacaktır.

Böyle bir baba, çocuklarına bir arkadaşlıktan çok daha fazlasını sağlar. Böyle bir baba, ilişkiler konusunda bir eğitim ve sağlıklı ilişkilerin neye benzediğine ilişkin bir model sağlar. Tehlikeli ve zararlı arkadaşlıklara karşı koruma amaçlı bir güvenlik duvarı sağlar. Ergenlik çağı ve yetişkinlik boyunca akranlarıyla sosyal bağlamda etkileşim kurmak amacıyla çocukları için gerekli hazırlanma evresini sağlar. Ergenlik çağının birçok değişim ve zorluğunun ortasında her zaman var olacak bir arkadaşlık sağlar. Ve Göksel Babaları olan Tanrı'yla bir arkadaşlık geliştirmeleri için çocuklarını özendirir.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

*Aşağıdaki durumları okuyun. Kendinize, "Bu tipik ben miyim?" sorusunu sorun. Yanıtları, çocuklarınızla olan ilişkinizi değerlendirmede size yardımcı olması için kullanın.

Evet Hayır

- 1. Akşam yemeğinden hemen sonra, masadan kalkıp televizyon izlersiniz veya gazete okursunuz.
- 2. Çocuklarınıza çocukluğunuz hakkında, bir erkek çocuk olarak hissettiğiniz güvensizlikler ve onların üstesinden nasıl geldiğiniz hakkında nadiren konuşursunuz.
- 3. Çocuklarınızın önünde hiç ağlamadınız.
- 4. Çocuklarınıza ev ödevlerinde yardımcı olmak için düzenli olarak elinizdeki işi bir kenara bırakırsınız.
- 5. Akşam yemeği masasında, çocuklarınızdan biri o gün sınıfta olan bir olayı anlatmaya başladığında, hemen konuyu değiştirirsiniz.
- 6. Çocuklarınızla zaman geçirmeyi dört gözle beklersiniz.
- 7. Çocuklarınızla ortak olan bir ilgi alanı söyleyemezsiniz.
- 8. Her bir çocuğunuzla paylaştığınız en az bir uğraşınız var.
- 9. Çocuklarınız yakın zamanda yaşadığınız kaygı, başarısız ve düş kırıklıklarınız hakkında hiçbir şey bilmiyorlar.
- 10. Her bir çocuğunuzun en iyi üç arkadaşını adlarıyla çağırabilirsiniz.

Tek rakamlı (1 ve 3 gibi) sorulara verdiğiniz "evet" yanıtı, geliştirmeniz gereken alanları göstermektedir. Çift rakamlı (2 ve 4 gibi) sorulara verdiğiniz "evet" yanıtı, şu anda iyi durumda olduğunuz alanları göstermektedir.

10. BÖLÜM

Terbiye Eden Baba

Bir sabah, mutfağa geldiğimde, oğlum Sean'ın çöpü dışarıya çıkarmayı unuttuğunu gördüm. Her gün okula gitmeden önce çöpü dışarıya çıkarma görevi ona açık ve net bir şekilde açıklanmıştı. Sean çoktan okula gitmek üzere evden ayrılmıştı.

"Çöpü dışarı çıkarması için gidip onu geri getirmeliyim" dedim Dottie'ye. "Josh," diye yanıtladı, "Bunu yapamazsın. Birkaç dakika içinde okul zili çalacak. Sonra geç kaldığı için ceza alacaktır."

"Tatlım, bunu yapmak zorundayım" diyerek ısrar ettim. Böylece arabama binip okula gittim ve oğlumun ilk ders zili çalmadan önce basketbol sahasında birkaç atış yaparken buldum. Sean'a gidip "Oğlum," dedim, "Bisikletine binip eve geri gitmeni ve çöpü dışarı çıkarmanı istiyorum."

Sean, "Ama Baba, zilin çalmasına yalnızca beş dakika var. Okuldan sonra yapamaz mıyım?" diye itiraz etti. "Hayır, oğlum, okula gitmeden önce onu yapman gerekiyordu ve şimdi gidip çöpü dışarıya çıkarmanı istiyorum, lütfen."

"Baba, sadece bir kereliğine onu benim için yapamaz mıydın?" dedi.

"Hayır, oğlum" diye yanıtladım, "O senin sorumluluğun."

Sean, basket topunu arkadaşlarına attı ve omuzları düşmüş bir şekilde ağır adımlarla bisikletine doğru yürüdü. Bisikletiyle eve doğru yola çıktığını izlediğimde, kulaklarımda şöyle bir ses duydum. "McDowell, sen nasıl bir babasın? Çöpü sadece bir kereliğine atman seni yaralamayacaktı, değil mi?" Sean, evdeki sorumluluğunu yerine getirip okula bisikletle döndüğünde, ders zili çoktan çalmış ve derse rahat otuz dakika geç kalmıştı. Sean'ın öğretmeni onu sınıfa girer girmez okul müdürüne gönderdi. Ne yaptığımı okul müdürüne olduğu gibi açıklaması gerekiyordu. Okul müdürü Sean'a bir mazeret kağıdı yazdı ve onu sınıfına geri gönderdi. Ardından beni aradı.

"Sean'ın bana biraz önce söylediklerine inanamıyorum," dedi. "Ona bir mazeret kağıdı yazıp sınıfına geri gönderdim, çünkü oğlunu sorumlu tutan bir anne babanın varlığından son derece etkilenmiştim. Eğer daha fazla anne baba çocuklarına sorumluluğu öğretmiş olsaydı, işimiz çok daha kolay olurdu." Telefonu kapattığında, büyük bir rahatlama hissettim. Bir torba çöpten ötürü Sean'a karşı böylesine aşırı titiz davranmam kendimi bir canavar gibi hissetmeme yol açmıştı, ama okul müdürünün sözleri bilgece davranışım konusunda bana güvence verdi.

Hiçbirimiz bir baba olarak canavar olmak istemeyiz. Aynı şekilde, hiçbirimiz enayi yerine de konmak istemeyiz. Sean'a akılsızca davranmak istemedim, ama soruna bir çözüm getirmek istiyordum. Sorumluluğunu kabul etmesine yardımcı olmak istedim. Öz-disiplini geliştirmesine yardım etmek istedim. Ona uygun bir rehberlik sunmak istedim. Göksel Babam'ın olduğu türden bir baba olmak istedim.

Babanın Terbiye Edişi

Tanrı iyidir. O seven bir Baba'dır – mükemmel bir Baba. Niyetleri veya eylemleri asla kötü veya sevgiden yoksun değildir. Buna karşın, iyiliğine *rağmen* değil, ama iyiliğinden *ötürü*; sevgiye *rağmen* değil, sevgisinden *ötürü* çocuklarını terbiye eder. *Kendisi* kusurlu olduğu için değil, ama *bizler* kusurlu olduğumuz için bizi terbiye eder. Kutsal Yazılar sürekli olarak Göksel Babamız'ı terbiye eden bir Baba olarak resmeder:

"Tanrınız RAB'bin, çocuğunu eğiten bir baba gibi, sizi nasıl eğittiğini anlayın." (Yasanın Tekrarı 8:5)

"Çünkü RAB, oğlundan hoşnut bir baba gibi, sevdiğini azarlar." (Süleyman'ın Özdeyişleri 3:12)

Oğluna veya kızına bilgelik dolu terbiye ve uygun bir eğitim sunan bir adam, Tanrı'nın doğasını ve karakterini yansıtmış olur. İşte bu nedenle Tanrı Sözü, çocuklarını terbiye eden babaların bilgeliğini över (Süleyman'ın Özdeyişleri 23:13; 29:17) ve terbiye etmeyenlerin yaşamlarındaki acı ve sıkıntıları betimler (1. Samuel 2:22-4:18; 1. Krallar 1:1-53). İbraniler kitabı tanrısal terbiye konusunda oldukça kapsamlı bir bakış açısı sunar:

"Size oğullar diye seslenen şu öğüdü de unuttunuz: 'Oğlum, Rab'bin terbiye edişini hafife alma, Rab seni azarlayınca cesaretini yitirme. Çünkü Rab sevdiğini terbiye eder, Oğulluğa kabul ettiği herkesi cezalandırır.' Terbiye edilmek uğruna acılara katlanmalısınız. Tanrı size oğullarına davranır gibi davranıyor. Hangi oğul babası tarafından terbiye edilmez? Herkesin gördüğü terbiyeden yoksunsanız (terbiye edilmemiş herkes), oğullar değil, yasadışı evlatlarsınız. Kaldı ki, bizi terbiye eden dünyasal babalarımız vardı ve onlara saygı duyardık. Öyleyse Ruhlar Babası'na bağımlı olup yaşamamız çok daha

önemli değil mi? Babalarımız bizi kısa bir süre için, uygun gördükleri gibi terbiye ettiler. Ama Tanrı, kutsallığına ortak olalım diye bizi kendi yararımıza terbiye ediyor. Terbiye edilmek başlangıçta hiç tatlı gelmez, acı gelir. Ne var ki, böyle eğitilenler için bu sonradan esenlik veren doğruluğu üretir." (İbraniler 12:5-11)

Evet, tanrısal terbiye, saygı ve esenlik veren doğruluğu üretir! İşte çocuklarımız için bunu istiyoruz! Tanrı'nın yardımıyla, Göksel Baba'nın doğasını yansıtarak ve terbiye eden bir baba olarak onlarda tam olarak bunu üretmeyi umut ediyor ve bunun için dua ediyoruz.

Hayır, çocuklarımızı öfke ve kibirden kaynaklanarak terbiye etmek istemiyoruz; onları, Tanrı'nın bizi terbiye ettiği gibi sevgiyle terbiye etmek istiyoruz (İbraniler 12:6). *Kendi* yaşamlarımızı kolaylaştırmak için çocuklarımızı terbiye etmek istemiyoruz, tıpkı Tanrı'nın bizi terbiye ettiği gibi, onların iyiliği için onları terbiye etmek istiyoruz (İbraniler 12:10). Çocuklarımızı egomuzu tatmin etmek veya kendi ihtiyaçlarımızı gidermek için terbiye etmiyoruz; onları Tanrı'nın bizi terbiye ettiği gibi, onlarda esenlik veren doğruluğu üretmek amacıyla terbiye etmek istiyoruz (İbraniler 12:11). Göksel Babamız'ın olduğu türden bir baba olmak istiyoruz.

Dört Farklı Anne Baba Olma Yöntemi

Anne babalar arasında görülebilen dört anne babalık yapma yöntemi vardır:

- Baskıcı (zorba) – "Ya benim istediğim şekilde yaparsın ya da..!"
- Aşırı Hoşgörülü – "İstedğini yapabilirsin."
- Umursamaz – "Ne yaptığın aslında hiç de umurumda değil."

- İlişkiye Dayalı – "Seni dinliyorum... Seninle ilgileniyorum... Seni anlamak istiyorum... Bu kez bu şekilde yapacağız, çünkü..."

Her yöntem, anne baba tarafından kullanılan yetkiye yönelik belirli bir tutumu açıklar. Baskıcı baba "mutlak egemendir" ve Webster sözlüğü böyle baskıcı bir babayı üç düzeyde betimler. İlk düzeyde, "Mutlak gücü elinde bulunduran ve kullanan" diktatör baba vardır. Azıcık da olsa daha az kaygı verici olan ikinci düzeyde, baskıcı kişi, "başkaları üzerinde mutlak şekilde bağımsız güç sahibi olma konumuna getirilmiş veya kendini öyle varsaymaktadır. En az kaygı verici olan düzeyde de, baskıcı kişi, "dediğim dedik ve inatçı" biridir. Baskıcı anne babalar, çocukları üzerinde mutlak gücü kullanırlar, birçok kuralı zorla kabul ettirirler, ama çok az sevgi sunarlar. Birçok baskıcı anne baba, çocuklarına "iyi evler" sunar. Çocuklarını iyi besleyip giydiriyor ve normal bir yaşam için gerekli olanı sağlıyorlarmış gibi görünseler de, çoğu kez çocuklarına yeteri kadar destek ve sevgi sunmazlar.

Baskıcı bir ailede yaşamak, çocukların şu iki yoldan biriyle tepki vermelerine neden olur: ya çatışır ya da kaçarlar. Çocuklar *kaçmayı* seçtiklerinde, genel anlamda geri çekilirler ve anne babalarıyla geçinmeyi ve en azından yüzeysel de olsa "söz dinlemeyi" öğrenirler. Oysa içlerinde çok büyük bir öfke beslerler. Çocuklar *çatışmayı* seçtiklerinde, öfkelerini açık açık ortaya dökerler. Şikayet eder, karşılık verir ve hem sözlü hem de fiziksel olarak ani ve sert tepki gösterirler, çünkü çocuklarıyla gerçek bir ilişkiye sahip olmadan kurallar koymayı deneyen bir baba, isyan tohumları ekiyor demektir.

Ergen gençler ve anne babalar arasında yapılan bir çalışma, baskıcı anne babalar tarafından yetiştirilen çocukların büyük olasılıkla anne babalarına karşı düşmanlık sergilediklerini, yaşça büyük insan-

lara karşı önyargılı olduklarını, anti sosyal eğilimler (ve buna eşlik eden çalma, yalan söyleme, kavga etme ve yakıp yıkma gibi davranışlar) ortaya koyduklarını, sosyal olarak yabancılaştıklarını, geleneksel ahlak standartlarını reddettiklerini ve başkalarıyla iyi ilişki kurmakta yetersiz kaldıklarını belirlemiştir.

Öteki aşırılıksa, elbette aşırı hoşgörü göstermektir. Bazı babalar çocuklarına destek verme konusunda güçlü, ama onları terbiye etme konusunda zayıf ve etkisizdirler. Anne babaları aşırı hoşgörü olan çocuklar, genellikle anne babalarını rehin alırlar. Küçük çocuklar gündüz uyumayı, yemek zamanlarında yemek yemeyi reddedebilir ve istediklerini elde etmediklerinde öfke krizlerine girebilir ve yüksek sesle bağırabilirler. Yaşça biraz daha büyük çocuklar anne ve babalarına saygısızca davranabilir, günün veya gecenin herhangi bir saatinde istedikleri zaman eve gelip evden çıkabilirler ve anne babalarından her ne isterlerse istedikleri anda kendilerine sağlamalarını beklerler. Aşırı hoşgörü anne baba tarafından yetiştirilen çocuklar, istediklerini elde ederler, ama baskıcı ailelerde yetişen çocuklardan daha mutlu değillerdir, çünkü sevgi ile sınırlar/kurallar arasında olması gereken sağlıklı denge ortada yoktur. Anne babalarının sahip oldukları etik standartlara göre yaşamayı nadiren isterler ve büyük olasılıkla alkollü içki içer, uyuşturucu kullanır ve öteki rahatına düşkün olmanın getirdiği davranışları sergilerler. Cinsel ahlaksızlığa ve cinsel patolojiye daha yatkındırlar.

Sevgi ve sınırlar arasında uygun bir denge kurabilmek için, babaların sevgi ve sınırların açık ve net bir şekilde iletildiği ilişkiye dayalı yaklaşımı benimsemeleri gerekir. Çocuklar sevildiklerini hisseder ki, bu özsaygılarına katkıda bulunur, ama aynı zamanda sınırlarının da farkındadırlar ki, bu da onların özgüvenlerine katkı yapar. Çocuklar yalnızca ilişki bağlamında kurallara karşılık verirler.

Bir kez daha söylemek gerekirse, bu, Göksel Babamız'ın bize gösterdiği modeldir. Çocukları için kurallar koymuştur. Ne de olsa, On Emri O vermiştir, değil mi? Ama On Emri, onlarla birkaç kuşak yakın ilişki içinde yaşadıkdan sonra verdi. Sadece bir kuralla başladı –"İyiyle kötülüğü bilme ağacından yemeyeceksin" (Yaratılış 2:17)– ve sonra Sina Dağı'nda Kutsal Yasa'yı vermeden önce birçok yıl boyunca kendisini açıkladı ve çocuklarıyla yakın bir ilişki geliştirdi.

İşte hepimiz böyle bir baba olmak istiyoruz, bunu yapamayacağımızı da biliyoruz. Daha önce defalarca denedik ve hep başarısız olduk. Ama bizim model Babamız bunu yapabilir. Bunu çok uzun bir zamandır yapmakta ve eğer O'nun Kutsal Ruhu'na güvenir ve aşağıdaki birkaç yardımcı yöntemi aklımızda tutarsak, bizde ve bizim aracılığımızla da yapabilir:

Çocuklarımızı İlişkiye Dayanarak Terbiye Etmek

Terbiye etme, en çok daima gelişen ve sevgiye dayalı ilişki bağlamında etkili olur. Bu nedenle, çocuklarımızı terbiye ederken, onlarla olan ilişkinize seslenecek bir soru sorarak başlayın. Eğer bu soruya yanıt olumluysa, o zaman terbiye edişinize uygun bir karşılık vereceklerine güvenebilirsiniz. Örneğin, şunu sorun, "Seni sevdiğimi biliyorsun, değil mi?" Terbiye etmeden önce böyle bir soru sormakla, yetkinize dayanarak değil, ama ilişkinize dayanarak hareket etmiş olduğunuzu göstermiş olursunuz. Bir keresinde Filipinler'de altı yüz kilise önderi ve Hristiyan hizmetkâra konuşmuştum. Toplantıdan sonra bu kişilerden iki yüzden fazlası benimle konuşmak istedi. O akşam değindiğim ana sorunlardan biri, onlardan hem bir baba hem de bir kilise önderi olan biri tarafından örneklendirildi; ailesinin kendisi aleyhine döndüğünü anlattı. On yedi, on üç ve on yaşlarında olan üç çocuğunun, "kilisedeki en kötü ço-

cuklar" olarak değerlendirildiğini ve hepsinin şu veya bu şekilde isyan ettiklerini paylaştı. Ne yapabileceğini bilmek istiyordu. Ona, "kuralları unut" dedim.

Kuşku dolu bir ses tonuyla "Ne?" dedi. "Asıl sorun bu zaten?" Hiçbir kurala uymuyorlar. Uymak zorunda olduklarını bile düşünmüyorlar."

Ona, "Söylemeye çalıştığın şeyi biliyorum" dedim. "Ama yineliyorum, kurallara vurgu yapmayı unut. İlişki kurmaya başla. Zaten kaybedecek bir şeyin yok."¹

Çocuklarınız ne kadar büyük olurlarsa olsunlar, onlarla ilişki kurmak için hiçbir zaman çok geç değildir. Portland'tan bir kadını hatırlıyorum; dört çocuğu tamamen kendisine başkaldırmış ve anlatılmaz acı ve dert çekmiş. Dick Day ve ben *Çocuklarınızın Gözünde Nasıl Bir Kahraman Olursunuz (How to Be a Hero to Your Kids)* adlı kitaptan ilişki kurma ilkelerini kendisiyle paylaştık ve bu ilişkileri yeniden kurmak için uzun ve zor bir görevi yerine getirmeye kendini adanarak eve gitti. Beş yıl sonra, o kadınla yeniden görüştük. Çocuklarından ikisiyle ilişkisinin 180 derece değiştiğini söyledi! Gözyaşları içinde yetişkin çocuklarla bile, ilişkiye özen göstermenin büyük bir getirisi olduğunu paylaştı.

Kuralları Açık ve Net Bir Biçimde Bildirmek

Aile psikologu olan John Rosemond şöyle demiştir: "Etkili anne babalar kuralları açık ve net bir biçimde çocuklarına iletir. Konu çocuklarından beklentilerine gelince, 'bin dereden su getirmezler.' Yalvarmaz, rüşvet vermez veya tehdit etmezler. Çocuklarına basit ve dosdoğru bir biçimde ne yapabileceklerini, ne yapamayacaklarını ve ne yapmaları gerektiğini söylerler."² Evet, çitle çevrili

otlaklar sağlıklı koyunlar üretir. Aynı şekilde, açık ve akla uygun sınırlar da sağlıklı ve mutlu çocuklar meydana getirir.

Nasıl etkili bir anne baba olunur konusunda ciltler dolusu kitaplar yazılmıştır. Uzmanlardan biri bir şeye vurgu yapar; ikinci bir uzmanı ilkiyle çelişir. Ama Pavlus'un kaleme aldığı mektuplardaki bir ayetten daha iyi bir öğüt bulabilmiş değilim, "Ey babalar, siz de çocuklarınızın öfkelerini uyandırmayın. Onları Rab'bin terbiye ve öğüdüyle büyütün" (Efesliler 6:4). Bir babanın çocuklarının öfkelerini uyandırmanın en emin yollarından biri, çocukları için belirsiz, açık olmayan kurallar ve standartlar belirlemektir.

Örneğin, bazı babalar kızlarına, "Küçük hanım uygun bir saatte evde olmanı bekliyorum" diyebilir. Peki ama uygun saat hangisidir? Bu yoruma açık bir ifadedir. On yedi yaşındaki bir kız için sabaha karşı saat bir civarı uygun bir saatken, babası saat yirmi üçten beri bir aşağı bir yukarı yürüyor olabilir. Sınırı açık ve net bir şekilde bildirmek çok daha iyidir. Dolayısıyla şöyle denmesi çok daha yerinde olacaktır, "Lütfen saat 23:00'e kadar evde ol, 23:30 veya 23:10 bile olmasın." Ergenlik çağındaki bir gence "Senin evdeki görevin, çöpü dışarı çıkarmaktır" demek yerine, hem baba hem de ergen yaştaki genç için "Senin evdeki görevin, sabah okula gitmeden önce çöpü dışarı çıkarmaktır" şeklindeki açık bir ifade çok daha iyi olacaktır. "Git odanı temizle" demek yerine, onlara "Akşam yemeğine kadar odanı temizlemeni istiyorum; odayı yalnızca düzenlemekle yetinme, odanı süpür ve odanın tozunu al" demek çok daha yerinde olacaktır. Açık ve net bir şekilde bildirilen kural ve beklentiler, babanın sınırlar koymasına, çocuğun sınırları onurlandırmasına ve her iki tarafın karışıklık ve yanlış anlamadan sakınmasına yardımcı olacaktır.

Çocukların Kötü Davranıştan Küçük Bir Ödül Çıkarmasını Sağlayın

Çocuklarınız yanlış bir şey yaptığında, genellikle sizin dikkatinizi çekmeye çalıştıklarını aklınızda tutmanız size yardım edecektir. Şimdi, elbette, çocuğunuz kötü bir davranış sergilediğinde, bunu görmezden gelemesiniz. Onunla uğraşmanız gerekir. Ama sorulması gereken soru, onunla *nasıl* uğraşacaksınız? Kötü davranışa verdiğiniz karşılıktaki acaba çocuğunuz sizde ne görür ve sizden ne duyar?

Eğer bir çocuk sesinizi yükseltmenizi sağlayabiliyorsa, yüzünüzü öfkeden kızartabiliyorsa, çeşitli yollarla öfkenizi uyandırabiliyorsa, büyük olasılıkla dikkatinizi çekmenin en iyi yolunun kötü bir davranışta bulunmak olduğu sonucunu çıkaracaktır. Öte yandan, kötü davranışla sessizce, yani uzun nutuklar atmadan veya öfke patlamaları sergilemeden uğraşabiliyorsanız, çocukların bundan çıkaracakları ödül pek de büyük olmayacaktır. Bu konuda yapılması gereken en basit yaklaşım, çocuğa sessizce böyle bir şeye hoşgörü gösterilmeyeceğini söylemek ve gerektiğinde, onu bir süreliğine ailenin geri kalanından ayırmak olacaktır. Unutmayın, tek başınıza insanların dikkatini çekmeniz daha zordur. "Köşedeki sandalyede otur" demek, eski moda bir fikir olarak görülebilir, ama çoğu çocuk için hala oldukça etkilidir.

Bunun her zaman o kadar basit olmadığını fark ediyorum, ama çocuğun kötü davranışıyla ne şekilde uğraşırsanız uğraşın, şunu unutmayın ki, çocuklar *bazı* şeyleri ister istemez yanlış yaparlar. Ara sıra kötü davranışları ister istemez sergilerler. Çünkü onlar daha çocuk. Olumsuz davranışlarını büyük bir olay haline getirmemeyi amaç edin. Tam tersine, *olumlu* davranışlarını ön plana çıkarıp onları takdir edin. Daha önce vurguladığım gibi, onları

doğru bir Şeyler yaparken yakalamaya çalışın ve o davranışı destekleyip pekiştirin.

Önceden Planlayın

Birçok baba, terbiye etme konusunda önceden plan yapmamakla içlerini daha da zorlaştırır. Aile psikologu John Rosemond etkili anne babaların, "sorunların gelişmesini beklemeden, önceden onlar hakkında bir Şeyler yaptıklarını"³ söyler.

Örneğin, kızınız çocuklarınızın yatağa gitme saatinde uygulanan ışıkları söndürme eyleminden bir saat sonra eve dönerse, eğer ışıkları söndürme eylemini kaçırırsa ona nasıl bir tepki vereceğinizi önceden düşünmemiş ve planlamamışsanız, büyük olasılıkla kızınız evin kapısında görünene dek öfkeden içten içe kaynayacaksınız. Ya da dört yaşındaki çocuğunuz markette öfke nöbetleri sergiliyorsa, sorunla uğraşmak için olayın bir kez daha olmasını mı beklersiniz, yoksa aynı durum bir dahaki sefere meydana geldiğinde dengenizi bozmaması için önceden akla uygun ve yapıcı bir plan mı yaparsınız?

Kilise önderi olan bir arkadaşım ve eşi, oğulları on yedi yaşındayken delikanlının kız arkadaşıyla cinsel ilişkiye girdiği hakkında kaygılanmaya başladılar. Defalarca –ve duyarlı bir biçimde, onlar öyle düşünmüş– ocuklarına onu sevdiklerini ve kabul ettiklerini ifade etmişler ve kendilerine güvenmesi konusunda onu yüreklen-dirmişler. Ama onlar cinsel ilişkiye girmedikleri konusunda ısrar etmişler. Anne baba konudan tümenden el ekmemişler, ama eğer oğulları cinsel ilişkiye girdiğini, hatta kız arkadaşının hamile kaldığını itiraf ederse, nasıl bir karşılık vereceklerini kendi aralarında konuşup tartışmışlar.

Birkaç hafta içinde, oğlu ve kız arkadaşı kilise önderinin evinde oturup gözyaşları içinde haberi iletmışler. Kız arkadaşı gerçekten de hamileymiş.

Baba şimdi, "Elbette, zor bir andı, ama önceden böylesi bir duruma nasıl bir karşılık vereceğimizi iyi ki eşimle birlikte oturup konuşmuşuz" diyor. Eğer önceden oturup konuşmamış olsaydık, ne yapacağımı bilmiyorum. Sanırım çok öfkelenecek ve daha sonra pişman olacağım şeyler söyleyecektim. Ama duruma nasıl bir karşılık vereceğimizi önceden oturup ele aldığımız için, gerçekten sağlıklı bir biçimde karşılık verebildik."

Her durum elbette bu denli zor değildir, ama vereceğiniz karşılığı gerekli olmadan önce planlamanız, durumları hem basitleştirmeniz hem de sadeleştirmenizde size yardımcı olabilir.

Doğal Sonuçları Kullanmak

Kutsal Kitap'ın olumlu terbiyenin iki biçimini öğrettiğine inanıyorum. Biri, *doğal sonuçlarla* terbiye etmek. İsa'nın anlattığı kayıp oğul benzetmesi, doğal sonuçların terbiye edici gücüne mükemmel bir örnek oluşturmaktadır. Öyküdeki küçük oğul, evden ayrılıp gününü gün etmeye karar verdi ve babasından mirastan payına düşeni kendisine vermesini talep etti. Baba neler olacağını biliyordu, ama yine de payına düşeni ona verdi. Anlaşılan o ki, oğlunun bazı dersleri zor bir şekilde öğrenmesine izin vermişti. Eylemlerinin doğal sonuçlarının yol açacağı sıkıntı ve acılar sayesinde birkaç ders öğrenecekti.

Doğal sonuçlar durumu kötüleştirdi. Genç adam varını yoğunu harcadı, işini kaybetti, arkadaşlarını kaybetti ve en sonunda domuzların yediği şeyleri bile yemeğe razı oldu. İsa, genç adamın ancak o zaman "aklının başına geldiğini" söyler (Luka 15:17). Küçük oğul

doğal sonuçlar sayesinde eve, babasına dönmeye yönelik ihtiyaını görebilmiştir. Dndğu baba evinde her zamankinden daha fazla kabul gördü ve sevildi (Luka 15:11-32).

İlginç olan şey, babanın yalnızca oğluna evden ayrılmasına izin vermesi değil, ama ona mirasından payına düşeni de vermiş olmasındır. Birçok baba oğluna evden ayrılmasına izin verir, ama acaba kaç baba çarçur etmek için mirasından payına düşeni ona verir? Bununla birlikte, kayıp oğlun babası paradan çok oğlunun daha büyük bir ders alacağı bu fırsatı kullanmak istemiş olabilir.

Birlikte kaleme aldığımız *ocuklarımızın Gözünde Nasıl Bir Kahraman Olursunuz (How to Be a Hero to Your Kids)* adlı kitapta Dick Day, oğlu Jonathan daha çok küçükken ona önemli bir ders öğretmek amacıyla doğal sonuçları kullandığı bir olayı anlatır:

"Evimizin zemin katında açık bir şömine vardı ve Jonathan şöminenin etrafında bulunduğunda hep tedirgin olurum. Ben ve eşimin bakmadığı bir anda, ateşin ne yapacağını daha bilmediğinden şömineye uzanıp kötü bir biçimde kendini yakabilirdi. Bir akşam mum işığında akşam yemeği yiyorduk. Jonathan uzanıp mum alevine dokunmaya çalışıyordu ve eşim Charlotte da onu durdurmaya çalıştı, ama 'Hayır, bırak yapısın' dedim.

Jonathan parmağını alevin içine soktu ve hemen acı içinde bağırarak parmağını geri çekti. Kötü bir şekilde yanmamıştı, ama ateşin gücünü ve ondan korkmayı öğrenmesine yetecek kadar yanmıştı. Bazıları Jonathan'ın parmağını mum alevine sokmasına izin vermenin zalimce bir şey olduğunu söyleyebilir, ama ben öyle düşünmüyorum. Büyük bir alev yerine, kkk bir alevden ateşin yaktığını öğrenmesini daha çok yeğlerim."⁴

Beşinci sınıf öğrencisi olan bir çocuğunun bir alışveriş mağazasından eşya çalarken yakalanıp bir polis arabasıyla eve getirilmesine izin veren bir baba, doğal sonuçların terbiye edici gücünü kullanıyor demektir. Ders notları düşük geldi diye okulun voleybol takımındaki yerini kaybeden kızını gözyaşlarıyla izleyen bir baba, doğal sonuçların terbiye edici gücünü kullanıyor demektir. Oğlunun "içkili araba sürmekten" bir geceyi içerde geçirmesine izin veren üzüntülü bir baba, doğal sonuçların terbiye edici gücünü kullanıyor demektir.

Akla Uygun Sonuçlar Belirlemek

Kutsal Kitap'ta geçen öteki terbiye etme biçimi de, *akla uygun sonuçlarla* terbiye etmektir. Bu basitçe şu anlama gelmekte; anne babanın çocuğuyla birlikte, çocuk belirli sorumlulukları yerine getirmediği ve belirli bir biçimde kötü davrandığında, bunun belirli sonuçları olacağını kararlaştırması demektir. Örneğin, "Yemeğini bitirmezsen, tatlı yiyemezsin" veya "Evcil köpek yavrusunu beslemezsen, *sen* de yemek yiyemezsin."

Akla uygun sonuçlar konusunda bir başka örneğin de Aden Bahçesi'nde meydana geldiğini görmekteyiz. Tanrı her şeyi onlar için tasarladı ve daha önce de belirttiğim gibi, tek bir koşul öne sürdü; tek bir ağaçtan, iyiyile kötülüğü bilme ağacından yiyemezlerdi. Tanrı, o ağaçtan yediklerinde, bunun akla uygun sonuçlarından ötürü acı çekeceklerini – "kesinlikle öleceklerini" söyledi (Yaratılış 2:15-17).

Elbette, Havva o ağacın meyvesinden yedi. Ardından Adem onun yaptığıнын aynısını yaptı ve bunun sonuçları çabucak ortaya çıktı. Adem ve Havva fiziksel ölüm ve çocuk doğururken acı çekmek, zahmetle çalışmak ve Cennet'ten kovulmak gibi fiziksel ölümle

bağlantılı başka birçok cezayla karşı karşıya kaldılar (Yaratılış 3:1-19'a bakınız).

Tanrı, Adem ve Havva'nın içinde yaşayabileceği sınırları belirleyip onlara iletmişti ve bu sınırları çiğnemeyi seçtiklerinde, aynı zamanda bunun sonuçlarına katlanmayı da seçmiş oldular. Tanrı hâlâ onları seviyordu, ama seçtikleri akla uygun sonuçları uyguladı.

Yine Dick Day'in anne babalık deneyimlerinden aydınlatıcı bir örnekle akla uygun sonuçların terbiye edici gücünü aydınlatmaya devam edelim:

"Büyük oğlum Dick ehliyet belgesini aldığımda, birlikte herhangi bir trafik ihlali yaptığında, para cezasının kendisinin ödeyeceği ve ehliyetine de otuz gün boyunca el konulacağı konusunda anlaştık. Dick'in ilk trafik cezasını aldığı günü bugün gibi anımsıyorum. Ürkek bir şekilde içeri girdi ve 'Baba, trafik cezası aldım' dedi. Dick'in ne beklediğini bilmiyorum, ama ona söylediğim tek şey, 'Arabanın anahtarları nerede?' oldu.

Dick anahtarları bana verdi. Trafik cezasını da kendisi ödedi ve otuz gün boyunca araba sürmedi. Ona hiç nutuk çekmedim. 'Bunu neden yaptın?' şeklinde bir soru sormadım. Ondan bir açıklama beklemedim. Akla uygun sonuçlar çoktan yürürlüğe konmuştu ve Dick, üzerinde çoktan anlaşmaya vardığı bir bedeli ödediğini biliyordu."⁵

Akla uygun sonuçların terbiye edici gücünü kullanmak, uzun nutuklar atma, açıklama yapma, tartışma ve karşılıklı ağız dalaşında bulunma ihtiyacını ortadan kaldırır. Baba ve çocuk belirli eylemlerin belirli akla uygun sonuçlar doğurduğunu bildiği zaman, eylem gerçekleşir gerçekleşmez, mesele sonuca bağlanır.

Akla uygun sonuçların gücü, baba ve çocuk için oldukça özgürleştirici olabilir. Böylece babanın polis, yargıç ve cezayı uygulayan kişi rolüne girmesi gerekmez. Baba, basitçe genç adamın kendi davranışıyla seçtiği sonuçları uygular.

Ödün Vermemek

Büyük kızım Kelly'den bir keresinde bir başka öğrenci arkadaşının evinde yapılan sekizinci sınıf mezuniyet partisinden eve dönmesini istedik. Gece arkadaşında kalıp kalamayacağını sordu. Talebini dinledim ve ardından birkaç soru sordum. Kelly "gece yaralarına kadar uzatılan" partide erkeklerin de olacağını ve alkol alınmayacağı konusunda olumlu bir yanıt veremeyeceğini kabul etti. Saat ondan sonra kalmayı düşünen arkadaşlarının bazılarının adlarını söylediğinde, Kelly gibi yalnızca on dört yaşında olduğu halde, alkol almakla ünlü bir erkek çocuğunu tanıdım.

Kelly'i dinledikten sonra, ona, "Hayır, Kelly, gece kalacağımı sanmıyorum. Parti gece saat onda biter bitmez eve dönmeni istiyorum" diye yanıtladım.

Kelly o telefon konuşmasını izleyen otuz dakika içinde evi üç kez daha aradı. Bir noktada, telefonda ağlamaya başladı ve ardından gerçekten orada neler olduğunu öğrendim. Dört veya beş kız daha gece orada kalmayı istiyorlarmış, ama hepsinin de anne babalarından izin almaları gerekiyormuş – ve her şey Kelly McDowell'ın babasının ne söyleyeceğine bağlıymış.

Kelly'nin akran baskısı altında kaldığı açıktı. Kızım bana kaygılanacak çok şey olmadığını söylemeye başladı. Evde anne babaların ve etrafta da birçok çocuğun olacağını söyledi. Hiç kimse hiç kimseyle yalnız kalmayacakmış. Kelly'nin arkadaşlarının kendisine

söylediklerini bana birebir aktardığını görebiliyordum ve ilk başta aldığımdan karardan ödün vermedim.

"Üzgünüm Kelly, ama eve gelmek zorundasın" dedim.

Kulaklarımda kızımın burun çekme çınlamaları olarak telefonu kapattım. Onu düş kırıklığına uğratmaktan hoşlanmıyordum, ama doğru olanı yaptığımı biliyordum. Daha sonra, Kelly eve döndüğünde, beni ve eşim Dottie'yi uyandırıp o gece orada kalamayacağını söylediğimiz için bize teşekkür etti!

"Baba," dedi, "Ben aslında, özellikle sen hayır dedikten sonra kalmak istemiyordum, ama öteki kızlar bana baskı yapmaya başladılar. Bana yardım ettiğin için teşekkür ederim."

Anne babaların direnip ödün vermedikleri zaman, bunun çocukları için iki şey yaptığını fark ettim. İlki, akran veya grup baskısına karşı koymalarına yardım eder, çünkü "Anne babam izin vermeyecektir" diyebilirler. İkincisi ve çok daha önemlisi, çocukların, göz ardı edilmemesi ve taviz verilmemesi gereken değerler ve standartlar olduğunu bilmelerine fırsat verir.

Öfkeyle Değil, Sevgiyle Hareket Etmek

"RAB sevdiğini azarlar" denir Süleyman'ın Özdeyişleri 3:12'de. Kutsal Kitap'ın "RAB nefret ettiğini azarlar" demediğine dikkat edin. Hatta, "RAB öfkeli olduğu kişileri azarlar" bile demez. O, öfkeyle değil, sevgiyle terbiye eder.

Her baba çocuklarına zaman zaman da olsa kızar. Ama bilge bir baba böylesi zamanlarda çocuklarını terbiye derken, dikkatli olur. Yüzünüz kızarmış ve bağıriyorsanız, çocuğunuza sevgi dolu bir terbiye verecek durumda değilsiniz demektir. Birine sözlü olarak

saldırmanız veya incitmeniz gerektiğini hissediyorsanız, çocuğunuza sevgi dolu bir terbiye verecek durumda değilsiniz demektir.

Daha önce de söylediğim gibi, işte bu nedenle, çocuklarınızı onlarla olan ilişkinize dayanarak terbiye etmeniz son derece değerlidir. Yani terbiye etmeden *önce* bir çocuğa şunu sorun, "Seni sevdiğimi biliyorsun, değil mi?" Bu basit alıştırma, terbiye etme eyleminizi ilişki bağlamına yerleştirmekle kalmayacak, aynı zamanda başka bir şeyi – bir o kadar değerli bir şeyi (belki de zaman zaman daha da değerli bir şeyi) daha başaracaktır. Böyle bir soru sormanız, *sizi* de düzeltir; Göksel Babanız gibi bir baba olmak istiyorsanız, çocuklarınızı öfkeyle değil, sevgiyle terbiye etmeniz gerektiğini size anımsatır.

Planınızı Ayarlamak

Bazı anne babalar biraz sertliğe kaçan bir tutarlılık sergilerler. On altı yaşında olan bir çocuğa hala altı yaşındaymış gibi temelde aynı davranırlar. Yaklaşımları, çocuğu beşikten mezara dek kontrol etmektir... Veya en azından evden ayrılana dek. Oysa bu yaklaşım, çocuğun kendini boğulmuş, kuşatılmış, bastırılmış hissetmesine ve sıklıkla pek de akıllı ve sağlıklı olmayan yollarla tepki göstermesine neden olur. Hiçbir zaman kendini denetlemeyi öğrenmediği gibi, her türlü denetimi de hor görür.

Ama bu, Göksel Babamız'ın bizimle uğraştığı bir tarz değildir. İbranilerin yazarı, "Ama Tanrı, kutsallığına ortak olalım diye bizi kendi yararımıza terbiye ediyor" (İbraniler 12:10) demiştir. Başka bir deyişle, büyümemiz, kutsal olmamız ve olgunlaşmamız, yani O'na daha çok benzer olmamız için bizi terbiye eder.

Bilge bir baba, terbiye etme eylemini çocuğun yaşına ve olgunluğuna göre ayarlayarak Göksel Baba'nın imajını yansıtacaktır.

Çocuğun yeni bir meydan okumaya, sorumluluğa veya ayrıcalığa hazır olup olmadığını ayırt edecek ve *içsel* bir terbiyenin gelişmesine izin vermek amacıyla çocuk üzerinde uygulayacağı *dışsal* terbiyeyi serbest kılacaktır.

Örneğin, bir baba ağız dalaşı yapan iki kardeşe, "Bu, benim olaya dahil olmamı gerektirecek bir şey değil. Sanırım, her ikiniz de bu anlaşmazlığı kendi aranızda çözecek kadar büyüdünüz" diyebilir. Ergenlik çağında bir çocuğu olan bir baba, "Sanırım, alarm saatini kurup sabah yataktan zamanında kalkacak kadar büyüdün" veya "Okulda dereceye girecek şekilde çalıştığın sürece, yatağa istediğin saatte gidebilirsin" diyebilir.

Vurgulamaya çalıştığım nokta şu; etkili bir terbiye, hem tutarlı olmayı hem de esnek olmayı gerektirir; terbiyeyi uygulama ve pekiştirme konusunda tutarlı olmayı ve çocuklar büyüdükçe ve olgunlaştıkça da kuralları yeniden ayarlama ve istisnalara izin verme noktasında esnek olmayı gerektirir.

Babası tanrısal terbiyeyi, yani sevecen, açık ve tutarlı terbiyeyi sağlayan çocuk, büyük olasılıkla saygı, esenlik ve doğruluk ürününü biçecektir. Çocuklarını kendi kendilerini terbiye etmeleri, başka bir deyişle öz-disiplinli olmaları için onları donatır. Öz-disiplinli olma niteliği, duygusal, sosyal, ruhsal ve fiziksel olarak sağlıklı hayatlar sürdürmelerine yardımcı olacaktır. Genellikle bilgelikten yoksun bir şekilde davranmanın acı sonuçlarından sakınmaları için çocuklarına yardım eder. Çocuklarının iyi bir ünün beraberinde getirdiği kutsamadan zevk almasını sağlar. Çocuklarının düşünceleri ve yüreklerinde ve de başkalarıyla olan ilişkilerinde uyumlu olmayı teşvik eder.

İşte Tanrı'nın terbiye edişinin içimde gerçekleştirdiği ve çocuklarımda da görmeyi dilediğim şey budur.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

*1. Bu bölüme göre, temel olarak dört tür anne babalık yapma yöntemi var: baskıcı (zorba), aşırı hoşgörölü, umursamaz ve ilişkiye dayalı yöntem. İçinde büyüdüğünüz ailede bunlardan hangisi işliyordu? Hangi yöntem sizin terbiye etmeye olan yaklaşımınızı karakterize etmektedir?

*2. İbraniler 12:10'da Tanrı'nın çocuklarını terbiye edişindeki amaç belirtilmekte ("kutsallığına ortak olalım diye"). Aşağıdaki boşluklara çocuklarınızı terbiye etme amaçlarınızı açıklayınız:

Ben çocuklarımı _____

Ben çocuklarımı _____

Ben çocuklarımı _____

3. Çocuklarınızı terbiye ederken hiç doğal veya akla uygun sonuçları kullandınız mı? Bazı örnekler düşünün. Akla uygun sonuçları kullanmak istiyorsanız, küçük adımlarla ve yavaş başlayın ve akla uygun sonuçların uygulanmasında asla ödün vermeyin.

4. Çocuklarınızı terbiye ederken sergilediğiniz tutumu inceleyin. İçinde bulunduğunuz dereceyi belirlemek amacıyla aşağıdaki çizgilere "x" işareti koyun:

_____ Eleştirici terbiye

_____ Yargılayıcı öğretim

_____ Çıkarıcı Rehberlik

_____ Kontrollü Serbest Bırakma

Yukarıdaki yöntemlerde Göksel Babanız'a daha çok benzemeniz için hangi adımları atmanız gerekmektedir?

*5. Genellikle öfkeyle mi, yoksa sevgiyle mi terbiye edersiniz? Bu alanda gelişmek amacıyla hangi somut adımları atabilirsiniz?

11. BÖLÜM

Baba ve Bağışlama

Don'ın öyküsünü ortak bir arkadaşımızdan duydum. Don'ın üç kız ve bir erkek çocuğu var. Ailesini kilisede yetiştirdi ve eşiyle birlikte her bir çocuğunu bağıllıkla ve duyarlı bir biçimde Kutsal Kitap'a dayalı ilkeler doğrultusunda yetiştirdiler. Ama en küçük kızı ergenlik çağının sonlarına doğru cinsel yönden aktif hale geldi.

Aslında, açıkçası, cinsel olarak önüne gelenle yatıp kalkan biri oldu. Don ve eşi ona yardım etmek için akıllarına gelen her şeyi denediler, ama hiçbir şey işe yaramıyormuş gibi görünüyordu. Görünüşte terk edilmiş yerlerde, hatta bazen anne babası evde yokken erkek arkadaşlarıyla kendi evinde bile cinsel ilişkiye girmeye devam etti.

En sonunda, kızıyla oturup acıdan patlayacakmış gibi hissettiği yüreğinden gelerek onunla konuştu.

"Cathy," dedi, "annenle ben elimizden geleni her şeyi denedik. Başka ne yapacağımızı bilmiyoruz. Ama bildiğimiz bir şey var ki, o da, artık bizimle birlikte hem aynı çatı altında yaşayıp hem de yaptığın şeyleri yapamayacağındır." Ardından Don kızından evi terk etmesini istedi. O ve eşi Cathy'den kendisini sevdiklerinden emin olmasını sağlamaya çalıştılar, ama ya davranışlarını değiş-

tirmesi için kendisine sundukları yardım teklifini kabul edecek ya da kendisine başka bir yer bulacaktı.

Cathy ertesi sabah evden ayrıldı. Kişisel eşyalarını bir valize doldurup nereye gittiğini anne babasına bile söylemeden evden ayrıldı.

Üç ay sonra, sabaha karşı saat birde, Don telefonun sesine uyandı. Telefondaki ses "Baba, otobüs terminalinden arıyorum" dedi. Arayan Cathy'ydi. Telefonda birkaç başıboş cümle kullandı, en sonunda, "Eve gelmek istiyorum" dedi.

Don yatağında oturdu ve eşini uyandırdı. Sakin bir ses tonuyla konuşmaya gayret ederek kızına "hiçbir yere kıılmama, hemen geliyorum" dedi.

Don kızını otobüs terminalinden aldı ve eve dönmeden önce onu uzun uzun ve sıkıca kucakladı. Nerede olduğuna ilişkin onu hiç sorguya çekmedi. Neden olduğu uykusuz geceler hakkında ona nutuk da çekmedi. Eve gelmekle kabul etmesi gereken kuralları da ona hatırlatmadı. Onu sadece bağışladı.

İşte böyle bağışlayan bir baba olmamız gerekiyor. Çocuklarımız hatalarını ve yaptıkları kötülükleri kabul ettiklerinde, babalarının kendilerini bağışlayacağını bilmeleri gerekir. Babalarının kendilerine karşı kin gütmeyeceğini bilmeleri gerekir. Her şeyi berbat ettiklerinde, yeniden başlayabileceklerini bilmeliler.

Size şunu söyleyeyim, bir babada işleyen bağışlamayan bir ruhun etkilerini gördüm. Babaları, kötü davranışları yüzünden kendilerine karşı öfke ve kin besleyen çocukların kendilerine özsaygılarının az olduğunu gördüm. Babalarının kendilerini bağışlamakta zorlandığı çocukların genellikle sabırsız olduklarını ve başkalarını bağışlayamadıklarını gözlemledim. Babalarının kendilerini bağış-

lamadığı çocukların anne babalarında gördükleri ikiyüzlülük yüzünden hayata küstüklerini ve ev, aile ve kiliseye karşı başkaldırıdıklarını izledim.

Öte yandan, bağışlayıcı bir babanın nasıl sağlıklı bir kendine özsaygı ve özgüven duygusunu geliştirebileceğini gördüm. Bağışlayıcı babaların kendileri de bağışlayıcı ve sabırlı olan çocuklar yetiştirmeye meyilli olduklarını fark ettim. Bağışlayıcı bir babanın, hataları hakkında dürüst olan ve işlediği günahı veya hatayı çarçabuk kabul eden türden çocukları daha kolay bir biçimde yetiştirdiğine eminim. Bu da hem anne babayı hem de çocuğu aylar ve yıllar boyu sürmesi olası acı ve felaketten kurtarır.

İşte bu nedenle tıpkı Göksel Babanız gibi bağışlayıcı bir baba olmalısınız.

Babanın Bağışlaması

Göz bebeğiniz olan bir erkek çocuğun babası olduğunuzu düşünün. Bebekliğinden beri ona bol bol sevgi ve ilgi gösterdiniz. İlk kez siz yıkadınız. Bisiklete binmeyi ona siz öğrettiniz. Onun sayısız beyzbol maçına gittiniz. Hastalığında ona baktınız ve üzüldüğünde onu neşelendirdiniz. Onun için her zaman müsaittiniz ve hoşlandığı her şeye ilgi gösterdiniz. Onun bütün gereksinimlerini karşıladınız ve onu her fırsatta armağanlara boğdunuz. Oğlunu seven bir babanın yapabileceği her şeyi yaptınız.

Ama oğlunuz bunu önemsemeyip duyarsızlaştı. Çoğu günler size aldırmadı, yalnızca arabasına koyacağı yakıt parası veya yeni spor ayakkabı gibi herhangi bir şeye gereksinimi olduğunda size geldi. Bazen, aktif ve bilerek sözünüzü dinlemedi. Sık sık sizi aldattı. Sizden utanıyormuş gibi hareket etti ve düzenli olarak erkek ve kız kardeşlerine kaba ve acımasızca davrandı.

Böyle bir oğul hakkında ne düşünürdünüz? Onu bağışlar mıydınız? Yanıtlarınızı dikkatlice düşünün, çünkü siz bu öyküde geçen babanın yerinde değil, oğulun yerindesiniz. Göksel Babanız size sevgi ve lütf gösterdi ve siz de daha çok öyküdeki oğul gibi bir karşılık verdiniz. (Aslında, eğer birazcık da olsa bana benziyorsanız, bu senaryoda betimlediğimden *daha kötüsünü* yapmışsınızdır.) Buna karşın, Tanrı sizi karşılıksız olarak bağışladı ve öyle yapmaya da devam ediyor. Harika, değil mi? Aslına bakarsanız değil. Göksel Babamız işte böyle babadır. Bu, O'nun doğasının bir parçasıdır.

"Doğu batıdan ne kadar uzaksa,
O kadar uzaklaştırdı bizden isyanlarımızı.
Bir baba çocuklarına nasıl sevecen davranırsa,
RAB de kendisinden korkanlara öyle sevecen davranır."
(Mezmur 103:12-13)

O, bağışlayan bir Baba'dır. O'nun varlığına karşı tarihteki herhangi bir babadan çok daha fazla yanlış yapılmış ve isteği çiğnenmişse de, çocuklarını bağışlamaya hazır ve isteklidir. İsa'nın anlattığı kayıp oğul benzetmesindeki bekleyen baba gibi, Tanrı sadece bizi beklemekle kalmaz, ama bizi bağışlamak için koşar ve O'nun lütfü ve cömertliği, ağızımızdan daha tövbe sözleri çıkmadan önce, bizde bağışlama işine başlar (Luka 15:11-32'ye bakınız).

Böylesi bir baba olmak için hepimiz yanlış bir şekilde donanmış – hayır, aslında hiç de donanmamış olarak– bulunmaktayız. Gururumuz, korkumuz ve zayıflığımız hep birlikte yolumuza çıkarlar. Çocuklarımızın bizi yanlış anlayacağını, davranışlarını bağışlamamızın davranışlarına göz yumduğumuz anlamına geleceğini düşünür ve bu konuda tedirgin oluruz. Artık hayallerindeki o ideal kişiden daha fazla bağışlayıcı bir baba olamayız. Ama Tanrı'nın Ruhu sayesinde, model Babamız olan Tanrı, Mesih'teki kurtuluşumuz aracılığıyla bizde yaşamaktadır. Dua ederek ve O'na güvenerek

O'nun Baba imajını çocuklarımıza gösterebiliriz. Bunu yapmamız için Tanrı'nın bizi güçlü ve yetenekli kıldığı bazı özel yöntemlere aşağıdakiler dahildir:

Bağışlamayı Anlamak

Bağışlamanın önündeki engellerden biri, bağışlamanın ne olduğuna ve neler yaptığına ilişkin anlayış noksanlığıdır. Çocuklarımı bağışlamak demek, onların itaatsizliğine göz kırpmak, davranışına göz yummak veya onları cezalandırmaktan vazgeçmek demek değildir. Allen C. Guelzo *Christianity Today*'de şöyle yazmıştır:

"Bağışlamak, haksızlığa uğradığımız zaman dargınlığı gönüllü olarak kendimizden uzaklaştırmak demektir. Bu, dargınlığımızı yalnızca frenlemek veya zapt etmek değil, aynı zamanda onu tamamen bırakmaktır... Bağışlamak, yuvarlanıp ölü taklidi yapmaktan, yani orada değilmiş gibi davranmaktan çok daha fazlasını ifade eder. Bağışlamak anlamına gelmeyen birkaç şey vardır ve bunlar resmi dengelememize yardım edebilir. Bağışlamak özür dilemek demek değildir. Bağışlamak kişiseldir: bir haksızlığın sizde yarattığı etkiyi ve hissettiğiniz dargınlığı serbest bırakmanıza olan ihtiyaca parmak basar. Özür dilemek, kişisel olmaktan çok yasaldır; haksızlığın yalnızca yasal yönüyle ilgilenir, haksızlık edenle haksızlığa uğrayan kurban arasındaki ilişkiyle ilgilenmez. Ve özür dilemek, bağışlamadan farklı olarak, bir kişinin etik değerler kancasından kurtulmasına izin vermek ve hak ettiği cezadan onu serbest bırakmaktır... Bağışlamak anlamına gelmeyen ikinci şey de mazur görmektir... C. S. Lewis şöyle yazmıştır: *Bağışlamakla mazur görmek arasında dağlar kadar fark vardır. Bağışlamak şöyle der: 'Evet, bunu yaptın, ama özrünü kabul ediyorum. Onu asla yüzüne vurmayacağım ve aramızdaki her şey tıpkı*

eskisi gibi olacak.' Oysa mazur görmek şöyle der: 'Bunun senin kabahatin olmadığını veya böyle olmasını istemediğini anlıyorum, aslında senin suçlanman yersiz.' Eğer suçlanacak biri yoksa ortada, o halde bağışlayacak bir şey de yoktur. Bu bağlamda, bağışlamak ve mazur görmek neredeyse birbirinin zıttı şeylerdir.

Bu doğruysa, birini bağışladığımızda bir şekilde yanlışlığa hoşgörü gösterdiğimiz veya kötülüğe göz yumduğumuz düşüncesinden korkmamıza gerek yoktur. Bağışlamak, *birini suçlamayı bırakmak* anlamına gelmez, *dargınlığı kendinizden uzaklaştırmak, onu serbest kılmak demektir.*"¹

Bağışlamayı anlamak –onun ne olduğunu ve ne olmadığını anlamak– bağışlayıcı bir baba olma yolunda atılması gereken bir adımdır.

Aşırı Tepki Verme Dürtüsünü Dizginlemek

Çocuklar zaman zaman sınırlarınızı zorlayabilirler, bu durumda onları bağışlamak zorlaşabilir, özellikle her hareketi "Baba'nın damarına basmak" amacıyla yapılıyor görünüyorsa. Ama aşırı tepki verme dürtüsüne karşı direndiğinizde, hem çocuklarınıza hem de kendinize büyük bir iyilik yapmış olursunuz. Çocuklarıma sert ve bağışlamaz bir ruhla tepki göstermem konusunda ayartıldığımda, bir arkadaşımın bir karı kocayla yaptığı konuşmayı hatırlamaya çalışırdım. Arkadaşım, yönlendirişlerine yavaş yavaş uygun bir karşılık vermeye çalışan isyankâr oğullarıyla uğraşmalarında bir anne babaya yardım etmeye çalışıyordu. Buluşmalarının birinde onlara, "Oğlunuz geçen hafta nasıldı?" diye sormuş.

Hemen Cuma günü yaşadıkları bütün kötü olayları paylaşmaya başlamışlar. Arkadaşım, anne babadan Cuma günü çocuklarıyla ne

kadar korkunç bir gün geçirdiklerini on beş dakika boyunca dinledikten sonra, Perşembe'nin nasıl olduğunu sormuş. İyi. Ya Çarşamba günü? Fena değil. Salı da kötü bir gün müydü? Hayır. Peki, ya Pazartesi, Pazartesi günü nasıl davrandı? Aslında, Pazartesi oldukça iyiydi.

En sonunda, arkadaşım bir saptamada bulunmaya hazırdı. Çocuğun davranış bakımından bir kötü günü, dört iyi günü boşa çıkarmaz. Doğru, Cuma günü son derece kötü olmuş olabilir. Ama öteki günlerde iyiye doğru bir ilerleme olduğunu göremez ve Cuma günkü ufak aksaklıktan ötürü oğullarına bir indirim uygulayamazlar mıydı? Anne baba son derece aşırı bir tepki göstermiş olabileceklerini ve bir bütün olarak bakıldığında aslında oğullarının geçen zaman içinde iyiye doğru bir ilerleme kat ettiğini anlamaya başlamışlar.

Sevgi kötülüğün hesabını tutmadığına göre, çocuklarınızın başarısızlıkları yerine daha çok başarısına odaklanarak çocuklarınızı bağışlayabilir ve kötü günleri unutup onları serbest bırakabilirsiniz.

Yardım Talep Etmek

Eşim Dottie, birçok konuda, özellikle bağışlayıcı bir baba olma çabalarımda bana paha biçilmez bir yardımcı olmuştur.

Dottie'den çocuklarımıza sert davrandığımı gördüğünde düzenli olarak bana söylemesini ve çocuklarımıza bağışlamaz bir biçimde davrandığımda beni uyarmasını istemiştim. İnanın bana, "Josh, sanırım Katie'ye bir özür borçlusun" veya "Josh, sence Heather'e bir şey söylemen gerekmiyor mu?" şeklindeki sözleri söylemekte oldukça yetenekli olmuştu.

Şunu da unutmayın ki, çocuklarınızdan bir baba olarak sizi hesap verir konumda tutmaları için yardım talep ettiyseniz, onlar da

bağışlayıcı olma hedefinizi size hatırlatabilirler. Şöyle diyebilirler, "Baba, spor arabanı boyadığım için beni bağışladığını sanmıyorum," ya da "Baba, peruğunu beyzbol oyunundaki birinci kale olarak kullandığım için beni bağışladığından emin misin?"

Geçmişinizi Hatırlamak

Büyüme kolay bir iş değildir. Dürüst olmak gerekirse, biz bütün babalar olarak büyürken çocuklarımızın şimdi yaptığımızdan çok daha aptalca ve/veya bilerek hatalar yaptığımızı kabul etmemiz gerekir. Bizim de kötü günlerimiz oldu. Huysuzluk yaptık. Yaramazdık – hatta bazen gerçekten şeytanca hareket ettik! Tamamen başkaldırdığımız zamanlarımız oldu.

Tanrı'nın, çocukluğumuzda *olduğumuz* gibi, bize yaramaz ve başkaldıran çocuklar vererek bizden bir şekilde anne babamızın öcünü alabileceğini hiçbir zaman düşünmedik!

Gözlerimizi yalnızca çocukluğumuzda yaptığımız değil, aynı zamanda bir baba olarak yakın zamanda sergilediğimiz kendi zayıf yönlerimiz ve başarısızlıklarımız üzerinden ayırmazsak, bağışlamak çok daha kolay olacaktır. Örneğin, oğlunuz gece yatağa gitme saatinde ışıkları geç söndürmüştü, kendi kendinize bu hafta herhangi bir randevunuza geç kalıp kalmadığınızı sormanız size yardım edecektir. (Elbette, öğretme amacıyla yine de buna bir ceza uygulamanız gerekebilir, bununla beraber geçmişinizi hatırlamak sizde bağışlayıcı bir ruhun gelişmesine yardım edebilir.) Kızınız hız sınırını aştığı için ceza yemiştir, en son yaptığımız trafik ihlalini hatırlamanız ona bağışlayıcı bir tutumla davranmanızda size yardımcı olacaktır.

Bağışlamayı Pratik Etmek

Evet, suçları ne denli "büyük" olursa olsun, çocuklarını bağışlayan türden bir baba olun. Ama aynı zamanda "küçük" şeyler için de çocuklarını bağışlayan türden bir baba olun. Edindiğim deneyime dayanarak şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki, küçük, günlük şeylerde bağışlamayı "pratik etmek," bir babayı büyük sorunlarla karşı karşıya geldiğinde çocuklarını bağışlama konusunda onu hazırlamaya yardım eder.

Her yeni gün içinde, bağışlamayı pratik etmek için çok sayıda fırsatı barındırır. Örneğin, eğer bir çocuk bana veya Dottie'ye saygısızca konuşmuşsa, önce davranışını düzeltir, ardından da bilinçli olarak bağışlamayı pratik ederdim. Çocuk terbiye edilmeye olumlu bir karşılık vermişse, ona gülümser ve "Bağışlandın" derdim (Asla "Ay, tamam yavrum," veya "Sorun değil" dememeye çalışırdım, çünkü ona davranışını onayladığıma ilişkin bir mesaj değil, tersine, bağışlandığına ilişkin bir mesaj vermeye odaklanmak isterdim). Ya da bir başka örnek vermek gerekirse, eğer bir çocuk yatağa gitme saatinde ışıkları kapatma kuralını çiğnemişse, bu göreceli olarak küçük olayı, "bağışlama becerilerimi" pratik etmekte kullanırdım. Aşırı tepki vermemeye dikkat ederek, yanlış davranışa uygun bir ceza iliş­tirirdim (örneğin, "sanırım ışıkları kapatma saatin önümüzdeki bir ay boyunca bir saat erken olacak") ve ardından da onu bağışladığımı ona iletirdim. Bağışlamayı pratik etmek için görünüşte böylesi "küçük" fırsatlar, yalnızca çocuklarıma bağışlayıcı bir ruhu iletmemeye yardımcı olmakla (elbette Tanrı da yardım etti) kalmadı. Böylesi fırsatlar aynı zamanda beni daha zor anlarda, kriz baş gösterdiğinde, durum daha da zorlaştığında –ve daha çok gerekli olduğu anlarda–bağışlamaya "hazır olmamı" sağladılar.

"Mıknatıs Kontrolü" Yapmak

Kendisiyle birlikte kaleme aldığımız *Çocuklarınızın Gözünde Nasıl Bir Kahraman Olursunuz (How to Be a Hero to Your Kids)* adlı kitapta Dick Day, aşağıdaki öğüdü verir ki, sanırım bu bölümde ele aldığımız konuya da uygun düşmekte:

"Çocuklarımla aramızda bir gerginlik olduğunu hissettiğimde, bir adım geri çekilip, onları tıpkı Tanrı'nın onları gördüğü gibi, yani sonsuz değeri olan kişiler olarak görmeye çalışmanın çok daha iyi bir şey olduğunu keşfettim. Bu, durum terbiye etmeyi gerektirse bile, kabul eden ve bağışlayan bir tavır takınmam konusunda bana yardım eder. Yanlış davranış veya tutumlarıyla uğraştığım zaman bile, onları yine de onaylayabilir ve bağışlayabilirim.

Bu bir adım geriye çekilme sürecine 'Mıknatıs Kontrolü' diyorum. İki mıknatıs parçası birbirinden ayrı olduklarında ve aynı manyetik alanda bulunmadıklarında, birbirleri üzerinde hiçbir etkileri söz konusu değildir. Ama iki mıknatıs parçasını *aynı* manyetik alan içine yerleştirdiğinizde, şu iki şeyden birini yapacaklardır: ya birbirini çekecek ya da birbirini iteceklerdir.

İnsansal duygularımız bizleri mıknatıslara benzetirler. Manyetik gücünüz olmayabilir, ama duygularınız var ve çocuklarınızın da duyguları vardır. Aynı ailede birlikte yaşamamız, sizi ve çocuklarımızı aynı 'duygusal alana' yerleştirir ve bu meydana geldiğinde de iki mıknatısı yan yana getirdiğinizde oluşan aynı sonucu ortaya çıkarır. Şu iki şeyden biri olur: ya çocuğunuzla bir araya gelirsiniz ya da birbirinize tepki gösterip ötekini kendinizden uzaklaştırırsınız.

Kendimi çocuklarımla her ne zaman gergin bir ortamda bulsam, kendime bazı zor sorular sorarım: 'İlişkımız neden stres

veya baskı altında? Çocuğuma neden tepki gösteriyorum? Çocuğum neden bana tepki gösteriyor?' Ailenizde durumlar gerginleştğinde veya daha da kötüleştiğinde, ona dayanabilirsiniz: birilerinin güvenliği tehdit edilmekte ve aynı zamanda çocuğu kabul etmeniz tehlikede."²

Elbette, şunu unutmayın, mıknaş kontrolünü yapmanız *sizin* sorumluluğunuzdur, çocuğunuzun değil. Bir yetişkin olarak, gergin durumun dışına doğru bir adım geri atması ve neler olup bittiğini anlaması gereken sizsiniz. O zaman varsa içinizdeki öfkeyi ve dargınlığı kontrol altına alabilir ve eğer mazeret söz konusuysa, bağışlamayı dile getirebilir veya bağışlama dileyebilirsiniz ki, bu da bizi bir sonraki adıma getirir...

Bağışlanmayı Dilemek

Bu bölümü ilk yazmaya başladığım sırada, on altı yaşındaki kızım Katie'yi karşıma oturttum ve bu konuda onun yardımına ihtiyacım olduğunu söyledim. Ona şunu sordum, "Seni incittiğim, gücendirdiğim ve sonra da beni bağışlamamı dilemek için sana gelmediğim bir zaman veya olayı anımsıyor musun?"

Beş altı dakika kadar sessizce oturup düşündü. On altı yıl boyunca babası olarak ona söylediğim veya yaptığım bütün aceleci, düşüncesiz ve acımasız şeyleri içeren zihinsel katalogu gözden geçirdiğini, aklının içinde dönen çarkları neredeyse hayal edebiliyordum. O ana kadar zihninde düzinelerce olayı bulup en doğru olanı, yani beni olası en kötü ışık altında betimleyecek olayı seçmeye çalıştığını hayal ediyordum.

En sonunda, artık belirsiz duruma daha fazla dayanamadım. Katie'nin ağzından hâlâ tek bir söz çıkmış değildi. Bu nedenle, acı

veren sessizliğe bir son vermeye çalışarak ona, "Tatlım, herhangi bir şey olabilir" dedim.

Gülümsedi ve "Baba, bu *senin* için iyi bir şey olabilir, ama kitabın için pek de iyi olmayabilir" dedi. Hemen aklıma, öylesine korkunç bir şey dile getirecek ki, onu kitap olarak basmak bile mümkün olmayacak düşüncesi geldi. Ardından omuzlarını silkeledi ve "Hiçbir şey düşünmüyorum."

Çok rahatladım! Ayrıca çok şaşırılmışım (Eminim eşim buna bir şeyler ekleyecektir)! Şimdi, bir baba olarak mükemmel bir kayıt derlediğimi ileri sürmüyorum. Katie'den beni bağışlamasını dilemem gerekip de dilemediğim zamanlar olduğundan eminim. Ama on altı yaşındaki Katie'nin aklına hiçbir şey gelmemişti ve dürüst olmak gerekirse, benim de aklıma gelmemişti. Eğer öyle bir olay söz konusu *olsaydı*, hemen oracıkta sorunu çözerdim.

Görünüşe bakılırsa, çok az sayıda Hristiyan anne baba hatalarını kabul edip çocuklarından bağışlama diliyor. Kiliseye giden çocuklar arasında yapılan bir anket, ankete katılan çocukların yüzde 37'sinin, yani üçte birinden fazlasının, anne babalarının hatalı olduklarını veya yanlış bir şey yaptıklarını kabul ettiklerini neredeyse hiç duymadığını ortaya koymuştur. Büyük olasılıkla, çok daha azı çocuklarından kendilerini bağışlamalarını diliyorlardır.

Çocuklarımızın neden hatalarını kabul etmekte zorlandıklarını artık merak etmemiz gerekmiyor! Çocukların anne babalarıyla bağlantı kurmakta neden zorlandıklarını merak etmeye gerek kalmıyor! Çocukların neden kendilerine olan özsaygı azlığından ötürü sıkıntı çektiklerini artık merak etmeye gerek yok – görünen o ki, anne babaları mükemmeller!

Ne mutlu o çocuğa ki, babası günahlarına karşı sabırlı ve onu bağışlamakta çabuktur. Ne mutlu o çocuğa ki, babası onun geçmiş-

teki başarısızlıklarını veya hatalarını başına inmeyi bekleyen bir kılıç gibi ona karşı kullanmaz. Böylesi bir baba, çocuklarına bilgeliği, Tanrı yolunda yürümeyi ve olgun olmayı daha severek ve daha adamakıllı aşılayabilir. Böylesi bir baba, çocuklarında kendine özsaygı ve özgüven duygusunu daha severek ve daha adamakıllı geliştirebilir. Böylesi bir baba, çocuklarını hatalarını kabul etmekte ve günahlarından tövbe etmekte çabuk olmak üzere daha seve seve ve daha adamakıllı eğitebilir. Böylesi bir baba, kendileri bağışlayıcı ve başkalarına karşı sabırlı olan çocukları daha seve seve ve daha adamakıllı yetiştirebilir. Böylesi bir baba, göklerdeki Babası'nın imajını daha seve seve ve daha adamakıllı yansıtabilir... Ve böyle yapmakla da çocuklarını model Baba'ya doğru çekebilir.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Geçmişte hangi dereceye kadar bağışlayıcı bir baba oldunuz? Geçmişteki uygulamanızı en doğru biçimde yansıtan ifadeyi daire içine alın:

Bağışlayıcı bir baba oldum.

Bağışlamakta tereddütlüydüm.

Bazen çocuklarıma onları bağışladığımı iletirdim.

Nadiren çocuklarıma onları bağışladığımı iletirdim.

Asla çocuklarıma onları bağışladığımı iletmedim.

2. Aşağıdaki size sağlanan boşluğa, büyüdüğünüz evde bağışlamanın olup olmadığını veya nasıl olduğunu açıklayınız. Bugün kendi evinizde neler büyüdüğünüz evdekine benzerlik gösteriyor? Ne değişti?

3. Çocuklarınıza onları bağışladığımızı daha etkili bir biçimde iletebilmek amacıyla neler yapabilirsiniz? Belirgin olun ve fikirleri aşağıya sıralayın:

4. Çocuklarınızdan sizi bağışlamalarını dilemeniz gereken herhangi bir durum var mı? Varsa, onlar neler ve ne zaman sizi bağışlamalarını dileyacaksınız?

12. BÖLÜM

Baba ve Saygı

Bu öykü, büyük bir güç ve prestij konumu olan Canterbury'de Dekanlık yaptığı sırada başpiskopos Tillotson tarafından anlatılmıştır. Bir öğleden sonra evinde bulunduğu bir sırada kapıda bir ziyaretçi belirir.

Dekan'ın hizmetkârlarından biri kapıyı açar ve üstü başı darma-
dağınık yaşlı bir adamla karşılaşır. Adam tipik bir Yorkshireli'dir
ve "John Tillotson'un evde olup olmadığını" sorar. Hizmetkâr,
adamın saygın Canterbury Dekanı'nın evine kadar gelme küstahlığı
karşısında şaşkına döner, ziyaretçiyi azarlayıp onu evden uzaklaş-
tırır; adamı evden uzaklaştırdıktan sonra da sanki biraz önce dışa-
rıya çöp atmış gibi, ellerindeki tozu silkelercesine bir harekette
bulunur. Bununla birlikte, dekan evin içinde bulunduğu odadan
yabancıнын sesini tanır ve hizmetkâr kapıyı kapatmak üzereyken
kapıya doğru koşar. Hizmetkârın şaşkın bakışları altında kapıyı
hışımlla açar ve "O benim sevgili babamdır!" diye bağırır.

Saygın kilise adamı babasının durduğu yere gitmek için yokuşu
koşar adımlarla çıkar, dizlerinin üstüne çöker ve babasının kendi-
sini kutsamasını diler.

Dekan Tillotson kilisede onurlu büyük bir konuma yükseldiği hal-
de, yine de her ne kadar sıradan ve olağan görünse de, Yorkshireli

babasını sever ve ona saygı gösterir. Dekan'ın babasına gösterdiği saygı yalnızca onun karakterini göstermekle kalmaz, ama babasının karakterine ilişkin de ipucu verir. İşte bizler de böyle çocuklar yetiştirmek istiyoruz. Böyle babalar olmak istiyoruz.

Çocuklarımızın saygısını kazanmak istiyoruz. Bize saygı göstermelerini istiyoruz. Annelerine saygı göstermelerini istiyoruz. Büyüklüklerine saygı göstermelerini istiyoruz. Yetkililere saygı göstermelerini istiyoruz. Kendilerine saygı duymalarını istiyoruz.

Böylesi bir ideal hiç de gerçek dışı değildir. Onun mümkün olduğuna eminim. Ama böylesi bir saygının bugün çok nadir görülmesinin asıl nedeninin, böylesi çocukların büyük ölçüde bu kitapta ele aldığımız ilk dokuz babalık niteliklerinin ürünleri olması olduğuna inanıyorum. Babalar, eşlerinin ve çocuklarının saygısını yalnızca sevgiyi, kabul etmeyi, saflığı, gerçeği, sadakati, arkadaşlığı, bağışlamayı vb. şeyleri modelleyerek kazanırlar. Bu niteliklerin her biri, bir babanın saygınlığını ve saygı gösterilmeye değer oluşunu kanıtlar. Saygı, Göksel Baba'ya benzeyen bir babaya ve bir babadan akar.

Baba Figürü

Kutsal Kitap başkalarına saygı gösterilmesini teşvik eden sözlerle doludur. Çocukların anne babalarına saygı duymaları buyrulmuştur. Kutsal Kitap bize "Anne babanızı onurlandırın" diyor (Mısırdan Çıkış 20:12). Bizlere "Ak saçlı insanların önünde ayağa kalkacak, yaşlılara saygı göstereceksin" diye öğretilmiştir (Levililer 19:32). Bize "Herkes, baştaki yönetime bağlı olsun" denmiştir (Romalılar 13:1). Pavlus Timoteos'a "Topluluğu iyi yöneten ihtiyarlar, özellikle Tanrı sözünü duyurup öğretmeye emek verenler iki kat saygıya layık görülsün" şeklinde öğütte bulunmuştur (1. Timoteos 5:17). Kutsal Kitap saygı göstermemizi buyurmuştur, çünkü saygı

göstermek doğru bir şeydir. Hepimizde Tanrı'nın kendi doğasından kaynaklanan saygıdeğer bir şeyler vardır. "Tanrı Ruhtur" ve O'nda "yaşam" vardır der Kutsal Kitap (Yuhanna 4:24; Yuhanna 1:4). İşte her insanın paylaştığı şey O'nun doğasının bir parçasıdır, çünkü "RAB Tanrı Adem'i topraktan yarattı ve burnuna yaşam solubunu [*ruah*, 'ruh'] üfledi (Yaratılış 2:7). İnsanlar Tanrı'nın benzeyişinde yaratılmışlardır (Yaratılış 1:26-27). Bizler onur ve belirli bir amaç doğrultusunda yaratılan ölümsüz ruhlardır. Bu nedenle, her insan saygıya değerdir, çünkü her insana yaşam ve nefes veren Tanrı'nın bir yansımasıdır. Her insana gösterilmesi gereken temel saygının yanında, üstümüzde yetkili konumda bulunanlara da saygı göstermemiz ve sözlerini dinlememiz buyrulmuştur, "Herkes, baştaki yönetime bağlı olsun. Çünkü Tanrı'dan olmayan yönetim yoktur. Var olanlar Tanrı tarafından kurulmuştur" (Romalıları 13:1). Kamu yöneticilerine ve kilise liderlerine saygı göstermek, Tanrı'nın herkesin üzerindeki yetkisini kabul edip tanımak anlamına gelir. Tanrı, şaşırtıcı bir şekilde, bizden kendisine ve birbirimize saygı göstermemizi *buyurmakla* kalmaz, kendisi de bize saygı gösterir. Bizi "kendi suretinde ve benzeyişinde" yarattı. Bundan ötürü, bize onurlu, hak ettiğimizden çok daha fazla saygılı bir biçimde davranır:

"Soruyorum kendi kendime:
'İnsan ne ki, onu anasın,
Ya da insanoğlu ne ki, ona ilgi gösteresin?'
Nerdeyse bir tanrı yaptın onu,
Başına yücelik ve onur tacını koydun." (Mezmun 8:4-5)

Tanrı, saygılı bir Baba'dır. O, aynı zamanda en yüce saygıya değer bir Baba'dır. İşte, böyle bir baba olmak istiyorum. Ha, hem O'nun gibi böyle saygıya değer bir baba olmadığımı hem de günün birinde böyle bir baba olamayacağımı da biliyorum. O kutsal ve gücü

her Şeye yetendir; bense g nahk r ve zayıfım. Ama Oğlu'nun kurbanı ve Kutsal Ruh'un işi sayesinde, çocuklarıma bir baba olma hizmetimde O'nun imajını gösterebilirim. Bu da duaya ve Tanrı Sözü'ne  zen göstermek yoluyla O'na güvenmeyi gerektirir. AŞağıdaki alanlara ve becerilere  zen göstermek de bu alanda bize yardımcı olacaktır:

Saygı Göstermek

Anne babanıza nasıl davranırız? Çocukların veya gençlerin önünde başkaları hakkında nasıl konuşursunuz? EŞinize saygı gösterir misiniz? Ya  st n zdeki yetkililere? Kilisedeki liderlere? Çalışma arkadaşlarınıza? Trafik kurallarına? Őehrin genel düzenine? Tanrı'nın yaratılıŐına? Saygıya değer bir baba olmanın anahtarlarından biri, tıpkı Baba Tanrı'nın bize yalnızca saygı göstermeyi buyurmayıp kendisi de bize saygı gösterdiği gibi, saygı gösteren bir baba olmaktır. Yaşamınızdaki  ocuklara ve gençlere saygılı tutum ve davranışları modellemek, onlara saygı göstermenin neye benzediğini ve ne olduğunu somut bir Şekilde gösterecektir.

Saygı göstermek, aynı zamanda çocuklarınıza da saygı duymanızı içerir. Bazı yetişkinler saygı göstermeyi tek yönlü trafիđin olduğu bir sokak gibi algılarlar, ama * ocuklar* da Tanrı'nın benzeyişinde yaratılmışlardır. Bazı babaların bir spor karŐılaŐmasında kötü bir performans ortaya koyan çocuklarını sert bir bakıŐla korkuttuklarını gördüm. Bir  ocuğun masum bir cümlesine bile düş kırıklığı ifadesi olarak gözbebeklerini daire Şeklinde çevirdiklerini gördüm.  ocuklarına hakaret ettiklerini veya onları kötü isimlerle çağırdıklarını gördüm. On altı yaşındaki bir erkek çocuğuna, altı yaşındaymış gibi konuştuklarını gördüm. Babalar, saygıya giden yol, ayaklarımızdan geçer. Çocuklarımızı Tanrı'nın gözüyle görmekle ve onlara onurlu bir biçimde davranmakla başlar. Çocuklarımızın

görüşlerini sormak, ardından da yanıt verdiklerinde onları dinlemek anlamına gelir. Tıpkı herhangi bir insana dediğimiz gibi, çocuklarımıza "lütfen" ve "teşekkür ederim" demek anlamına gelir. Herkese –kendi çocuklarımıza bile– saygı göstermek ve onlara Tanrı'nın çocuklarıymış gibi davranmak demektir.

Saygı Göstermeyi Tanımlamak

Bazı çocuklara, daha saygının ne olduğunu anlamadıkları halde, herkese saygılı davranmaları gerektiği söylenir. Anne babaları saygı göstermenin ne olduğunu hiç tanımlamamışlardır.

Saygı göstermeyi tanımlamak, çocukları Kutsal Kitap'ın bütün insanlara, özellikle anne babalara, büyüklere ve hükümet ve kilise yetkililerine saygı göstermeleri gerektiğine ilişkin buyruklardan haberdar etmeyi içerir. Aynı zamanda onlara görgü kurallarını açıklamayı içerir. Bu görgü kuralları arasında yaşça büyüklere "beyefendi" ve "hanımefendi" şeklinde hitap etmek veya birilerine kapıyı açmak sayılabilir. Böyle yapmakla başkalarına saygılı olduğumuzu göstermiş oluruz. Bir alışveriş merkezine Sean'la birlikte gittiğimiz bir günü anımsıyorum. Alışveriş merkezinin parkına geldiğimizde koyu bir sohbeta dalmıştık ve hızlı ve dikkatsiz bir şekilde arabayı park ettim. Arabadan çıkmak üzereyken, bana ayrılmış iki çizgi arasına park etmek yerine, iki park yerinin tam ortasına park etmiş olduğumu gördüm. Biraz acelemiz olduğundan bir saniyeliğine de olsa, arabayı olduğu şekilde bırakma konusunda ayartıldım. Ama ardından kendi kendime, "Hayır, bu, park yeri bulamayan bir kişiyi daha fazla yürümek zorunda bırakacaktır. Bu durum, oğluna nasıl bir rol model sunabilir?" diye düşündüm. Sean'a arabadan çıkmamasını söyledim. Arabayı bir kez daha ve düzgün bir şekilde park ederken, oğluma küçük bir ders verme

fırsatını yakaladığımı fark ettim. "Oğlum, neden geri geri gittiğimi biliyor musun?" dedim. O da "Neden, Baba?" diye sordu.

"Park ederken, iyi park etmediğimi görebilirsin. Aslında, iki araçlık yeri işgal etmiştim. Arabayı bu şekilde bırakmak çok kaba bir davranış olurdu. Bir başkası park yeri bulamayabilir ve markete girmek için daha fazla yürümek zorunda kalabilir" dedim. Oğluma saygıyı tanımlamak ve saygılı bir davranışın neye benzediğini anlamasına yardımcı olmak için fırsatı satın aldım.

Kendine Özsaygıyı Geliştirmek

Başkalarına sağlıklı bir şekilde saygı duymak, kişinin kendine özsaygısıyla başlar. Kendine saygı duymayan genç biri, anne ve babasına, öğretmenlerine, kilise önderlerine veya herhangi başka birine saygı duymakta zorlanacaktır. Babalar, aşağıdakileri çocuklarına aktararak, onlarda kendine özsaygıyı geliştirebilirler:

Tanrı'nın sureti ve benzeyişinde yaratıldığından ötürü, sana saygı duyuyorum. Günahın bu suret ve benzeyişi bozduğu ve kararttığı doğrudur. Yine de, her çocuk Tanrı'nın suretini ve benzeyişini yansıtmaması nedeniyle, saygıya değerdir.

Tanrı'nın sonsuz ailesinin bir üyesi (ya da potansiyel bir üyesi) olduğun için sana saygı duyuyorum. Elçi Pavlus tarafından Hristiyanların "Tanrı'nın eseri" oldukları onaylanmaktadır (Efesliler 2:10). O kutsal sözde kullanılan "eser" sözcüğü için Grekçe *poiema* sözcüğü kullanılmış olup belirgin bir biçimde paha biçilmez sanat eseri anlamına gelmektedir (Bu aynı sözcükten İngilizce "poem" yani "şiir" sözcüğü türetilmiştir). Başka bir deyişle, çocuğunuz Tanrı'nın "şiiri," O'nun şaheseri, paha biçilmez sanat eseridir.

Yaşamıma zenginlik kattığından dolayı, sana saygı duyuyorum. Mezmur 127:3 bize çocukların sevgili Göksel Babamız'dan gelen özel bir armağan olduğunu söyler. Çocukların yaşamlarımıza zenginlik kattığını kabul edip tanımak, ulu, soyut bir gerçek değildir. Çocuklarımız, herhangi bir kişiden çok daha fazla, Tanrı'nın lütfuyla olabileceğimiz en iyi insan olmamız için bizi teşvik edebilirler. Evet, çocuklarımız bizden öğrenir, ama aynı zamanda bize öğretirler. Daha önce değindiğim alışveriş merkezine giderken kötü bir şekilde park ettiğim olayda Sean'a ne diyordum biliyor musunuz? Ona, "Sean, benim için gerçekten önemlisin ve tıpkı bu olaydan benim öğrenmekte olduğum gibi senin de öğrenmeni istiyorum. Senin baban olmayı bir ayrıcalık saydığımı bilmeni istiyorum. Dünyadaki en şanslı erkeklerden biriyim." (Kötü araba sürüşümü fark etmemesine şaşmamalı!)

Eşsizliğin, kişiliğin, yeteneklerin ve armağanların için sana saygı duyuyorum. Genç veya yaşlı fark etmez, her insanın, bir yere ait olduğunu, değerli ve yeterli olduğunu hissetmesine ihtiyacı vardır. Genç bir kızın anne babası hakkında söylediklerini dinleyin:

"Anne babamın neleri doğru yaptıkları hakkında ilk düşünmeye başladığımda, birey olarak farklı armağanları olan biz çocuklarımızı takdir etmeleri en çok dikkatimi çeken şeydir.

Kız kardeşimle ben okulda akademik anlamda çok başarılıydık; örneğin ezberleme ve makale yazma gibi akademik şeylerden hoşlanırdık. İki erkek kardeşimiz de yazma, oyunculuk, sanat ve şiir alanında yetenekli ve başarılıydı. Bir şeyler yaratmaktan zevk alıyorlardı. Hepimiz öğrenme, iyi ders çalışma alışkanlıkları geliştirme ve okulda başarılı olma yönünde teşvik ediliyorduk. Aynı zamanda, harika bir özgürlüğe sahiptik ve hiç baskı hissetmiyorduk. Çünkü anne babamız yetenek ve başarılarımıza dayanarak bizimle ilgili değer yargılarında

bulunmayı reddetmişlerdi. Örneğin, anne babam ders çalışmaya daha ağırlık veriyorlardı, ama erkek kardeşlerimin yaratıcı armağanlarını kabul etmelerinin yanında onları akademik bir çalışmada olduğu gibi övüyor ve yüreklendiriyorlardı."¹

Çocuklara böylesi bir tutumun aktarılması, onların kendine özsaygı konusunda sağlıklı tutumlar edinmelerine katkı yapabilir.

Çocuklarınızdan Eşinize Sayı Göstermelerini Talep Etmek

Yıllar önce, büyük kızımız Kelly yaklaşık on bir yaşlarındayken, eşim Dottie ile birbirlerine karşı gıcıklandıkları zor bir dönemden geçtiler. Kelly annesine "küstahça" ve oldukça saygısız bir biçimde konuşmaya başladı.

Bunu birkaç kez gözlemledikten sonra, "yetti artık" demeye karar verdim. Kelly'i arkadan omuzlarından tuttum, kibarca kendime döndürüp gözlerinin içine bakarak, "Genç bayan, *annene* bu şekilde konuşabilirsin, ama *eşime* bu şekilde konuşmana asla izin vermeyeceğim! Bu kadını seviyorum ve onu yalnızca ailemizin *dışındaki* insanlardan korumakla kalmayacağım, aynı zamanda siz çocuklardan da koruyacağım. Bir daha eşimle sakın bu şekilde konuşma!" Kelly gözlerini kırdı, ağzında bir şeyler geveledi ve uzaklaştı. Ama küçük konuşmamın sonuçları derhal görüldü. Bir dahaki sefere Dottie'ye "akıllı" sözler kullanmaya başlamıştı ki, kendini tuttu, bana baktı ve "Ah, eşinle bu şekilde konuşamam değil mi?" dedi. Ben de ona göz kırparak, "Hayır, Kelly, konuşamazsın" diye yanıt verdim.

Çocuklar, elbette, saygı göstermeyi evde öğrenirler ve annelerine saygısızca konuşmalarına izin vermek, onlara öğrenmelerini istediğim şeylerin tersini öğretecektir.

Kardeşler Arasında Saygıda Israr Etmek

Erkek ve kız kardeşler birbirlerinin en iyi arkadaşı, azılı düşmanları veya her ikisi de olabilirler ve bu da duruma, yaşlarına, günün belirli saatine veya ruh hallerine bağlı olarak değişkenlik gösterir. Kardeşler birbirlerine karşı şaşkıncu bir şekilde sevgi dolu olabilirler ve aynı zamanda şok edici bir şekilde acımasız da olabilirler.

Erkek ve kız kardeşler arasında farklar ve anlaşmazlıklar kaçınılmaz olabilir, ama saygısızlığa hoşgörü gösterilmemelidir. Bilge bir baba, kötü bir adla çağırma, hakaret ve acımasızca dalga geçmeye bir sınır koyacak ve bunların Tanrı'nın insanlar için ön gördüğü Kutsal Kitap'a dayalı standartlarla bağdaşmadığını açıklayacaktır. Dr. James Dobson kendi ailesi için belirlediği saygı sınırlarını şu şekilde dillendirmektedir:

- "1. Hiçbir çocuk öteki çocukla ona zarar verici bir şekilde dalga geçemez. Nokta!
2. Her çocuğun odası (veya odanın bir kısmı, eğer bir başka kardeşle paylaşılıyorsa) onun özel alanıdır.
3. Büyük çocukların küçük çocuklarla dalga geçmesine izin verilmez.
4. Küçük çocuğun büyük çocuğu rahatsız etmesine izin verilmez.
5. Eğer çocuklardan biri yalnız kalmak veya arkadaşlarıyla birlikte olmak istiyorlarsa, çocukların birbirleriyle oynaması talep edilmez.
6. Herhangi bir çatışmayı mümkün olduğu kadar çabuk bir şekilde çözmeyi amaçlarız; bunu yaparken daima tarafsız ve son derece adil bir şekilde davranmaya dikkat ederiz."²

Öğretilebilir Anları Yakalamak

Etkili babalar, çocuklarına bilgelik ve anlayış aşılamak için her türlü fırsatı kollar, öğretilebilir anları yakalar ve o fırsattan mümkün olan yararı elde etmeyi ararlar.

Örneğin, akşam yemeğinde bilinçli bir şekilde yönlendirilen konuşmalar, çocuklarınızı düşünmeye teşvik edebilir ve çocuklarınıza gerçeğin tohumlarınızı ekmenizi sağlayabilir. (Bu elbette, ailenizin düzenli bir şekilde akşam yemeğini yediğini varsaymakta. Birlikte yemiyorsanız, *neden yemiyorsunuz?* Böylesi anlar –televizyonun da kapalı olmasıyla– saygılı davranışın nasıl olması gerektiğini birlikte ele alıp tartışmak için altın fırsatlar sağlar. Eğer aileniz düzenli olarak oturup akşam yemeğini birlikte yemiyorsa, bunu standart bir yöntem olarak uygulamayı değerlendirin.) Alışveriş merkezine arabayla gittiğiniz veya çocuğunuza bir projesi üzerinde yardımcı olmaya çalıştığınız anları çocuklarınıza saygılı olmanın neden önemli olduğunu anlatmak için değerlendirin. Çocuğunuza ona nasıl daha iyi bir şekilde saygı gösterebileceğinizi sormaktan korkmayın. Ayrıca çocuğunuzun davranışının daha saygılı olabilmesi için ona kibarca bir iki yöntem önerebilirsiniz.

Bu kitabın başlarında vurgulandığı gibi, çocuğa karşı cinsten bir üyeye nasıl davranılması ve yapılan saygı dolu jestleri nasıl kabul etmesi gerektiğini öğretmek amacıyla her bir çocuğunuzu ayrı ayrı "dışarı çıkarmayı" deneyin. Bir çocuğun süpermarkette annesine kaba davrandığına tanık olduğunuzda, o olayı eve dönüş yolunda ergen yaştaki çocuğunuzla bir konuşmayı ateşlemek amacıyla kullanın. Anne babalarına karşı kaba davranan çocukları gösteren televizyon dizilerinden kaçınmak yerine, böylesi dizileri, reklam arasında saygısız davranışın filmdeki o karakteri gülünç, çekici veya başarılı yapıp yapmadığını (ve bazı dürüst yanıtlara hazırlıklı olun) ergen gençlerinize sormak amacıyla birlikte izleyin.

Göklerdeki Babanız gibi bir baba olmak için saygı *gösteren* bir babanın aynı zamanda saygı kazanacağını bilmeniz gerekir. Böylesi bir baba, büyük olasılıkla, yetkililere, kendilerine, kardeşlerine ve akranlarına saygı gösteren çocuklar yetiştirecektir. Böylesi bir baba, büyük bir olasılıkla bir gün, "Babam gibi takdir edebileceğim ve saygı duyacağım bir erkekle evlenmek istiyorum" diyen bir kız çocuğu veya bir gün "Tıpkı senin gibi biri olmak istiyorum Baba" diyen bir erkek çocuğu yetiştirir. Böylesi bir baba, büyük bir olasılıkla arkadaşlarının, ailelerinin, iş arkadaşlarının, işçilerinin ve –bir gün– kendi çocuklarının da saygısını kazanan çocuklar yetiştirir.

İşte, hepimiz böyle bir baba olmak istiyoruz. Tanrı'nın yardımıyla, işte böyle bir baba olacağız.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Şu anda ailenizde hangi stratejinin en acil ve en önemli olduğunu düşündüğünüzü bu bölümün alt konu başlıklarını sıraya koyarak belirleyin (1'den 6'ya doğru sıralayın; "1" ile en çok dikkat etmeniz gereken alanı ifade edin):

- _____ Saygı göstermek
- _____ Saygı göstermeyi tanımlamak
- _____ Kendine özsaygıyı geliştirmek
- _____ Çocuklarınızdan eşinize saygı göstermelerini talep etmek
- _____ Kardeşler arasında saygıda ısrar etmek
- _____ Öğretilebilir anları yakalamak

2. Aşağıdaki boşluğa, başkalarına (anne babanıza, eşinize, üstünüzdeki yetkili kişilere, kilisedeki önderlere) daha iyi bir biçimde saygı göstermek için neler yapabileceğinizin bir listesini yazın:

3. Aşağıdaki boşluğa, çocuklarınıza daha iyi bir biçimde saygı göstermek için neler yapabileceğinizin bir listesini yazın.

*4. Bu hafta hem kendinizde hem de çocuklarınızda geliştirmek istediğiniz saygılı tutum ve eylemlere yönelik planladığınız somut üç adımı sıralayınız:

- ---

- ---

- ---

Sonra, bu adımları belirgin, ölçülebilir eylemlere dönüştürün ve ardından da onları günlük takviminize aktarın.

13. BÖLÜM

Tanrı'nın Gönlüne Uygun Bir Baba

Tanrı'nın peygamberi olan Samuel, kendisine söyleneni yaptı. Beytlehem'de bir çoban olan İŖay'ın evini ziyaret edip birliklerini denetleyen bir general gibi İŖay'ın oğullarını inceledi. Rab'bin kendisine söylediği gibi, Tanrı onlardan birini İsrail'e kral olmak üzere seçmiŖti. İŖay'ın oğlu Eliav'ı gördü ve "Gerçekten RAB'bin önünde duran bu adam O'nun meshettiği kiŖidir. Ŗuna bak! Tam bir erkek. Her Ŗeyiyle kusursuz – güçlü, uzun boylu, akıllı ve yakıŖıklı. Her Ŗeyiyle kral olmaya uygun" diye düŖündü. Ama Tanrı, "Hayır, aklımdaki kiŖi o değil" dedi.

Samuel, bu kez Avinadav'a göz attı ve peygamber Tanrı'nın akıl yürütmesini anlayabileceğini düŖündü. "Eliav gibi uzun boylu poslu değil, ama ilginç bir tip olduğu açık. Yüzünde hiçbir korku iŖareti olmaksızın askeri birliklere liderlik yapabileceğini görebiliyorum" diye düŖündü. Tanrı, "Samuel, sıradaki gelsin. Bütün günü burada geçiremezsin."

Böylece Samuel, İŖay'ın bir sonraki oğlu Ŗamma'ya geçti, ama daha duymadan Rab'bin yanıtının ne olacağını hissetti: "Bu da değil."

Samuel, İŖay'ın Rab'bin peygamberine gururla sunduğu yedi oğlunu gözden geçirdi ve Tanrı'nın her biri için yanıtı, hayırdı. Samuel

merak etmeye başladı, "Rab, hatlarımız mı karıştı? Bana Beytlehemli İşay *dedin*, değil mi?" Sonuçta, doğru yerde olduğundan emindi. Samuel, "İşay, bütün oğulların bunlar mı?" diye sordu.

Kafası karışan baba iki omzunu yukarı kaldırıp elini sallayarak, "En küçük oğlum var, ama o da sürüyü güdüyor" diye yanıtladı.

Samuel, yalnızca Tanrı'nın bir peygamberinin yapacağı gibi bir yetkiyle, "Birini gönder de onu getirsin" diye buyruk verdi. Bunun üzerine, İşay birini gönderip en küçük oğlu Davut'u getirtti.

Samuel çocuğun yaklaştığını görünce, içinde bir kıvılcımın harekete geçtiğini hissetti ve Rab'bin "Kalk, onu meshet. Seçtiğim kişi odur" dediğini duymaktan çok hissetti. Samuel o gün Davut'u İsrail'in bir sonraki kralı olarak meshetti. Yeni kral kesinlikle açık bir seçimdi. Büyük kardeşleri, kendilerini kanıtlanmış savaşçılar ve denenmiş liderlerdi. Hepsi, Tanrı'nın kral olması amacıyla seçtiği kişiden çok daha büyük, güçlü ve eğitimliydi. Ama Davut'un niteliği çok önceden, daha Kral Saul Filistlileri ve Amaleklileri yenilgiye uğratmadan ve daha Saul Rab'bin peygamberini öfkelenirip Gilgal'de Tanrı'ya itaatsizlik yapmadan çok önce duyurulmuştu. Samuel, krala çoktan RAB'bin "kendi gönlüne uygun birini arayıp onu kendi halkına önder olarak atamaya karar verdiğini" anlattı (1 Samuel 13:14).

Davut, boyundan, askeri cesaretinden veya hatta zekasından ötürü kral olmadı. Tanrı'nın gönlüne uygun biri olduğu için kral oldu. Tanrı'yla olan ilişkisinden –yakınlığından– ötürü İsrail'i yönetmeye yeterli görüldü. Tanrı'nın gönlüne uygun biri. İşte ben böyle bir adam olmak istiyorum. Böyle bir baba olmak istiyorum: Tanrı'nın gönlüne uygun bir baba. Gösel Baba'nın yüreğini, yani O'nun sevgisini ve kabul edişini çocuklarıma modellemek istiyorum. O'nun kutsallığını ve saflığını yansıtmak istiyorum. Doğru ve güvenilir

bir baba olduğumu, tıpkı O'nun çocuklarına olduğu gibi çocuklarıma sığınak ve teselli kaynağı olduğumu göstermek istiyorum. O'nun gibi, çocuklarıma dost olmak, onlara tanrısal terbiye sağlamak ve O'nun bağışladığı gibi onları bağışlamak istiyorum. Çocuklarımin bana saygı duymalarını istiyorum ve aynı zamanda başkalarının saygısını kazanmalarını istiyorum. Herhangi bir kuşak için babalık, oldukça zor ve karmaşık bir görevdir, ama *Newsweek* dergisinde yazan Jerry Adler şunu dile getirmekte, "tek bir kuşakta, babalık (tıpkı annelik gibi) iki katı daha zor bir hale gelmiştir."¹ Bugünlerde toplumun babalara yüklediği görev ve beklentilerin artığına atıfta bulunmaktadır.

Kesinlikle, yirmi birinci yüzyıldaki babalık, kişinin bütün kaynaklarını tüketen ve hayal gücü sınırlarını zorlayan bir meydan okumadır. Ama eğer Tanrı'nın gönlüne uygun biri olmaya kararlıysanız, kendi kaynak ve hayal gücünüzle sınırlı değilsiniz demektir. Aslına bakarsanız, asla sınırlı değilsiniz, çünkü Tanrı sizin kaynağınızdır ve "her ihtiyacınızı kendi zenginliğiyle Mesih İsa'da görkemli bir biçimde karşılamaya" (Filipililer 4:19) istekli ve yeterlidir. Ve siz babalık görevini Kutsal Kitap'a dayalı gerçekçi bir iyimserlikle karşıladıkça, sizin için çok daha fazlasını yapacaktır.

Doğru Tutum

Tanrı'nın Sözü, "[Bir kişi] içinden ne düşünürse, kendisi öyledir" diye öğretmekte (Süleyman'ın Özdeyişleri 23:7, Kutsal Kitap'ın Eski Çevirisi). Zihinsel tutumunuz ya sizi iyimser bir şekilde, tıpkı okyanusun azgın dalgalarını yarıp geçen güçlü bir gemi gibi ileriye götürecektir ya da her sorunu geminizi mahvetmeye çalışan bir düşman gibi değerlendirip sizi tereddüt içinde bırakacaktır. İyimser bir zihinsel tutum takınmak, benzeri olmayan durumları ve babalık

yaparken karşımıza çıkacak kişisel kısıtlamaları aşmakta son derece önemlidir.

Eğer şu ana kadar henüz yapmadıysanız, şimdi babalık hizmetine Kutsal Kitap'a dayalı gerçekçi bir iyimserlikle yakalamaya karar verin. Elçi Pavlus, "Beni güçlendirenin aracılığıyla her şeyi yapabilirim" demiştir (Filipililer 4:13). Bu cümledeki "her şeyi" ifadesi, gerekli durumlarda etkili ve tanrısal baba olmayı da içerir.

Kutsal Kitap, sevgili Göksel Babamız'ın yaşamımızın her yönüne göz kulak olduğunu söyler. Durumlarımızı bilir ve bu aynı durumları bizi güçlendirmek ve Tanrı adamının sahip olması gereken tam olgunluk düzeyine ulaşmamız için bizi teşvik etmek amacıyla kullanmak ister. Bu nedenle, yolunuzdaki engeller, kısıtlamalarınız veya sıkıntılarınız ne olursa olsun, onları büyümeniz için birer fırsat olarak değerlendirin. Babalığın, Rab'bin erkekleri olgunlaştırmasında kullandığı anahtarlardan bir olduğu görüşündeyim. Bu da iyimser olmak için yeterli bir nedendir.

Genellikle zihinsel tutumumuz olması gerektiği kadar olumlu değildir, çünkü anne babalık kavramını *benim* sorumluluklarım, *benim* becerilerim, *benim* bilgim bağlamında düşünüyoruz. Rab'bin yaşamımızın her alanına dahil olmaya yönelik adanmışlığını unutuyoruz. Ama *O'nun* bilgeliği, *O'nun* gücü, *O'nun* sevgisi, *O'nun* sabrı ve *O'nun* şefkati bağlamında düşündüğümüzde, bakış açımız değişir. *O'nun* gönlüne uygun babalar olmamız için gereksinim duyduğumuz nitelik ve becerileri yalnızca *O'nun* Ruhu yaratabilir. Bize düşen görev, babalık deneyimi boyunca *O'nunla* yürümek, günlük olarak *O'nun* aktif ve güvenilir katılımını aramak ve *O'nu* beklemektir. Gelin bu düşünceleri dört ifadeyle özetleyelim: (1) Bir baba olarak olumlu zihinsel tutumunuz büyük oranda etkinliğinizi pekiştirir; (2) babalık, yaşamınızda önemli oranda büyüme ve olgunlaşma için bir fırsattır; (3) babalık konusunda yaşadığınız

zorluklar, Tanrı'nın yaşamınız için sunduğu kendi doğası ve kaynaklarının büyüklük ve gerçekliğini keşfetmenizi sağlayacaktır; ve (4) Göksel Baba'nın gönlüne uygun bir baba olmak mümkündür!

Özel Zorluklara Göğüs Germek

Baba olmak inanılmaz derece zor bir iş olabilir. Hatta acı bile verebilir. Ama babalığın zor ve acılı olması, korkulacak bir şey değildir. Hangi özel zorluklarla karşılaşırınsanız karşılaşıpın, çocukluğunuz nasıl geçmiş olursa olsun, zayıf yönleriniz ne olursa olsun, Tanrı'nın sureti ve benzeyişini –Göksel Baba'nın sureti ve benzeyişini– sizde ve sizin aracılığınızla göstermek için Tanrı'nın güçlendiren ve yeterli kılan gücünü deneyim edebilirsiniz.

Birçok baba öylesine yoğun ve çetin durumlarla karşı karşıya kalır ki, burada ele alınmaları gerekir. Yaptığımız seçimlerden ötürü, kendinizi zor bir durumla karşı karşıya bulabilirsiniz. Kontrolünüzün dışında gelişen durumlar karşısında ezilebilirsiniz. Her iki durumda da, etkili bir baba olmak için sorunla dürüstçe yüzleşmek ve gerekli değişiklikleri yapmak isteyeceksiniz.

Aşırı Çalışan Baba

Büyükbabalarımız kuşağında, erkekler bedensel işler yaparlardı. Oysa bugün bir erkeğin işi daha çok zihinsel ve duygusal emek gerektirmekte. Erkek, son teslim zamanı, haftalık ve aylık olarak belirli bir sayıyı tutturmak zorunda kalmanın yarattığı baskılar, elektronik bir dünyanın beraberinde getirdiği zihinsel stres ve hızlı bir yaşamla karşı karşıya kalmakta. Eğer birçok baba gibiyse, büyük olasılıkla bir iş gününün ardından zihinsel ve duygusal olarak tükenmiş bir biçimde eve geliyorsunuzdur; aklınızda hala gün boyunca yaşadıklarınız ve yarın ne olacağıyla ilgili düşünce ve

kaygılar vardır. Artı, çoğumuz haftalık kırk iş saatinin hayli ötesinde çalışmakta. Çoğu durumda, kendimizi anne babalık yapmak için sınırlı kaynaklarla baş başa bırakırız.

İşlerimize ek olarak, çoğumuzun zamanımız için ailelerimizle rekabet eden başka ilgi alanları vardır. Dikkatimiz için rekabet eden sporlar, hobiler, evde yapılması gereken işler, kilise etkinlikleri, toplumsal katılım faaliyetleri ve başka etkinlikleri var. Eğer fazla adanmış bir babaysanız, zorluğunuz iki katlıdır:

İlki, kişiliğinizi ve önceliklerinizi yeniden değerlendirmeniz gerekmektedir. Belki meşgul olduğunuzda kendinizi daha önemli ve daha güvende hissediyor olabilirsiniz. Öyle istediğiniz için mi fazla adanmış durumdasınız? Yoksa yaşamınızda neyin en önemli olması (Hristiyan bir bakış açısından) gerektiğine karar vermek için önceliklerinizi sıralamakta başarısız mı oldunuz? Bu sorularla karşı karşıya kalmak sizi huzursuz edebilir. Hatta size tehdit edici bile gelebilirler. Ama bu soruları göz ardı etmenin, çocuklarınızla ilişkinizde giderilemez bir zarara neden olacağını fark etmek önemlidir.

Bir erkeğe, işinde aile üyelerinin gereksinimleriyle çatışan kazançlı bir terfi etme olanağı sunulduğunda, öncelikleri bir sınavla dener. Ray böyle bir adamdı. Erkeklerin çekilme amacıyla bir araya geldiği bir toplantıda aşağıdaki olayı anlattı:

"Şirketin başkan yardımcısı beni ofisine çağırıp yeni bir konuma terfi edileceğimi bildirdi. Bu terfiyle birlikte ailemin bir başka kente taşınması ve benim de fazladan sorumluluklar yüklenmem gerekecekti. İlk başta oldukça heyecan duymuştum, çünkü yeni bir meydan okumaya daha önce hiç karşı koymamıştım.

Ama tıpkı her önemli kararla karşı karşıya kaldığımda yaptığım gibi, Tanrı'nın yönlendirişini aramaya başladım. Bu fırsatı O'nun ellerine bıraktığımda, bunun ailemiz için hiç de sağlıklı olmayacağını görmem konusunda bana yardım etti. İki oğlumla ilişkim o kadar tatmin ediciydi ki, onlara işimden sonra ikinci öncelikli sırayı veremeyeceğimi biliyordum.

Bu terfiyi, böyle bir şansın kırk yılda bir geldiğini bile bile geri çevirmek zordu. Ama yüreğimde, doğru seçimi yaptığımı biliyordum."

İşte bu adam, Tanrı'nın gönlüne uygun bir adamdır! Ray'in verdiği karar, tanrısal önceliklerin nasıl olması gerektiğini bize göstermekte ve o hala bunun ödülünü biçmekte.

Meşgul baba için ikinci zorluk da akıllı çalışmaktır. Örneğin, Neil kendi eyaleti içinde seyahat eden bir satıcıdır. Sık sık Pazartesi'den Cuma'ya kadar evden uzakta olması gerekiyordu. Neil'in böyle bir haftası olduğunda, Cumartesi gününün aile günü olmasını sağlamak için gerekeni yapardı. Çocukları, babalarının tüm ilgi ve dikkatine sahip olacaklarını bildiklerinden o günü iple çekerlerdi. Yoğun olan akıllı bir baba, sahip olduğu daha kısa zaman aralıklarını en üst düzeyde ve etkin bir biçimde kullanmak amacıyla çeşitli yollar arar. Böylesi bir sürede dikkat ve ilginizin tümünü birlikte yapacağınız yirmi dakikalık bir yürüyüşte kızıınıza verdiğinizde, bu, çok şeyi başarabilir. Garaj kapısının önündeki beton alanda akşam yemeğinden önce oğlunuzla birebir yapacağınız yirmi dakikalık bir basketbol maçı, hem kalp ve bel genişliğiniz hem de ilişkiniz için oldukça iyi gelebilir. Düzenli olarak ailenizle akşam yemeği yemek –tabi TV ve telefon kapalı olmak kaydıyla– her bir aile üyesi için sıcak ve neşeli bir konuşmanın yapıldığı bir cennet olabilir. Bu, elbette fazladan çaba göstermek gerektirebilir, bazı

öncelikleri değiştirmek anlamına gelebilir, ama meşgul bir baba yine de Tanrı'nın gönlüne uygun bir baba olabilir.

Boşanmış Baba

Belki babalık hizmetiniz boşanmadan etkilenmiş olabilir. Bu, babayla çocuk arasındaki ilişkiyi zayıflatabilir – hatta bazen koparabilir. Çoęu olayda, çocuklar anneleriyle birlikte yaşamaya devam ediyor. Eęer boşanmış bir anne çocuklarının babasına karşı acılık ve dūřmanlık besliyorsa, bu babanın çocuklarıyla ilişkisi çok daha gergin olabilir. Birçok baba, çocuklarıyla çok nadir olarak temas kurduğundan ötürü, çocuklarıyla anlamlı bir ilişki sürdürmek onlar için son derece zor gelmekte.

Boşanmış anne ve babalara önemli bir uyarıda bulunmak isterim: çocuklarınızı asla sorunlarınızın ortasına koymayın. Anne babadan biri ötekine karşı bir kırgınlık ifade ederse, çocuk büyük olasılıkla aynı kırgınlığı yansıtacaktır.

Evlilik ve çocuk danışmanı olan dostum Dick Day, bir keresinde bana on üç yaşındaki kızı için danışmanlık almaya gelen boşanmış bir anne hakkında anlattı. Baba, anne bu kıza hamileyken aileyi terk edip gitmiş ve ergen kız şu anda babasına karşı son derece büyük bir kin beslemekteymiş. Dick, anneye kızın babasıyla geçen on üç yıllık süre içinde birlikte ne kadar zaman geçirdiklerini sormuş. Yaklaşık iki ay kadar birlikte zaman geçirdiklerini anlatmış. Dick hemen anneye yüzleşmiş: "Kızınızın babasına karşı beslediği duygular, onunla birlikte geçirdiği iki ay gibi kısa bir süre içinde yaşadığı deneyimlerden kaynaklanıyor olamaz. Babasına karşı beslediği bu duyguların, babasıyla yaşadığı deneyimden değil, ama sizden kaynaklandığı konusunda kuşkularım var."

Kadın onun hakkında düşünmek üzere eve gitmiş, ardından bir sonraki hafta danışmanlık almak amacıyla yeniden Dick'e geldiğinde, ona, "Haklısınız, kendi kırgınlığımı zorla kızıma yediriyordum ve bu da ona zarar veriyordu. Babası hakkında daha olumlu olmam gerekiyor" demiş.

Bu meydan okumayı kabul edip denenme zamanlarını atlatmış ve çocukları üzerinde önemli derecede olumlu bir etki bırakmaya devam eden birçok boşanmış baba tanıyorum. Bu babalar, Göksel Baba'nın bilgeliği ve anlayışıyla düşünmekte ve hareket etmekte.

Bilge boşanmış babalar, düşünceli ve yaratıcı bir şekilde planlarlar. Rex böyle bir adam. İki kızı var. Eşiyle boşandığında, kızlarından biri on öteki on üç yaşındaydı. Rex, kendi duygusal acısıyla uğraşmak zorunda olduğu halde, kızlarına beslediği sevgi ve adanmışlığı sürekli bir şekilde gösterdi – olağanüstü bir şey söz konusu değildi, sadece samimi bir sevgi ve ilgi gösterdi. Kızlar Cumartesi günleri kendisiyle birlikteyken, onlarla birlikte çalışarak ve hoşlandıkları şeyleri yaparak zaman geçirdi. Bir süre sonra, boşandığı eşi çocuklarına iyi bakamayacağını fark edince, kızlar da o sırada bir başka kadınla evlenmiş olan Rex'le birlikte yaşamaya gittiler. İşler sarp sardığında pes etmeyen bir babadan ötürü, bugün her iki kızın daha istikrarlı yaşamları var.

Boşanmış babalar, eğer kendileri daha sağlıklı ve doyurucu bir yaşam sürüyorlarsa, önceki evliliklerinden sahip olduğu çocuklarını daha iyi besleyip büyütebilirler. Bir erkeğin yaşamı boşluk hissi, can sıkıntısı ve ya kırgınlıkla doluyorsa, bunlar kesinlikle dışarıya sızacak ve etrafındakileri de etkileyecektir. Kişisel zorlukları olan, destek grupları aracılığıyla yakın kişisel arkadaşlıklara sahip olan ve enerjisini başkalarına ilgi ve yakınlık göstermeye yoğun-

laştırıran erkek, çocuklarının izlemesi için çok daha olumlu bir model olacaktır.

Üvey Baba

Yakın yıllarda, yeniden evlenen ve "harmanlanmış ailelerin" sayısında bir artış olmuştur. Bu kitap ilk yayımlandığında, Amerika'daki bütün evliliklerin yüzde 40'ı eşlerden bir veya ikisinin yeniden evlendiği ailelerden oluşmaktaydı.² Bugün, Focus on the Family adlı bir hizmet grubunun yaptığı bir araştırmanın sonuçlarına dayanılarak yapılan bir alıntıda şunları okuyoruz: "Amerika'da her gün 1300 yeni üvey aileler (eşlerden biri veya ikisinin yeniden evlendiği aileler) ortaya çıkmakta ve 2010 yılına dek üvey ailelerin sayısı Amerika'daki öteki aile türlerinden çok daha fazla olacak."³ Bu çok hızlı bir şekilde meydana gelmekte ve geleceğin bunun sonuçlarıyla dolu olacağı çok kesin. Bir baba olmak kendi başına zaten yeterince zor; dolayısıyla bir üvey baba olmak çok daha zor olabilir. Üvey çocuğunuz kişisel alanına –annesine– karşı hak ihlali yaptığınızı hissederek size karşı alınganlık gösterebilir. Sizi, annesinin dikkat ve ilgisini çekmek için yarışan bir rakip olarak algılar. Büyük olasılıkla hayatına liderlik etme çabalarınıza karşı da alınganlık gösterecektir. Öz babası olmadığınızdan ötürü, üzerinde yasal olarak ne kadar yetki sahibi olduğunuzu merak edebilir. Ayrıca eğer sizden hoşlanırsa, bir bağlılık krizine de girebilir. Sizi kabul etmesi veya size arkadaşça davranması, ona kendi öz babasına ihanet ediyormuş gibi gelebilir.

Bir üvey baba olarak iyi ve verimli bir ilişki kurmak, bir gecede olabilecek bir şey değildir. Ancak "ikinci kilometreyi gitmeye" istekli olan bir üvey babanın çocuğa çok güçlü bir şekilde hizmet etme sevincine sahip olduğunu fark ettim. Üvey anne babayla çocuk ilişkisinin güçlü, sıcak ve kalıcı olduğu aileleri de gözlemlemiş

bulunmaktayım. Bir üvey baba olmanızda size yardımı dokunacağına inandığım bazı genel esasları sizinle paylaşmak istiyorum.

Harmanlanmanın zaman aldığını unutmayın. Çocukların duygularını çözümlmeleri ve sizinle ilişkiye açık bir hale gelmeleri için zamana gereksinimleri vardır. İlişki için çok hızlı hareket ederseniz veya çocuk üzerinde güçlü bir otorite sağlamak için uğraşırsanız, büyük olasılıkla sizden uzaklaşacaktır. Çocuğa sizi tanınması, güvene dayalı bir ilişki kurması ve çalkantılı duygularının üstesinden gelebilmesi için biraz zaman tanıyın.

Birçok harmanlanan aile durumlarında, aşağıdaki aşamalar sırayla ortaya çıkar:

1. *Çocuk tarafından ilk kabul görme:* "Ondan hoşlanıyorum; onunla evlen." Kadının çocukları "annemizi her ne mutlu ediyorsa kabulümüzdür" şeklinde hissedebilirler.

2. *Çocuk için balayının sonu:* "Senden hoşlanmıyorum! Benim babam değilsin! Benden yapmamı istediğin şeyleri yapmayacağım!" Bu aşamada cesaretiniz kırılmasın veya şaşırmayın. Çocuğun içinde birçok belirsiz duygunun uyanıyor olabileceğini hatırlayın. Aslında öz babasına karşı beslediği öfkenin hedefi siz olabilirsiniz. Ya da gerçekten kendisiyle ilgilenip ilgilenmediğinizi görmek için sizi deniyor olabilir. Sergilemeye devam ettiğiniz şefkat, sabır ve açıklık büyük olasılıkla sonunda galip gelecektir.

3. *Çocuk tarafından denenmiş ve güven temelli kabul etme:* Çocuk, ne yaparsa yapsın veya ne olursa olsun, bir birey olarak gerçekten onunla ilgilendiğinizi bilir.

Yukarıdaki üçüncü ve son aşama haftalar veya aylar alabilir. Bazı durumlarda, yıllar bile alabilir. Ama tıpkı bir babayı bekleyen

ödüller gibi, Tanrı'nın gönlüne uygun bir üvey babayı da babalık ödülleri beklemektedir.

Eksikleri Olan Baba

Hepimiz, kabul etsek de etmesek de, bu gruba gireriz. Her birimiz şu veya bu şekilde babalığa eksikliklerimizle birlikte adım atarız. Ama Tanrı, bütün kusurlarımızı, yetersizliklerimizi ve kısıtlamalarımızı, bizleri Baba'nın gönlüne uygun babalar yapmak amacıyla ele geçirebilir – hatta kullanabilir.

Bazı erkeklerin, babalık etkinliklerini azaltan *kişisel kısıtlamaları* vardır. Örneğin, Al'ın hatırlayabildiği sürece, kullandığı sözlü ve sözlü olmayan iletişimden dışarıya sızan derin köklü bir öfkesi vardı. Karl, hiç kimseye hayır diyemediğinden ve herkesin ondan istediği şeyleri öncelik sıralamasında ailesinin önüne koyduğundan kendini yenik hissetmekte. Birçok suçtan ötürü acı çekmekte. Paul mahallenin en pısrık çocuğu olarak büyüdü ve daha cesaretli olmadığı için hep utanç içinde yaşadı.

Öteki erkeklerin *beceri kısıtlamaları* söz konusu. Doğrusu nasıl yeterli bir baba olunacağını bilmiyorlar. Mark olağanüstü bir yeminli mali müşavir ve akranları tarafından oldukça saygı duyulan biri, ama onunla çocukları hakkında konuşun, hemen yüzü asılacak ve "Sanırım işi mahvediyorum ve ne yapacağımı da bilmiyorum" diye iç çekecektir.

Yıllar içinde anne babalık üzerine öğreti verdiğim birçok seminer boyunca duyduğum en yaygın yakınmalardan biri şu olmuştur; "Keşke bu şeyleri çocuklarımız daha gençken öğrenmiş olsaydım. O kadar çok aptalca şey yaptım ki!"

Bu kadar çok sayıda erkeğin babalık becerileri konusunda eksikleri olmasının nedenlerinden biri, izleyecekleri olumlu bir modele

sahip olmamalarıdır. Birçok erkek babasız evlerde büyüdü. Başkaları iş, evin dışındaki ilgi alanları veya sırf ihmalden ötürü babanın çoğunlukla ortada görünmeyen bir aile üyesi olduğu evlerde büyüdü. Maalesef kişisel olmayan toplumumuz da çocukların evin dışında yetişkin roller bulma fırsatını büyük ölçüde azaltmaktadır. Birçok babaya iyi bir babalık hizmetinin nasıl olması gerektiği gösterilmemiştir. Duam o ki, bu kitap bu boşluğu doldurmuş olsun.

Kısıtlamalar Büyüme Fırsatlarıdır

Gelin dürüstçe bununla yüzleşelim: hepimizin kişisel kısıtlamaları var. Hristiyan yaşamı, bir büyüme yaşamıdır. Tanrı hepimize sevincimizi ve verimliliğimizi bizden çalan, bizi kendine köle eden günah ve alışkanlıklardan özgür olmamız için çağrıda bulunuyor. Kendimize karşı dürüstsek, babalık hizmetindeki zayıf yönlerimiz ve başarısızlıklarımızın, bizi kişisel gelişim konularıyla uğraşmaya çağırdığını kabul etmeliyiz. Onları inkâr edebilir veya onları Tanrı'nın bizi olmaya çağırdığı türden tanrısal erkekler, kocalar ve babalar olmaya yönelik davetiyeler olarak görebiliriz. Yaşamın bize sevgili Göksel Babamız'dan gelen özel bir armağan olduğuna inanıyorum. İsa Mesih aracılığıyla sunulan Tanrı'nın kurtarıcı, O'nun içimizde güçlü bir değişim ve dönüşüm başarmak istediğine ilişkin açık bir işarettir. Kaynakları kullanımımıza sunulmuş bir şekilde hazır bekliyor. Bizden istediği tek şey, bizi sevebileceği, bize öğretebileceği, bizi zenginleştirip kutsayabileceği yer olan kendi yanına yönelik yaptığı çağrıya karşılık vermemizdir. Anne babalık hizmeti O'nun bunu yapabileceği pratik ortamlardan biridir. Kendi özel durumlarınız, eşsiz bir şekilde güçlü olduğunuz yönler ve de zayıf olduğunuz yönleriniz var. Babalık hizmetinizin, kendinizi Rab'bin olmanız için sizi çağırdığı Tanrı adamı ve kadını olmaya kendinizi adadığınız yaşam durumu olmasına izin verin. Böylece yaşamınız daha tatmin edici olmakla kalmayacak, aynı

zamanda doğruluğa yönelik gerçek bir açlık ve susamışlığı erkek ve kız çocuklarınıza da aktarmış olacaksınız. Ve bu, gerçekten çocuklarınıza bırakabileceğiniz en büyük armağan olacaktır. Bilmeniz de bilmeseniz de, bu kitapta değindiğim on babalık niteliği, Ruh'tan doğduysanız (Yuhanna 3:8, 2. Selanikliler 2:13), zaten içinizde var demektir. Dua, pratik etme ve Mesih'te büyüme aracılığıyla, bu niteliklerden her biri, daha da saf hale getirilebilir ve çocuklarınızla olan ilişkinizde serbest kılınabilir. Gün be gün O'na dayanarak, göklerdeki Babanız gibi bir baba olabilirsiniz.

Derin Düşünme, Tartışma ve Eylem için Sorular

1. Çocuklarınıza babalık yaparken karşılaştığınız zorluklara karşı takındığınız genel tutumu değerlendirin. Olumlu mu, olumsuz mu, yoksa ikisinin arası mı? Yanıtınızın nedenini açıklayınız.

2. Çocuklarınıza babalık yaparken karşılaştığınız zorluklara karşı takındığınız genel tutumu eşiniz nasıl değerlendirmektedir? Yanıtınızı açıklayın.

3. Şu cümleyi tamamlayacak bir beyanı yazıp ezberleyin: "Çocuklarıma sevgi dolu ve ilgili bir baba olmak, benim için olumlu bir deneyimdir, çünkü..."

*4. Bu bölümden en çok gözünüze çarpan iki kavram hangileridir? Bunların neden dikkatinizi çektiğini ve bunları yaşamınıza dahil etmek amacıyla ne yapmayı hedeflediğinizi açıklayın.

*5. Sessiz bir yer bulun ve on ile yirmi dakika ayırarak bu cümleyi tamamlayacak beyanı yazın: "Bu kitabı okumamın, üzerinde düşünmemin ve grup ortamında karşılıklı ele almamın sonucunda yapmayı hedeflemekteyim." Mümkün olduğu kadar belirgin ve ayrıntılı olmaya bakın. Ardından ne yazdığınızı grubunuzla paylaşın. Herkes paylaştıktan sonra, birlikte dua ederek, yazdığınız eylem noktalarını uygulamanızda Tanrı'nın size yardım etmesini dileyin. Eğer bir grup içinde değilseniz, yazdıklarınızı eşinizle veya güvenilir bir arkadaşınızla paylaşın.

6. Bu kitapta ele alınan babalıkla ilgili on nitelikten hangisi yaşamınızda en güçlüdür. Hangisinin (veya hangilerinin) daha da geliştirilmesi gerekiyor? Her bir nitelikte büyümeniz size yardım etmesi için Tanrı'nın gücünü dileyin.

Bir Babanın

Çocuklarıyla Zaman Geçirmesi için

60 Öneri

1. Her bir çocuğunuzla ayrı ayrı olmak üzere her üç ayda bir "Babayla Dışarı Çıkma" zamanı yapın.
2. Pazar öğleden sonraları aile üyeleri arası masa oyunları maratonu düzenleyin.
3. Noel'de evlerin önüne konulan ışıkları görmek için mahallede yürüyüşe çıkın.
4. Birlikte temel ve basit bir ev veya araba tamir işi yapın.
5. Anne için özel bir yemek pişirin. Çocuklar menüleri yapsın ve herkes bir garson gibi hizmet etsin. (Ardından masayı temizleyip bulaşıkları yıkayın!)
6. Birlikte kahvaltıya gidin. Çocuğunuzun sizin yerinize siparişinizi vermesine izin verin.
7. Birlikte bir maket yapın ve çocuğunuzun asıl işi yapmasına izin verin.
8. Doğada yürüyüşe çıkın.
9. Bir geceliğine veya hafta sonunda kamp yapmaya gidin.
10. Büyük bir miktarda çikolatalı kurabiye yapın ve çocuğunuzun arkadaşlarına dağıtın.

11. Birlikte yürürken, hayvanat bahçesinde, evin etrafında vs. yerlerde fotoğraflar çekin. Süslemeli ve yazılı bir albüm yapmak için fotoğraflar seçin ve birlikte çalışın.
12. Anahtar ayetler seçip onları birlikte ezberleyin, her ayetin ne anlama geldiğine değinin. On yeni ayeti her ikiniz kelimesi kelimesine ezberden söylediğinizde, kendinizi dondurma ile ödüllendirin.
13. Arka bahçenizde, futbol, voleybol oyunları düzenleyin.
14. Birlikte bilgisayar oyunu oynayın.
15. Birlikte bilgisayarda çalışın.
16. Çocuğunuzun spor ve özel etkinliklerine gidin. Onları cesaretlendirin ve övün (ama çok da ısrarcı ve itici olmayın).
17. "Bu hafta senin için dua etmek istiyorum. Aklında ne var? Ne hakkında dua etmemi istersin?" deyin.
18. Birlikte bir çiçek bahçesi tasarlayıp ekin.
19. Taze meyveler, ekmekler, krakerler ve konserve yiyeceklerden oluşan bir sepet hazırlayıp ihtiyacı olan ailelerin kapı önlerine bırakın.
20. "Bugün hayatında olan en iyi şey neydi?" diye sorun.
21. Çocuğunuzdan sizin için dua etmesini isteyin.
22. Anne veya büyükanne ve büyükbaba için sürpriz bir "Bu Senin Yaşamın" adlı bir program ayarlayın.
23. Çocuklarınıza annelerini neden sevdiğinizi anlatın. Onların annelerini neden sevdiklerini sorun. Ardından bir parça mukavva kağıdı alın ve pastel boyayla kocaman bir kart postal hazırlamak üzere bütün o nedenleri yazmaları için çocuklarınızdan size eşlik etmelerini isteyin.

24. Bir veya iki başka aileyle bir araya gelip herkesin katılacağı bir skeç ve yetenek akşamı düzenleyin. Gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla etkinliği videoya alın.
25. Akşam yemeğinde, herkes "En Mahcup Olduğu Anı" paylaşsın.
26. 8cm x 13cm ebadındaki kartları her bir çocuğa bir kupon defteri vermek üzere birbirine zımbalayın. Her kupon onlara Babayla, dondurma yemeye, bir maça gitmeye, bowling oynamaya, patent kaymaya, pizza veya herhangi bir yemek yeme hakkı versin. (Önerilen kural: Her çocuğa ayda bir kupon sınırı koyun.)
27. Birlikte Kutsal Kitap'tan bir kitap okuyun ve okudukça da tartışın.
28. Yerel veya ulusal bir müzeye gidin.
29. Anne için hepinizin hoşuna giden bir parfüm seçin.
30. Bir elma veya kiraz meyve bahçesi bulup çocuklarınızla meyve biçme günü ayarlayın.
31. Hem kendiniz hem de çocuklarınız için giysi almaya birlikte alışverişe gidin.
32. Şehir bülteninize bakın ve parklarda düzenlenen ücretsiz konser ve tiyatro oyunlarına gidin. Birlikte piknik yapıp güzel bir akşam geçirin.
33. Kütüphaneye gidin. Her bir çocuğa bir kütüphane kartı çıkartın ve iyi kitaplar dünyasını keşfetmelerine yardımcı olun.
34. Bir aerobik videosu satın alın veya kiralayıp birlikte egzersiz yapın.
35. Yerel okullar ve üniversiteler tarafından sahnelenen tiyatro oyunu veya konserlere gidin.
36. Ailecek bisiklet sürün.
37. Birlikte bir uçurtma uçurun.

38. Bir inşaat sahasına gidip bina, ev veya yol yapım çalışmalarını izleyin.
39. Çocuklarınızın hayatta olan büyükbaba veya büyükanneleri varsa, "Büyüklere Şükran Günü" ayarlayın. Çocuklarınızla birlikte ev yapımı kartlar, el işleri, kurabiye ve şekerlemeler hazırlayın. Ardından aynı şeyi Anne, sonra bir komşu veya arkadaşınız, ardından kilise önderi ve gençlik grubu önderiniz için yapın.
40. Birlikte bir yapboz yapın.
41. Akşam yemeğinden sonra, sandalyelerinizi masadan birazcık uzaklaştırın ve "Konsantrasyon" oyununu oynayın. Oturma odalarında oynanan eski bir oyundur ve oyuncular sırayla sayarlar, ardından elleriyle iki kez diz üstlerine vururlar, sonra ellerini iki kez çırparlar ve parmaklarını şaklatmadan önce, kendi numaralarını sonra da bir başkasının numaralarını söylerler. Ardından herkes mutfağı temizlemek için birlikte çalışmaya koyulur. Oyunu kazanan yapması gereken işi kendisi seçer.
42. Yere uzanın ve çocuğunuzla birlikte en sevdiği TV programını izleyin.
43. Bahçeden çiçek toplamak için çocuklarınızı yanınıza alın ve Anne veya başka özel biri için bir çiçek demeti hazırlayın.
44. Kendi başınıza, kızınız için çiçek toplayıp bir çiçek demeti yapın.
45. Oğlunuzla birlikte bir kitaplık veya çocukların kendi yaptıkları arabalarla yokuş aşağı kaydığı yarış için bir araba yapın.
46. Mum ışığında oturduğunuz bir gece ayarlayın. Tüm ışıkları söndürün, mumları yakın ve mumları bir araya getirip bir ateş yapın, etrafında oturup patlamış mısır yiyin ve öyküler anlatın.
47. Yaşamınızdaki özel insanlar için birlikte dua edin.

48. Önceden arayıp yerel itfaiyeyi ziyaret edin.
49. Arka bahçede köpükten baloncuklar uçurun.
50. Noel, Paskalya veya başka özel bir günde, o günün anlamına uygun bir oyunu çocuklarınızla birlikte sergileyin.
51. Her çocuğun on ikinci yaş gününde, içinde elli iki "Özel İkrâm" yazılan küçük kartların olduğu bir kutu veya kavanoz verin. Çocuğunuz her hafta tek bir kart çekebilir. Basit ikramların yanında gösterişli ve güzel ikramlar da olsun (Örneğin, "Bu hafta bir gece 1 saat daha geç uyu," "Geceyi bizde geçirmesi için bir arkadaşını davet et," "Babayla birlikte bir dondurma veya meyveli yoğurt dükkanına git").
52. Bazı kilise etkinliklerinde ve toplumsal bir projede çocuklarınızla birlikte hizmet edin. Evsizler barınağında yemek dağıtma hizmetinde bulunun veya kilisede çocuk bakım odalarında yardım etmeye gönüllü olun.
53. Halk evlerindeki kurslara birlikte katılın: fotoğraf, ağaç işçiliği, temel otomobil mekaniği veya ev tamiri vs. ilgi duyduğunuz kurslara gidin.
54. Kilisenizden evinden çıkamayan hasta veya yaşlılara mektuplar yazın veya yaşlı ve bakıma muhtaç insanların kaldığı bakım evlerini ziyaret edin.
55. C. S. Lewis'in *Narnia Günlükleri* adlı kitap serisini okumaya başlayın.
56. Oğlunuzu okuldan kendiniz alarak ona sürpriz yapın. Sonra da sinemaya, pikniğe veya pizza yemeye gidin.
57. Küçük çocuğunuzla okulda birlikte yemek yemeyi ayarlayın.
58. "Saklı Akşam Yemeği" planlayın. Çabuk hazırlanan yemekleri evin çeşitli yerlerine saklayın, ardından nerede olduğuna iliş-

kin bir ipucu verin (ikinci ipucu ilk yemeğin yanında olacaktır). Yemekleri bir araya getirin.

59. Her bir aile üyesi için "Onur Akşamı" kutlaması yapın. Onun en sevdiği yemeği hazırlayın, yemek masasında onu özel onur makamına oturtun, bir onur plaketi tasarlayın ve her aile üyesi, o kişi hakkında minnettar olduğu bir şeyi paylaşsın.
60. Ayda bir, resmi bir yemek planlayın. Herkes güzel giyinsin ve masaya gösterişli tabaklar konulsun. Bu eğlenceli olayı, görgü kurallarını öğretmek için kullanın.

Son Notlar

1. BÖLÜM:

ZOR ZAMANLARDA BABA OLMAK

1. Children's Defense Fund tarafından yayınlanan bilgilerden, Neil Howe ve Bill Strauss tarafından yazılan *13th Generation* adlı kitaptaki bilgilerden ve *Fortune* dergisinin 10 Ağustos 1992'de basılan "Children in Crisis: The Struggle to Save American's Kids," adlı özel raporundan derlenmiştir.
2. Louis O. Caldwell, *When Partners Become Parents* (Grand Rapids, MI: Baker Book House)
3. Claudia Wallis, "Stress: Can We Cope?" *Time* (Haziran 6, 1983), 48-54.
4. Kathleen Fury, "Sex and the American Teenager," *Ladies' Home Journal* (Mart 1986), 60.
5. Armand Nicholi, Jr, "Changes in the America Family," *White House Paper* (Ekim 25, 1984), 7-8.
6. Josh McDowell ve Bob Hostetler, *Right from Wrong*, (Dallas: Word Publishing, 1994), 255.

3. BÖLÜM:

BABANIN KOŞULSUZ SEVGİSİ VE KABUL ETMESİ

1. Dan Benson, *The Total Man* (Wheaton, Ill.: Tyndale House Publishers, 1977), 26.

4. BÖLÜM: BABANIN SAFLIĞI

1. Jerry Adler, "Building a Better Dad," *Newsweek* (17, 1996), 61.
2. Kathleen Fury, "Sex and the American Teenager," *Ladies' Home Journal* (Mart 1986), 60.

3. Marilyn Elias, "Parents' Divorce Affects Sex Lives of Collegians," USA Today (8 Kasım 1989), 1D.
4. Christopher P. Andersen, *Father: The Figure and the Force* (New York: Warner Books, 1983), 86-87.
5. Frank Martin, *The Kid-Friendly Dad* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1994), 85.
6. Leslie Jane Nonkin, *I Wish My Parents Understood* (New York: Penguin Books, 1982), appendix 2, 58.
7. Reginald W. Bibby ve Donald C. Posterski, *The Emerging Generation—An Inside Look at Canada's Teenagers* (Toronto: Irwin Publishing, 1985), 39.
8. Stewart Powell, "What Entertainers Are Doing to Our Kids," U.S. News and World Report (Ekim 28, 1985), 46.
9. Carol Towarnicky, "Positive Images Needed to Combat Teenage Pregnancy," Houston Chronicle (12 Ocak 1986), 17-18.
10. *Why Wait?* Josh McDowell ve Dick Day (San Bernardino, CA: Here's Life Publishers, 1987), 45.
11. Thomas L. Trevethan, *The Beauty of God's Holiness* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1995), 13
12. Josh McDowell ve Dick Day, *How to Be a Hero to Your Kids* (Dallas: Word Publishing, 1991), 132.

5. BÖLÜM: BABANIN GERÇEĞİ

1. "Top High School Students Admit They Have Cheated," Associated Press öyküsü, Hamilton Journal-News (20 Ekim 1993).
2. George Barna, *The Invisible Generation* (Glendale, CA: Barna Research Group, 1992), 81.
3. Dennis Rainey, *Pulling Weeds, Planting Seeds* (San Bernardino, CA: Here's Life Publishers, 1989), 29-30.

6. BÖLÜM: GÜVENİLİR BABA

1. James L. Schaller, *The Search for Lost Fathering* (Grand Rapids, MI: Fleming H. Revell, 1995), 142-43. (NOT: Gordon MacDonald, *The Effective Father* adlı kitabında bu öyküyü James Boswell'in yaşamından alıntı yaptığını bildirir. James Boswell, babası tanınmış bir hakim olan Samuel Johnson'un biyografisini kalem almıştır.)

2. Çocuklarına verdiği sözleri açıkça tanımlamayı dileyen bir babaya yardımcı olacak iki kaynak şunlardır: *Tell Me the Promises*, Joni Eareckson Tada ve Ron DiCianni (Wheaton, IL: Crossway Books, 1996), ve *A Father's Covenant: 173 Promises for Consideration and Reflection*, Stephen Gabriel (San Francisco: Harper SanFrancisco, 1996).

7. BÖLÜM: TESELLİ EDEN VE DESTEKLEYEN BABA

1. Dr. David Ferguson ve Dr. Don McMinn, *Top 10 Intimacy Needs* (Austin, TX: Intimacy Press, 1994), 52-53.
2. Phillip Keller'in klasik eserine bakın, *A Shepherd Looks at Psalm 23* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1970).
3. Dan Benson, *The Total Man* (Wheaton, IL: Tyndale House Publishers, 1977), 183.

8. BÖLÜM: BİR SIĞINAK OLARAK BABA

1. "The Facts About Teen Suicide," David Elkind, *Parents' Magazine* (Ocak 1990), 111.
2. The 24th Annual Survey of High Achievers by *Who's Who Among American High School Students*, "Top High School Students Admit They Have Cheated," *Hamilton Journal-News*, (20 Ekim 1993).
3. Nadine Brozan, "New Look at Fears of Children," *New York Times* (2 Mayıs 1983), B5.

9. BÖLÜM: BİR ARKADAŞ OLARAK BABA

1. Jerry Adler, "Building a Better Dad," *Newsweek* (17 Haziran 1996), 60.

10. BÖLÜM: TERBİYE EDEN BABA

1. McDowell ve Day, *How to Be a Hero to Your Kids*, 29.
2. John Rosemond, "Successful Discipline," *Better Homes and Gardens* (Nisan 1994), 32.
3. Ibid.
4. McDowell and Day, *How to Be a Hero to Your Kids*, 199-200.
5. Ibid., 201.

11. BÖLÜM: BABA VE BAĞIŞLAMA

1. Allen C. Guelzo, "Fear of Forgiving," *Christianity Today* (8 Şubat 1993), 42.
2. McDowell ve Day, *How to Be a Hero to Your Kids*, 204.

12. BÖLÜM: BABA VE SAYGI

1. Alıntılanmıştır, *What They Did Right*, Virginia Hearn, ed. (Wheaton, IL: Tyndale House Publishers, 1974), 166-167.
2. Dr. James Dobson, *The Strong-Willed Child* (Wheaton, IL: Tyndale House Publishers), 132.

13. BÖLÜM: TANRI'NİN GÖNLÜNE UYGUN BİR BABA

1. Jerry Adler, "*Building a Better Dad*," Newsweek (17 Haziran 1996), 59.
2. Myriam Weisang Misrach, "*The Wicked Stepmother and Other Nasty Myths*," Redbook (Temmuz 1993), 88.
3. <http://www.successfulstepfamilies.com/view.php/id/24>.

TEŞEKKÜRLER

Bu kitabın bir gerçeklik haline gelmesinde yardımcı dokunmuş değerli insanlardan oluşan ekibi takdir etmek istiyorum: Bir baba olarak üzerimde çok derin bir etki bırakmış olan Norm Wakefield. Fikir ve görüşleri (*The Dad Difference - Baba Farkı*) adlı birlikte yazdığımız kitapta kaleme alınmıştır) bir baba olarak yaşamımda Göksel Baba'nın rolüyle ilgili görüşlerimi büyük ölçüde keskinleştirmiştir. Tanrı'nın imajına uygun bir biçimde yaşamaya yönelik derin adanmışlığı, bu kitapta kullandığım birçok örnekte yansıtılmıştır.

Larry Keefauver, el yazması metnin ön taslağını geliştirmede yardımcıları olmuştur. Bob Hostetler, ön taslağı son şekline sokmakta yardımcı olmuştur. Broadman & Holman'dan Janis Whipple, kitabın yayına hazırlanması sürecinde bu projeye ön ayak olmuş ve projeyi destekleyip uzman görüşlerini paylaşmıştır. Paul Mikos, Jeff Godby ve Lawrence Kimbrough bu son baskıda katkıda bulunmuşlardır.

Yıllarca yardımcılığını yapmış olan Dave Bellis, kitabın ana hatları konusunda kafa yormuş, yaratıcı bir şekilde kitabın taslağının oluşmasına yardımcı olmuş ve bütün proje boyunca, ayrıntılardan kitabın basımına kadar, yardımcı olmuştur.

Ve, en sonunda, eşim Dottie ve çocuklarım Sean, Kelly, Katie ve Heather'a sabır, sevgi ve destekleri için aynı zamanda daha iyi bir baba olmamı sağladıkları için hepsine ayrı ayrı teşekkür ederim.

Josh McDowell

